ССРС ҒЫЛЫМДАР АКАДЕМИЯСЫНЫҢ ҚАЗАҚ ФИЛИАЛЫ
КАЗАХСКИЙ ФИЛИАЛ АКАДЕМИИ НАУК СССР

Орысша-қазақша әскери сөздік

Русско-казахский военный словарь

ҚАЗАҚТЫҢ БІРІККЕН МЕМЛЕКЕТТІК БАСПАСЫ
КазОГИЗ
Алма-Ата—1942

Түзетулер

Беті	Жолы	Басылғаны	Дұрысы
63	сол жақ төм. 1	метериалдан	материалдан
148	сол жақ жоғ. 17	бұтылау	бұрғылау
151	сол жақ төм. 14	табылы	дабылы
158	сол жақ төм. 8	жаю	шаю
169	сол жақ төм. 19	отын	орын
199	сол жақ жоғ. 5	шышқылы	қышқылы
200	оң жақ төм. 13	түйрау	түйреу

Зак. 228.

СССР Ғылымдар Академиясының Қазақ Филиалы
Казахский Филиал Академии Наук СССР

Құрастырғандар: *Мұсабаев Ғ., Цунвазо Ю., Адайханов К.*
Редакциясын басқарған: *С. Аманжолов*

Орысша-қазақша әскери сөздік

Русско-казахский военный словарь

Составители: *Г. Мусабаев, Ю. Цунвазо, К. Адайханов*
Под редакцией: *С. Аманжолова*

Қазақтың
Біріккен Мемлекеттік Баспасы
КазОГИЗ
Алма-Ата—1942

Бұл әскери сөздік Герман фашизмінің Совет Союзына кенеттен жасаған шабуылына қарсы Отан соғысы болып жатқан кезде жасалды.

Сөздіктің мақсаты: 1. Әскерге шақырылған я шақырылуға тиісті жастардың алдын ала әзірленуіне, әскер қатарында жүріп-ақ түсініксіз сөздерін ана тілінде түсінуіне жәрдем беру; 2. жалпы соғыс өнерін үйренетін, әскерден тыс үйренушілерге және 3. мектеп оқушыларының әскери өнерді тез түсініп кетуіне көмекші болу.

Сөздікте соғыс жағдайында қажет деген сөздер мен командалық сөздер берілді. Мұнда командалық сөздер аударылмай, тек қана түсінік берілді, бүйткен себебіміз: команданы орыс тілінде тез түсіндіру. Жеке сөздерге термин алынып, жақша ішінде түсінік берілді.

Сөздіктің жасалуы үстінде ешбір кедергісіз тиісті консультация берген подполковник И. Ф. Ясафов, подполковник Б. Н. Дьячков, лейтенант Б. С. Норкин және сөздікті қарап шығып, біраз кемшіліктерін көрсеткен капитан Т. Мергенов, аға лейтенант Т. Құтжанов жолдастарға ҚФАНның тіл сектор коллективі алғыс айтады.

Бұл сөздік туралы пікірлеріңізді мына адреске жіберуіңізді сұраймыз:

Адрес: Алма-Ата, Казахский Филиал Академии Наук СССР, ИЯЛИ.

СӨЗДІКПЕН ПАЙДАЛАНУ РЕТІ.

Сөздікпен пайдаланғанда, мыналарды ескеру керек:

1. Сөздік қатаң алфавиттік тәртіппен тізілді. Екі я үш сөзден құралып бір реестр болған сөздер де алфавит ретімен тізілді.

2. Бір ұғым беретін күрделі сөздердің анықтауыш арқылы құралғандарының анықталатын сөзі бұрын берілді. Мысалы: «артиллерийский полк» деген сөзді «полк» деген сөзден іздеу керек, үйткені олар мына түрде берілді: «полк артиллерийский».

3. Алынған сөздің қазақ тілінде бірнеше синонимы болса, олар түгел берілді.

4. Орыс тілінде бір сөздің бірнеше мағнасы болса, сөздікте оның әскери мағнасы ғана берілді.

5. Сөздіктегі терминдердің қайсы біреулері басқа сөзбен қабаттаса келгенде, жақша ашып, түсінік берілмегендері де бар, үйткені ол сөздерге басқа жерде (алфавит бойынша) түсінік берілген.

Қысқартылған сөздер:

м — метр.
мм — миллиметр.
мыс. — мысалы.
см — сантиметр.

Абордáж — абордаж (теңіз соғысында — жау кемесіне жақын келіп, бортқа-бортты тигізіп, айқасып тұрып соғысу, шабуыл жасау).

Абордáжный — абордажды, *абордаж* деген сөзді қара.

Абордúровать — абордаждау.

Авангáрд — авангард (әскердің алдыңғы қатардағы тобы).

Авангард главных сил — негізгі күштің алдыңғы қатардағы тобы.

Авангард стратегический — стратегиялық авангард (аса маңызды, стратегия үшін керекті жағдайда бөлінген әскери топ).

Аванпóрт—аванпорт (гаваньның алдыңғы жақтағы кеме тоқтауға керекті бөлімі).

Аванпóст — аванпост (әскердің алдындағы қарауыл отряді, сондай отрядтың тұрған жері).

Аванпóстный — аванпостық.

Авантю́ра — авантюра (жеңісті, табысты болуына көзі жетпей, ойланбай істеушілік).

Авантюрúзм — авантюризм (артының не боларын білмей істей бастаушылық, оңай олжа іздеп соқтығушылық).

Авантюрúст — авантюрист (авантюризмді жақтаушы).

Авантюристúческий — авантюристік (оңай олжашылдық).

Авантю́рный — авантюралы, *авантюра* деген сөзді қара.

Авáрия — авария (кеменің, аэропланның, поездың я басқа машинаның апатқа ұшырауы, қыйрауы).

Авиабáза (авиационная база) — авиабаза (авиация базасы).

Авиабóмба (авиационная бомба) — авиабомба (авиация арқылы жұмсалатын, аспаннан тасталатын бомба).

Авиагрáмма—авиаграмма (самолет дабылы арқылы берілетін хабар).

Авиадесáнт (авиационный десант)—авиадесант (жаудың тылын бүлдіру үшін, қыйрату үшін самолетпен түсірілетін адамдар).

Авиакрéйсер (авиационный крейсер) — авиакрейсер (үстіне самолет қондырып жүретін крейсер типтес кеме).

Авиалóдка — *гидросамолет* деген сөзді қара.

Авиамáтка — авиаматка (аэропланның теңізде қонуы, ұшуы үшін жасалған кеме).

Авиамáяк (авиационный маяк)— авиамаяк (аэропландарды адастырмау үшін биікке орнатқан жарық шамдары бар белгі).

Авианóсец — авианосец (теңізде аэропландарды тасып, сақтап, ұшырып қондыруға лайықтанған кеме).

Авиапáрк (авиационный парк)— авиапарк (авиация паркы).

Авиапо́лк (авиационный полк)— авиаполк (авиациядан құралған полк).

Авиапо́чта — авиапочта (самолет арқылы жеткізілетін почта).

Авиаприце́л (авиационный прицел)—авиаприцел (авиация көздеуіші).

Авиапулемё́т (авиационный пулемет) — авиапулемет (самолетке орнатылған, әуеде жүріп атуға қолайланған пулемет).

Авиа́ция — авиация (ұшқыш аппараттар арқылы әуеде ұшу).

Авиация армейская — армия авиациясы.

Авиация артиллерийская — артиллериялық авиация.

Авиация береговая — жаға авиациясы (теңіз жағасын бақылайтын, қорғайтын авиация).

Авиация бомбардировочная — бомбалау авиациясы (жауға қарсы күресте жаудың армиясын, зеңбіректерін, қару-жарақ складын, тылын қыйратуға, бүлдіруге арналған авиация).

Авиация военная — соғыс авиациясы (соғысқа арналған, бейімделген, әуеде жүріп соғысу үшін жасалған авиация).

Авиация истребительная —жойғыш авиация (жаудың бомбалау авиациясын қыйратуға арналған, тез көтеріліп, биік және шапшаң ұшатын самолеттер).

Авиация морская — теңіз авиациясы (теңіз үстінде жауынгерлік қызмет атқаруға арналған самолеттер).

Авиация наблюдения — бақылау авиациясы.

Авиация разведывательная — шолғыншы авиация (әуе-соғыс күшіне керекті мәліметтерді жеткізіп тұратын, барлап алдынала біліп жүретін самолеттер).

Авиация санитарная — санитарлық авиация (соғыс кезінде жаралы адамдарды тасуға, оларға жәрдем көрсетуге бөлінген бірнеше самолет, болмаса авиаотряд).

Авиация сопровождения — нөкерлік авиация.

Авиация судовая — *авиация морская* деген сөзді қара.

Авиация сухопутная —құрылық авиация.

Авиация штурмовая — штурмалау авиациясы.

Авиаэскадри́лья (авиационная эскадрилья) — авиаэскадрилья (бірнеше соғыс самолеты отрядтарының тобы).

Авиэтка—авиетка (моторының қуаты аз, кішкене жеңіл самолет).

Авиоба́за—*авиабаза* деген сөзді қара.

Авиодеса́нт — *авиадесант* деген сөзді қара.

Авиопо́чта — *авиапочта* деген сөзді қара.

Авра́л — аврал (теңіз кемелерінде — барлық қызметшілерді палубаға жұмысқа шақыру, дабыл).

Авто́бу́с — автобус (кісі тасыйтын көп орынды автомобиль).

Авто́бу́сный — автобустық.

Автодрези́на — автодрезина (теміржол рельсымен өздігінен жүретін машина).

Автожи́р — автожир (самолет сыяқты ұшатын, тік қонатын аппарат).

Автоко́лонна (автомобильная колонна) — автоколонна (әскердің қару-жарағын, азық-түлігін және өздерін тасыйтын автомобильдер).

Автоколонна санитарная — санитарлық автоколонна (соғыс кезінде дәрігерлік жәрдем жеткізуге арналған бір топ автомобиль).

Авто́л — автол (машиналарды майлауға керекті мұнайдан істелген май).

Автома́т — автомат (ішкі механизмінің әсерімен өздігінен іс істейтін аппарат).

Автомати́ческий — автоматты (ішкі механизмдерімен өздігінен істейтін).

Автомоби́ли депо — *автомобили специальные* деген сөзді қара.

Автомобили повышенной проходимости — кез келген жердің қайсысымен болса да жүре алатын автомобильдер.

Автомобили специальные — арнаулы автомобильдер (ауруларды тасуға, өртке, мастерскойға, қар тазалауға, прожекторге, депо жұмысына, сұйық зат тасуға т. б. арналған автомобильдер).

Автомоби́ль — автомобиль (өзінің механикалық қозғалтқыш күшімен жүретін машина).

Автомобиль броневой — бронялы автомобиль.

Автомобиль военный — соғыс автомобилі (соғыс жұмысына бейімделген автомобиль, бұлар жауынгерлік, транспорттық, арнаулы болып үшке бөлінеді, олар сыртқы құрылысына қарай бронялы, бронясыз болады).

Автомобиль грузовой — жүк автомобилі.

Автомобиль гусеничный — жыланбауыр автомобиль (екі жақ дөңгелектеріне екі бөлек жалпақ шынжыр кигізілген автомобиль).

Автомобиль связи — қатнас автомобилі.

Автомобиль трехосный — үш білікті автомобиль.

Автомобиль шестиколесный — алты дөңгелекті автомобиль.

Автоно́мность подводных лодок — сүңгуір қайықтардың автономдығы (сүңгуір қайықтардың ұзақ уақытқа өздігінен жүріп тапсырылған міндетті орындауға жарамды, жарамсыздығын көрсететін тактикалық қасиеті).

Автоперево́зка — автомобильмен тасу.

Автопило́т — автопилот (самолетті автомат түрде басқаруға көмектесетін прибор).

Автопо́езд — автопоезд (көбінесе, заводта қолданылатын жүк тасуға арналған тіркемелі автомобиль).

Автоса́ни — автошана (қарда жеңіл жұмысқа қолданылатын автомобиль сыяқты дөңгелегіне шаңғы қойылған моторлы машина).

Автоцисте́рна химическая — химиялық автоцистерна (уландыратын газды һаваға я көшеге шашатын машина).

Агент — агент (тапсырған белгілі жұмысты ашық болмаса құпия жүріп, істейтін адам).
Агитация — агитация (үгіт).
Агитпункт (агитационный пункт) — агитпункт (агитация пункты, агитация жұмысын жүргізетін орын).
Агрегат — агрегат (бірнеше машинадан құралған күрделі машина).
Агрессивный — агрессиялық (жаулап алушылық).
Агрессия — агрессия (біреудің жерін, елін жаулап басып алу, шабуыл жасау).
Агрессор — агрессор (біреудің жеріне, еліне шабуыл жасаушы, басып алушы).
Адамс — адамс (мина дәрісі, оның составы: селитра — 54 процент, күкірт — 20 процент, түсті күкірт — 13 процент, су — 10 процент, пикрин қышқылы (кислота) — 1 процент, сынап тотығы — 0,5 процент, вольфрам қышқылы (кислота) — 0,5 процент болады).
Адамсит — адамсит (адамның тыныс мүшесіне түтін болып әсер ететін уландырғыш газ, тұтанғанда оның түрі — қошқыл сары, немесе қарақоңыр түтін сияқты болады).
Администрация военная — әскери администрация (әскери күштің құрылысы туралы фән).
Адмирал — адмирал (теңіз флоты қызметіндегі ең жоғарғы атақ).
Адмирал армейский — армия адмиралы.
Адмирал бригадный — бригада адмиралы.
Адмирал корпусный — корпус адмиралы.
Адмиралтейский — адмиралтейлік.
Адмиралтейство — адмиралтейство (әскери теңіз-флотын басқаратын орын).
Адмиральский—адмиралдық.
Адресат — адресат (почта жіберілген адам).
Адресный — адрес (тік).
Адресовать — адреске жіберу.
Адъютант — адъютант (әскери бөлім начальнигінің тапсырмасын орындайтын болмаса, штаб қызметін істейтін адам).
Адъютантский — адъютант (тық).
Азбука Морзе — Морзе азбукасы (телеграфта қолданылатын әліппе).
Азимут— азимут: 1) көздеушінің тұрған жері мен көздеген жері арасындағы бұрыш; 2) терістік пен көздеген жерінің ара бұрышы.
Азимут цели — нысана азимуты.
Азот — азот (һауа составына кіретін түссіз газ).
Академия — академия (кейбір жоғары дәрежелі мектептердің аты).
Академия моторизации и механизации — моторизация және механизация академиясы.
Академия военно-воздушная — әскери-әуе академиясы (әуе соғысы техникасын оқытатын академия).
Академия общевойсковая — жалпы әскери академия.
Академия транспортная —

транспорт академиясы (соғыс транспорт мамандарын даярлайтын академия).

Акваторий минный — миналы акватор (терендігі 25 — 32 м суы бар орынды талғап алып түрлі мина құралын сынайтын жер).

Акклиматизационный — акклиматизациялы.

Акклиматизация — акклиматизация (климатқа бейімделу).

Акклиматизировать — акклиматизациялау (жаңа климатқа дағдыландыру, үйрету).

Акклиматизироваться — *акклиматизация* деген сөзді қара.

Аккумулятор — аккумулятор (электрленген я электр шығаратын аспап).

Аккумуляторный — аккумуляторлық, аккумуляторлы.

Акробатика воздушная — әуе акробатикасы (қыйын қыймылдарды самолетпен әуеде істеу).

Алидада — алидада (топографиялық съемканы айыратын аспап).

Аллюр — аллюр (аттың жүріс мөлшері: аяң, желіс, шабыс т. б.).

Алмаз — алмаз (өте қатты, түссіз мөлдір, қымбат тас).

Алмазный — алмаз (ды), алмастық.

Альпинист — альпинист (тауға шығу өнерін білетін адам).

Алюминий — алюминий (күміс түсті жеңіл металл).

Алюминиевый — алюминнен жасалған.

Амальгама — амальгама (басқа металмен қосылған сынап).

Амбразура — амбразура (атыс құралының аузын сыртқа шығарарлықтай етіп істелген қамалдағы тесік).

Амнистировать — амнистия беру.

Амнистия — амнистия (қылмыс жазасын бүтіндей я шамалап кешу, не зерттеу кезінде қысқартып үкмет орнының шығарған қаулы-қарары).

Амнистированный — амнистияланған.

Амортизация — амортизация: 1) документ күшінің жойылуы; 2) автомобильде, аэропландарда жүргенде, тоқтағанда болатын тынышсыздықты жұмсарту.

Амортизировать — амортизациялау.

Ампер — ампер (электр тогі күшінің өлшемі).

Амперметр — амперметр (электр тогінің күшін өлшейтін құрал).

Амперметр карманный — қалта амперметрі (батарея тогінің күшін өлшейтін, сағат сияқты механизмі бар, қалтаға салып жүретін аспап).

Амперметр — переключатель — амперметр — ауыстырғыш (авиация двигателінің жағу системасын бақылайтын аспап).

Ампула стеклянная — шыны ампула (жандырғыш бутылканың ішіне салынып, лақтырып жібергенде түскен жерде бутылкамен бірге жарылып, басқа сүйықтыққа қосылғанда жандыратын жекеленген сүйықтық).

Амуниция — амуниция (әскер керек-жарағы, кийм-кешегі).

Амуниция конская — ат амунициясы (ат тұрман т. б.).

Амфибия — амфибия (суда, құрыда қонып ұшуға, жүруге қолайланған аппарат).

Анализ — анализ (бір нәрсені талқылау я талдап тексеру, зерттеу).

Анализировать — анализдеу (істі, затты талдап тексеру).

Анализироваться — анализдену, талдану.

Ангар — ангар: 1) әуе кемесін сақтайтын, қоятын сарай сияқты жабық үлкен орын; 2) судағы аңгар (белгілі ашық орын).

Андшпуг — андшпуг (кемеде ауыр нәрсені көтергенде бір нәрсенің тесік жеріне салып бұрауға жұмсалатын ағаш, темір).

Анемометр — анемометр (жер бетіндегі желдің күшін, бағытын білетін аспап).

Анкета — анкета (әдейі арналған форма бойынша мәлімет жазылатын қағаз).

Аннексия — аннексия (бір елді бүтіндей, я жартылай басқа бір елге қосу).

Аннулировать — жою, құрту теріске шығару, іске аспайды деп жарыялау).

Аннуляция — аннуляция (жою, жоғалту, іске асырмау).

Антабка — антабка (винтовканың, пулеметтің бау өткізетін тесігі)

Антенна — антенна (радио толқынын ұстау үшін мачтаға іліп қойған сым).

Антенна внутренняя — ішкі антенна.

Антенна наружная — сыртқы антенна.

Антенна передатчика — передатчик антеннасы.

Антенна приемная — қабылдау антенна.

Антенны самолетные — самолеттер антеннасы.

Антиклиналь — антиклиналь (жердің қыртысы айналып барып көтерілген жері).

Антиципация — антиципация (алдын-ала істеп қою, бір ғамалдың я құбылыстың мезгілінен бұрын болуы).

Антрацит — антрацит (сапалы көмір).

Анфилада — анфилада (дұшпанның бүтін линиясының өн бойына оқ ату).

Аппарат — аппарат (бір іске қолайланған құрал).

Аппарат вызывной — шақыру аппараты.

Аппарат диспетчерский — диспетчерлік аппарат.

Аппарат звукоулавливающий — дыбыс ұстағыш аппарат.

Аппарат кислородный — ішіне кислород толтырған аспап.

Аппарат летательный — ұшқыш аппарат.

Аппарат минный — мина аппараты.

Аппарат подслушивания — тыңдау аппараты.

Аппарат телеграфный — телеграф аппараты.

Аппарат торпедный — торпеда аппараты.

Аппарат торпедный кормовой — артқы торпеда аппараты (торпеданы жіберу үшін кеменің артқы жағына орнатылған аппарат).

Аппарат торпедный носовой — тұмсықтағы торпеда аппараты (торпеда жіберу үшін кеменің алдыңғы жағына орнатылған аппарат).

Аппарат торпедный подводный — су астынан торпеда жіберетін аппарат.
Аппарат фильтрующий — сүзгіш аппарат.
Аптéка — аптек (дәрі-дәрмек жасайтын, сақтайтын, беріп тұратын орын).
Аптéкарь — аптекарь (аптекте істеуші).
Арби́тр — арбитр (келе би, қазы).
Арéна — майдан.
Арео́метр — ареометр (сұйық заттың қоюлығын я күшін өлшейтін аспап).
Арéст — арест (тұтқын).
Арестова́ть — арестке алу.
Ариерга́рд — *арьергард* деген сөзді қара.
Армату́ра — арматура (бір аппараттың я машинаның ұсақ-түйек аспаптары).
Армéец — әскер (армияда қызмет етуші).
Армéйский — армия (лық), армияның.
А́рмия — армия: 1) бір мемлекеттің құрғақтағы барлық әскері; 2) соғыс кезінде стратегиялық мақсатпен, құралдары басқа-басқа әртүрлі әскер бөлімдерінің біріккен түрі; 3) артықша саналған гвардиядан бөлек кәдімгі жаяу әскер бөлімі.
Армия вербовочная — еркімен алынған армия.
Армия вторжения — басып кіретін армия (дұшпанның күшін біліп, соған төтеп бергендей басып алу мақсатына құрылған армия).
Армия действующая — әрекеттегі армия.
Армия кадровая — кадрдегі армия.
Армия моторизированная — моторланған армия.
Армия народная — халық армиясы.
Армия постоянная — *армия регулярная* деген сөзді қара.
Армия регулярная — тұрақты армия.
Армия территориальная — жергілікті армия.
Арсена́л — арсенал: 1) әскер құралының дүкені, склады; 2) әскер құралын жасайтын орын; 3) ескі әскери құралдар тұратын музей.
Арсена́л корабельный — корабль арсеналы (кемеде — артиллерия мен қолға ұстайтын құралдардың запасы, бөлімдері тұратын орын: осы күнде—корабль артиллериясының қоймасы делінеді).
Артéрия — артерия, күретамыр.
Артиллери́ст — артиллерист. (артиллерияда істеуші).
Артиллéрия — артиллерия: 1) барлық жабдығы түгел зеңбірек (ірі атыс құралдары); 2) ірі зеңбіректермен соғысушы әскер бөлімі; 3) зеңбіректер жөніндегі ғылым.
Артиллерия армейская — армия артиллериясы.
Артиллерия батальонная — батальон артиллериясы.
Артиллерия береговая — жаға артиллериясы (су жағасына орнатылған артиллерия).
Артиллерия возимая — тасымал артиллерия.
Артиллерия вьючная — артпалы артиллерия.
Артиллерия главная — басты, негізгі артиллерия.
Артиллерия горная — тау артиллериясы.

Артиллерия да́льнего действия — алыстан ататын артиллерия.
Артиллерия дальнобойная — алыстан тиетін артиллерия, алыс ататын артиллерия.
Артиллерия дивизионная — дивизион артиллериясы.
Артиллерия зенитная — зениттік артиллерия (самолетті ататын артиллерия).
Артиллерия корпусная — корпус артиллериясы.
Артиллерия легкая — жеңіл артиллерия.
Артиллерия малокалиберная — кіші калибрлі артиллерия.
Артиллерия морская — теңіз артиллериясы.
Артиллерия моторизированная — моторланған артиллерия.
Артиллерия осадная — қамау артиллериясы.
Артиллерия противотанковая — танк бұзғыш артиллерия.
Артиллерия самоходная — *артиллерия моторизированная* деген сөзді қара.
Артиллерия траншейная — траншея артиллериясы.
Артиллерия тяжелая — ауыр артиллерия.
Арьерга́рд — арьергард (жорыққа шыққан әскер шегінгенде шегінушілерді қорғап артта жүретін топ).
Астроно́мия мореходная — теңіз астрономиясы (судағы кеменің қай жерде жүргендігін күнге, жұлдыздарға қарап айыратын ғылым).
Ата́ка — атака (шабуыл).
Атака воздушная — әуе атакасы, әуе шабуылы.
Ата́ка газовая — газ атакасы (газбен шабуыл жасау).
Атака групповая — группалы атака (әуеде болады).
Атака кавалерийская — кавалерия атакасы (аттылар атакасы).
Атака конная — *атака кавалерийская* деген сөзді қара.
Атака лобовая — бетпе-бет атака.
Атака ложная — жалған атака (атака жасаған болып, негізгі күшке басқа жағынан шабуыл жасату).
Атака минная — мина атакасы.
Атака подводных лодок — сүңгуір қайықтар атакасы.
Атака танковая—танк атакасы.
Атака торпедная — торпедті атака.
Атака фланговая — фланг атакасы (жаудың екі жақ шетінен, я бір жағынан түретию, шабуыл жасау).
Атака фронтальная — жаппай атака.
Атака штыковая — штык атакасы.
Атако́ванный — атакаланған, шабуыл жасалған.
Атакова́ть —атакалау, шабуылдау.
Атташе́ — атташе (шет ел дипломатия уәкілдігіне кіретін әскери уәкілдік).
Аттеста́т — аттестат (әскерлік атағын беру жөнінде, қызметтен босағаны жөнінде қолына берілетін қағаз).
Аттеста́ция — аттестация (білім дәрежесін айыру).
Аттесто́ванный — аттестат берілген, аттестациядан өткен.
Аттестова́ть — аттестат беру, аттестациядан өткізу, куәлендіру, сыннан өткізу.
Аэрогра́фия — аэрография (жер бетіне жақын һауаның әуе

кемесі жүруіне қолайлығын тексеретін ғылым).

Аэродина́мика — аэродинамика (қозғалыстан туатын жел күшін, жел екпінін тексеретін ғылым).

Аэродро́м — аэродром (самолеттің тұратын, ұшып шығатын, қонатын жері).

Аэродром запасный — запас аэродром (негізгі аэродромға қосалқы жасалған орын).

Аэродром морской — теңіз аэродромы.

Аэродром основной — негізгі аэродром.

Аэродром передовой — алдыңғы аэродром.

Аэродром пловучий — жүзіп жүретін аэродром.

Аэродром полевой — жорық аэродромы.

Аэродром промежуточный — аралық аэродром.

Аэродром рабочий — жай аэродром.

Аэронавига́ция — аэронавигация (жер, карта, радио және басқа аспаптар арқылы әуе кемесін жүргізу жөніндегі ғылым).

Аэрона́вт — аэронавт (әуеде жүзгіш).

Аэропла́н — аэроплан.

Аэропо́рт — аэропорт (бүкіл керек-жарағы сай үлкен аэродром).

Аэропо́чта — аэропочта (әуе арқылы тасылатын почта).

Аэроса́ни — аэросани (қарда жүруге лайықталған табаны шаңғы сияқты самолеттің винтімен жүретін шана).

Аэроста́т — аэростат (ішіне газ толтырылған һауадан жеңіл ұшқыш аппарат).

Аэростат заграждения — қоршау аэростаты.

Аэростат наблюдения — бақылау аэростаты.

Аэростат неуправляемый — басқарылмайтын аэростат.

Аэростат привязной — байламалы аэростат.

Аэростат управляемый — басқарылатын аэростат.

Аэроста́тика — аэростатика (газдың тепе-теңдігі туралы ғылым).

Аэрофотогра́фия — аэрофотография (аэропланда отырып сурет салу ғылымы).

Аэрофотосъё́мка — аэрофотосъемка (аэропланда отырып фотографияға салып алу).

Ба́ба — баба (аспалы балға, тығындалған заттарды тегістеп отыратын ауыр гір).

Баго́р — багор (ұзын үшкір ілмекті темір таяқ).

Ба́за — база (әскери құрал-саймандар, запас бөлімдер, жанар майлар тұратын орын).

База артиллерийская — 1) артиллерия базасы; 2) бақылау пункті мен орудия арасындағы жер.

База береговая — жаға базасы (жаға күштері я болмаса құрал-саймандары, жанар майлары тұратын орын).

База военно-морская — *база морская* деген сөзді қара.

База вспомогательная — жәрдемші база.

База короткая — қысқа база (артиллерия оғының нысанаға жетуін бұрыш өлшеуі арқылы білу).

База минная — миналық база (минаның өзі, бөліктері, ке-

рек аспаптары тұратын база).
База морская — теңіз базасы (теңіз соғыс күштерінің тұратын орны).
База операционная — операциялық база.
База основная — негізгі база.
База пловучая — жүзіп жүретін база.
База подводных лодок — сүңгуір қайықтар базасы.
База снабжения — жабдықтау базасы.
База сухопутная — құрылық база (құрылықта жүретін армияға керекті соғыс қару-жарақтар, запас бөліктер сақталатын орын).
Бак — бак: 1) сұйық зат құюға арналған жабық темір ыдыс; 2) корабль мен шлюпка палубасының алдыңғы жағы.
Бак бензиновый — бензин багы (бензин құюға арналған жабық ыдыс).
Бак дополнительный — қосымша бак.
Бак запасной — запас бак, артық бак.
Бакбо́рт — бакборт (кеменің артынан қарағанда сол жағы).
Ба́кен — бакен (судың саяздығын көрсету үшін якорьге байлап қойылған бак сиякты көрсеткіш).
Бакте́рия — бактерия (микроскоп арқылы ғана көзге көрінетін микроб).
Балла́ст — балласт: 1) кеменің суға бату тереңдігін сақтауға, кемені тоқтатуға керекті жүк; 2) аэростаттың жоғары ұшуын реттеуге керекті құм толтырылған қап; 3) теміржол табанын бекітуге салынатын ұсақ тас, қыйыршық.
Балласти́ровать — балластау (теміржолдың табанына ұсақ тас, құм төсеу).
Балли́стика — баллистика (артиллерия снарядының ұшуы туралы ғылым).
Балло́н — баллон: 1) газды, қышқылтымдарды сақтайтын доңгелекше сауыт; 2) аэростаттың газ өтпейтін қабығы.
Баллон газовый — газдық баллон.
Ба́нда — банда: 1) тонаушылар, баспашылар, хулигандар тобы; 2) революцияға қарсы қаруланған жауыздар тобы.
Банди́т — бандит (бандаға қосылушы, бандаға қатнасып іс істеуші кісі).
Банди́тизм — бандитизм (бандашылық).
Ба́нник — банник (қару тазартатын аспап).
Бараба́н — барабан.
Бараба́нщик — барабанщик, барабан соғушы.
Бара́к — барак.
Ба́ржа — баржа (моторсыз кеме).
Ба́рка — барка (баржаның кішісі).
Баро́гра́ф — барограф (атмосфераның қысуын жазып тұратын аспап).
Баро́ме́тр — барометр (һауа райын көрсететін аспап).
Баррика́да — баррикада (көше ұрысында әртүрлі заттардан үйілген қорған).
Баррикади́ровать — баррикада жасау, қорған жасау.
Барье́р — барьер (ат ойынына керекті, қолдан жасаған, ат секіретін кедергі).

Бассейн — бассейн: 1) қолдан жасалған үлкен су; 2) теңізі, көлі, өзендері бар жер; 3) айналасынан төмен түскен тау жыныстары бар жер.

Бастион — бастион (5 бұрышты қамал сияқты бекініс; кішірек форт).

Батальон — батальон (пехотаның (жаяу әскердің) бірнеше ротасынан құралған әскер бөлімі (полктың бір бөлімі).

Батальон восстановления—қайта қалпына келтіру батальоны.

Батальон гвардейский — гвардия батальоны.

Батальон горный — тау батальоны.

Батальон железнодорожный — теміржол батальоны.

Батальон запасный — запастағы батальон.

Батальон инженерный — инженерлік батальон.

Батальон истребительный — жойғыш батальоны.

Батальон маскировочный — бүркеніш батальоны.

Батальон минный — мина батальоны.

Батальон морской — теңіз батальоны.

Батальон отдельный — жеке батальон (әкімшілік-шаруашылық жағынан полкпен тең батальон).

Батальон передовой — алдағы батальон.

Батальон пехотный — жаяу батальон.

Батальон пограничный — шекара батальоны.

Батальон понтонный — понтон батальоны (саздан, батпақтардан, судан, өзендерден әскерді өткізетін батальон).

Батальон пулеметный — пулемет батальоны.

Батальон санитарный — санитарлық батальон.

Батальон саперный — саперлық батальон (инженерлерден, техниктерден құралған батальон).

Батальон связи — қатнас батальоны.

Батальон таможенных войск — тамождық әскер батальоны (шетке шығатын, келетін товарларды тексеріп тұратын батальон).

Батальон танковый — танк батальоны.

Батальон транспортный — транспорт батальоны.

Батальон тяжелых танков — ауыр танктер батальоны.

Батальон учебный — үйреніс батальоны.

Батальон химический — химия батальоны.

Батальон штурмовой — штурмалау батальоны.

Батарея — батарея: 1) артиллерияның 3 — 4 зеңбіректен құралған бөлімшесі; 2) артиллерияның бірнеше взводтан құралған тактикалық единицасы; 3) бірнеше аккумулятордың қосындысы.

Батарея береговая — жағадағы батарея (теңіз жағаларына орнатылған батарея).

Батарея броневая — бронялы батарея.

Батарея вьючная — артпалы батарея (бөліп атқа артып жүретін батарея).

Батарея газометная — газ батареясы (газ ататын, газбен құралданған батарея).

Батарея гаубичная — гаубица батареясы.
Батарея горная — тау батареясы (таулы жердегі атысқа лайықталған, алып жүруге қолайлы батарея).
Батарея зенитная — зениттік батарея.
Батарея инструментальной разведки — құралды шолғын батареясы (шолу ісіне қажетті түрлі құралмен қаруланған батарея).
Батарея кинжальная — кинжал батареясы (жауға жақын тұрып ататын батарея).
Батарея конная — атты батарея.
Батарея конная противотанковая — танк жойғыш атты батарея.
Батарея ложная — жалған батарея.
Батарея мортирная — мортиралы батарея (қысқа стволды батарея).
Батарея минометная — миномет батареясы (мина қоятын, ататын батарея).
Батарея огнеметная — от ату батареясы (жақын жерге от түсіретін от шашатын батарея).
Батарея подрывная — қыйрату батареясы.
Батарея полковая — полк батареясы.
Батарея противотанковая — танк жойғыш батарея.
Батарея пушечная — зеңбірек батареясы.
Батарея светометрическая — жарық өлшегіш батарея.
Батарея сопровождения — нөкер батареясы.
Батарея топографическая — топографиялық батарея.
Ба́шня — мұнара (соғыс кемесінде, танкіде атыс құралын орнататын дөңгелекше келген броняланған мұнарашық.
Башня броневая — бронялы мұнара.
Башня вращающаяся — айналмалы мұнара.
Башня двухорудийная — екі орудиялы мұнара (кеменің үстіне орнатылған екі зеңбіректі мұнара).
Башня танка — танк мұнарасы.
Бди́тельность — қырағылық.
Бди́тельный — қырағы.
Бег — жүгіру; қашу.
Бег с препятствиями — кедергілерден өте жүгіру.
Бега́ — жарыс, шабыс.
Бе́гать — *бежать* деген сөзді қара.
Бе́гство — қашу, қашушылық.
Бегство беспорядочное — бетбетімен қашу.
Бегу́н — жүйрік.
Бежа́ть — қашу, жүгіру.
Бе́женец — босқын.
Безвре́дный — зарарсыз.
Бездоро́жье — жолсыз, жолсыздық (жүретін жолы жоқтық).
Безопа́сный — хауыпсыз.
Безору́жный — құралсыз, қарусыз.
Безостано́вочно — тоқтаусыз.
Безрезульта́тность — нәтижесіздік.
Безрезульта́тный — нәтижесіз.
Безро́потно — қыңқылсыз, қарсылықсыз.
Бельё — көйлек-көншек.
Белье нижнее — ішкиім.
Бензи́н — бензин.
Бензинопрово́д — бензин проводы (бензин ағызатын труба).
Бензо́л — бензол (жарылатын

заттарға қосылатын ерекше иісті, жанғыш сұйық зат).
Бе́рег — жаға, кемер.
Берегово́й — су жағасындағы.
Беспе́чность — қамсыздық, аңқаулық, бейқамдық.
Беспе́чный — аңқау, ашықауыз.
Беспоко́ить — мазасын алу, тыныштық бермеу.
Беспоко́иться — тынышсыздану.
Беспоря́док — тәртіпсіз, тырым-тырақай.
Беспоща́дно — аяусыз.
Беспоща́дный — қайрымсыз, мейрімсіз.
Беспреры́вно — үздіксіз.
Беспреры́вный — үздіксіз.
Беспро́волочный — сымсыз.
Бесшу́мно — дыбыссыз.
Бесшумно снять часовых — часовойларды (күзетшілерді білдірмей жоқ қылу).
Бесшу́мность — дыбыссыздық.
Бето́н — бетон (цемент массасы мен құм, ұсақ тас араласқан, құрлысқа керекті зат).
Бетони́ровать — бетондау (бетон құйып тастау).
Бето́нный — бетонды, бетоннан жасалған.
Бето́нщик — бетоншы.
Бива́к — бивак (әскердің ашық даладағы демалыс я қоналқалық орны).
Бивуа́к — *бивак* деген сөзді қара.
Бидо́н — бидон (сұйық зат құюға керекті қаңылтыр ыдыс).
Биле́т — билет.
Биле́т военный — әскери билет.
Билет отпускной — демалыс билеті (ұзақ мерзімге берілетін демалыс билеті).
Бино́кль — дүрбі.
Бинокль полевой — жорық дүрбісі.
Бинт — бинт (денедегі жарахатты, сынған, жараланған жерді орайтын марлі (мата).
Бипла́н — биплан (қосқанатты аэроплан).
Би́тва — қырғын соғыс.
Бить — ұру, соққы беру, өлтіре соғу, қыру.
Бить врага — жауға соққы беру, жауды қыру, қырғын таптыру.
Бить отбой — тойтарыс беру, жаудың шабуылын тоқтату, бетін қайтару.
Бить в цель—нысанаға тигізу.
Бить тревогу — дабыл қағу.
Би́ться — 1) соғысу, атысу; 2) соғу, ұру.
Благода́рность — алғыс.
Благонадёжность — сенімділік.
Благонадёжный — сенімді.
Благоустро́енный — өңделген, түзелген, ретке, тәртіпке келтірілген.
Бли́зкий — жақын.
Бли́зость — жақындық.
Блинда́ж — блиндаж (оқтан сақтану үшін окоптың үстіне қойылған қалқа).
Блинди́ровать — блиндаждау, қалқа жасау.
Блок — блок: 1) жоғары жерге орнатылған дөңгелекке арқан орау арқылы зат көтеретін жай машина; 2) бір заттардың қосындысы, тобы; 3) саяси жік.
Блока́да — блокада (жауды теңізге, құрыға жібермес үшін, басқамен байланысын үзу үшін жан-жағынан әскермен қамау).
Блокга́уз — блокгауз (соғыс кезінде, жалпы жорықта жүргенде, соғыс құралда-

рын далада жасырын қойып атыс жасайтын орын).
Блокированный — блокадаланған.
Блокировать — блокада жасау (жан-жағын қамап алып, басқаға араластырмау).
Блокироваться — блокада да қалу, қамалу.
Блокировка — блокировка (теміржолдың бос екенін, не бос емес екенін көрсететін сигнал).
Бобина — бобина (электр аспаптарында және машиналарында — сым оралған үйрек (катушка).
Богатство — барлық, молдық, байлық.
Богатый — мол, көп.
Богатырь — батыр.
Боевое крещение — соғысқа тұңғыш қатысу.
Боевой — жауынгер.
Боек — боек (шүріппе).
Боек ударника — ударниктің боегі (патрондағы пистонды соғатын шүріппе).
Боеприпасы — *припасы боевые* деген сөзді қара.
Боеспособность — жауынгерлік.
Боеспособный — жауынгер.
Боец — әскер (басқа елдерде — солдат).
Бой — соғыс, ұрыс.
Бой авангардный — авангардтық ұрыс, соғыс (майданның алдыңғы қатарындағы соғыс).
Бой артиллерийский — артиллерия ұрысы.
Бой в зимних условиях — қысқы жағдайдағы ұрыс.
Бой в конном строю — атты ұрыс.
Бой воздушный — әуе ұрысы.
Бой в пешем строю — жаяу ұрыс.
Бой встречный — қарсы ұрыс екі жақ жүріп келіп қарсы соғысып қалу).
Бой главных сил — негізгі әскер күшінің ұрысы.
Бой групповой — группа ұрысы.
Бой за выигрыш времени — уақыт ұту ұрысы.
Бой за населенный пункт — ел тұрған жер үшін ұрыс.
Бой за переправу — өткел үшін ұрыс.
Бой комбинированный — құрамалы ұрыс (самолеттердің, артиллерияның, танктердің, пехотаның (жаяу әскердің), атты әскердің біріне бірі жәрдемдескен ұрысы).
Бой морской — теңіз ұрысы.
Бой наземный — жердегі ұрыс.
Бой наступательный — шабуылды ұрыс.
Бой ночной — түнгі ұрыс.
Бой оборонительный — қорғану ұрысы.
Бой общевойсковой — әскердің барлық түрі қатысқан ұрыс.
Бой одиночный — жекелеген ұрыс.
Бой отступательный — шегіністі ұрыс.
Бой пограничный — шекара ұрысы.
Бой решительный — шешуші ұрыс.
Бой рукопашный — аралас ұрыс (екі жақтың әскерлері араласып кетіп, қолма-қол соғысу).
Бой танковый — танк ұрысы.
Бой уличный — көше ұрысы.
Бой штыковой — штықтасқан ұрыс.
Бойкий — өткір, өжет.

Бойкость — өткірлік, өжеттік.
Бойница — бойница (қамалдың, зеңбіректің, құралдың аузын шығарып қоятын атуға керекті тесігі).
Бойня — қырғын.
Бок — жан.
Боковой — жанама, жаны, қабырғасы.
Бокс — бокс (спорттың жұдырықтасу түрі).
Боксёр — боксер (бокс ойынының маманы, қатысушысы).
Болотистый — батпақты, сазды.
Болото — батпақ.
Болт — болт (түп жағында қалпағы бар, ұшында бұрамалы гайкасы бар, механизмді ұстастыруға керекті темір).
Болт соединительный — қосу болты.
Больница — больница, ауруxана.
Больной — ауру, сырхат.
Большак — күре жал.
Больше — артық, көп, көбірек.
Большевик — большевик (коммунист партиясының мүшесі, сол партияның жолын қуаттап, соның мақсатына сай істі белсенді түрде атқарушы).
Большинство — көпшілік.
Бомба — бомба (жерде я әуеде жарылып атылып өртейтін, айналасын талқандайтын, ішінде оқ-дәрі бар жарылғыш зат).
Бомба авиационная — авиация бомбасы (самолеттен тастайтын бомба).
Бомба агитационная — (агитбомба) — агитация бомбасы (ішіне үгіт-насыйқат кітаптары, листовкалар толтырылған, жерге түспей-ақ жарылатын бомба).
Бомба бризантная — жарылатын бомба.
Бомба бронебойная — броня тескіш бомба.
Бомба глубинная — сүңгуір қайықты жоятын, суға тереңдеп батып жарылатын бомба.
Бомба зажигательная — өртегіш бомба.
Бомба замедленного действия — кешеуілдеп жарылатын бомба.
Бомба мгновенного действия — тиісімен жарылатын бомба.
Бомба осветительная — жарықтандыратын бомба.
Бомба осколочная — бытырап атылатын уатылмалы бомба.
Бомба фосфорная — фосфорлы бомба.
Бомба фугасная — фугасты бомба.
Бомба химическая — химиялық бомба.
Бомбардир — бомбардир (неміс армиясында қолданылатын, артиллерия солдатына берілген ат).
Бомбардировать — бомбалау, бомба тастау, бомба тастап қыйрату, жою.
Бомбардировка — бомбалау.
Бомбардировщик — бомбардировщик (бомбалайтын самолет).
Бомбардировщик дневной — күндізгі бомбардировщик.
Бомбардировщик легкий — жеңіл бомбардировщик.
Бомбардировщик ночной — түнгі бомбардировщик.
Бомбардировщик средний — орта бомбардировщик.
Бомбардировщик тяжелый — ауыр бомбардировщик.

Бомбёжка — *бомбить* деген сөзді қара.
Бомби́ть — бомбалау.
Бомби́ст — бомбист (бомбалаушы адам, бомбашы).
Бомбово́з — *бомбардировщик* деген сөзді қара.
Бомбодержа́тель — бомба ұстағыш (самолетке бомба салғанда қысып тұратын аспап).
Бомбомёт — бомбомет (бомбаны тастауға керекті құрал).
Бомбомет траншейный — траншея бомбометі (төбесінен бомбаны тік түсіретін құрал).
Бомбоме́тчик — бомбометчик (бомба тастағыш).
Боре́ц — балуан.
Борт — борт (кеменің үсті, қабырғасы, жақтауы).
Борт левый — солжақ борт.
Борт надводный — су үстіндегі борт.
Борт правый — оң жақтағы борт.
Бортово́й — борттық.
Борьба́ — соғыс, күрес.
Борьба с подводными лодками — сүңгуір қайықпен күрес.
Бот — бот (бір мачталы кеме).
Боти́нки — ботинка.
Ботинки горные — тау ботинкасы.
Бо́цман — боцман (Совет соғыс кемесінде—кіші командир, шет ел кемесінде — кіші унтер-офицер).
Бо́чка — бочка (жоғары пилотаж фигурасы).
Бра́ндер — брандер: 1) бұрын-миноносец жоқ кезде — жандыратын, жарылатын заттармен жаудың кемесін өртеуге жіберілетін кеме; 2) гаванға кіре берісте батыратын, жаудың көпірлерін өртейтін кеме.
Брать — алу.
Брать на абордаж—абордажға алу, айқасу.
Брать на себя — өз мойнына артып алу, өз міндетіне алу.
Брать направление по компасу — компас бойынша беттеу.
Брать оружие на плечо — мылтықты иыққа алу.
Брать прицел — көздеу.
Бра́унинг — браунинг (тез атылғыш тапаншаның бір түрі).
Бревно́ — бөрене.
Брезе́нт — брезент.
Брешь — тесік, жарық (қамалдың снаряд тескен жері).
Бриг — бриг (екі мачталы, екі желкенді кеме).
Брига́да — бригада (армияның бірнеше полктан, флоттың бірнеше соғыс кемесінен құралған бөлімі).
Бригади́р — бригадир (полковник пен генерал арасындағы әскери чин).
Брига́дный — бригадалық.
Бриганти́на — бригантина (жеңіл желкенді кеме).
Бриз — бриз (теңіздің самал желі).
Бригветвра́ч (бригадный ветеринарный врач) — бригада мал дәрігері.
Бригвоенюри́ст (бригадный военный юрист) — бригада соғыс юрисі.
Бригвра́ч (бригадный врач) — бригада дәрігері.
Бригинжене́р (бригадный инженер) — бригинженер (бригада инженері).
Бригинтенда́нт (бригадный ин-

тендант) — бригинтендант (әскери шаруашылық және әкімшілік составының әскери атағы).

Бри́тва — ұстара.

Брить — қыру, алу (шаш алу, сақал қыру).

Бри́тый — сақал-мұрты қырылған, шашы алынған.

Брод — 1) өткел (судың тайыз жері); 2) өткелден өту, кешу.

Брод конный — ат өткелі.

Брод пеший — жаяу өткел.

Бромацето́н — бромацетон (көзден жас ағызатын газдар тобына жататын уландырғыш газ).

Бронеба́шня — броня мұнара (бронямен қапталған мұнара).

Броневи́к — броневик: 1) зеңбірекпен, пулеметпен қаруланған бронялы автомобиль; 2) бронялы бөлімнің әскери қызметкері.

Бронебо́йный — броня бұзғыш.

Бронево́й — бронялы, бронямен қапталған.

Броневойска́ — бронялы әскер (бронепоезбен, броневикпен жабдықталған әскер).

Бронемаши́на — *броневик* деген сөзді қара.

Броненосе́ц— броненосец (сыртының бәрі оқ өтпейтін құрыш сауытпен қапталған, ататын құралы бар кеме).

Броненосец береговой обороны — жағаны қорғау броненосеці.

Броненосный — сауытпен қапталған.

Бронепо́езд — бронепоезд (сыртының бәрі бронялы, зеңбірекпен, пулеметпен жабдықталған соғыс поезі).

Бронеси́лы — бронялы күштер (бронямен қапталған танк, поезд, автомобиль сияқты құралдар).

Брони́рова́ние — *бронировать* деген сөзді қара.

Брони́рова́нный — бронялан-ған, бронямен қапталған.

Брони́рова́ть — бронялау (бронямен қаптау).

Бро́ня́ — броня: 1) металдан (құрыштан, темірден) істелген, оқтан сақтайтын сауыт; 2) автомобиль, поезд, кеме сияқты соғыс құралдарының үстіне жапқан құрыш сауыт.

Броса́ть — 1) қолмен лақтыру; 2) тастау, көздеп жіберіп қалу; 3) бір орыннан екінші орынға апарып тастау, түсіру; 4) тастап кету, қалдырып кетуі, айрылысу.

Бросать бомбы — бомба тастау.

Бросать в тюрьму — түрмеге жабу.

Бросать оружие— құралды тастау, бағыну (пленге алыну).

Бросать якорь — якорь тастау (кемені тоқтату үшін якорьді суға түсіру).

Броса́ться — 1) жабылу, ұмтылу (жауға жабыла ұмтылу, жабыла шабуыл жасау); 2) атылу, секіру (жоғарыдан төмен секіру).

Бросаться в атаку — шабуылға лап беру.

Бросаться в штыки — найзаласуға лап беру.

Бро́сить — *бросать* деген сөзді қара.

Бро́ситься — *бросаться* деген сөзді қара.

Бросо́к — шұғыл қимыл, шұғыл көзқарас.

Брусо́к — төрт қырлап жонылған бөрене.

Бру́ствер — бруствер: 1) жаудың оғынан сақтану үшін окоптың топрақпен өсірген алдыңғы жақтағы үйіндісі; 2) бронялы кемелердің құрыш қабырғасы.

Бры́згать — бүрку, шашырату, себу.

Брыка́ться — 1) тебу, тебілу, тепкілеу (ат); 2) тыпыршу, тепкілесу; 3) қарысу, қасару.

Брыкли́вая — тебеген, тынышсыз (ат).

Бряца́ние — шіңгірлеу, шыңғырлау, сыңғырлау, сылдырау (мылтық, құрал туралы).

Буй — буй (судың тайыз жерін көрсету үшін якорьға байлап қойған бочка яки басқа бір қалқып тұратын нәрсе).

Букси́р — буксир; 1) баржа, сал тағы басқаларды тартатын, сүйрейтін кеме; 2) буксирге байлап, сүйрейтін арқан.

Букси́ровать — басқаны тарту, сүйреу, басқаны жәрдемге алу, жәрдем беру.

Буксова́ние — батып қалу, тұрып қалу (машина дөңгелегі айналады, бірақ жылжуға дәрмені жоқ).

Буксова́ть — *буксование* деген сөзді қара.

Булава́ — 1) шоқпар; 2) жұмыр басты темір таяқ.

Була́т — булат (ең жақсы құрыш; сондай құрыштан жасалған қылыш, қанжар, балта т. б.).

Бунт — бунт, бүліншілік (өзбетімен шыққан қозғалыс).

Бунтова́ть — бунт шығару, бунт жасау.

Бунтовщи́к — бунтшы, бунт шығарушы.

Бура́в — бұрғы, тескіш.

Бури́ть — бұрғылау, тесу.

Бу́ря — алай-дүлей қатты жел, дауыл, боран.

Бусо́ль — бусоль (компасы бар орудияны (пулеметті) нысанаға бұратын құрал).

Буты́лка зажигательная — жандырғыш бутылка (дұшпанның танкасын, бронялі машинасын, транспортын, самолетін (аэродромда), складын және әскерін қыйрату үшін қолданылатын ішіне арнаулы сұйық зат толтырылып, жандыруға, өртеуге арналған 0,5—0,75 литрлік, лақтырылып тасталатын бутылка).

Бутылка зажигательная со смесью № 1 и № 3 — № 1, № 3 қоспалы жандырғыш бутылка (жандырғыш орнатылған, аузына дейін толтырылған, пробкамен, тығындалған арақ бутылкасы және басқа со сыяқты 0,5—0,75 литрлік дұшпанға лақтырылатын бутылка).

Бу́фер — буфер: 1) екі вагон арасындағы серппелі қалпақ темір; 2) артиллерияда болатын қалқан; 3) соғысқан екі ел арасында тұрушы басқа ел.

Бу́хта — бухта (теңізде кеме тұратын орын).

Бушпри́т — бушприт (кеменің тұмсығындағы сұлама ағаш).

Бы́стро — тез, шапшаң, жылдам.

Быстрота́ — шапшаңдық, жылдамдық, тездік.

Быстрота молниеносная — жай оғындай шапшаңдық.

Быстрохо́дный — шапшаң жүргіш.

Бы́стрый — тез, шапшаң, жылдам.

Быть вооруженным—қарулану.

Быть в состоянии — қалпында болу.

Быть мобилизованным — мобилизациялану.

Быть наготове — әзір тұру.

Быть оттесненным — қысып шығарылу.

Быть потесненным — қысылу, қысынды болу.

Быть примерным — үлгілі болу.

Быть присоединенным — қосылу, қосып жіберілу.

Быть раздробленным — бөлшектенген болу.

Бюллете́нь — бюллетень (қысқа әскери хабарлар жазылып тұратын журнал).

В атаку! — в атаку («атакаға!» деген команда).

В глубине леса — тоғайдың қалыңында, қақ ортасында.

В кулаке — жұдырықта.

В перевернутом положении — аударылған қалыпта.

В поводу — жетекте.

В положении наготове — әзірлік қалыпта (противогазды алдына қарай айналдырып, жібін беліне байлап, сумка қақпағын ашып жүру, тұру).

В походном положении — жорық қалпында (мыс. противогаздың қақпағын түймелеп, жібін ішіне салып, артына қарай айналдырып қою).

В походном порядке — жорықтағы тәрізді (әскерлердің теміржолмен (поезбен) жүрмей, жаяу я машинамен я басқа көлікпен жүруі).

В сомкнутом строю — тығыз стройда.

В сосредоточенном виде — түйілген, топталған түрде.

Ва́га — вага (ауыр заттарды көтеру үшін қолданылатын ұзын сырғауыл, рычаг).

Ваго́н — вагон.

Вагон агитационный—агитация вагоны (әскер арасында көпшілік агитация ісін жүргізуге арналған театр, киносы, кітаптары бар вагон).

Вагоне́тка — вагонетка (кішкене вагон).

Вагон-цистерна — вагон-цистерна (мұнай, бензин және басқа сұйық заттарды тасуға арналған бочка тәрізді вагон).

Ва́жный — маңызды.

Ва́куум — вакуум (бітеу ыдыстың ішіндегі өте сиреген һауа).

Вакци́на — вакцина (жұқпалы аурулардан сақтану үшін егілетін микроб).

Вале́к (пово́зки) — валек (атты жеккенде пастромканы ілетін келтек ағаш).

Вали́ть — 1) жығу, құлату, сұлату; 2) көміп тастау, үйіп тастау; 3) жабыла ұмтылу.

Вари́ть — 1) пісіру; 2) қайнату.

Ва́та — мақта.

Вата гигроскопическая — гигроскопия мақтасы (тазарған, майсызданған, суды тез жұтатын мақта).

Ватерли́ния — ватерлиния (кеменің суға батып тұратын жерін көрсететін кеме бортының белдеу сызығы).

Вахмистр — вахмистр (кавалерияның унтер-офицері (бұрынғы кездегі)).
Вахта—вахта: 1) флоттағы дежурстволық кезекті жұмыс; 2) кезектесушілер тобы.
Вбегать — жүгіріп кіру.
Вбежать — *вбегать* деген сөзді қара.
Вбивать — *вбить* деген сөзді қара.
Вбить — қағу, қағып кіргізу.
Вблизи — жақында, жақын жерде.
Вброд — кешу, аяқтап өту.
Вваливаться — *ввалиться* деген сөзді қара.
Ввалиться — құлау, құлап түсу (шұңқырға, орға).
Введение — *ввести, вводить* деген сөзді қара.
Введённый — енгізілген.
Вверх — жоғары, жоғары қарай.
Вверху — жоғарыда.
Ввести — *вводить* деген сөзді қара.
Ввинтить — бұрау, бұрап кіргізу.
Ввинченный — бұралған, бұрап кіргізілген.
Ввинчивать — *ввинтить* деген сөзді қара.
Ввод — *вводить* деген сөзді қара.
Вводить — кіргізу.
Ввысь — жоғары қарай.
Ввязаться в бой — соғысқа кіру, ұрысқа кіру.
Вглубь — 1) терең; 2) қалың жер, ортасы (тоғайлық).
Вглядеться — көзін қадау, тесіле қарау.
Вглядываться— *вглядеться* деген сөзді қара.
Вдавить — тығындау.
Вдавливать — *вдавить* деген сөзді қара.
Вдалеке — алыста.
Вдали — алыста.
Вдаль — алысқа.
Вдвигать — *вдвинуть* деген сөзді қара.
Вдвинуть — ішіне қарай кіргізу.
Вдвоём — екеулеп, екеуміз, екеуің, екеуі.
Вделать — бір нәрсені екінші нәрсенің ішіне кіргізу.
Вделывать — *вделать* деген сөзді қара.
Вдогонку — артынан қуа.
Вдоль — өн бойы.
Вдоль и поперек — барлық бағытта (ұзыннан, көлденеңінен).
Вдохнуть — демді ішке тарту, һауаны ішке тарту, дем алу.
Вдуматься — терең ойлау, ойға шому.
Вдумчиво — әбден ойланып.
Вдумываться — *вдуматься* деген сөзді қара.
Вдыхание — *вдохнуть* деген сөзді қара.
Вдыхать — *вдохнуть* деген сөзді қара.
Ведомость — ведомость.
Веер батарейный — батарея желпуіші (батареяны көп атқандықтан, стволы қызып кетпес үшін, салқындатқыш желпуіші).
Величина — шама.
Велосипед — велосипед.
Вентилятор — вентилятор (һауа тазартқыш, желдік).
Вентиляция — вентиляция (үй ішіндегі һауаны тазарту).
Верёвка — арқан.
Верньер — верньер (транспортирда, сызғышта, т. б. бөлік сызықтардың үлесін

анық айыруға керекті аспап).
Вероятно — мүмкін шығар.
Вероятность — мүмкіндік.
Вероятность попадания — тию мүмкіндігі.
Вероятный — мүмкін.
Вертикальный — тік.
Верфь — верфь (кеме жасайтын, ремонттайтын орын; кеме жасайтын завод).
Верховой — салт атты адам.
Верхом — салт.
Верхушка — шоқы басы (ағаштың).
Вершина — шоқы, таудың төбесі.
Вес — салмақ, кәдір.
Вес в боевом положении — соғыс жағдайындағы салмақ.
Вес в походном положении — жорық жағдайындағы салмақ.
Вес заряда — оқ салмағы.
Вес снаряда — снаряд салмағы.
Вес средний — орта салмақ.
Весло — ескек.
Вести — алып бару, жүргізу, бастап бару.
Вести бой — соғысу, соғыс жүргізу.
Вести в поводу — жетегінде жүргізу, ықпалында жүргізу.
Вестовой — хабаршы.
Весть — хабар.
Весь — барлық, бүкіл, түгел.
Весьма — өте.
Ветвистый — бұтақты.
Ветвь — бұтақ.
Ветврач (ветеринарный врач) — мал дәрігері.
Ветер — жел.
Ветер боковой — қырын жел.
Ветер восточный — шығыс желі.
Ветер встречный — қарсы жел.
Ветер западный — батыс желі.
Ветер северный — терістік жел.
Ветер южный — оң жел.
Ветеринар — ветеринар (мал дәрігері).
Ветеринария — ветеринария (мал ауруы жөніндегі ғылым).
Ветеринарный — ветеринарлы(қ).
Ветка — бұтақ.
Ветка *железнодорожная* — тармақ (теміржол тармағы).
Ветромер — ветромер (жел күшін өлшейтін аспап).
Веха — қазық, меже (жердің бөлігін білдіру үшін қойылған белгі).
Веха сигнальная — сигнал межесі.
Вещества отравляющие (ОВ) — уландыратын заттар.
Вещества взрывчатые (ВВ) — жарылатын заттар.
Вещества воспламеняющие — жалындайтын заттар.
Вещества дегазирующие — газсыздандыратын, газды жоятын заттар.
Вещества дымообразующие — түтіндендіретін заттар.
Вещества зажигательные — жандыратын, өртейтін заттар.
Вещества летучие — ұшпалы заттар.
Вещества химические — химиялық заттар.
Вещество — зат.
Вещь — зат, нәрсе.
Взаимодействие — бірлесу, қарым-қатыс.
Взаимозаменяемость — алмасу (бірімен бірі).
Взаимопомощь — қолғабыс.
Взбираться — өрмелеп шығу.
Взбунтоваться — бунт салу, әлек салу.

Взвешивание — салмақтау, өлшеу.

Взвод — взвод: 1) жайшылықта 3—4 отделениеден құралған әскери топ; 2) мылтық затворының кертікті ішкі доңгелегі.

Взвод курка — куроктың взводы (винтовкада шүріппенің кейінгі жағында тұратын куроктың взводы).

Взлезать — *взлезть* деген сөзді қара.

Взлезть — бір нәрсенің үстіне шығу.

Взлёт — ұшып жоғары шығу.

Взморье — теңіздің жағасы, теңіздің жағаға жақын жері.

Взнуздать — ауыздықтау, ауыздығын салу.

Взнуздывать — *взнуздать* деген сөзді қара.

Взобраться — *взбираться* деген сөзді қара.

Взорванный — жарып тасталған.

Взорвать — қыйрату, жару, бұзу.

Взорваться — жарылу.

Взрыв — жарылу.

Взрыватель — жарғыш.

Взрывать — *взорвать* деген сөзді қара.

Взрываться — *взорваться* деген сөзді қара.

Взрывной — жарғыш, жарылғыш.

Взрывчатый — жарғыш, жарылғыш,

Взыскание дисциплинарное — тәртіп жазасы.

Взятие — алу.

Взять (позицию) — алу (позицияны).

Взять на караул — қарауылға қондыру, алу.

Взять в вилку — екі жақтан бірдей қысу.

Взять направление — бет, бағыт алу.

Взять на прицел — көздеу.

Взять ногу — аяқ алу (яғный аяқты команда бойынша тақ санды сол аяққа келтіре жүру).

Взять обратно — қайтып алу.

Взять под обстрел — оқтың астына алу.

Взять ружье за ремень — мылтықтың бауынан ұстау (мылтықты бауынан ұстап тігінен бір иыққа салу).

Взяться за оружие — қару алу, қарулану.

Вибрация — вибрация (дірілдеуі).

Вибрация ствола — ствол вибрациясы (стволдың дірілі).

Вид — түс; түр, көрініс.

Вид внешний — сырт көрініс.

Видеть — көру.

Видимость — көрінуі.

Видимый — көрінетін, көрініп тұрған.

Видне́ться — көріну.

Видный — көрініп тұрған.

Визирование — көздеп бір нәрсені дәлдеу.

Вилы — айыр.

Вина — айып, айыптылық.

Винить — айыптау.

Винт — винт: 1) бұранда шеге; 2) винтовка; 3) айналмалы білікке орнатылған қалақшасы бар, кемені, самолетті қозғалтатын нәрсе.

Винт зажимной — қыспа винт.

Винт-нагель — винт-нагель (ствол коробкасы таянышының сүйеніп тұратын винті).

Винт подъемный — подъем винті (көтеретін).

Винт упора — трек винті (винтовка қундағын ұстайтын, магазинді коробканың алдыңғы жағындағы бауыр винті).
Винто́вка — винтовка (соғыс мылтығы).
Винтовка автоматическая — автоматты винтовка.
Винтовка второго срока — екінші дәрежелі винтовка.
Винтовка магазинная — магазинді винтовка.
Винтовка пехотная — жаяу әскер винтовкасы.
Винтовка с оптическим прицелом — оптикалы көздеуішті винтовка.
Винто́вочный — винтовканың.
Вито́к — виток (бір орам винт сияқты).
Ви́це-адмира́л — вице-адмирал (адмиралдың екінші орынбасары соғыс-теңіз флотындағы әскери атақ).
Вкла́дывать — *вложить* деген сөзді қара.
Вкле́ивать — *вклеить* деген сөзді қара.
Вклеить — жапсырып қою (ішіне).
Вкле́йка — жапсырма (ішіне).
Вкли́ниваться — *вклиниться* деген сөзді қара.
Вкли́ниться — сыналанып кіру, арасына кіру.
Включа́ть — *включить* деген сөзді қара.
Включа́ться — *включиться* деген сөзді қара.
Включе́ние — *включить* деген сәзді қара.
Включи́тельно — қоса, ішіне ала.
Включи́ть — қосу, кірістіру, түйістіру.
Включи́ться — қосылу, кірісу.
Влёво развернись — влево развернись («солға жайыл!» деген команда).
Влива́ть — *влить* деген сөзді қара.
Влить — құю (ішіне).
Влия́ние атмосферное — атмосфера (һауа) әсері.
Вложи́ть — салу (ішіне).
Вмести́мость — сыйымдылық, ішінің кеңдігі.
Вмести́ть — сыйғызу, орналастыру.
Вмеша́ть — араластыру, қосу.
Вме́шивать — *вмешать* деген сөзді қара.
Вмеща́ть — *вместить* деген сөзді қара.
Вне дорог — жолсыз, жолдан тыс.
Вневойскови́к — вневойсковик (әскери қызметті, әскери даярлықты әскерден тыс тәртіппен өтуші).
Вневойсково́й — әскерден тыс тәртіппен өтетін (әскери қызмет, әскери даярлық).
Внеза́пно — кенеттен, абайсызда, байқаусызда, ойламаған жерден.
Внеза́пный — кенет.
Вниз — төмен, төмен қарай, аяқ (су).
Внизу́ — төменде.
Внима́ние! — внимание («жамағат!» деген команда).
Внуша́ть — сендіру; көңілге қондыру.
Внуше́ние — айтқаннан шығармайтын ету, ұйылту.
Внуши́ть — *внушать* деген сөзді қара.
Вода́ питьевая — ішетін су, ауыз су.
Вода проточная — ағын су.
Вода теплая — жылы су.
Вода холодная — суық су.

Води́тель машины — шофер, машинаны жүргізуші.
Водоворо́т — ирім, жылым.
Водоём — шұңқыр, тоған, қарасу.
Водоизмеще́ние — кеменің ауырлығы, суда алатын орны.
Водола́з — водолаз (судың астына түсіп, шығып жүретін маман адам).
Водонепроница́емый — су өтпес, су өтпейтін.
Водопа́д — құлама су.
Водопо́й — суат.
Водоразде́л — суайрық, айрық, қыр.
Водоснабже́ние — су жетістіру, су жетімдігі.
Водружа́ть — биікке орнату, тігу (туды).
Водрузи́ть — *водружать* деген сөзді қара.
Во́ды нейтральные — бейтарап сулар.
Во́ды отечественные — отан сулары.
Воева́ть — 1) соғысу; 2) соғысқа қатынасу.
Военизáция — әскерлендіру (әскери ғылымды үйрету, халықты соғысқа әзірлеу).
Военизи́ровать — *военизация* деген сөзді қара.
Военко́м (военный комиссар) — военком (әскери комиссар, әскерлер арасындағы саяси, тәрбие жұмысын басқаратын адам).
Военкома́т (военный комиссариат) — военкомат (соғыс комиссариаты).
Военко́р (военный корреспондент) — военкор (әскери газеттің тілшісі).
Военнообя́занный — армияның запасындағы кісі.
Военнопле́нный — әскери тұтқын.
Военру́к (военный руководитель — военрук (мектептерде әскери даярлықты, әскери пәнді жүргізетін кісі).
Во́енщина — соғыс құмарлық.
Вое́нный — әскери; әскери адам.
Вожде́ние (войск) — жетектеу, бастау (әскерді).
Вождь — көсем.
Во́жжи — божы, делбе.
Возведе́ние окопов — көп окоптар қазу.
Возводи́ть укрепления — бекініс, қорған салу.
Возврати́ть — қайтарып беру, қайтып беру; қайтарып алу.
Военнослу́жащий—әскери қызметтегі адам, әскери қызметкер.
Возвы́шенность: 1) қырат; 2) дөң төбе.
Возврати́ться — қайту.
Возвраща́ть —*возвратить* деген сөзді қара.
Возвраща́ться — *возвратиться* деген сөзді қара.
Возвраще́ние — *возвратить*, *возвратиться* деген сөзді қара.
Возгла́вить — *возглавлять* деген сөзді қара.
Возглавля́ть — басқару.
Во́зглас — айқай.
Воздержа́ться — бір әрекет істеуді тоқтата тұру.
Во́здух — һауа.
Воздуходу́вка — һауа жібергіш (кемеде һауаны сырттан жіберу үшін жасалған машина).
Воздухоочисти́тель — һауа тазартқыш (машина).

Воздухопла́вание— әуеде жүзу, аспанда жүзу.
Возду́шный — әуенің, әуедегі, һауаның.
Воззва́ние — үндеу.
Возлага́ть — міндеттеу, арту, тапсыру.
Возложи́ть — *возлагать* деген сөзді қара.
Возме́здие — кек қайтару, өш алу.
Возмо́жно — мүмкін.
Возмо́жность — мүмкіндік.
Возможность попадания — тию мүмкіндігі.
Возмо́жный — мүмкін болатын.
Возмуще́ние — ыза.
Возмуще́нный — ызаланған.
Вознагражде́ние — сыйлау (ақшалай, заттай жақсы орындалған іс үшін сыйлық беру).
Возника́ть — шығу, пайда болу.
Возни́кнуть — *возникать* деген сөзді қара.
Возобнови́ть—қайтадан бастау, қайта түзеу, жаңарту.
Возобнови́ться — қайтадан басталу, қайта түзетілу, жаңғыртылу, жаңартылу.
Возобновля́ть — *возобновить* деген сөзді қара.
Возобновляться — *возобновиться* деген сөзді қара.
Во́зраст — жас.
Во́ин — 1) әскер; 2) әскери өнерді жақсы білетін тәжрибелі кісі.
Во́инский — әскери.
Во́йлок — киіз.
Войнá — соғыс.
Война бактериологическая — бактериологиялық соғыс (түрлі зарарлы бактерия аурулар жіберіп, жұқтырып соғысу).
Война гражданская — азамат соғысы (бір елдің өз ішіндегі таптық соғыс).
Война империалистическая — империалистік соғыс, жаһангерлік соғыс.
Война маневренная — маневрлік соғыс.
Война мировая — дүние жүзілік соғыс (бүтін дүние жүзіндегі елдердің барлығы, я соның жарымы, я ірі-ірі бірнеше мемлекеттер араласқан соғыс).
Война на два фронта — екі майданды соғыс, екі жақты соғыс.
Война на уничтожение — құрыту соғысы (соғысқан екі жақтың бірі ғана қалатын болып, мүлде жеңу үшін бірін-бірі мемлекеттігін жоқ қылу мақсатымен соғысу).
Война оккупационная — оккупациялау соғысы (басқа бір елді басып алу үшін болатын соғыс).
Война окопная — окоп соғысы (окопта жатып, атысып қана соғысу).
Война партизанская — партизан соғысы (белгілі басқаратын орталық ұйымы жоқ, өз алдына әрекет жасап оккупацияланған жерде соғысып жүретін, кенет шабуыл тактикасын қолданатын соғыс).
Война позиционная — позициялық соғыс.
Война ограниченными целями— аз мақсатты соғыс.
Война священная — ардақты, қасиетті соғыс.
Война тотальная — тоталды соғыс (жаппай соғыс, жалпы соғыс, жұрттың бәрі қатысқан соғыс).

Войска́ — әскер.
Войска авиационные — авиация әскері.
Войска гарнизонные —гарнизон әскері.
Войска запасные — запастағы әскер.
Войска инженерные — инженерлік әскер.
Войска иррегулярные — иррегуляр әскер (дұрыс ұйымдастырылмаған, тұрақты армияның составына кірмейтін әскер).
Войска кадровые — кадрлық әскер (тыныш уақытта да сақталып тұратын негізгі әскер бөлімі).
Войска регулярные — тұрақты әскер.
Войска сухопутные — құрылықтағы әскер.
Войска технические — техникалық әскер.
Войска химические —химиялық әскер.
Войти́ — *входить* деген сөзді қара.
Вокза́л — вокзал (бағзал).
Вокру́г — айнала.
Волна́ — толқын.
Волна воздушная — әуе толқыны.
Волна газовая — газ толқыны.
Волна дымовая — түтін толқыны.
Волна звуковая — дыбыс толқыны.
Волна морская — теңіз толқыны.
Волна огневая — от толқыны.
Волна отравляющая — уландыратын толқын, зәрлі толқын.
Волна переменная — ауыспалы толқын.
Волна пространственная — бостық (кеңдік) толқын.
Волне́ние — 1) толықсу; 2) бүлiншiлiк.
Волнова́ться — тынышсыздану, бүлiну.
Волноре́з — толқын жарғыш (теңiзде толқын жолатпас үшiн салынған құрылыс).
Волонтё́р — волонтер (өзi тiлеп әскерлiкке түскен адам).
Во́льно! — вольно («еркiншiлiк!» деген команда).
Вольнонаё́мный — еркiмен жалданып қызмет етушi.
Вольт — вольт (электр тогiн өлшейтiн бiрлiк сан).
Во́ля — 1) қайрат; 2) ерiк.
Вонза́ть — түйреу.
Воодушеви́ть — *воодушевлять* деген сөздi қара.
Воодушеви́ться — *воодушевляться* деген сөздi қара.
Воодушевле́ние — *воодушевлять, воодушевляться* деген сөздердi қара.
Воодушевлё́нный — рухы көтерiлген, көңiлдi.
Воодушевля́ть — рухын көтеру.
Воодушевля́ться — рухы көтерiлу.
Вооружа́ть — қаруландыру, қару-жарақпен қамтамасыз ету.
Вооружа́ться — қару-жарақпен қамтамасыз етiлу.
Вооруже́ние — 1) *вооружать, вооружаться* деген сөздердi қара; 2) қару-жарақ.
Вооружение автоброневое — автобронямен қаруландыру.
Вооружение артиллерийское — артиллерия қарулары.
Вооружение воздушных судов — әуе кемесiнiң қарулары.
Вооружение конницы — атты әскер қарулары.

Вооружение крепости — қамал ішіндегі қару-құрал.
Вооружённый — қаруланған.
Вооружить — *вооружать* деген сөзді қара.
Вооружиться — *вооружаться* деген сөзді қара.
Ворваться — жарып кіру.
Воронка — ұра, шұңқыр (бомба қазып тастаған жер).
Воронка от разрыва снаряда — жарылған снарядтан пайда болған шұңқыр.
Воротник — жаға.
Ворошиловский стрелок — Ворошилов атқышы.
Воспитание — тәрбие.
Воспитание боевое — жауынгерлік тәрбие.
Воспитание военно-политическое — әскерлік саяси тәрбие.
Воспитание моральное — моральдік тәрбие.
Воспитать — тәрбиелеу.
Воспитывать — *воспитать* деген сөзді қара.
Воспламенение — *воспламенить, воспламениться* деген сөзді қара.
Воспламенение преждевременное — мезгілсіз жалындау, мезгілінен бұрын жалындау.
Воспламенённый — жалындаған, жанған.
Воспламенитель металлический — жалындатқыш металл (жандырғыш бутылканың сыртына орнатылатын, қатты затқа тию арқылы өзі тұтанып, бутылкадағы сұйықты жарылған кезде жалындататын механизм).
Воспламенить — жалындау, жандыру.
Воспламениться — жалындану, жану.
Воспламенять — *воспламеняться, воспламениться* деген сөздерді қара.
Воспользоваться — пайдалану.
Воспрепятствовать — бөгет жасау, көлденеңдеу.
Воспретить — *воспрещать* деген сөзді қара.
Воспрещать — тыю.
Воспрещение — тыйым.
Воспрещённый — тыйылған, тыйым салынған.
Восставать — *восстать* деген сөзді қара.
Восстанавливать — *восстановить* деген сөзді қара.
Восстанавливаться — *восстановиться* деген сөзді қара.
Восстание — көтеріліс.
Восстановить — қайта қалыбына келтіру, қайта құру.
Восстановиться — қайта қалыбына келу, қайта құрылу.
Восстановление — *восстановить, восстановиться* деген сөздерді қара.
Восстановленный — қайта қалыбына келтірілген, қайта орнатылған.
Восстать — көтерілу, қарсы шығу, қарсы тұру.
Восток — шығыс.
Восход солнца — күннің шығуы.
Восхождение — жоғары шығу.
Воткнуть — өткізу, сұғу.
Вперёд — вперед («алға!» деген команда).
Вправо развернись! — вправо развернись («оңға жазыл!» деген команда).
Впрыскивать — дәрі жіберу (денеге т. б.).
Впрыснуть — *впрыскивать* деген сөзді қара.
Враг — жау, дұшпан.
Вражда — жаулық, дұшпандық.

Враждебно — жаулық, дұшпандық.
Враждебный — қас, дұшпан.
Враждовать — жауласу, дұшпан болу.
Врач — дәрігер.
Врач ветеринарный — *ветврач* деген сөзді қара.
Врач главный — *главврач* деген сөзді қара.
Врач дежурный — дежур дәрігер.
Вращать — айналдыру, үйірлдіру.
Вращение — айналдыру, шыркөбелек айналдыру.
Вредитель — зиянкес.
Время — уақыт.
Время военное — соғыс кезі.
Время всеобщей мобилизации — жалпы мобилизация кезі (әскер қатарына жалпы шақыру кезі).
Время выступления — түскен орыннан жүретін уақыт.
Время полета — ұшу кезі.
Всадить — қадау, сұғу, шаншу.
Всадник — салт атты (кісі).
Всаживать — *всадить* деген сөзді қара.
Вспыхнуть — 1) тұтану; 2) қатты ашулану, шарт ете түсу.
Вспышка — тұтану, от алу, жанып кету.
Вставить — ішіне қою, салу, қондыру.
Вставлять — *вставить* деген сөзді қара.
Встреча — кездесу, ұшырау, алдынан шығу.
Встречать — алдынан шығу, қарсы алу.
Вступить — кіру, ену, кірісу, килігу.
Вступить в бой — ұрысқа кіру, соғысқа ену, соғысу, ұрысу.
Вторгаться — күшпен кіру, күшпен ену.
Вторгнуться — *вторгаться* деген сөзді қара.
Вторжение — күшпен ену, күшпен енгізу.
Второстепенный — екінші дәрежелі.
Втулка — втулка (металдан жасалған трубка тәрізді сақыйна).
Втулка клапана — клапан втулкасы.
Втыкать — *воткнуть* деген сөзді қара.
Втягивать — *втянуть* деген сөзді қара.
Втянуть — ішіне тарту, қатыстыру.
Вход — кіретін есік.
Входить — кіру, ену.
Выбирать — таңдау, талғап алу; сайлау.
Выбить — қуып шығару (алып тұрған позициясынан).
Выбор — талғау, сайлау, сайлап алу.
Выбор позиции — позиция таңдау.
Выбор пути — жол таңдау.
Выбрасыватель — патронды шығарып тастайтын механизм.
Выбрасывать — *выбросить* деген сөзді қара.
Выбросить — шығарып тастау.
Вывести — *выводить* деген сөзді қара.
Выводить — алып шығу, көшіру, шығарып тастау.
Выводить вперед — алға шығару, ілгері шығару.
Выводить из боя — ұрыстан алып шығу.
Выводить из строя — стройдан шығару, қыйратып тастау, әлсіретіп тастау.
Вывоз — шығару, тасу.

Выгружа́ть — түсіру, жүкті түсіру.

Вы́грузить — *выгружать* деген сөзді қара.

Вы́грузка — түсірілу, түсіріліс.

Выдвига́ть вперед — алға итеру, алға жылжыту.

Вы́делить — бөлу, айыру, бөліп шығару.

Выделя́ть — *выделить* деген сөзді қара.

Вы́держанный — ұстамды, тұрақты.

Вы́держать — шыдау, төтеп беру, көтере алу; жібермеу; ұстап, бөгеп тұру.

Вы́дернуть вытяжное кольцо — тартқыш шығыршықты тартып шығару, жұлып алу.

Вы́езд — 1) кету, жүріп кету, шығып кетуі; 2) өтетін жол.

Вы́емка — шұңқыр, ойық.

Выжида́ние — күту, күтіп тұру, аңдып тұру, тосып алу.

Выжида́ть — күту, күтіп тұру, аңдып тұру, тосып тұру.

Вы́зов — шақыру.

Вы́играть время — уақыт ұту.

Вы́игрыш — ұтыс.

Выигрыш фланга — фланганың ұтысы.

Выйти в море — теңізге шығу.

Выйти в поле — жорыққа шығу, майданға шығу, далаға шығу.

Выйти из боя — ұрыстан шығу.

Выйти из строя — 1) стройдан шығу, қатардан шығу, жарамсыз болып қалу; 2) суда жүруге жарамай қалу.

Вы́качать воду—су (аспаппен) шығару.

Выключа́тель — айырғыш (электрді т. б.).

Вы́ключить газ — газды айыру.

Вы́лазка — қамалдан шығып шабуыл жасау.

Вы́лет — ұшу, көктей өту.

Вы́мпел — вымпел (соғыс кемесінде мачтадағы екі ұшты ұзынша жалау).

Выно́сливость — шыдамдылық, төзімділік.

Выполне́ние — *выполнить* деген сөзді қара.

Вы́полнить — орындау, орнына келтіру, толтыру.

Выполня́йте! — выполняйте («орындаңыз!» деген команда).

Выполня́ть — *выполнить* деген сөзді қара.

Вы́правка — дұрысталу, жөнделу, түзелу.

Вы́пуклость — томпақтық, томпайған жер.

Вы́пустить ленту — лентаны босату (атылған лентаға қарап қанша оқ шыққандығын білу).

Выпустить торпеду — торпеда жіберу (кемені қыйрататын торпеданы дұшпан кемесіне туралап жіберу, ату).

Вы́ровнить — тегістеу; қатарлап тұрғызу.

Вы́ровнять — *выровнить* деген сөзді қара.

Вы́садиться — барып түсу (самолетпен, поезбен, кемемен).

Вы́садка десантов — десант түсіру.

Выса́живаться — *высадиться* деген сөзді қара.

Вы́следить — іздеп, ізіне түсіп тұрған жерін табу.

Высле́живать — *выследить* деген сөзді қара.

Вы́служить срок службы — қызмет срогін өтеу; мезгілді қызметін істеп шығу.

Высоково́льтный — зор вольтті (зор қуатты).
Высота́ — биіктік.
Высота бомбежки — бомбалау биіктігі, жоғарылығы.
Высота борта — борттың биіктігі (кемеде).
Высота полета — ұшудың биіктігі, жоғарылығы.
Высота прицела — нысананың жоғарылығы, биіктігі.
Высотоме́р — высотомер (биіктікті өлшейтін аспап).
Высо́ты командные—айналадағы биік, соғыс кезінде әскерге өте қолайлы жер.
Выстра́ивать — *выстроить* деген сөзді қара.
Выстра́иваться — стройға тұру; қатарға тұру.
Вы́стрел — атыс, ату.
Выстрел навесный — жоғары ату.
Выстрел настильный — жер бауырлата ату.
Выстрел орудийный — зеңбіректен ату.
Выстрел прямой — тік тура ату.
Выстрел холостой — құр дәрілеп ату.
Вы́стрелить — ату, атып жіберу.
Вы́строить — стройға тұрғызу, қатарға тұрғызу.
Вы́ступ — томпақ, шошақ.
Вы́ступить в поход — жорыққа шығу.
Выступле́ние — әрекетке кірісу.
Вы́сушить — құрғату.
Высыла́ться — жіберілу.
Вы́сылка — жіберу; айдап жіберу.
Вы́тереть — 1) сүртіп тазарту, сүрту; 2) тоздыру.
Вы́тесненный — қысып шығарылған.
Вы́теснить — қысып шығару.
Вытесня́ть — *вытеснить* деген сөзді қара.
Вы́ход — шығыс, шығу.
Вычисле́ние — есептеп шығару.
Вы́шка наблюдательная — байқау, бақылау мұнарасы (биігі).
Вышка сигнальная — сигнал мұнарасы.
Выявле́ние — көрсету, табу, әшкерелеу.
Вьюк — жүк.
Вьюк патронный — патрон жүгі.
Вьюковожа́тый — жүкбасы, керуенбасы.
Вью́чить — жүк арту, тиеу.
Вя́зкость — жабысқақтық.
Вя́лость — босаңдық, бостық, болбырлық.
Га́вань — гавань (теңіздің жағасындағы желден сақтануға қолайлы, кеме тоқтауға ыңғайлы ықтырма орын, аймақ).
Газ — газ (айрықша жағдайда өзінің тұрған жеріне біркелкі жайылатын физикалық дене).
Газ боевой — соғыс газы.
Газ веселящий — желіктіргіш газ.
Газ взрывчатый — жарылғыш газ.
Газ горчичный — горчица иісті газ.
Газ нарывной — ойып кететін газ.
Газ нестойкий — тұрақсыз (тез жайылып кететін) газ.
Газ обжигающий — күйдіргіш газ.
Газ отработанный — пайдаланылған газ.
Газ раздражающий — түршіктіргіш (денені қышытқыш) газ.
Газ светильный — жарқырайтын газ.

Газ слезоточивый — жас ағызатын газ.

Газ стойкий — тұрақты (тез жайылып кетпейтін) газ.

Газ углекислый — көмір қышқылды газ.

Газ удушающий, удушливый— тұншықтырғыш газ (бұл газбен уланған адам, қатты жөтеледі, тұншығады, әлі құрыйды).

Газ чихательный — түшкірткіш газ (бұл газбен уланған адам түшкіре береді).

Газ ядовитый — улы газ.

Газа́ция — газдандыру, газ қосу.

Гази́рование — газдау.

Гази́ро̀ванный — газдалған.

Гази́рова́ть — газдау, газ қосу.

Гази́рова́ться — газдалу.

Газиро̀вка — газдау.

Газифика́ция — *газифицировать* деген сөзді қара.

Газифици́ровать — 1) газ алу. бір нәрседен газ шығару; 2) газбен жылту.

Газогенера́тор — газогенератор (газ шығаратын печь).

Газоли́н — газолин (шала тазаланған бензин).

Газомѐр — газомер (қанша газ жұмсалғанын көрсетіп тұратын аспап).

Газомёт — газомет (тұншықтыратын газ шашатын аспап).

Газомѐтр — газометр (химия лабораториясындағы газды сақтайтын және жұмсайтын аспап).

Газонепроница́емый—газ өтпейтін, газ жібермейтін.

Газообмѐн — газ ауыстыру (организмнің демді ішке алу арқылы кислородты жұтып, демді сыртқа шығару арқылы іштен көмір қышқылын шығаруы).

Газообра́зный — газ тәрізді, газ секілді.

Газоопредели́тель — газ айырғыш (аспап).

Газоотравлѐние — газбен уландыру, улану.

Газоотра́вленный — газбен уланған.

Газопрово̀д — газопровод (газ жіберетін труба).

Газораспыли́тель — газ жайғыш.

Газоубѐжище — газоубежище (улы газдан сақтану үшін салынған үй).

Газоутѐчка — газоутечка (газдың шашылып бетімен бытырауы).

Га́зы! — газы («противогазды ки!» деген команда).

Га́йка — гайка (винттің қалпағы).

Галѐра — галера (ерте замандағы көп ескекті үлкен қайық).

Галерѐя — галерея (әскердің жер астынан қазып істеген бекіністері).

Гало̀ид — галоид (айрықша бір топқа жататын химия элементі, солерод, мыс, фтор, хлор, бром, иод).

Гало̀п — текрек (аттың тез жүрісі, шоқырақтатып шабу, желе шабу).

Галоп манежный — манеж текрегі (арнаулы жан-жағы берік ат ойыны болатын жердегі текрек).

Галоп полевой — жорық текрегі.

Галу́н — галун (оқаланған формалы киім).

Гальвани́зм — гальванизм (Гальвани деген оқымыстың әртүрлі металды біріне бірін тиістіру арқылы тапқан электр. элементі).

Гальванизи́рованный — гальванизмделген.

Гальваноме́тр — гальванометр (Гальвани элементін немесе жалпы нашар токті өлшейтін аспап).

Гама́к — гамак (ағашқа керіп қойып, демалатын я ұйықтайтын тор төсек).

Гара́ж — гараж (автомобильдер тұратын, автомобильді ремонттайтын орын).

Гара́жный — гараждық, гаражға тән.

Гардеро́б — гардероб (киім қоятын шкап, я киім сақтауға, шешуге арналған үй).

Гарни́за — гарнизон солдаты.

Гарнизо́н — гарнизон (бір қорғанда не қалада тұратын әскер бөлімі).

Гарнизо́нный — гарнизондық, гарнизонға тән.

Гарцева́ть — атта әдемі жүру, атпен жүруге ептілік.

Гаси́ть — өшіру, сөндіру.

Гаси́тель — сөндіргіш, өшіргіш (өртті).

Гаси́ться — сөну, өшу.

Гать — шом (батпақ жерге, саз жерге төселген ағаш, шыбық, қамыс сияқты нәрселер).

Гау́бица — гаубица (ауыр артиллериядағы стволы қысқа серпіп ататын зеңбірек).

Гаубица горная — тау гаубицасы.

Гаубица легкая — жеңіл гаубица.

Гаубица тяжелая — ауыр гаубица.

Га́убичный — гаубицалық, гаубицаға тән.

Гауптва́хта—гауптвахта: 1) армияда тәртіп бұзушыларды отырғызатын жаза орны; 2) қорған қарауылының посы.

Гварде́ец — гвардеец (гвардияда қызмет істейтін адам).

Гварде́йский — гвардиялық (гвардияға тән).

Гва́рдия — гвардия: 1) әуелде — патшаны күзететін айрықша әскер; 2) сұрыптап алған айрықша праволы әскер.

Гвардия красная — қызыл гвардия (1917-жылы ұйысқан революциялық жұмысшылар отрядтары, дружиналары).

Гвардия белая — ақ гвардия (контрреволюциялық әскер, революцияға қарсы әскер).

Гегемо́ния — гегемония (күш, ықпал, әсер жағынан басым болу, үстемдік).

Ге́лий — гелий (судан екі есе, һауадан 7 есе жеңіл, аэростатта және дирижабльде қолданатын жеңіл химиялық элемент).

Гелиосвя́зь — гелий арқылы берілетін хабар.

Гелиокоптёр — гелиокоптер (һауа винті арқылы тұрған жерінен тіп-тіке жоғары көтеріліп ұшып кететін аппарат).

Генера́л — генерал (әскери жоғары чин).

Генерал армии — армия генералы.

Генерал бригадный — бригада генералы.

Генерал дивизионный — дивизия генералы.

Генерал-лейтенант — генерал-лейтенант.

Генерал-лейтенант авиации — авиация генерал-лейтенанты.

Генерал-лейтенант береговой службы — жаға қызметінің генерал-лейтенанты.

Генерал-лейтенант связи —байланыс әскерінің генерал-лейтенанты.

Генерал-лейтенант инженерных войск — танк әскерлерінің лердің генерал-лейтенанты.

Генерал-лейтенант интендантской службы — интендант қызметінің генерал-лейтенанты.

Генерал-лейтенант танковых войск — танк әскерлерінің генерал-лейтенанты.

Генерал-лейтенант технических войск — техникалық әскерлердің генерал-лейтенанты.

Генерал-майор — генерал-майор.

Генерал-полковник — генерал-полковник.

Генералитет — генералитет (армия командасының барлық жоғарғы чиндері).

Генеральный — бас, басты, жоғарғы.

Генеральский — генералдық, генералға тән.

Генеральствовать— генерал болу, генералдық істеу.

Генплан — ұлы план.

Генштаб (генеральный штаб)— генштаб (мемлекеттік ең жоғарғы дәрежелі әскери басқарма).

Генштабист — генштаб академиясын бітірген әскери маман.

Герб — герб (мемлекеттің шартты белгісі, ССРС гербінде орақ пен балғаның суреті салынған).

Героизм — героизм (ерлік, батырлық, қаһармандық).

Геройческий — геройлық, геройлық көрсеткен, ерлік көрсеткен.

Герой — герой, қаһарман, батыр, ер.

Герой Советского Союза — Советтер Союзының геройы.

Гибель — өлім, құру, жоқ болу, жойылу, өлім, апат.

Гигиена — гигиена (денсаулық сақтауға керекті шаралар, тазалық сақтау шаралары).

Гидроавиация — гидроавиация (тек суда ғана ұшып қонатын самолеттер).

Гидроаэроплан — *гидросамолет* деген сөзді қара.

Гидроплан — су аэропланы.

Гидросамолет — гидросамолет (тек суда ғана ұшып, қонатын самолет).

Гидрофлот — гидрофлот (судан ұшып, суға қона алатын аэроплан).

Гильза — гильза (ішіне дәрі салатын, патронның сыртқы қабы).

Гильза бумажная — қағаздан істеген гильза (папирос қағазы).

Гильза зарядная — дәрі гильзасы.

Гильза охотничья — аң аулайтын мылтықтың гильзасы.

Гильзоуловитель — гильза ұстағыш.

Гимнастика — гимнастика (дене шынықтыру ойыны).

Гипс — гипс (бор сияқты зат, сынған жерді қозғалтпас үшін сулап марлымен ораса қатып қалады).

Гичка — гичка (тез жүретін жіңішке қайық).

Главарь — басы (бір топтың т. б.).

Главнокомандующий — бас командашы.

Главнокомандующий морскими силами — теңіз күшінің бас командашысы.

Главный — бас, ең жоғарғы.

Гласис — гласис (жаудың оғынан сақтану үшін қазған жердің алдына үйілген топрақ).

Гласис артиллерийский — артиллерияның гласисі (артиллерия бомбасы қопарып тастаған балшық).

Глиссер — глиссер (су бетінде шапшаң жүретін түбі жалпақ, пропеллерлі қайық).

Глубина — тереңдік, тереңдігі, қалыңдығы.

Глубина боевого порядка — әскер қатарының тереңдігі.

Глубина колонны — колонна қалыңдығы.

Глубина осадки — бату тереңдігі (кеменің).

Глубина позиции —позицияның тереңдігі.

Глубина походной колонны — жорық колоннасының тереңдігі.

Глубина рассеивания — быраудың, таралудың тереңдігі.

Глушитель — тұншықтырғыш, өшіргіш, басқыш (дауысты).

Гладкий — майда, тегіс.

Глазомер — көзбен шамалау (алыс-жақынды, ауыр-жеңілді т. б.).

Гнездо пулемета — пулеметтің ұясы.

Гнездо сопротивления — қарсылық ұясы.

Гнездо шомпольное — сүмбенің ұясы (сүмбенің тұратын жері).

Годность — жарамдылық.

Голова авангарда — авангардтың алдыңғылары (әскердің, флоттың негізгі күшінің алдында жүретін отряд).

Голова арьергарда — арьергардтың алдыңғылары (әскердің, флоттың негізгі күші шегінгенде, артында жүріп, соғыса отырып шегініс жасайтын отряд).

Голова колонны — колоннаның алдыңғылары.

Головка — алдыңғылар, басшылар.

Головной — алдағы, алдыңғы қатардағы, ең алдында жүретін (отряд, дозор т. б.).

Голубь — кептер.

Голубь почтовый — почта кептері (почта тасыйтын үйретілген кептер).

Голый — жалаңаш (киімсіз, жапырақсыз, ағашсыз).

Гондола — гондола: 1) Венецияда — қайықтың ерекше бір түрі (бұл қайықтың каютасы болады); 2) адамдар отыру үшін, механизм орнату үшін аэростаттың, дирижабльдің астына іліп қойған қорап я үй; 3) әуе шарының адам отыратын қорабы.

Гонка — 1) қуу; 2) ағызу (мысалы, металды, қорғасынды).

Гонки — жарысу (автомобильмен, велосипедпен т. б.).

Гора — тау.

Гореть — жану, өртену, күю.

Горизонт — горизонт: 1) көк жиек; 2) аспан, көк; 3) айнала, маңай.

Горизонт видимый — көз жетерлік, көзбен байқайтын айнала, маңай.

Горизонт орудия — орудия горизонты (орудияның тұрған жеріндегі стволымен жердің ара биіктігі).

Гористый — таулы.

Горизонталь — горизонталь: 1) көлденең, жатық сызық; 2) ой-шұңқырдың бәрін бірдей көрсететін топография сызығы.

Горн — горн (сигнал беретін мүйіз сырнай).

Горн минный — мина горны (мина сигналын, мина белгісін, ишаратын беретін аспап).

Горнист — горнист (мүйіз сырнаймен сигнал, белгі беретін әскери музыкант).

Горный — таулық, таудың.

Городок военный — әскери қалашық.

Городок подземный — жер астындағы қалашық.

Горючее — жанармай.

Госпиталь — госпиталь (әскерлерге арналған үлкен аурухана).

Госпиталь гарнизонный — гарнизон госпиталы.

Госпиталь военный — әскери госпиталь.

Госпиталь дивизионный — дивизия госпиталы.

Госпиталь для выздоравливающих — жазылып келе жатқандар госпиталы.

Госпиталь морской — теңіз госпиталы.

Госпиталь пловучий — су үстінде жүзіп жүретін госпиталь.

Госпиталь подвижной — жылжымалы госпиталь.

Госпиталь полевой — жорық госпиталы, соғыс әрекеті болып жатқан жердің госпиталы.

Госпиталь стационарный — стационар госпиталь (тұрақты, бір жерде тұратын аурухана).

Госпиталь тыловой — тылдағы госпиталь.

Госпиталь эвакуационный — эвакуация госпиталы.

Госпиталь эпидемический — эпидемия госпиталы (түрлі кінерет ауруханасы).

Госпиталь этапный — көшпелі госпиталь.

Господство — үстемдік.

Господство в воздухе — әуедегі үстемдік.

Господство на море — теңіздегі үстемдік.

Государство — мемлекет.

Готовность — даярлық, әзірлік, дайындық.

Готовый — даяр, әзір, дайын.

Грабеж — талау, тонау.

Гравий — гравий (ірі құм).

Град — бұршақ.

Градус — градус (жер шарын 360 қа бөлгенде, соның бірі $\left(\frac{1}{360}\right)$ бір градус деп аталады).

Гражданский — азаматтық, азаматтың.

Грамм — грамм (бір куб сантиметрлік су салмағына тең салмақ өлшеуінің бірлігі).

Граната — граната (жарылғыш, уатылмалы қол бомба, снаряд).

Граната бризантная — бризант гранатасы (жарылғыш гранат).

Граната бронебойная — броня тескіш гранат.

Граната дымовая — түтінді граната.

Граната наступательная — шабуыл гранатасы.

Граната оборонительная — қорғану гранатасы.
Граната осветительная — жарық түсіретін граната.
Граната ружейная — мылтық гранатасы.
Граната ручная — қол гранатасы.
Граната с трубкой замедленного действия — кешігіп әрекет ететін трубкалы граната.
Граната сигнальная — сигнал гранатасы.
Граната трассирующая осветительная — лақтырғанда жарқыраған із қалдырып ұшатын граната.
Граната учебная — үйреншік граната.
Граната фугасная — фугасты граната.
Граната химическая — химиялық граната.
Гранатомёт — гранатомет (гранат ататын құрал).
Гранатомётчик — гранатометпен істеуші, граната лақтырушы.
Граница — шекара, жер шеті, екі елдің арасы.
Граница государственная — мемлекеттік шекара.
Граница моря — теңіз шекарасы.
Грань — *граница* деген сөзді қара.
График — график (бір заттың, жұмыстың жүрісін, барысын яки өзгерісін көрсететін сызық диаграмма).
График движения — қыймылдың, жүрістің графигі.
График движения колонны — колоннаның жүрісін, қыймылын көрсететін график.
График целей — нысана графигі.

Гребень затвора — затвордың жалы.
Греметь — күрілдеу, күркіреу.
Гремучий — күрілдегіш, күрілдейтін.
Грести — есу (қайықты); күреу (қарды т. б.).
Грива — жал (аттың).
Громить — талқандау, ойран салу, ойранын шығару.
Громкоговоритель — қатты сөйлегіш (радиорепродуктор).
Грот-мачта — желкенді қайықтың (кеменің) мачтасы.
Грубый — әдепсіз, дөрекі, өрескел.
Грудь — кеуде.
Груз — жүк.
Груз конфискованный — конфискаланған жүк.
Грузить — тиеу, артып тарту.
Грузиться — тиелу, артынып тартылу.
Грузовик — грузовик (жүк автомобилі).
Грузовик легкий — жеңіл грузовик.
Грузоподъемность — жүк көтерерлік шамасы.
Грунт — грунт (қатты жер, топрақ, қыртыс).
Группа дегазационная — дегазация группасы.
Группа десантная — десант группа.
Группа минная — мина группасы.
Группа оперативная — оперативтік группа.
Группа противовоздушная — әуе шабуылына қарсы группа.
Группа пулеметная — пулемет группасы.
Группа разведывательная — шолу группасы.
Группа резервная—резерв группасы (запастағы группа).

Группа санитарная — санитар группасы (денсаулық сақтау группасы).

Группа связи и осведомления — байланыс және хабарландыру группасы.

Группа сковывающая — алаңдату группасы (жаудың алаңдату группасы).

Группа снабжения — жабдықтау группасы.

Группа стрелковая — атқыштар группасы.

Группа тактическая — тактикалық группа.

Группа танковая — танкалық группа.

Группа ударная — екпінді группа.

Группа управления — басқару группасы.

Группиро́вка — группалау, топқа бөлу.

Группировка армии — армияның группаға бөлінуі.

Группировка сведений — мәліметті жіктеу.

Группировка сил — күшті бөлу, жүктеу.

Группово́й — группалық, группаның.

Грязь — батпақ, саз.

Губи́тельный — құрытатын, жоқ қылатын.

Гудо́к — гудок (заводтың, кеменің, айқайы).

Гу́сеница — жыланбауыр (трактордың т. б. табанындағы шынжыры).

Гу́сеничный — жыланбауырлы.

Густо́й — қою, тығыз, жиі.

Гуттапе́рча — гуттаперча (резинка сияқты өсімдік сағынан істелетін ток өткізбейтін зат).

Давле́ние — қысу, басу.

Давление атмосферное — атмосфера қысуы.

Дальнобо́йный — алыс атар (құрал).

Дальнозо́ркость — көрегендік, қырағылық.

Дальноме́р — алыс өлшер.

Дальномер оптический — оптикалық алыс өлшер.

Да́льность — алыстық, қашықтық.

Дальность прицельная — көздеу алыстығы.

Дальность полета пули — оқтың жетерлік жері.

Дальность стрельбы — атудың алыстығы.

Да́нные — мәлімет, дәлел, зат (бір нәрсеге керекті).

Данные о противнике — дұшпан туралы мәлімет.

Да́та — дата (уақыт, мезгіл).

Дати́рованный — датасы көрсетілген, уақыты, мезгілі көрсетілген.

Дать задний ход — кейін шегініп жүру.

Дать осечку — от алмау, атылмай қалу.

Дать полный газ — газды толық, барынша жіберу.

Дви́гатель — двигатель (машинаның механизмі, қозғалтқышы).

Двигатель внутреннего сгорания — ішінен жанатын двигатель.

Двигатель главный — бас двигатель (негізгі қозғағыш).

Двигатель моторный — моторлы двигатель.

Двигатель паровой — булы двигатель (бумен қозғалатын, жүретін).

Дви́гаться — қозғалу.

Движе́ние — жүріс, қозғалыс, қыймыл.

Движение в колонне — колоннада жүру.

Движение встречное — қарсы жүріс.
Движение вольное — жаї (еркімен) жүріс.
Движение маневренное — маневр жасай жүру.
Движение облическое — беттем жүріс.
Движение обходное — айналма жүріс.
Движение отступательное — шегіністі жүріс.
Движение походное — жорық жүрісі.
Движение размеренное — бір қалыпты жүріс.
Движение фронтальное —қанаттасқан жүріс.
Двйнуть — жылжыту, қозғау.
Двуко̀лка — екі дөңгелекті арба.
Двуколка патронная — патрон тасыйтын екі дөңгелекті арба.
Двуколка санитарная — санитар арбасы.
Двухбатарейный—екі батарейлі.
Двуру̀шник — екіжүзді, екі жақты (адам).
Двухдивизио̀нный — екі дивизионды.
Двухдневный — екі күндік.
Двухколейный — екі жолды (ерсілі-қарсылы жүруге керекті қатар салынған теміржол).
Двухместный — екі орынды.
Двухмото̀рный — екі моторлы.
Двухоруди̇йный — екі орудиялы.
Дебуши̇ровать — әскерді қыспақтан ашық жерге шығару.
Девиа̀ция — девиация (жақын арадағы темірдің ықпалымен компас стрелкасының магнит меридианынан қыйсаюы).
Дегаза̀тор — дегазатор (газданған жердің газын тазартатын аспап, адам, зат).
Дегаза̀ция — дегазация (газданған жерді тазарту).
Дежу̀рный — дежур (ный) кезекпен бір істі атқарушы).
Дежурный по караулам — қарауыл дежуры.
Дежурный по части — бөлім қарауылы.
Дежу̀рство — дежурлық.
Дезерти̇р — дезертир (қашқын, әскери қызметінен бастартқан адам, қашқан адам).
Дезерти̇ровать — дезертирлік істеу.
Дезерти̇рство — дезертирлік.
Дезинфѐкция — дезинфекция (жұқпалы микробты айрықша жолмен жоғалту, зыянсыз ету).
Дезинфици̇ровать — дезинфекция жасау.
Дезорганиза̀тор — ірткі салушы, тәртіп бұзушы.
Дѐйствие — қыймыл, әрекет.
Действие авиации — авиацияның әрекеті.
Действие газа — газ әрекеті.
Действие зажигательных бутылок — жандырғыш бутылканың әрекеті (қатты затқа тиіп жарылған бутылкадағы сұйық зат арнаулы спичканың я ампуланың, я тұтанғыш металдың әрекетімен, не өзінен өзі тұтанғыш сұйықтықтың әсерімен жанып, маңайын өртейді).
Действие огневое — оқтың, оттың әрекеті.
Действие разрушительное — бүлдіретін, қыйрататын әрекет.

Действие снаряда — снаряд (оқ) әрекеті.
Действие ядовитых газов — улы газдардың әрекеті.
Действительно — анық, шын, дұрыс.
Действительный — анық, шын, дұрыс.
Действия боевые — жауынгерлік әрекеттер.
Действия военные — соғыс әрекеттері.
Действия враждебные — жаулық әрекеттер.
Действия демонстративные — демонстрациялы әрекеттер (ашық, анық, көзге көрінетін әрекет).
Действия наступательные — шабуылдау әрекеттері.
Действия на флангах — флангыдағы (бүйірдегі) әрекеттер.
Действия ночные — түнгі әрекеттер.
Действия оборонительные — қорғану әрекеттері.
Действия провокационные — провокациялық (арандату) әрекеттері.
Действия противника — жаудың әрекеттері.
Действия самостоятельные — өз еркімен жасалған әрекеттер.
Действия совместные — бірлескен әрекеттер.
Действовать — әрекет жасау, қыймылдау.
Действовать активно — белсенді әрекет жасау, белсене қыймылдау.
Действующий — әрекеттегі.
Декларация — декларация (ашық мәлімдеме).
Делать — істеу.
Делегат — делегат (уәкіл).
Делегат связи — байланыс, қатнас делегаты.
Деление — бөлу, жіктеу.
Деление прицела — көздеуіштің бөліктері.
Деление угловое — бұрыш бөлігі.
Деление условное — шартты бөлік.
Дело — жұмыс, іс.
Дело продовольственное — азық-түлік жұмысы.
Деловой — іскер, қолынан іс келетін.
Демаскировать — демаскалау (жасырынып тұрған әскердің, артиллерияның бүркеуін алу).
Демобилизация — демобилизация: 1) қарулы күшті тыныштық жағдайға айналдырғанда, срогін өтеген әскерлерді қызметтен босату; 2) соғыс керек-жарағын қамтамасыз ететін шаруашылықтың тарауын тыныштық жағдайға келтіру.
Демобилизованный — демобилизацияланған (әскери қызметінен босатылған).
Демобилизовать — демобилизациялау (әскери қызметінен босату).
Демобилизоваться — демобилизациялану (әскери қызметінен босау).
Демократический — демократті.
Демократия — демократия (үкметті халық я халықтың уәкілдері басқаратын билеу тәртібі, осы тәртіптегі мемлекет).
Демонстрация — демонстрация (қыр көрсету, топтанып көшеге шығу).
Демонстрировать — демонстрациялау (көрсету, ашық көрсету).

Деморализа́ция — деморализация (қ̄ұты ұ̄шу, рухтың, тәртіптің төмендеуі, берекеті кетушілік).

Деморализо́ванный — деморализацияланған (рухы түскен, берекесі кеткен).

Депе́ша — депеша (өте тығыз телеграмма, хабар).

Депо́ — депо (паровоз, вагондар тұ̄ратын және оларға ұ̄сақ ремонт жасайтын орын).

Депо автомобильное — автомобиль депосы (соғыс кезінде автотранспорттың үздіксіз қызмет етуін керекті бөлімдерімен жабдықтау үшін оларды сынау үшін, шоферлерді үйрету үшін арналған орын).

Депо артиллерийское — артиллерия депосы.

Депо железнодорожное — теміржол депосы.

Депо колонное — колонна депосы.

Депута́т — депутат (уәкіл).

Де́рево — ағаш.

Держа́ва — держава (халықаралық қатнаста салмағы бар мемлекет).

Держава морская — теңіз державасы.

Держать — ұ̄стау, ұ̄стап тұ̄ру.

Де́рзкий — 1) оңбаған, бейбастақ; 2) мен-менсінген, өркөкрек.

Дерива́ция — деривация (бұ̄рандалы атыс құ̄ралының оғын атқанда оңға қарай бейімделуі).

Дёрн — шым, жердің қыртысы, сол шымның текшелеп ойылғандары.

Деса́нт — десант (жау жерінде соғысу үшін, кемемен, самолетпен келіп түсірілген отряд, әскерлер).

Десант бронепоезда — бронепоезбен әкелген десант.

Деся́тник — десятник (онбасы).

Детализи́ровать — детализациялау (ұ̄сақ бөлімдерін талдап білу).

Дета́ль — деталь (машинаның ұ̄сақ бөлімдері).

Дете́ктор — детектор (электр толқынын ұ̄стайтын аспап, радиоприемниктің бір бөлімі).

Детона́тор — детонатор (жарылуды пайда ететін капсюль).

Детона́ция — детонация (жарылғыш затты бірдемемен ұ̄ру арқылы жару, я капсюль секілді нәрсенің әрекетімен жару).

Дефе́кт — дефект (жарамсыз, кемшілік).

Дефиле́ — дефиле (құ̄з, тар жол).

Децентрализа́ция — децентрализация (үкметтің орталық орнының кей жұ̄мыстарын жергілікті орынға беру системасы).

Децентрализо́ванный — децентрализацияланған.

Децентрализова́ть — децентрализациялау.

Джиги́т — жігіт (атқа жақсы жүретін адам).

Джигито́вка — джигитовка (ат ойыны).

Дзот (деревянная земляная огневая точка) — дзот (жер қазып үстіне ағаш жапқан атыс точкасы, орны).

Диагра́мма — диаграмма (бір шаманың я бір мөлшердің салыстыруын сызықпен, немесе суретпен көрсету).

Диаметр — диаметр (жан-жағы бітеу қыйсық сызықтың ортасынан өткізген тура сызық; дөңгелек сызықтың арасынан тік жүргізілген сызық, сол сызықтың тең жақтары).

Диапазон — диапазон (дауыстың я бір дыбыстың төмендігі).

Диверсант — диверсант (диверсия жасаушы).

Диверсия — диверсия (қарсы жақтың күш қуатын әлсірету үшін, қолданылатын соғыс әрекеті (бұл әрекетте қарсы жақтың контрразведкасы екінші елдің көпірін, заводтарын т. б. бұзады).

Дивизион — дивизион: 1) артиллерия мен кавалериядағы және бронялы бөлімдердегі әскери топтар; 2) бірнеше ұсақ біркелкі корабльден құралған әскери отряд.

Дивизион автоброневой — автобронялы дивизион.

Дивизион артиллерийский — артиллерия дивизионы.

Дивизион зенитный — зенит дивизионы.

Дивизион кавалерийский — кавалерия дивизионы.

Дивизион легких крейсеров — жеңіл крейсерлер дивизионы.

Дивизион морских судов — теңіз кемелері дивизионы.

Дивизион танковый — танк дивизионы.

Дивизия — дивизия: 1) жаяу әскерде, кавалерияда — бірнеше полктан құралған әскери құрама; 2) соғыс флотының әртүрлі типті соғыс кемелерінен құралған бөлімі.

Дивизия авиационная — авиация дивизиясы.

Дивизия артиллерийская — артиллерия дивизиясы.

Дивизия бронетанковая — бронетанк дивизиясы.

Дивизия воздушная — әуе дивизиясы.

Дивизия горная — тау дивизиясы.

Дивизия кавалерийская — кавалерия дивизиясы.

Дивизия конная — атты дивизия.

Дивизия морская — теңіз дивизиясы.

Дивизия моторизированная — моторлы дивизия.

Дивизия первоочередная — бірінші кезекті дивизия.

Дивизия пехотная — жаяу әскер дивизиясы.

Дивизия сводная — қосынды дивизия.

Дивизия стрелковая — атқыштар дивизиясы.

Дивизия территориальная — территориялық дивизия.

Дивизия ударная — екпінді дивизия.

Дивизия усиленная — күшейтілген дивизия.

Дизель — дизель (ішінен жанатын двигатель, машина).

Диктатор — диктатор (өкметті шексіз правомен билейтін кісі).

Диктатура — диктатура, үстемдік.

Динамит — динамит (жарылғыш зат).

Динамо — *динамомашина* деген сөзді қара.

Динамомашина — динамомашина (электр тогін шығаратын машина).

Динамометр — динамометр (электр тогінің механикалық күшін өлшейтін аспап).
Диплом — диплом (бір мектепті бітіріп, белгілі іске право белгілеген куәлік қағаз).
Дипломат — дипломат (мемлекет атағынан шет елдермен қатнас жасау қызметін атқарушы).
Дипломатия — дипломатия (халықаралық саясат, үкметтің шет мемлекеттермен қатнасы түрі).
Директива — директива (нұсқау, жөн-жоба).
Дирижабль — дирижабль (әуе кемесі, двигательмен, пропеллермен ұшатын, ауадан жеңіл ұшқан кеме).
Дирижабль цельно-металлический — тұтас металды дирижабль.
Диск — диск (спорт ойынында лақтырып ойнайтын дөңгелекше, табақша).
Дискуссия — дискуссия (айтыс, талас).
Дислокация — дислокация (әскердің орналасуы).
Диспетчер — диспетчер (темір-жолда, трамвайда т. б. жүрісті тәртіптеуші).
Диспозиция — диспозиция: 1) әскерді соғысқа ыңғайлай орналастыру; 2) соғысқа яки жорыққа жүргізу үшін берілген бұйрық.
Дистанция—дистанция: 1) аралық; 2) бірінің артынан бірі жүрген әскердің арасы.
Дистанция безопасности — хауыпсыздық дистанциясы.
Дистанция огня — оқ дистанциясы, оқтың алыс-жақындық дистанциясы.
Дистанция стрельбы — атыс дистанциясы.
Дистилляция — дистилляция (тазалау, тазарту).
Дисциплина — тәртіп.
Дисциплина воинская — әскери тәртіп.
Дисциплина маршевая — марш тәртібі.
Диференциация — диференциация (айыру, жіктеу).
Дифосген — дифосген (тұншықтыратын түссіз майлы сұйық зат).
Длина — ұзындық.
Длина волны — толқынның ұзындығы.
Длина колонны — колоннаның ұзындығы.
Дневальный — дневальный (қатардағы әскерден тәртіпті, тазалықты сақтауға бөлінген әскер).
Дневка — күндік дамыл (жорық кезіндегі күндік демалыс).
Дневник — күнделік дәптер (күнделікті уақиғаны жазып отыратын дәптер).
Дневной — күнделік, бір күндік.
Дно — түп (бір нәрсенің түбі).
Дно двойное — қос түп.
Дно морское — теңіз түбі.
Дно окопа — окоптің түбі.
Добиться — жету, қолы жету.
Доблесть — ерлік.
Доброволец — ерікті әскер.
Добывание — табу, іздеп табу.
Добыча — табыс, олжа.
Доверять — сену.
Довести — жеткізу, алып бару.
Довоенный — соғыстан бұрынғы, соғысқа дейінгі.
Довольствие — 1) рыйзалық; 2) азық-түлік, киім-кешек, жабдық.
Довольствие боевое — соғыс жабдығы.

Довольствие войсковое — әскер жабдығы.
Довольствие денежное — ақшалай жабдық.
Довольствие полевое — жорық жабдығы.
Довольствие путевое — жол жабдығы.
Довольствие техническое — техника жабдығы.
Довольствие фуражное — жем шөп жабдығы.
Довольствие хлебное — нан жабдығы.
Довольствовать — қанағаттану.
Договор — шарт.
Договор военный — соғыс шарты.
Договор мирный — татулық шарты.
Догонять — жету, қуып жету.
Дождевик — дождевик (сулық, су өтпейтін сырт киім).
Дождь — жаңбыр.
Дозор — дозор (белгілі жақты қарап, байқап жүруге бөлінген әскерлер).
Дозор авиации — авиация дозоры.
Дозор боковой — бүйірдегі дозор.
Дозор головной — алдағы дозор.
Дозор головной кавалерийский — алдағы кавалерия дозоры.
Дозор разведывательный — шолушы дозор.
Дозор тыльный — тылдағы дозор.
Дозор фланговой — фланг (бүйір) дозоры.
Док — док (соғыстық маңызы бар жердегі көмір, жол тағы басқалар құрылысы).
Док пловучий — жүзіп жүретін док.
Док сухой — құрғақ жердегі док.
Доклад — баяндама.
Доктор — доктор (дәрігер).
Документ — документ (бірдемені анықтап берген дәлелді қағаз).
Долговременный — ұзақ уақытты; ұзақ мезгілді.
Долгота — ұзындық, бойлық.
Должность — лауазым (істейтін қызметі орны, аты).
Долина — алқап, аңғар.
Долото — қашау.
Дом — үй.
Дом арестный — арест үйі.
Домкрат — домкрат (көтеретін аспап).
Донесение — білдіру, хабарлау; білдірме, хабар.
Донесение боевое — соғыс хабары.
Донесение об исполнении — орындағандығы жөніндегі білдірме.
Донесение письменное — қағаз жүзіндегі білдірме, жазба түрдегі хабар.
Донесение срочное — тығыз хабар.
Донесение устное — ауызша білдіру.
Доносить — білдіру, хабарлау.
Допризывник — шақырылушы (әскер қатарына).
Допрос — сұрау.
Допускать—жіберу, рұхсат ету.
Дорога — жол.
Дорога воздушная—әуе жолы.
Дорога грунтовая — қара жол.
Дорога железная — теміржол.
Дорога железная двухколейная — қос жолды теміржол (қатар салынған теміржол, поездар бір жаққа барғанда, бірімен барып, қайтқанда екіншісімен қайтатын қос жол).

Дорога железная одноколейная — бір жолды теміржол (қатар салынған екі жол емес, тек бір жол).
Дорога железная узкоколейная — тар колеялы тар теміржол.
Дорога полевая — дала жол.
Дорога проселочная — сүрлеу, соқпақ.
Дорога шоссейная — тақта жол (тас төсеген жол).
Доска́ — тақтай.
Доскака́ть — шауып жету, қарғып жету.
Досмотре́ть — жете қарау, әбден қарау.
Доспе́хи — сауыт-сайман.
Досро́чно — уақытынан бұрын.
Доста́вка — апару, жеткізу, әкеліп беру.
Доставля́ть — *доставка* деген сөзді қара.
Доста́точный — жеткілікті.
Достига́ть — жетісу.
Дости́гший призывного возраста—әскер жасына жеткен.
Достиже́ние — табыс, жетістік.
Достове́рность — анықтылық, дұрыстылық.
Достове́рный — анықталған, анығына жетілген.
Досто́инство — артықшылық, хасиет.
Достоинство воинское — әскери хасиет.
Достро́ить—салып болу, салып бітіріп (үй т. б.).
До́ступ — мүмкіндік, жол.
Досыпа́ть — жабу, толтыру, (шұңқырды).
Дот (долговременная огневая точка) — дот (ұзақ мезгілді атыс точкасы (орны).
Дота́ция — дотация (мемлекеттің бір мекемеге яки қоғам ұйымына беретін ақша жәрдемі).
Доукомплекто́вывать — толықтырып алу, ала түсу.
Дохо́д — кіріс.
Доходи́ть — бару, барып жету.
Драгу́н — драгун (атпен жүріп жақсы соғысатын әскер).
Дра́ться — ұрысу, соғысу.
Дре́вко — ту байлап алып жүретін ағаш.
Древко банника — орудияның стволын тазалайтын щетканың сабы.
Древко пики — найза сабы.
Дредно́ут — дредноут (үлкен броненосец).
Дрези́на — дрезина (теміржолдың релісімен жүретін төрт дөңгелекті арба).
Дрезина броневая — бронялы дрезина.
Дрейф — дрейф (жүріп бара жатқан кеменің бағыты мен тұмсығының арасындағы жасалған бұрыш).
Дрессирова́ть — дрессировка жасау.
Дрессиро́вка — дрессировка (хайуанды бір іске үйрету, машықтандыру).
Дроби́на — бытыраның бір түйірі.
Дроби́нка — бытыра мылтық.
Дробле́ние — ұсақтау.
Дробление сил — күшті бытырату, ұсақтау.
Дробь — бытыра.
Дрова́ — отын.
Друг — дос.
Дружи́на — дружина (революциядан бұрын өздері ұйысқан әскери революцияшыл жұмысшылар отряді).
Дружина боевая — соғыс дружинасы.
Дружина рабочая — жұмысшылар дружинасы.
Дубли́ровать — біреу істеген істі істеу.

Ду́ло — мылтықтың, зеңбіректің тағы сондай атылатын құралдың аузы.
Дуло орудия — орудияның аузы.
Дух воинский — әскер рухы, жауынгер рухы.
Дуэ́ль — дуэль (жекпе-жек атысу).
Дуэль артиллерийская — артиллерия дуэлі (жекпе-жек артиллерия атысы).
Дым — түтін.
Дым пороховой — дәрі түтіні (мылтық дәрісінің түтіні).
Дымопу́ск — түтін шығарушы.
Дыха́ние — демалу.
Ды́шло орудийного передка — орудияның алдыңғы тәртесі.
Дюйм — дюйм (25 мм шамасындағы ұзындық өлшеуіш).
Едини́ца — единица (бірлік).
Единица административная — әкімшілік единица.
Единица боевая — жауынгерлік единица.
Единица войсковая — әскерлік единица.
Единица измерения — өлшем единицасы.
Единица огневая — атыс единицасы.
Единица тактическая — тактикалық единица.
Единица флота — флот единицасы.
Единица штатная — штаттық единица.
Единобо́рство — жекпе-жектік.
Единобо́рствовать — жекпе-жек күресу (алысу, соғысу).
Единонача́лие — дара басшылық.
Еди́ный — тұтас, бүтін.
Едо́к — 1) жеуші, жейтін адам; 2) бас, семья мүшесі.
Езда́ — салт жүру.
Езда манежная—манеждік жүріс (атты үйрететін жерде болатын арнаулы жүріс).
Езда полевая — далада салт жүру.
Езда учебная — үйреншік салт жүріс.
Ездово́й обозный — көлік айдаушы.
Ездовой орудийного передка— орудияның атын айдаушылар (атқа мініп отырады).
Ёмкость — сыйымдылық (іштілік).
Есть! — хұп!
Жа́дность — қомағайлық, ашқарақтық.
Жа́жда — 1) шөл, шөлдеу, сусау; 2) аса құмарлану, ұмтылу.
Жажда победы — жеңіс шөлі; жеңіске құмарту.
Жа́ждать — шөлдеу, сусау; аңсау; аса құмарлану.
Жа́ловаться — шағу, шағым беру; көрген кемшілігін айту.
Жалюзи́ — жалюзи (ағаш пластинкасынан істелген перде, шымылдық).
Жалюзи танка — танк жапқышы.
Жанда́рм — жандарм.
Жандарме́рия — жандармерия (саяси қорғау және тыңшылық ісін атқаратын полицей әскері).
Жезл — жезл (теміржолда поездар жүрісін тәртіптеп тұруға керекті автоматты аспаптан шығарып алатын келтек темір).
Жезл путевой — жол жезлі (теміржол станциясында, разъездарында составты

экеле жатқан машинистке жол беру белгісін беретін жезл).

Желатин — желатин (хайуан сүйектерінен, терілерінен жасалатын желім).

Желёзо — темір.

Железобетон — железобетон (темір мен бетон аралас жасалған қосынды құрылыс материалы).

Железоплавильный — темір ерітікіш.

Желтоватый — сарғылт.

Жёлтый — сары.

Желудок— асқазан (жұмыршақ қарын).

Жёсткий — қатты.

Жестокий — қатал, мейрімсіз.

Жесть — қалайы, қаңылтыр.

Живой — тірі, жанды.

Животное вьючное — жүк артатын мал.

Жидкий — сұйық.

Жидкость — сұйықтық.

Жидкость «КС» — сұйықтық «КС» (жандырғыш бутылкаға құйылатын сұйықтық, бұл таза, қоспа болып екіге бөлініп, екеуі де жанғанда, 800 — 1000° дейін қызу беретін 1, 2—2, 2—3 минутта жанып бітетін, өртегіш заттар).

Жизнь — өмір, тіршілік.

Жила — 1) тамыр, тарамыс, сіңір; 2) жүлге (жер қабатында).

Жиклёр — жиклер (автомобильде — карбюраттарға май жіберетін, металдан істелген жіңішке труба).

Жёлоб — астауша, ұзыншақ қуыс.

Жребий — жеребе, шектастау.

Журнал военных действий — әскери әрекет журналы.

Журнал наблюдений —бақылау журналы.

Журнал разведки — шолғыншы журналы.

Забастовать — забастовка жасау.

Забастовка — забастовка (шет елдерде — белгілі саяси тілектерін орындау мақсатымен жұмысшылардың бас қосып, бірлесіп жұмысты тоқтатуы).

Забинтовать — бинттеу (жараны, жараланған жерді бинтпен таңу).

Забить—лық толтыру (мысалы: құдықты, шұңқырды).

Заблудиться — адасу, адасып қалу.

Заболачивание — тоғайда не шабындықта саздың пайда болуы; өзенді, көлді саз өсімдіктерінің басып, қаптап кетуі.

Заболоченный — саз өсімдіктері басып, қаптап кеткен (көл, өзен).

Забор — дуал, аула.

Забота — қам.

Заботить — қам жегізу, ұқыптандыру.

Заботиться — қамын жеу, қам жасау.

Заботливый — ұқыпты, жыйнақты.

Забрать — тартып алу; жаулап алу, қолға түсіру; ұстап әкету, қамау.

Забраться — бір нәрсенің үстіне, басына, төбесіне шығу; бір нәрсенің астына тығылу; жасырынып, білдірмей кіру, өтіп кету, алыстап кету, ішіне кіріп кету (мысалы: тоғайдың).

Забрезжить — жылтырап, жарқырап көріну (от); бозара бастау (таң).

Забрести́ — бір жерге адасып кіру, кездейсоқ барып қалу, жолай соғу.

Забронирова́ться — бронямен қапталу, бронямен сақтану.

Зава́л — үйінді (кедергі болатын, бөгет болатын үйілген нәрселер).

Завали́ть — лық толтыру (шұңқырдың ішіне бір нәрселерді тастап, төгіп); бір нәрсені үйіп тастап бөгет жасау; көміп тастау.

Заве́рить — сендіру; куәләндіру.

Заверну́ть — орау; бұрылу; бұрап кіргізу.

Заверши́ть — аяқтау, бітіру.

Заве́са — шымылдық, бүркеніш.

Завеса дымовая — түтін бүркеніші (әскерлерді жаудан жасыратын бүркеніш түтін).

Завеса огневая — отты бүркеніш (жаудың шабуылынан сақтану үшін, зеңбірек, пулемет, артиллерия оғын хауыпты жерге жаудыру).

Завести́ — белгісіз жерге, таныс емес жерге алып келу; алып бару; адастыру; бір жерге алып барып тастау; бұрау, жүргізу.

Заве́т — өсиет.

Завеща́ть — өсиет ету, өсиет айту, өсиет қалдыру.

Завинти́ть — бұрап бекіту, түбіне дейін бұрап кіргізу.

Зави́сеть — тәуелді болу, біреудің ықпалында болу, қол астында болу; бой сұну, біреудің бағынуында болу; бір себепке, нәрсеге байланысты болу.

Завладе́ть — қолға алу, қолға түсіру, иелену.

Заво́д — завод (ірі өндіріс орны).

Завод авиационный — самолет жасап шығаратын завод.

Завод газовый — газ жасап шығаратын завод.

Завод оружейный — әртүрлі қару-жарақ жасап шығаратын завод.

Завод пороховой — оқ-дәрі жасап шығаратын завод.

Завоева́ние — жаулау (біреудің жерін жаулап алу, жеңіп алу; жаулап алынған, жеңіп алынған, соғысып алынған жер; жетістік, табыс).

Завоева́тель — жаулап алушы, біреудің жерін жаулап алушы, жеңіп алушы, соғысып алушы.

Завоева́ть — біреудің жерін жаулап алу, жеңіп алу, соғысып алу; жеңу, өзіне қаратып алу.

Заволо́чь — қоршап алу, қаптап алу (тұман, бұлт); сүйреп апару (бір нәрсені).

Заволо́чься — қапталу (тұманға, бұлтқа).

Завороти́ть — бұрылу; кіру, кіріп кету (қораға т. б.).

За́втракать — таңертеңгілік тамақты ішу.

Завяза́ть — байлау, түю.

Завязать перестрелку — атысу, бір-біріне оқ жаудыру, оқ жаудыра бастау.

Завя́зка боя — соғыстың басталуы, түйіні.

Завя́знуть — батып қалу, малтығып қалу.

Гага́тить — бөрене, шырпы, төсеп тегістеу (сазды, батпақ жолды).

Заглуша́ть — басу, естілмейтін қылу (дыбысты).

Загна́ть противника — жауды алысқа айдап салу, қуып жіберу.
За́говор — заговор: 1) белгілі бір саяси мақсатқа жету үшін, бірнеше адамның бірігіп жасырын келісімге келуі; 2) құпыя, жасырын келісім.
Заголубе́ть — көгілдірленіп көріне бастау.
Загоре́ться — тұтана, жана, өртене, күйе бастау.
Загороди́ть — қоршау, (шарбақпен, дуалмен т. б. бөгет жасау (кіретін, өтетін жерге); көп етіп үйіп тастау.
За́городный — қала сыртындағы.
Загото́вить — күн бұрын даярлау, даярлап қою.
Загото́вка — дайындық, дайындалған нәрсе.
Загради́тель — бөгегіш (мина бөгетін құратын ерекше соғыс кемесі).
Заградитель минный — *заградитель* деген сөзді қара.
Заградитель подводный — су астындағы бөгегіш, қоршағыш.
Загради́тельный — бөгеуші, бөгейтін, кедергі келтіретін.
Загради́ть — бөгеу, бөгет жасау.
Загражде́ние — бөгет, кедергі.
Заграждение воздушное — әуе бөгеті.
Заграждение искусственное — жасанды бөгет.
Заграждение минное — миналы бөгет.
Заграждение огневое — оқ бөгеті.
Заграждение проволочное — сым бөгет.
Грани́ца — шет ел, бөтен ел.
Загрaни́цей — шет елде.
Загранй́чный — шет елдің.
Загри́вок — шоқтық.
Задави́ть — басып өлтіру, таптап өлтіру; басу, жоқ қылу, жою.
Зада́ние — тапсырма; іс тапсыру, міндеттеу.
Зада́ча — мақсат, міндет.
Задво́рки — қораның, үйдің арты, артқы жағы.
Заде́лать — тығындау, бітеу, тегістеу бітеп жіберу, жамау.
Заделать пробоину — оқ т. б. нәрсе тесіп кеткен жерді жамау, бітеу.
Заде́ржанный — ұсталған; тоқтатылған, кешіктірілген.
Задержа́ть — тоқтата тұру, жібермей тұру, кешіктіру; ұстап алу.
Заде́ржка — кешігу, кедергіге ұшырау.
Заде́ть — тиіп кету, қағып кету.
За́дний — артқы, кейінгі, соңғы.
Задыми́ть — түтіндету, ыстау; түтей бастау.
Задыми́ться — тұтану, жана бастау; ыстану, бықсу.
Задыха́ться—тұншығу, тұншығып өлу.
Зае́хать — оралып келу, айналып келу, соға кету (жолай).
Зажа́ть — қысу, сығу.
Заже́чь — жағу, тамызу, тұтандыру.
Зажива́ние раны — жараның жазылуы, бітуі.
Зажига́тельный — жандырғыш тұтандырғыш, тамызғыш.
Зажи́м — қысым, қысу; қысқыш.
Зажи́ть — жазылу, біту (жара).

Заземле́ние — жермен тұтастыру.
Зазо́р — саңлау (екі нәрсенің арасындағы ашық қалған жер).
Зазу́брина — кетік, кертік, ойық.
За́имка — заимка (отардағы қора, үй).
Закалённый в бою — соғыста, ұрыста шыныққан.
Закали́ть — шынықтыру, шыйрату, шыдамды ету.
Зака́лка — шынығу, пысып қату, шынықтыру, шыдамды ету, шыйрату.
Зака́т — бату (күн, ай); күн бататын уақыт.
Закати́ть — домалатып орау; дөңгелек, жұмыр нәрсені үстінен жүргізіп тегістеу.
Закла́дка — төсем.
Закла́дывать — төсеу, салу.
Заклеи́ть — желімдеу, желімдеп жапсыру.
Заклепа́ть — шегелеп тойтару.
Заключа́ть — қамау, еркінен айыру, тұтқынға алу; жасау (бітім т. б.).
Заключе́ние — қортынды.
Заколоти́ть — шегелеп қағып бекіту; қағып кіргізу.
Заколо́ть — шаншып өлтіру, түйреп өлтіру.
Зако́н — заң.
Закон об обязательной военной службе — әскерлік қызметтің міндетті түрде өтеу туралы заң.
Зако́нный — заңды.
Законопа́тить — мүкпен, кендірмен т. б. тығындау, бітеу.
Зако́нчить — аяқтау, бітіру.
Закопа́ть — көміп тастау, көміп жіберу.
Закопа́ться — қазып кіру, көмілу.
Закоу́лок — кішкене, қараңғы, жым-жырт көше; үйдің түпкірі.
Закра́ина — өзендегі, көлдегі мұздың шетімен жағаның арасындағы қатпаған су.
Закра́сться — жасырынып, бұғып, ұрланып кіру.
Закре́па — бір нәрсені шегелеу үшін, бекіту үшін жұмсалатын нәрсе (болт, шеге т. б.).
Закрепи́ть — бекіту, шегелеу.
Закрути́ть — бұрап-бұрап кіргізу.
Закры́тый — жабық.
Закры́ть — жабу, жауып тастау.
Заку́порить — тығындау, аузын бітеу.
Залепи́ть — сылау, сылап бітеу, тегістеу, жапсырып тастау.
Залете́ть — ұшып тым жоғары көтерілу, тым алысқа ұшып кету; ұшып кіру.
Залечи́ть — емдеп жазу, бітеу (жараны).
Зале́чь — 1) жасырынып бұғып жату; 2) кісі өте алмайтын, жүре алмайтын болу (бітіп кеткен жол жөнінде); 3) бітеліп қалу (мұрын т. б.).
Зали́в — шығанақ, иін, қолтық.
Зали́ть — 1) сумен сөндіру, өшіру; 2) құйып жамау; 3) жайылу (су).
Зало́жник — кепіл тұтқын.
Залп — залп (команда бойынша бірнеше мылтықтың, зеңбіректің бірден атуы).
За́лпом — залппен (бірнеше мылтықтан я зеңбіректен бірден ату).
Зама́зать — сылау, сылап тастау; бояп тастау; былғап, кірлеп тастау.

Заманить — алдап шақыру, алдап қолға түсіру.
Замаскированный — жасырын құпияланған.
Замаскировать — бүркеу, жабу, жасыру.
Замаскироваться — бүркену, жамылу.
Замахнуться — қолын көтеріп біреуді ұруға даярлану.
Замедлить — ақырындату, кешігіп қалу, ұсталып қалу.
Заменить — алмастыру, орнын басу.
Замести — құм басып қалу.
Заметить — көріп қалу, байқап қалу; еске алу, еске алып қою.
Заметка — белгі, таңба; бір нәрсе жөнінде қысқа ғана етіп жазылған жазу.
Замечаться — байқала бастау, көріне бастау.
Замеченный — байқалған, көрінген, көзге түскен.
Замешательство — сасу, сасып қалушылық, адасу, абдырау.
Замкнуть — құлыптау; жан-жағынан қоршап алу.
Замолкнуть — үн шығармау, дыбыс шығармау, тым-тырыс болу, жым-жырт болу.
Замолчать — үндемей жүру, айтпай жасырынып жүру, ішкімге білдірмеу.
Замыкать отряд — отрядтың соңында тәмамдай жүру.
Замыкающий — колоннаның артында жүруші (командир яки әскер).
Замысел — ындын, ниет.
Занести — басып қалу (құм, қар т. б.); жоғары көтеру (ұруға, жүруге қолын, аяғын даярлау).
Занос — күртік, боран, дауыл үйіп тастаған қар, құм т. б.
Занятие стрелковое — атыс оқуы.
Занятый — алынған, алынып қойған, жаулап алынған, басып алынған, күшпен алынған.
Занять — күшпен тартып алу, басып алу, жаулап алу.
Запад — батыс, күнбатыс.
Западный — батыстың, күнбатыстың.
Западня — қапқан, тор, тұзақ, ау.
Запаздывать — кешігу, кешігіп қалу.
Запал — запал (жарылатын затқа от беретін, жарылатын затты тұтататын құрал).
Запалить — жандырып, өртеп жіберу; ата бастау.
Запас — запас: 1) қор; 2) әскер қызметін өтеген я әскер қызметінен босатылған, бірақ керек болған кезде әскер қызметіне шақырылатын адамдар.
Запасной, запасный — запастағы, запаста тұрған.
Запасти — запастап алу, қорландырып алу.
Запах — иіс.
Запереть — жан-жағынан қоршап алу, жабу.
Запечатать — печаттап бекіту; жапсыру, желімдеу (конвертті).
Записать — жазып қою.
Запломбировать — пломбылау; қорғасынмен печаттау.
Заплыть — өте алыс жүзіп кету; жүзіп бір нәрсенің аржағына өтіп кету.
Заподозрить — шектену, сезіктену.
Запоздалый — кешіккен.
Запоздание — кешігу.
Заполночь — түн ортасы ауған кез (де).

Запо́мнить — ұмытпау, есте ұстау.
Запрети́ть — тыю.
Запрещённый — тыйым салынған, рұхсат берілмеген.
Заприме́тить — белгілеп қалу, байқап қалу.
Запруди́ть — бөгет салу, бөгеп су жыйнау.
Заража́емость — жұққыштық.
Заражéние — жұқтыру.
Заражённая ОВ местность — уландырғыш зат жұққан жер.
Заражённый — жұққан.
Зара́нее — күн ілгері, алдынала.
За́рево — өрттің жалыны, күннің батардағы шапағы.
Заре́чье — өзеннің аржағы.
Заровня́ть — үстіне бір нәрсе төгіп тегістеу.
За́росль — қалың бұта мен шөптер баттасып өсіп кеткен жер; баттасқан қалың бұта мен шөптер.
Заруби́ть — шауып өлтіру (қылышпен, балтамен).
Зару́бка — балтамен я болмаса басқа нәрсемен салған белгі, кертік, таңба.
Зару́бленный — шауып тасталған.
Зары́ть — көму, көміп тастау.
Зары́ться — көмілу, көміп таслау; бүркеніп жату.
Заря́д — оқ-дәрі, оқпен атуға керекті мөлшердегі дәрі; бір нәрсені жару үшін белгілі мөлшердегі керекті жарылғыш заттар.
Заряд боевой — соғыс дәрісі.
Заряд разрывной — жарғыш дәрі.
Заряд холостой — құр дәрі.
Заряди́ть — оқтау.
Заряди́ться — оқталу.
Заряжéние — оқтау (мылтықты).
Заря́женный — оқталған.
Заса́да — засада: 1) бір жерге жасырынып, тасаланып отырып, күтпеген жерден, аяқ астынан, қапыда жауды басып алу әдісі; 2) жауды қапыда, күтпеген жерде аяқ астынан басып алу үшін, жасырынып, тасаланып тұратын жер; 3) жауды қапыда, күтпеген жерден басып алу мақсатымен бір жерге тасаланып, жасырынып отырған әскер тобы, отряді.
Засе́ка — ағашпен бөгелген кедергі; кесінді (ағашты кескеннен кейін қалған түбірлі, бұтақты жері).
Засекре́тить — құпыя түрге айналдыру, жасырын, құпыя түрде жіберу.
Засекре́ченный — құпыяланған, құпыя түрде жіберілген.
Засе́сть — жасырынып қалу, тығылып қалу.
Засло́н — жаудың жолын тосатын отряд.
Заслони́ть — бөгеу, бөгеп тастау.
Засма́тривать — сығалап көз жіберу, көз салу, сығалап қарау.
Засо́в — сүқпа, тиек, қақпаны, есікті жабатын бастырық.
Заста́ва — застава: 1) қалаға кіретін және қаладан шығатын орын, жер; 2) шекарадағы қарауыл.
Застава боковая — жанама застава.
Застава сторожевая — демалыс заставасы (демалған кезде күзетіп бақылайтын әскер тобы).

Заставить — кіретін, жүретін жерді бекітіп, бөгеп тастау; бір нәрсені істеу, мәжбүр ету, бір нәрсені істеуге міндеттеу.
Заставить замолчать батарею противника — жаудың батареясын үндетпей тастау.
Застать — үстінен шығу, ұшырау, тура келу.
Застигнуть врасплох — қапылықта, аяқ астынан, күтпеген жерден басып алу, үстінен шығу.
Застрелить — атып тастау, атып өлтіру.
Застрять — ішінде қалу, алынбай қалу, шыға алмай қалу.
Засыпать — толтыру, толтырып тастау, көму (орды т. б.).
Затвор — затвор (түрлі машинаның, қарудың, құралдың жабатын, бекітілетін механизмі).
Затвор винтовки — винтовканың оқты ствол ішіне салып, атып, атылған гильзаны шығарушы затворы.
Затемнение — қараңғылау, қараңғылану.
Затихать — тыныштану.
Затишье — тыныш, тыныштану, тып-тыныш болу.
Затон — затон (өзеннің ағынсыз шұңғыма шығанағы).
Затонуть — батып кету, суға кету.
Затор — затор: 1) үйіліп, тығылып қалған сең; 2) іріле, іріліп, тығылып қалу.
Затруднение — қыйыншылық, қысаңшылық.
Затруднительный — қысылшаң.
Затруднить — қыйыншылыққа салу, қыйындату, қысаңшылыққа салу.
Затыльник винтовки — винтовканың дүмінің қаптама темірі.
Затяжной — ұзаққа созылған.
Захват — басып тартып алу, күшпен тартып алу.
Захватить — күшпен тартып алу, жаулап алу.
Захватить трофеи противника — жаудың қару-жарақтарын, азық-түліктерін тартып алу.
Захватническая политика фашистской Германии — фашистік Германияның баска елдерді жаулап алу саясаты.
Захватчик — басып алушы, жаулап алушы.
Захваченный — күшпен тартып алынған, жаулап, зорлап алынған.
Зашифровать — шифрмен жазу.
Защита — қорғау; қорған.
Защитник — қорғаушы.
Защитный — қорғайтын; сарықоңыр (түс).
Защищать — қорғау.
Защищаться — қорғану.
Защищенный — қорғалған, қорғанған, қорғанып сақтанған.
Заявить — мәлімдеу, білдіру, хабар беру.
Звание — атақ, дәреже.
Звено — звено (әскердің ең кішкене бөлімшесі).
Звено авиационное — авиация звеносы.
Звено стрелковое — атыс звеносы.
Звено танковое — танк звеносы.
Зверство — хайуаншылық, өте қаттылық, жауыздық, мейірімсіздік.
Звонить — телефон соғу; бір нәрсені ұрып дыбыс шығару, қоңрау соғу.

Звук — дыбыс, үн, дауыс.
Звукоулавливатель — дауыс тұтқыш (ұшып келе жатқан самолеттің дауысын тұтатын құрал).
Здание — ғымарат, үй,
Зигзаг — ирек, ирек-ирек.
Злоумышление— қылмыс істеуге бел байлаушылық, жауыздық ойлаушылық.
Злоумышленник — жауыз ниетті кісі.
Злоумышленно — жаман ниетпен, жауыздық оймен.
Знак — белгі, таңба.
Знак опознавательный — тану белгісі.
Знак отличия— дәреже белгісі.
Знак сигнальный — сигнал белгісі.
Знаменосец— ту ұстап жүруші.
Знамя — жалау, ту.
Знание — білім.
Значок — значок (белгі).
Зона — зона (белгілі соғыс әрекеті болып жатқан жер).
Зона заградительного огня — оқпен бөгейтін жер.
Зона военных действий — соғыс болып жатқан жер.
Избавитель — құтқарушы.
Избавить — құтқару, босату, құтқарып алу.
Избавиться — құтылу, босау, құтылып кету.
Избегать — қашу, аулақ болу, жоламау; құтылу, құтылып қалу.
Изверг — өте жауыз, зұлым, қатал кісі.
Известие — хабар.
Известить — хабарландыру, хабар жеткізу, білдіру.
Известь гашеная — сөндірілген известь.
Извилистый — иректі, бұрама.
Извлечь — шығарып алу (деneden оқты алу), үлгі, өнеге алу.
Извне — сырттан, шеттен.
Изгиб — бұрылыс, айналма, иіліс.
Изгнать — қуу, қуып жіберу.
Изгородь — қаша, шарбақ (ағаштан).
Изгородь живая — бұтақты ағашты өте жиі етіп отырғызып жасалған қоршау, дуал.
Издавать — шығару (иіс, дауыс).
Издалека, издали — алыстан, алыс жерден.
Издевательство — қорлаушылық, кемсітушілік.
Издеваться — қорлау, кемсіту.
Изжить — жою, жоқ қылу (кемшілікті).
Иззябнуть — қатты тоңу, жаурау, усу.
Излучина реки — өзеннің бұрылған жері, шығанағы.
Измена — сатылу (дұшпанға), опасыздық.
Изменить — дұшпанға сатылу, опасыздық ету.
Изменник — дұшпанға сатылушы, опасыз.
Измерение — өлшеу.
Измерить — өлшеу.
Изморить — жүдетіп, әлсіретіп тастау.
Измотать — әлсірету, өте шаршату, жүдету.
Измотаться — болдыру, шалдығу, әлі құру.
Измученный — азап тартқан, жапа шеккен.
Измучить — азаптау, азап тарттыру, жапа шектіру.
Изнеможение — әбден шаршау, дымы құру, халден таю.

Износ орудий — қарудың тозуы.

Изнурить — шаршату, болдырту, әлсірету.

Изнуриться — шаршау, әлсіреу.

Изнутри — іштен, ішкі жақтан.

Изобретатель — жаңадан табушы, түрлі қару-жарақ, машина ойлап табушы, ойлап шығарушы.

Изобретение — түрлі қару-жарақ, машина ойлап табу, ойлап шығару; жаңадан ойлап тапқан қару, машина т. б.

Изолированный — аулақтанған, жекеленген, айрылған.

Изолировать — оңашалау, аулақ қою, айырып қою; қамап қою; оқшаулау.

Изоляция — оңашалау, айыру, жекелеу; қатыстырмау, оқшаулау.

Изранить — тегіс жаралау, сау жерін қалдырмай жаралау.

Израсходовать — жұмсап бітіру.

Изредка — анда-санда, кей-кейде, оқта-текте.

Изрезать — турау, кескілеу.

Изрешетить — тескілеп бітіру, шұрқ-шұрқ қылып тастау.

Изрешетиться — шұрқ-шұрқ болу, тескіленіп қалу.

Изрубить — шапқылау, шауып өлтіру, шауып тастау.

Изрубленный — шабылған, шауып тасталған, шауып өлтірілген.

Изрыть — қазып, шұңқырлап тастау.

Изувечить — мертіктіру, мерт қылып тастау, зағиптандыру.

Изуродовать — мертілдіру, мерт қылып тастау, зағиптандыру.

Изучать — зерттеу, зерттеп білу; назар салып бақылау, танысу, біліп алу.

Изучение — зерттеу, білу.

Изученный — зерттелген.

Илистый — түнбалы, лайлы.

Иллюминатор — иллюминатор (теңіз кемесінде жарық түсіретін тығыз жабылатын дөңгелек терезе).

Иммигрант — иммигрант (басқа мемлекеттен келіп қоныстанған адам).

Иммиграция — иммиграция (басқа мемлекеттен көшіп келіп қоныстану).

Иммигрировать — басқа мемлекеттен көшіп келіп қоныстану.

Имущество — мүлік.

Инвентарь — мүлік, құрал-саймандар.

Инициатива — инициатива (талап, істі өзі біліп, өзі бастаушылық).

Инициативный — инициативті (іске, әрекетке, жаңалыққа бастаушы).

Инициатор — инициатор (бастаушы).

Иностранец — шет мемлекет адамы.

Иностранный — шет мемлекеттік, шет елдік.

Инспектировать — инспекциялау, бақылау, тексеру.

Инспектирующий — инспекциялаушы, тексеруші.

Инспектор — инспектор (тексеруші, бақылаушы; соғыс басқармасының бір тарауының басындағы адам).

Инспектор армии — армия инспекторы.

Инспектор кавалерии — кавалерия инспекторы.

Инспекция — инспекция (тексеру, бақылау).

Инспекция авиационная — ави-

ация инспекциясы.
Инспекция санитарная — санитария инспекциясы.
Инспира́ция — инспирация (азғыру, айдап салу, арандату).
Инспири́ровать — *инспирация* деген сөзді қара.
Инста́нция — инстанция (баспалдақ, саты, біріне-бірі бағынатын орындар).
Инстанция высшая — жоғарғы инстанция.
Инструкта́ж — инструктаж (түсіндіру, нұсқау беру, үйрету).
Инструкти́вный — нұсқаулық.
Инструкти́ровать — инструкциялау, түсіндіру, нұсқау беру.
Инструкти́роваться — инструкция алу, түсінік алу, нұсқау алу.
Инстру́ктор — инструктор (нұсқаушы).
Инстру́кция — инструкция (нұсқау).
Инструме́нт — аспап, құрал.
Инсурге́нт — инсургент (көтерліске қатысушы, бас көтеруші).
Интенда́нт — интендант:
1) РККАның әскери-шаруашылық және әкімшілік составына берілген жеке атақ; 2) шет ел армиясында-әскердің жабдық-саймандарын, мүлкін, азық-түлігін, ақшаларын басқаратын офицер яки әскери чиновник.
Интенси́вный — қарқынды, қатты, күшті.
Интерва́л — интервал: 1) ара, аралық; 2) әскер қатарларының арасындағы дистанция.
Интервал огня — атыс интервалы (орудияның атып тұрған арасы).
Интервал разрыва — жарылу интервалы (жарылған бомбаның арасы).
Интервени́ровать — интервенция жасау.
Интерве́нт — интервент (құралды күшпен бір елді басып алушы).
Интервенциони́ст — интервенционист (интервенцияны жақтаушы).
Интерве́нция — интервенция (басқа бір мемлекеттің ішкі ісіне қатысу, иелік қылу (көбінесе күш жұмсау арқылы).
Интере́с — мүдде, тілек.
Интересова́ться — қызығу, көңіл бөлу, мақсат ету.
Интерни́ровать — тыйым салу (ел ортасына келген шет елдің адамдарына, әскеріне кемесіне өз еркінше жүруге яки мемлекет шегінен шығуға рұхсат бермеу).
Информа́тор — информатор (информация жасаушы, мәлімет беріп тұрушы).
Информа́ция — информация (хабарландыру, білдіру; бір істің мән-жайымен таныстыратын хабар).
Информи́ровать — хабарландыру, білдіру, таныстыру.
Инциде́нт — инцидент (жанжал, шатақ, ұрыс-қағыс).
Иод — иод (қаракүрең кристалды химиялы заттардан істелген спиртті тұнба).
Ипри́т — иприт (адамның, малдың терісін ойып жара қылатын және жалпы уландыратын горчица иісті улы газ).
Искале́ченный — жарымжанданған, зағиптандырылған.

Искалечить — жарымжандандыру, зағиптандыру.
Искалечиться — жарымжандану, зағиптану.
Искать — іздеу.
Искрошить — турау, қылышпен шауып тастау.
Искусный — шебер, ұста, жылпос.
Искусственный — жасанды, жасалма.
Искусство военное — соғыс өнері.
Испепелить — күл қылу, күлге айналдыру, күлін көкке ұшыру, жоқ қылу.
Исподтишка — астыртын, білдірмей, жасырын.
Исполнение — орындау, атқару.
Исполненный — орындалған, атқарылған.
Исполнимый — орындаларлық, атқарарлық.
Исполнитель — орындаушы, атқарушы.
Исполнить — *исполнение* деген сөзді қара.
Использование — пайдалану, қолдану, тұту.
Использовать — *использование* деген сөзді қара.
Испортить — бұзу, бүлдіру, іске жаратпай тастау.
Испорченный — бұзылған, бүлінген, іске жарамай қалған.
Исправить — түзету, түзетіп жақсарту, жарамды қылу.
Исправление — *исправить* деген сөзді қара.
Исправленный — түзелген, түзетілген.
Исправный — жарамды, түзу, бүтін.
Испытание — сынау, сынап білу.
Испытанный — сыналған.
Испытатель — сынаушы.
Испытать — *испытание* деген сөзді қара.
Иссечённый, иссеченный — кесіліенген, көп жері шабылған (қылышпен).
Иссечь — шауып тастау (қылышпен).
Иссечься—шабылу (қылышпен).
Исследование — зерттеу, тексеру.
Исследовать — *исследование* деген сөзді қара.
Исстрелять — атып бітіру, атып тауысу (оқты); атқылау.
Иссушить — кептіру, құрғату (сазды).
Иссякать — біту, таусылу, дымы қалмау.
Истерзать — азаптау, жапа шектіру, қыйнап тастау.
Истечь кровью — қансырау.
Истина — шындық, ақыйқат.
Истинный — шын, ақыйқат.
Исток реки — өзеннің басы.
Истолкование — түсіндіру.
Истолковать — *истолкование* деген сөзді қара.
Истомить — әлсірету, халден тайдыру, шаршату.
Истомиться — әлсіреу, шаршау, халден таю.
Истомлённый — әлсіреген, шаршаған, халден тайған.
Источник — бұлақ, көз.
Истощать — жұмсап құрту, бітіру, тауысу; әлсірету.
Истощаться — жұмсалып біту, таусылу, әлсіреу.
Истощённый — әлсіреген, әлсізденген.
Истребитель — истребитель: 1) жаудың кемелерін жою үшін, қолданылатын торпедамен жабдықтанған тез жүретін кеме; 2) жаудың самолеттерін жою, қыру үшін, әдейі қолданылатын тез ұшатын самолет.

Истребитель легкий — жеңіл истребитель.
Истребитель ночной — түнде ұшатын истребитель.
Истребить — қырып жою, мүлде жойып тастау.
Истязание — жазалау, азап тартқызу, қыйнап тастау.
Истязатель — жазалаушы, қыйнаушы, азап тартқызушы.
Истязать — *истязание* деген сөзді қара.
Исход боя — соғыстың, ұрыстың аяқталуы, бітуі, белгілі бір нәтижеге жетуі.
Исходный — бастапқы, әуелгі.
Исчезать — ғайып болу, жоғалу, жоқ болу; жасырыну, тасалану.
Исчезновение — *исчезать* деген сөзді қара.
Итог — қортынды, жыйнақ.
Кабала — кабала (тәуелділік, құлдық, қатты езушілік, қанаушылық).
Кабалить — кабалада ұстау, құлдыққа салу.
Кабель — кабель: 1) жер астына және су астына орнатылатын ерекше электр проводы; 2) темір яки құрыш сымынан шыйратылған арқан.
Кабель телеграфный — телеграф кабелі.
Кабель телефонный — телефон кабелі.
Кабельтов—кабельтов: 1) флотта — ұзындық өлшеуі—100 теңіз сажені — 180 метр: 2) ұзындығы осымен тең кабель (кабель деген сөздің 2-мағнасын қара).
Кабина — кабина (самолеттағы, автомобильдегі будка тәрізді етіп жасаған кішкене үйшік, летчиктің, шофердің отыратын жері).
Каблограмма — каблограмма (су астына орнатылған кабель арқылы берілетін телеграмма).
Каботаж — каботаж: 1) жиекте, жағада жүретін товар тасыйтын және адам тасыйтын кеме; 2) жиекте, жағада жүзіп жүретін флот.
Кавалерийский — кавалериялық, кавалерияның.
Кавалерист — кавалерист (кавалерияда істейтін әскери қызметкер; атта жақсы жүретін, кавалерия өнерін жақсы білетін әскер).
Кавалерия — кавалерия (атты әскер).
Каверза — қыяңқылық, бұзық ниет.
Каверзный — қыяңқы, бұзық ниетті.
Кадр — кадр (әскер бөлімінің соғыс кезінде запастағы адамдарды әскер қызметіне шақыру арқылы толтырылатын тұрақты составы).
Кадровик — кадровик (әскердің кадрдағы қызметкері).
Казарма — казарма (әскерлер тұратын үй).
Каземат — каземат (артиллерия оғынан және әуе шабуылынан сақтану үшін бетоннан жасалған бекініс).
Казначей — казначей (әскер бөлімдерінде ақша, мүлік т. б. нәрселерді қабылдайтын және беретін адам).
Казнить — өлтіру.
Казнь — жазаның ең ауыры, өлім жазасы.
Каланча — каланча (өрт сөндірушілердің өртті бақылап тұратын мұнарасы).

Қалечить — мертіктіру, зағиптандыру.

Қалибр — калибр (атылатын құралдың аузының кеңдік мөлшері; оқтың яки снарядтың жуандығы).

Қалибровать — қарудың калибрін өлшеу, тексеру яки тиісті калибрге келтіру.

Қамбуз—камбуз (кемедегі кухня яки үстіне қазан орнатылған шойын печь).

Қаменистый — тастақ, тасты.

Қамня на камне не оставить — быт-шытын шығару, түгін қалдырмай тастау, түп орнымен жоқ қылу.

Қамера — камера: 1) аурухана-**да**, түрмеде — оқшаулап бөліп қойған арнаулы бөлме; 2) мылтықтың я зеңбіректің оқ салатын жері; 3) ауа толтырылған резинка қапшығы.

Қамера автомобильная — автомобиль дөңгелегінің ішіндегі камера.

Қамера окуривания — газды бөлме (противогазбен кіріп шығатын іші газға толған бөлме).

Қамуфлет — камуфлет (жаудың минасын қыйратуға яки саперлерін түтінмен тұншықтыруға қойылған минаның жарылуы).

Қамуфляж — камуфляж (қаруларды) мысалы танкті (түрлі түсті етіп бояу арқылы маскировка жасаудың бір жолы, әдісі).

Қанава — ор.

Қанал — канал: 1) су жіберу үшін қазылған жер; 2) екі судың жырып қосылған жері; 3) құрлыста болатын үлкен труба; 4) оқ снаряд шығатын мылтықтың, орудияның тесігі.

Қанат — арқан.

Қаннибал — каннибал (кісі жейтін адам, мейрімсіз адам).

Қаннибализм — каннибализм (қаталдық, мейрімсіздік).

Қанонада — канонада (зеңбірекпен атқылау).

Қанонерка — *лодка канонерская* деген сөзді қара.

Қанонир — канонир (артиллериядағы жай әскер, зеңбірек атушы).

Қапитан — капитан: 1) соғыс яки сауда кемесінің начальнигі; 2) армияда — майордан кейінгі атақ.

Қапитулировать — капитуляция жасау, жауға берілу.

Қапитулянт — капитулянт (бірінші жауапқа шыдамай, жаудың ырқына көнгіш қоянжүрек).

Қапитуляция — капитуляция: 1) тізе бүгу, жаудың қойған шарттарына көну; 2) жауға берілу.

Қапот — капот (автомобиль, аэроплан т. б. моторының ашпалы қақпағы).

Қапрал — капрал (бірнеше шет ел әскерлерінде — звено командирі сыяқты чин).

Қапсуль — капсуль (мылтық, артиллерия, мина оқтарының пистоны).

Қапсуль подрывной — ішіне өте күшті жарылғыш зат толтырған ұзындығы 55 мм. түтік (жару ісінде қолданылады).

Қаптенармус — каптенармус (армияның әскер бөлімдерінде азық-түлік, мүлік және жабдық — саймандарды қабылдау, сақтау

және беру ісінің бастығы, басқарушысы).

Капюшо́н — капюшон (күлапара, жепен).

Караби́н — карабин (қысқа стволды винтовка).

Кара́бкаться — өрмелеп шығу.

Каранти́н — карантин (індетпен байланысты тыйым).

Кара́тельный — жазалайтын.

Кара́ть — жазалау, жазғыру.

Кара́ться — жазалану.

Карау́л — қарауыл (құралды күзетшілік қызметі, орны; қарауылда тұрған адам).

Караул гарнизонный—гарнизон қарауылы.

Караул лагерный — лагер қарауылы.

Карау́лить — қарауыл болу, күзету.

Карау́льный — қарауыл, қарауылшы, қарауылда, күзетте тұрған.

Карау́льная — караульная, қарауыл бөлмесі, қарауыл тұратын үй.

Карбони́т — карбонит (күшті жарылғыш зат).

Карка́с — каркас (қаңқа, негіз).

Каркас танка — танканың каркасы қаңқасы.

Ка́рта — карта (жер бетінің чертежі).

Карта топографическая — топография картасы (жердің егжей-тегжейі ерекше белгілермен көрсетілген карта).

Карта морская — теңіз картасы.

Карте́чь — картечь (атылғанда жан-жаққа шашырап кететін оқ толтырылған, жақын дистанцияға (араға) атылатын артиллерия снаряді).

Ка́ска — каска (шлем формасындай етіп металдан яки басқа метериалдан жасалған бөрік (бұл өрт сөндіру командасында және әртүрлі армиялардың әскер бөлімдерінде болады).

Катастро́фа — катастрофа (бәлеге ұшырау, ойран болу, апат).

Категори́ческий — үзілді-кесілді.

Катего́рия — категория (дәреже).

Ка́тер — катер (жақын маңайда жүретін жеңіл кеме).

Ка́тер буксирный — буксир катері.

Катер торпедный — торпеда катері (1 — 3 торпедамен қаруланған ең тез жүргіш кішірек соғыс кемесінің бірі (сағатына 74,16 километр жүреді), су жағасындағы әрекеттерді орындағанда, қолданылады.

Каю́к — каюк (екі ескекті, түбі жалпақ кішкене қайық; ескекпен жүретін және желкеннің күшімен жүретін жүк тасыйтын палубасыз жабық кеме).

Каю́та — каюта (кемедегі пассажирлерге яки кеме командасына арналған бөлме).

Каю́т-компа́ния — кают-компания кемедегі пассажирлерге арналған жалпы бөлме, соғыс кемесінде команда составына арналған жалпы бөлме (тамақ ішетін дем алатын).

Кварти́ра — пәтер.

Квартира главная — соғыс кезінде бас командашымен штабтың тұратын жері.

Квартирме́йстер — квартирмейстер (әскер бөлімдерін азық-түлікпен қамтамасыз ету ісін басқаратын және

эскерлерді пэтерге орналастыру ісін басқаратын кісі).

Квартиро-бивак — квартиро-бивак (жорықтағы эскерлердің табырға, квартираға бөлініп түсуі).

Квартировать — эскерлердің қандайда болса бір жерде орналасып түруы.

Квартирьер — квартирьер (эскерлер бір жерден екінші жерге көшкенде, оларға пэтер тауып беру ісін орындайтын кісі).

Кингстон — кингстон (кеменің ішіндегі қазандарға су толтыру үшін және кеменің үстіне су шығару үшін кеменің астыңғы жағынан орнатылған клапан).

Кирка — кирка (хайла).

Кислород — кислород (һауаның составына кіретін және дем алу үшін керекті газ).

Кислота — кислота (қышқыл).

Кислота азотная — азот қышқылы.

Кислота синильная — синиль қышқылы (ащы миндаль (бадам) иісті улы, түссіз сүйық зат).

Кислота пикриновая — пикрин қышқылы (артиллерияда қолданылатын жарғыш улы кристалды зат).

Кислота серная — күкірт қышқылы.

Кисть руки — қолдың басы.

Кладбище — беит, зират, мола.

Клапан — клапан (механизм жүріп түрғанда, механизмнің тесігін ашып-жауып түратын қақпақ).

Клапан выдыхательный — противогаздың дем шығаратын клапаны.

Клещи — тістеуік.

Клика — саяси бүзық жүмыс істеуге ауыз жаласқандар тобы.

Климат — климат (һауа райы).

Клинок — қылыштың я пышақтың жүзі.

Клипер — клипер (үш мачталы тез жүретін желкенді кеме).

Ключ местности — соғыста белгілі бір жерді меңгеріп алуға мүмкіншілік беретін қолайлы жер.

Клятва — ант, серт.

Коалиция — коалиция (бір мемлекеттің күшіне я эсеріне қарсы түру үшін, екі я бірнеше мемлекеттің одақтасуы).

Кобура — кобура: 1) тапанша қабы; 2) ерге бекітілген былғары сумка (қоржын).

Коварный — зүлым, залым.

Код — код (телеграфта — сигнал бергенде қолданылатын қысқартылған шартты белгілер тізімі).

Кожух — ағаштан я темірден жасалған қап, футляр (машинаның үстін жауып түратын).

Кожух орудия — қарудың қабы, футляры.

Кожух пулемета — пулеметтің қабы.

Козел — козел (үстінен секіріп ойнайтын төрт аяқты екі қанатты ағаш).

Козел мостовой — үш аяқты козел.

Козлы ружейные — мылтықты үстіне қойып, атуға керекті сыйрақ.

Козырек окопа — окоп қалқаны (окоптың алдынан жасап қойған қалқан).

Кол — қазық.

Колесо — дөңгелек.

Колесо дисковое—дискелі (табақша) дөңгелек.

Колесо зубчатое — тісті дөңгелек.

Колея́ — колея (қатар салынған екі рельстен құралған теміржол).

Коли́чество — сан, мөлшер.

Коло́дец — құдық.

Коло́дка прицельная — көздеуіш қалыбы.

Коло́нна — колонна: 1) әскерлердің бірінен соң бірі белгілі тәртіппен сафқа тізілген қатары; 2) бір-біріне тізбектелгендей түп-түзу қатарласқан кемелер.

Колонна автотранспортная — автотранспорт колоннасы.

Колонна главных сил — басты күштің колоннасы.

Колонна наступающая — шабуыл жасап бара жатқан, жасайтын колонна.

Колонна обходная — айналып өтетін колонна.

Колонна пехотная — пехота колоннасы.

Колонна танковая — танктер колоннасы.

Колонна по два! — колонна по два («екі-екіден тізілің-дер!» деген команда).

Кольт — кольт (айрықша системалы тапанша мен пулемет).

Кома́нда — команда: 1) ауызша қысқа бұйрық; 2) қандай да болса бір әскер бөлімін басқару, командалау, команда беру; 3) айрықша единицаға бөлінген әскер бөлімшесі; 4) айрықша бір істі атқару үшін, уақытша бөліп шығарылған әскер бөлімі; 5) кеменің матростары мен бастықтары; 6) өрт сөндірушілер тобы.

Команда дегазационная — дегазация командасы (газдың әсерін жою командасы).

Команда наблюдательная — бақылау командасы.

Команда пулеметная — пулемет командасы.

Команда саперная — саперлер (инженерлік әскерлер) командасы.

Команда танковая — танк командасы.

Команда химическая — химия командасы.

Команда подрывная — бүлдіру, жару командасы.

Команда́рм (командующий армией) — командарм (армия командашысы).

Комади́р — командир (әскер бөлімінің я соғыс кемесінің бастығы, начальнигі).

Командир полка — *комполка* деген сөзді қара.

Командир роты — рота командирі.

Командир танка — танк командирі.

Командир звена—звено командирі.

Командир корабля — кеме командирі.

Командир младший — кіші командир.

Командир старший—аға командир.

Командир отделения — бөлім командирі.

Кома́ндный — командалық, команданікі (команда деген сөздің 1, 4, 5, 6 мағнасын қара).

Кома́ндование—1) *командовать* деген сөзді қара; 2) әскерді немесе әскердің бөлімін басқаратын кісілер.

Командование главное — бас команда.

Командование дивизии — дивизия командасы.

Командование фронта—майдан командасы.

Командовать — 1) ауызша команда, бұйрық беру; 2) әскери бөлімді басқару.

Командор — командор (авиация отрядының бастығы).

Командующий — командашы (әскери начальник, бастық).

Командующий армией—*командарм* деген сөзді қара.

Командующий войсками — әскер командашысы.

Командующий флотом — флот командашысы.

Командующий эскадрой — эскадра командашысы.

Комбат (командир батальона, командир батареи) — комбат (батальон командирі, батарея командирі).

Комбинация — комбинация (жауға қарсы күресте қолданылған бір әдіс).

Комбинезон— комбинезон (летчиктердің, дегазация жүргізушілердің киетін пенджегі мен шалбары тұтас киімі).

Комбинированный — комбинацияланған, біріктірілген, қосылған.

Комбинированный удар по противнику — авиация, танк, артиллерия т. б. қарулардың күштерін біріктіріп жауға соққы беру.

Комбриг (командир бригады)— комбриг (бригада командирі).

Комвзвод (командир взвода)— комвзвод (взвод командирі).

Комдив (командир дивизии) — комдив (дивизия командирі).

Комендант — комендант (әскери қамалдың я қалалық гарнизонның бастығы).

Комендатура — комендатура (коменданттың және оның кеңсесінің тұрған үйі).

Комендор — комендор (теңіз артиллеристі).

Комиссар — комиссар (саяси, әкімшілік яки шаруашылық лауазімді атқаратын жауапты кісі).

Комиссар армейский — армия комиссары.

Комиссар батальонный — батальон комиссары.

Комиссар военный — *военком* деген сөзді қара.

Комиссар дивизионный — дивизион комиссары.

Комиссар корпусной (корпусный) — корпус комиссары.

Комиссар полка — полк комиссары.

Комиссариат — комиссариат (комиссар басқарған мекеме).

Комиссариат военный — *военкомат* деген сөзді қара.

Комиссия — комиссия (арнаулы бір мақсатты және тапсырманы шешу үшін және орындау үшін, қандай да болса бір мекеменің жанында уақытша не тұрақты етіп белгіленген, сайланған адамдар).

Комиссия врачебная — дәрігерлік комиссия.

Комиссия призывная — әскери қызметке шақыру комиссиясы.

Комкор (командир корпуса) — комкор (корпус командирі).

Коммуникация — коммуникация (бір жермен екінші

жердің байланысы, байланыс жасауы).

Коммута́тор — коммутатор (электр тогін тоқтату, жіберу үшін және олардың бағытын өзгерту үшін керекті аспап).

Ко́мпас — компас (құбланама, стрелкасы үнемі терістікті көрсетіп тұратын аспап).

Компле́кт — комплект (қандай да болса бір нэрсенің, заттың толық жыйыны).

Комплект обмундирования — формалы киімнің комплектісі.

Комплект перевязочных материалов—жараны таңу үшін керекті заттардың комплектісі.

Компо́лка́ (командир полка) — комполка (полк командирі).

Компре́ссор — компрессор: 1) һауа, газ қысқыш аспап; 2) тамыр қысқыш.

Компрессор орудийный — орудия компрессоры.

Комсо́став (командный состав) — комсостав (команда составы, командирлер).

Кона́рмия (конная армия) —атты армия.

Конво́ир — конвоир, конвойшы, айдаушы; теңізде соғыс кезінде сауда кемесін күзетіп баратын соғыс кемесі.

Конве́нция — конвенция (мемлекеттер арасында ерекше мэселе жөнінде, техникалы мэселе жөнінде жазылған шарт).

Конвойировать— айдау, тұтқынға алынғанды айдау, конвойлау.

Конво́й — конвой: 1) сақшы, айдаушы отряд; 2) соғыс кезінде сауда кемелерін күзетіп баратын соғыс кемелері.

Конво́йный — конвойшы, айдаушы.

Ко́нница — атты эскер.

Коново́д — атшы, атты қарап тұратын эскер.

Консе́рвы — консерв (бұзылмайтын етіп қаңылтыр сауытқа салынған тамақ).

Конспирати́вный — жасырын.

Конспира́ция — конспирация (үкметке қарсы жасырын жұмыс, жасырын сыр; жасырын құпыя).

Конспири́ровать — жасыру, бүркеу, астыртын жұмыс істеу.

Констру́ктор—конструктор (бір нэрсенің конструкциясын жасаушы).

Констру́кция — конструкция (машинаның, құрылыстың структурасы, планы, түзілісі).

Континге́нт новобранцев — жаңадан эскерге шақырылған кісілердің контингенті (саны).

Контраба́нда — контрабанда (шекарадан, басқа мемлекеттен тыйым салынған товар өткізу).

Контрадмира́л — контрадмирал (адмиралдан екі басқыш төмен чин).

Контрата́ка — контратака (эскердің жауға қарсы шабуылы, шабуыл жасаушыға қарсы шабуыл жасау).

Контрбатаре́я — контрбатарея (жаудың батареясына қарсы батарея).

Контрибу́ция — контрибуция (соғыста жеңілген елге жеңген елдің тарапынан салынған ақша, алым; басып алынған жердің елінен

жау әскердің зорлықпен алған ақшасы, алымы).

Контрмане́вр — контрманевр (жаудың маневріне қарсы маневр).

Контрма́рш — контрмарш (жаудың марш-маневріне қарсы, марш-маневр).

Контрми́на — контрмина (жаудың құрған миналарын іздеп тауып алып, жойып жіберу үшін жау тұрған жерге (жаққа), апаратын жер астындағы жол).

Контрме́ры — шараға қарсы шара.

Контрнаступле́ние — жаудың шабуылына қарсы шабуыл.

Контрразве́дка — контрразведка (шет мемлекеттердің шпиондық жұмысына және пропагандасына қарсы іс жүргізетін және жаудың тылында разведка жұмысын жүргізетін мекеме).

Контруда́р — соққыға қарсы соққы.

Конту́женный — зағып болған.

Конту́зить — зағыптандыру; зақым келтіру.

Конту́зия—зағып (дененің сырты сау тұрып, жаралану, кемтарлану).

Концентра́ция — концентрация (бір жерге жыйнау, жыйналу).

Концентрация войск — әскерді бір жерге жыйнау, әскердің бір жерге жыйналуы.

Концентрация огня — оқты негізгі бір жерге қарай жаудыру.

Концентри́ровать — бір жерге жыйнау.

Концентри́роваться —бір жерге жыйналу.

Координи́рование военных сил — соғыс күшін біріктіру.

Концла́герь (концентрационный лагерь) — соғыста ұсталған тұтқындарды, әлеуметтік хауыпты кісілерді қамап қоятын лагерь, орын).

Копа́ть — қазу.

Ко́пия — көшірме.

Копьё — найза.

Кораблекруше́ние — кеменің харап болуы, апатқа ұшырауы.

Кора́бль — кеме.

Корабль военный — соғыс кемесі.

Корабль линейный (линкор) — ең ірі артиллерия мен жабдықталған және бронясы қалың соғыс кемесі.

Корабль сторожевой — күзетші кеме.

Корабль воздушный — *дирижабль* деген сөзді қара.

Корвра́ч (корпусный врач) — корпус дәрігері.

Корди́т—кордит (түтінсіз мылтық дәрісі).

Кордо́н — кордон: 1) шекара күзетіндегі отряд; 2) бір жерге баратын, өтетін жолды бөгеп тұратын отряд; 3) жау жолындағы отрядтар.

Корма́ — кеменің артқы жағы.

Кормово́й— кеменің артқы жағы; кеменің артқы жағында қызмет ететін матрос.

Ко́роб пулемета — пулеметтің коробы (пулемет жәшігі).

Коро́бка — коробка (футлярдағы машинаның әртүрлі бөлімдерінің аттары).

Коро́бка магазинная — магазин коробкасы (мылтықтың

оғын салып қоятын мылтықтың ішіндегі сауыт).

Коро́бка ствольная — ствол коробкасы (стволдың затвор тұратын қуысы).

Коро́бка скоростей — тездік коробкасы.

Коротковолнови́к — қысқа толқын арқылы радиомен хабар алушы, хабар беруші кісі.

Ко́рпус — корпус: 1) кеуде, көкрек (адамның), көкрек (аттың); 2) тұлға, қара (кеменің); 3) бір механизмнің металл қабы, сауыты (мысалы минаның); 4) жалпы бір участкаға салынған үйлердің бірі; үлкен үйдің оқшауланған бір бөлімі; 5) составына әскердің барлық түрлері кіретін ең жоғарғы әскери құрама; 6) бірдей мамандықтағы кісілердің бір мекеменің жанында ұйымдастырылған бірлестігі.

Корпус армейский — армия корпусы.

Корпус бомбы —бомбаның корпусы.

Корпус корабля — кеменің корпусы.

Корпус танка — танканың корпусы.

Корректи́ровать стрельбу — атушыларға снарядтың қалай тиіп жатқанын көрсету.

Корректи́рование огня — *корректировать стрельбу* деген сөзді қара.

Ко́ртик — кортик (теңіз флотының және әуе флотының команда составы асынып жүретін жіңішке ұзын қанжар).

Корчева́ть — тамырын жұлу, түбірін жұлу (ағаш туралы).

Коси́ть пулеметным огнем — пулемет оғымен қыру, жайпау, қырып жіберу, жайпап жіберу.

Ко́шка — кошка: 1) жерден берген пакетті самолет іліп әкетуі үшін асып қоятын кергіш; 2) табанына ұшты темірлер қағылған аяқ кийм (бағанаға шығу үшін).

Косого́р — төскей, тау баурайы.

Косты́ль — балдақ.

Котело́к — котелок (тұтқасы бар кішкентай металл шелекше).

Котлови́на — тау үстіндегі қазан тәрізді үлкен шұңқыр.

Кра́ги — краги (етіктің былғарыдан жасалған алмалы-салмалы қонышы).

Край — 1) өлке; 2) шет; 3) ел.

Край города — қаланың шеті.

Кран — кран (шүмек; жүк көтеруге, жүк тасуға ұсталатын механизм).

Кра́сная Армия — Қызыл Армия.

Красноарме́ец — қызыл әскер.

Красногварде́ец — қызыл гвардеец (қызыл гвардияға қатнасқан кісі).

Краснознамёнец — Қызыл Ту орденін алған кісі.

Краснознамённый — наградқа қызыл ту орденін алған.

Краснофло́тец — қызыл флотшы, ССРС флотындағы әскери қызметкер.

Крах — быт-шыт болу, апатқа ұшырау, күйреу.

Кре́йсер — крейсер (үлкен жүрдек соғыс кеме; бұл кеменің негізгі мақсаты — разведка жүргізу, байланысты қорғап тұру және байланысқа жәрдемдесу).

Крейсер вспомогательный — жәрдемші крейсер.

Крейсер линейный — броны онша қалың емес; калибрі линкор кемесінің артиллериясының калибрімен бірдей ауыр артиллериямен жабдықталған кеме (линкор кемесіне қарағанда, бұл кеменің артиллерия қарулары аз, бірақ линкордан тез жүреді). Бұл кеменің мақсаты — жаудың линкор кемелерін жою, тез жүруді керек қылатын маневрді орындау және жеңіл крейсерлермен миноносецтерге жәрдемдесу.

Крейсер легкий — жеңіл крейсер (бұл кеменің максаты — разведка қызметін атқару, линкор кемелерін миналы атакадан қорғау және теңіздегі кеме жүретін жолдағы операцияны орындау. Жеңіл крейсерлер өте тез жүреді, орта калибрлі артиллериямен қаруланған).

Крейсировать — 1) екі арада жүріп тұру (кеме туралы); 2) соғыс кемесінің теңіздің белгілі жерінде жүруі (бақылау үшін).

Крен — кеменің, ұшқыш аппаратының жантаюы.

Кренить — жантайту (кемені),

Крениться — жантаю (кеме).

Крепить — берік қылып байлау (кеменің арқанын т. б.); нығайту, күшейту.

Крепкий — берік; төзімді, күшті.

Крепость — қамал.

Крепость приморская — теңіз жағасындағы қамал.

Кризис боя — ұрыстың, соғыстың ең қыйын, ең ауыр кезі.

Кровавый — қанды, қан жоса (соғыс, ұрыс).

Кровожадный — қанқұмар, канішер, залым.

Кровопийца — қанішер, қансорғыш, залым.

Кровопролитие — қан төгу, қырылып қалу.

Кровоточить — қанау, қан сорғалау.

Кроки — кроки (топографияда — көзбен байқап қана асығыс салынған план (жердің планы).

Круг манежный — манеж кругі (ат ойыны болатын жер).

Кружиться — айналу.

Кружка — кружка.

Круп — сауыр (ат туралы).

Крупнокалиберный — үлкен калибрлі.

Крутизна — тік жер, тік орын.

Крутой — тік.

Крушение — апат, ойран болу.

Крыло — қанат.

Крыло автомобиля — автомобильдің қанаты.

Крыло самолета — самолеттің қанаты.

Крючок спусковой — мылтықтың тартпасы.

Кубик — кубик (текше).

Крышка — қақпақ.

Крышка вентилятора — вентилятордың қақпағы (желдіктің қақпағы).

Крышка потника — терліктің тысы.

Кузов — кузов (арбада я автомобильде адам отыру үшін жасаған қуыс жәшік; кеменің каркасы).

Кузов броневой — броняланған кузов.

Кулачок взвода — взводтың құлағы.

Курга́н — қорған, қорым.
Куро́к — курок (мылтықтың құлағы, шаппасы).
Курок взведенный — кайырылған, қайырып қойған курок.
Курс — курс (кеменің, аэропланның алған бағыты).
Курс боевой — кеменің, самолеттің шабуыл жасайтын объектке қарай жүруі.
Курс обратный — кеменің барған жерінен кейін қайтуы.
Курса́нт — курсант (әскери мектептің команда составын дайындайтын курстың оқушысы).
Курси́ровать — белгілі маршрут бойынша екі арада үзбей жүріп тұру (кеме, аэроплан).
Куст — бұта.
Куста́рник — бұта.
Ку́хня походная — жорық кухнясы (ас пісіретін арба я машина).
Кюве́т — кювет (қамал жиегіндегі ішіне су толтырылған ор).
Ла́ва — лава (атты әскердің лап бере шабуыл жасауы).
Лава военная — соғыс лавасы.
Лави́на — көшкін.
Лави́ровать — бір оңға, бір солға бұрыла желге қарсы жүру (кеме).
Лаг — лаг: 1) кеменің жүріс тездігін өлшейтін аспап; 2) кеменің ернеуі, шеті.
Ла́герь—лагерь: 1) әскердің көбінесе уақытша далада шатыр тігіп жататын орны; 2) тұруға қорғануға қолайланған ұзақ срокты әскери позиция.
Лагерь дивизионный — дивизиондық лагерь.
Лагерь для военнопленных — әскери пледдер тұратын лагерь.
Лагерь концентрационный — *концлагерь* деген сөзді қара.
Лагерь укрепленный — бекініс лагерь (айналасына зеңбірек — құрал орнатылған. берік мықты лагерь).
Лагерь учебный — үйреншік лагерь
Ла́дно — жарайды, хұп.
Лазаре́т — лазарет (әскер бөлімінің жанындағы ауруханa).
Лазарет ветеринарный — ветеринар лазареті (мал ауруын қарайтын лазарет).
Лазарет войсковой — әскери лазарет.
Лазарет корабельный — корабльдегі лазарет.
Лазарет полевой — жорық лазареті.
Ла́зить — өрмелеп, тырмысып шығу.
Лазу́тчик — дұшпан тылына өтіп кеткен шолғыншы.
Ла́йба — лайба (бір я екі мачталы, кейде палубасы бар, үлкен қайық).
Ла́мпа детекторная — детектор лампасы (радиоприемникте болатын лампа).
Ла́мпа сигнальная — сигнал лампасы.
Ла́мпа электронная — электрон лампасы.
Ландша́фт — ландшафт (бір жердің жалпы көрінісі).
Ландшту́рм — ландштурм (тек мылтық алып жүруге жарайтын, әскер қызметінен тыс битарап адамдар).
Ланса́да — лансада (салт атпен шұғыл жоғары қарғу).
Лафе́т — лафет (артиллерия

орудиясының астындағы станок).
Лафет гусеничный — жыланбауыр лафет.
Лафет раздвижной — қозғалмалы, жылжымалы, ашылмалы лафет.
Лафет самоходный — өзі жылжыйтын, механикаландырылған лафет.
Лафет специальный — арнаулы лафет.
Лафет трубчатый — трубалы лафет.
Лафет тумбовый—аласа лафет.
Лѐвый — сол, сол жак.
Легализа́ция — легализация (заңға сыйдыру, ашықтау).
Легализи́рованный — легалданған (заң бойынша танылған).
Легализи́ровать — легалдау (заңды ету, заңды деп тану; легалды жағдайға келтіру).
Лега́льный — легалды, заңды деп танылған; ашық.
Легио́н — легион (шет елдердегі кейбір әскери бөлімдердің құрамасы яки әскери түрдегі ұйым).
Лёгкий — жеңіл.
Ледоко́л — ледокол (мұзды жарып жүретін пароход).
Ледору́б — мұз шапқыш.
Лѐжа — жатып.
Лежа́ть — жату.
Лѐжень береговой — жағада көлденен жатқан дөңбек.
Лейтена́нт — лейтенант (ССРС-тің құрғақтағы, әуедегі және теңіздегі күшінің орта командирлік атағы).
Лейтенант младший — кіші лейтенант.
Лейтенант старший — аға лейтенант.
Лека́ло — үлгі, қыйсық сызық сызатын сызғыш.
Лека́рство — дәрі-дәрмек.
Лѐктор—лектор (лекция оқыйтын адам).
Лекто́рий — лекторий (лекция оқыйтын орын).
Лѐкция — лекция.
Лѐнта — лента (таспа, жиек).
Лента изоляционная — оңашаланған лента.
Лента патронная — патрон лентасы.
Лента пулеметная — пулемет лентасы (пулеметтің оғы тізілген лента).
Лента телеграфная — телеграф лентасы.
Лес — тоғай, ағаш, орман.
Лѐстница— баспалдақ, басқыш.
Лестница веревочная — арқан басқыш, баспалдақ.
Лестница висячая —ілмелі басқыш, баспалдақ.
Лестница стремянка — алып жүруге қолайлы кішкене жеңіл баспалдақ, әсіресе, үйдің ішін ремонттағанда қолданады.
Лестница штурмовая — штурм баспалдағы.
Лета́ть — ұшу.
Лета́ющий — ұшатын.
Лѐтний — жаздық.
Лѐтчик — летчик (пилот, ұшқыш, аэропланды жүргізетін адам).
Летчик-испытатель — сынаушы летчик.
Летчик-наблюдатель — байқаушы летчик.
Лету́чка — летучка (тез басып шығарылған бет қағаз).
Летучка артиллерийская — артиллерия летучкасы (соғыс кезінде соғыс құралдарын, оқ-дәріні, снарядтарды жеткізіп тұратын, паровоз-

ға тіркелген бір-екі шолақ вагон).

Лечение — емдеу.

Лечить — *лечение* деген сөзді қара.

Лечь — жату.

Лечь на крыло — қырынан жату, жантайып жату, қыйсайып жату (самолет).

Лизол — лизол (дезинфекция жасайтын майлы қызыл күрең сұйық дәрі).

Ликвидация —ликвидация (ажырату, жою).

Ликвидировать — *ликвидация* деген сөзді қара.

Лимит — лимит (бір нәрсеге қойылған шек, мөлшер).

Линейка — линейка (сызғыш).

Линейка визирная — визир линейкасы (көздейтін, дәлдейтін аспап).

Линейка стрелковая — атыс линейкасы.

Линейный — линиялық: 1) зор, жақсы каруланған; 2) соғысқа дайындалған, тұрақты.

Линия — линия: 1) сызық; 2) жол, теміржол; 3) шекара; 4) жағдай, тағдыр, хал; 5) ұзындық өлшеу шамасы.

Линия береговая — судың жағасы.

Линия блокады — блокада линиясы.

Линия боевая — соғыс линиясы, соғыс болып жатқан жер.

Линия боевого охранения — соғыстан қорғалаған жердің линиясы.

Линия взводных колонн — взвод колоннасы линиясы.

Линия внешняя операционная— операциялық сырткы линия.

Линия внутренняя операционная — операциялық ішкі линия.

Линия водораздела— су айрық жолы.

Линия воздушная — әуе жолы (самолеттің жолы).

Линия выстрела—ату линиясы.

Линия главного сопротивления — негізгі қарсылық линиясы.

Линия горизонта — көкжиек линиясы.

Линия горизонтальная — горизонтальды линия (жатық бағытты сызық).

Линия демаркационная — демаркациялық линия (соғыста келісімге келген екі жақтың әскерін бірімен бірінің арасын айыратын я даулы жердің арасын айыратын шекара).

Линия дозоров — дозор линиясы.

Линия железнодорожная — теміржол линиясы.

Линия заграждений — бөгет линиясы.

Линия коммуникационная — коммуникация линиясы (байланыс, хабар беретін линия, жол).

Линия наблюдения — бақылау линиясы.

Линия наводки — туралайтын, жөн көрсететін линия.

Линия направления — бағыт линиясы.

Линия носовая — кеменің бағыты, кеменің алдағы жолы, линиясы.

Линия оборонительная — қорғану, сақтану линиясы.

Линия огня — оқтың линиясы, оқтың бағыты.

Линия окопов — окоп линиясы.

Линия операционная — опера-

ция линиясы, соғыс линиясы.

Линия опорная — тірек линиясы (әскердің қару, азық, жем-шөп т. б. тұрған базасы).

Линия отхода — кейін қайту линиясы.

Линия передовая — алдағы линия.

Линия пограничная — шекара линиясы.

Линия полета — ұшу бағыты, линиясы.

Линия постов — постылар линиясы.

Линия прикрытия — жасыру, бүркеу линиясы.

Линия прицеливания — көздеу линиясы.

Линия промежуточная — аралық линия.

Линия прямая — түзу линия.

Линия прямая воздушная — түзу әуе (самолет) линиясы.

Линия пунктирная — пунктирлі линия (біріне бірі жақын линия).

Линия разграничительная — айыратын линия.

Линия разграничительная тыловая—тылдағы айыратын линия.

Линия связи — байланыс линиясы.

Линия сопротивления — қарсылық линиясы.

Линия сторожевого охранения — күзет линиясы.

Линия стратегическая — стратегиялық линия.

Линия телеграфная — телеграф линиясы.

Линия телефонная — телефон линиясы.

Линия укреплений — бекіністер линиясы.

Линия штрафная — штраф линиясы.

Линия этапная — этап линиясы.

Линкор — *корабль линейный* деген сөзді қара.

Лист карты — картаның беті.

Листовка — листовка (күнделікті саяси мәселе жөнінде басылып шыққан кітапша, яки басылған бір жапрақ саяси қағаз).

Литера — литера (теміржолда жүруге деген жеңілдік қағаз).

Лихорадка — безгек (ауру).

Лихорадочный — безгек, безгегі бар.

Лихтер — лихтер (үлкен кемелерге жүк тиегенде, жүгін түсіргенде, пайдаланатын жалпақ табанды кішкене кеме).

Личинка боевая — боевая личинка (патронды ілгері жіберіп, жауып, атылған гильзаны кейін алып лақтыратын затвордың алдыңғы бөлімі).

Лично — өзі, өз басы.

Личный — жеке, жеке өз басының.

Лишать — біреуді бір нәрседен махрум ету, құр қалдыру; айыру.

Лоб — маңдай.

Лобовой — лобовой (қарсы алдынан, маңдай алдынан).

Ловить — ұстау, қағып алу.

Ловкость — ептілік, шапшаңдық, әдіскойлық, шеберлік.

Ловушка — қамау.

Лодка — қайық.

Лодка двухвесельная — қос ескекті қайық.

Лодка канонерская — канонер қайығы (орта калибрлі ар-

тиллерия каруларымен кўралданған, орта жүрісті, жўқа сауытты) бронялы (соғыс кемесі).
Лодка летающая — ўшпалы кайық.
Лодка моторная —моторлы кайық.
Лодка надувная — үрме кайық (газ, һауа толтырылған резина кайық).
Лодка подводная—сүңгуір кайық.
Лодка понтонная — көпір кайық.
Ло̀жа — кўндак.
Ложа винтовки — винтовка кўндағы.
Ложи̍сь — ложись («жат!» деген команда).
Ложи̍ться — жату.
Ло̀жный — жалған.
Ложь — өтірік, жалған.
Ло̀зунг — ўран.
Лом — лом (сом темір, сом темірдің, металдың сынығы).
Лома̍ть — сындыру, кыйрату.
Ло̀пасть пропеллера — пропеллердің калағы.
Лопа̍та — күрек.
Лопата возимая — ўзын сапты күрек.
Лопата носимая — бел күрек.
Лопата саперная — сапер күрегі.
Лот — лот (теңіздің терендігін өлшейтін аспап).
Лот звуковой воздушный — әуедегі дыбысты өлшейтін аспап.
Ло̀цман—лоцман: 1) фарватерді (кеме жүре алатын терең жерді) жаксы білетін және сол жермен кемені алып жүруді білетін кісі; 2) теңіздегі я өзендегі кеме командасының лауазымы, кызмет аты.

Ло̀шадь — ат.
Лошадь артиллерийская — артиллерия аты.
Лошадь вороная — кара ат.
Лошадь выезженная — үйретілген ат.
Лошадь горная — тау аты.
Лошадь заводская — завод аты (заводтан шыккан).
Лошадь кавалерийская — кавалерия аты.
Лошадь обозная — арба, шана аты, жүк аты.
Лошадь пегой масти — ала ат.
Лошадь полукровная — будан ат.
Лошадь припряжная — пряжка (шетке жегілетін) аты.
Лошадь рабочая — жўмыс аты.
Лошадь рыжая — жирен ат.
Лошадь серая — көк ат.
Лошадь скаковая — бәйге ат, жүйрік ат.
Лошадь чистокровная — арғымак ат, асыл тўкымды ат.
Лощи̍на — ойпат.
Лубрика̍тор — **лубрикатор (пар машинасын автомат жолымен майлайтын аспап).**
Луг — шабындык, көгал.
Луг сухой — кўрғак шабындык.
Лужа̍йка — орман шетіндегі яки ішіндегі кішкене шабындык.
Лук — садак.
Лука̍ задняя — ердің арткы касы.
Лука передняя — ердің алдынғы касы.
Лу̀па — лупа (үлкендетіп көрсететін дөңес шыны, аспап).
Луч — сәуле (күн сәулесі т. б.).
Лучи ослепляющие — көзді шағылыстыратын сәуле.
Лучи прожектора — прожектордың сәулесі.
Лы̍жи — шаңғы.

Лыжник — шаңғышы.
Лыжный — шаңғының, шаңғынікі.
Льгота — жеңілдік, льгот.
Любитель — сүюші, әуес, жаратушы.
Любовь к родине — Отанды сүю.
Люди — адамдар, жұрт, ел.
Люизит — люизит (қызыл күрең майлы сұйық улы зат).
Люк — люк: 1) кеменің палубасындағы трюмге (жүк коятын жерге) кіретін есік; 2) кеменің, танктың бортында артиллерияның орудиясының стволын шығарып қоятын тесік.
Люлька — люлька (орудияның стволын бекітіп (ұстап) тұратын лафетаның бөлімі).
Магазин винтовки — *коробка магазинная* деген сөзді қара.
Магазин патронный — патрон магазині.
Магистраль — магистраль (негізгі үлкен жол, тракт).
Магнето — магнето (жыйнақталған кішірек динамомашина, болмаса, электр тогінің генераторы).
Магнит — магнит (темірді, никельді, құрышты т. б. өзіне тартатын темір рудасы).
Мазь — мазь (ем дәрі ретінде қолданылатын я арба майлайтын қою май).
Мазь глазная — көз майы (көзге құятын, жағатын май).
Мазь щелочная — сілті майы.
Майор — майор: 1) ССРСтің құрғақтағы және әуедегі күштерінің командирлік атағы; 2) шет елдердің армиясында — офицерлік чин.
Майор авиации — авиация майоры.
Майор артиллерии — артиллерия майоры.
Майор инженерных войск — құрылыс, жол түзету, көпір салу т. б. жұмыстағы әскердің майоры.
Майор-интендант — майор-интендант.
Майор кавалерии — атты әскер майоры.
Майор морской службы — теңіз қызметінің майоры.
Майор пехоты — жаяу әскер майоры.
Майор санитарной службы — санитарлық қызмет майоры.
Макароны — макарон (труба сияқты етіп ұннан қатырған кеспе).
Макет — макет (модель, өрнек).
Максимальный — максимальді (ең көп, ең үлкен, ең жоғары).
Максимум — максимум (ең көп, ең мол; ең көп дегенде).
Маленький — 1) кішкене, кішкентай; 2) аласа бойлы.
Мало — аз, азғана, кішкене.
Малокровие — қаны аздық, каны аз.
Малярия — малярия (жұқпалы безгек ауруы).
Малочисленный — саны аз.
Маневр — маневр (әскерді алмастырып орналастыру).
Маневр огневой — ату маневрі.
Маневр оперативный — әрекет маневрі.
Маневр отхода — кейін қайту маневрі.
Маневренность — маневрлік.
Маневрирование — маневр жасау.
Маневрировать — *маневрирование* деген сөзді қара.

Маневроспособность — маневршілдік, маневрге ұсталық.

Маневры —1) тыныштық кезде үйрену мақсатымен жасалатын соғыс өрнектері; 2) поезд составын тізу үшін вагондерді алмастырып жүру.

Манеж — манеж (атты үйрету, жаттықтыру үшін жасалған арнаулы орын).

Манежить — манеж жүрісімен жүру.

Манерка — манерка, құты (жорықта ішімдік құйып алатын ыдыс).

Манометр — манометр (газдың, сұйық заттардың серпінділігін өлшейтін аспап).

Марганец — марганец (қызыл күрең түсті үгілмелі металл).

Марля — марля (сельдр ақ мата).

Мародёр — мародер: 1) майдандағы өлікті тонаушы; 2) соғыс уақытында ел тонаушы (солдат).

Мародёрствовать — ел тонау, ұрлау.

Марс — марс (пароходтың мачтасы басындағы кішкене алаң).

Марш — марш: 1) әскердің жүрісі, жорығы; 2) «жүр!» мәнінде.

Марш вдали от противника — жаудан алыс жердегі марш.

Марш встречный — түйісу маршы.

Марш-маневр — маневр маршы.

Марш наступательный — шабуыл маршы.

Марш ночной — түнгі марш.

Марш отступательный — шегініс маршы.

Марш сближения — таялу маршы.

Марш торжественный — салтанатты марш.

Марш фланговый — флангі маршы.

Марш форсированный — жедел марш.

Марш церемониальный — церемониалды марш (әскердің музыка күйімен колоннада салтанатты жүрісі).

Маршал — маршал (жоғарғы командашы составының үздік шыққандарына берегін ең жоғарғы әскери атақ).

Маршал Советского Союза — Советтер Союзының маршалы.

Маршировка — сап түзеп командамен (адымдап) жүру.

Марш-марш — марш-марш (жылдам, тез жүру, тез-тез алға басып жүру).

Маршрут — маршрут (әскердің, аэропланның, машинаның т. б. жүріс планы).

Маршрут движения — қозғалу маршруты.

Маршрут полета — ұшу маршруты.

Маршрут разведки — шолу маршруты.

Маршрут следования — жүріс маршруты.

Маска—маска: 1) перде; 2) жасырыну заты,

Маска противогазовая — противогаз маскасы.

Маскировать — маскировка жасау.

Маскироваться — маска кию; түрлі шаралар қолданып, боялып, ағаштың, шөптің

үстіне үйлесіп жаудан жасырыну.

Маскировка — маскировка (бүркеу, жауға көрінбеу үшін бекініс жерді жау айыра алмайтын етіп ағаштың, жердің т. б. нәрселердің түсіне ұқсатып жасаған бүркеу).

Маскировка естественная — тәбиғи маскировка.

Маскировка звуковая — дыбыс маскировкасы.

Маскировка дымовая — түтінді маскировка.

Маскировка световая — жарық маскировкасы.

Масло — май.

Масло авиационное — авиация майы.

Масло автомобильное — автомобиль майы.

Масло машинное — машина майы.

Масло оливковое — олив (ағашының) майы, зәйтүн майы.

Масло ружейное — мылтық майы.

Маслофильтр — май фильтрі (май сүзгісі, сүзілген май).

Масса — өте көп, көпшілік.

Массаж — массаж (денені уқалау, сыйпау, сылау).

Массив — массив: 1) таулардың биік жері; 2) біркелкі тұтас жер.

Массировать — 1) әскерді бір жерге жыю, шоқтандыру; 2) массаж істеу.

Мастер оружейный — мылтық мастері.

Мастерская — мастерской (өнершілердің, ұстаның дүкені).

Мастерская авиационная — авиация мастерскойы.

Мастерская артиллерийская — артиллерия мастерскойы.

Мастерская подвижная — көшпелі мастерской.

Мастерская полевая — жорықтағы мастерской.

Мастерская полковая — полктің мастерскойы.

Мастерская пошивочная — тігіншілік мастерскойы.

Мастерская ремонтная — ремонт мастерскойы.

Масть — түс (жылқының түсі).

Масштаб — масштаб: 1) үлкен орынды (жерді) кішірейтіп алған өлшеу (картада т. б.); 2) өлшеу, көлем.

Материал — материал (бір нәрсені жасауға керекті зат, бұйым; мата, тоқыма).

Материал мостовой — көпірге керекті материал.

Материалы перевязочные — байлайтын, орайтын, таңатын материал.

Материалы подрывные — қыйрататын, бұзатын, бүлдіретін материалдар.

Материалы смазочные — майлау материалдары.

Материалы строительные — құрылыс материалдары.

Материальный — материалдық.

Материк — материк (құрғақ жер).

Матрос — матрос (кемеде істейтін жұмысшы).

Матрос вахтенный — вахтада тұратын матрос (күзеттегі матрос).

Матрос якорный — якорьдегі матрос (якорьді суға түсіріп, кемені тоқтататын матрос).

Маузер — маузер (автоматты пистолет).

Маховик — маховик (механизмнің қозғалысын тәртіптеп

отыратын үлкен қалбағай, тегершік, дөңгелек),
Мачта — мачта: 1) кеменің желкенін ұстап тұратын ұзын бағана; 2) кемеде, жалау ілу үшін, сигнал үшін қойған ұзын бағана.
Мачта корабельная — корабль мачтасы.
Мачта причальная — кемені жағаға байлайтын жердің мачтасы.
Мачта сигнальная — белгі мачтасы.
Машина — машина (поезд, автомобиль т. б.).
Машина аварийная — аварияны түзеуге жәрдем ететін машина.
Машина боевая — соғыс машинасы.
Машинист — машинист (машинаны жүргізуші).
Машинка пишущая — қағаз басатын жазу машинасы.
Машинка подрывная — бұзатын, бүлдіретін машина.
Масштаб — *масштаб.*
Маяк — маяк (кемелерге жол көрсету үшін, теңіздің жағасына орнатқан жарығы (шамы) бар мұнара).
Маяк аэродромный—аэродромның маягы.
Маяк береговой — жағанның маягы.
Маяк на барже — баржадағы маяк.
Маяк пловучий — жүзіп жүретін маяк.
Маятник — маятник (компастың, сағаттың т. б. тілі).
Мебель — мебель (стол, орындық, шкаф т. б.).
Мегафон — мегафон: 1) қатты сөйлейтін телефон; 2) дауысты күшейтетін труба.
Медаль — медаль (сыйлық үшін берілетін, үстінде суреті, жазуы бар, металдан жасалған белгі).
Медаль за заслуги — сіңірген еңбегі, қызметі үшін берілетін медаль.
Медиация — медиация (үшінші елдің бітім айтушылығы).
Медик — дәрігер.
Медикамент — медикамент (дәрі-дәрмек).
Медленность — баяулық, шабандық.
Медпомощь — дәрігерлік жәрдем.
Международный — халықаралық.
Мел — бор.
Мелеть — таяздану, саяздану.
Мелинит — мелинит (ең күшті жарылғыш зат).
Мелкий — 1) ұсақ; 2) таяз.
Мель — саяз, таяз.
Мелкокалиберный — кіші калиберлі (осоавиахим винтовкасы).
Мельница — диірмен.
Мельхиор — мельхиор (никельмен мыстың күміске ұқсас ертіндісі).
Меньшинство национальное — аз ұлт.
Мера — өлшеуіш.
Меридиан — меридиан (бір полюстен екінші полюске экватор сызығы).
Мероприятие — шара, әрекет.
Меры обеспечения — қамтамасыз ету шаралары, жабдықтау шаралары.
Меры предосторожности—сақтандыру шаралары.
Местность — жер.
Местность гористая — таулы жер.

Местность закрытая — жабық жер.
Местность пересеченная — ойлы-қырлы жер.
Местность пустынная — ен дала, сахара.
Местность равнинная — дала, жазық жер.
Местность холмистая — адырлы, төбелі жер.
Мѐстный — жергілікті.
Мѐсто — орын, жер.
Место бивака — жұрт (әскердің даладағы қонып түстеніп кеткен жері).
Место высадки — әскерді түсіретін жер (поездан, пароходтан т. б.).
Место жительства — тұрған жері.
Место назначения — тағайындалған орны.
Место отдыха — дем алатын жер.
Место падения снаряда — снарядтің түскен жері.
Место переправы — өткел, өтетін жер.
Место погрузки — жүк тиейтін жер.
Место сосредоточения войск — әскерді жыйған, топтандырған жер.
Местоположение — тұрған жері.
Место рождения — туған жері, шыққан жер.
Металл — металл (темір, күміс, алтын т. б.).
Метать — лақтыру.
Мѐтко — дәл.
Метко стрелять — дәл ату, дәл тигізу.
Мѐткость стрельбы — атудың дәлділігі, атудағы тигізгіштік.
Мѐтоды использования — пайдалану методы (әдісі, жолы).
Мѐтрика — метрика (туғандығына берілген куәлік қағаз).
Метро — *метрополитен* деген сөзді қара.
Метрополитен — метрополитен (үлкен қалалардағы жер астындағы темір жол).
Механизация армии — армияны механизацияландыру, машиналандыру.
Механизм — механизм (машинаның, аспаптың әрекетке келтіретін ішкі құрылысы, бөлімдері).
Механизм вертикальной наводки — жоғары, төмен көздеу механизмі.
Механизм горизонтальной наводки — көлденен көздеу механизмі.
Механизм подъемный — көтеретін механизм.
Механизм управления — басқару механизмі.
Механизмы вспомогательные — жәрдемші механизмдер.
Механизмы двигающие — қозғайтын, қозғау беретін механизмдер.
Механик — механик.
Меч — қылыш (ерте кездегі).
Мешать — кедергі келтіру, бөгет жасау.
Мешок — қап, қапшық.
Мешок надувной — үрленген, үрген қап.
Мешок с песком — құм салынған қап.
Миг — көз ашып жұмғандай уақыт.
Мигом — көз ашып жұмғанша.
Мигрировать — бір жерден екінші жерге көшу.
Микрофон — микрофон (дыбыстың дірілін электрлік

ток күшінің діріліне айналдыратын аспап).

Милитаризáция — *милитаризировать* деген сөзді қара.

Милитаризúровать — милитаризациялау (барлық істі соғыс тәртібіне, соғыс заңына бағындыру).

Милитарúзм — милитаризм: 1) капиталистік елдердің құралдануындағы және соғысқа дайындалудағы империалистік саясаты; 2) осы саясаттың қортындысынан шыққан соғыс құралын молайту системасы.

Мúля — миля (7,420 метрге тең ұзындық өлшейтін бірлік).

Миля морская — теңіз милясы (1852 м. тең).

Мúна: — мина: 1) судың я жердің астына құрылатын жылжымалы жарылғыш снаряд; 2) минометпен лақтыратын үлкен жарылғыш снаряд.

Мина автоматическая — автоматты мина.

Мина блуждающая — адасқан мина.

Мина буксируемая — сүйреп жүретін мина.

Мина глубинная — терендегі мина.

Мина донная — түптегі мина.

Мина дрейфующая — жылжымалы мина.

Мина заграждения — бөгеу, бөгет минасы.

Мина легкая — жеңіл мина.

Мина ложная — жалған мина.

Мина механическая — механикаланған мина.

Мина пловучая — жүзбелі, жүзетін мина.

Мина противотанковая — танк құрткыш мина.

Мина самовзрывающая — өзіжарылатын мина.

Мина фальшивая — алдамшы мина.

Мина химическая — химиялық мина.

Минёр — минашы, мина маманы.

Минимáльный — ең аз, ең аз болғанда, ең кемінде.

Мúнимум — минимум (ең аз, ең кемі, кемінде).

Минúрование — миналау.

Минúровать — мина салу, мина құру.

Миномёт — миномет (мина ататын құрал).

Миноно́сец — миноносец (минамен атака жасайтын өте тез жүретін кішкене соғыс кемесі).

Мир — 1) дүние, жер жүзі; 2) бейбітшілік, тыныштық, татушылық; 3) бітім.

Мúрно — тыныш, тату, татулықпен.

Мирово́й — жер жүзілік, бүтін дүние (лік).

Миролюбúвый — татулықты, тыныштықты сүюші, бейбітшілікті сүюші.

Миротво́рец — татулыққа, бейбітшілікке, тыныштыққа ұмтылушы.

Мúссия—бір мемлекеттен екінші мемлекетке белгілі бір мақсатпен жіберілген елші (сауда, соғыс т. б. жөнінде).

Мúтинг — митинг (саяси мәселелерді талқылау үшін шақырылған ашық жыйналыс).

Митральéза — митральеза (картечьпен тез атылатын зеңбірек).

Мишéнь — мишень (нысана, көздеп ататын жер).

Мишень в рост — бой мишень (боймен бірдей мишень).
Мишень головная — бас мишень.
Мишень грудная — кеуде мишень.
Мишень подвижная — қозғалмалы, жылжымалы мишень.
Мишень поясная —бел мишень.
Мишень специальная — арнаулы мишень.
Мишень фигурная — суретті мишень.
Мла́дший — кіші.
Мле́чный путь — құс жолы.
Мно́го — көп.
Многоме́стный — көп орынды.
Многостводьный — көп стволды.
Многотира́жка— мекемеде, өндірісте, т. б. тиражын көп етіп шығарған газет.
Многочи́сленный — көп, толып жатқан.
Мно́жество — *многочисленный* деген сөзді қара.
Мобилиза́ция — мобилизация (міндетті түрде шақыру, алу).
Мобилизация общая — жалпы мобилизация (жалпы армияны соғыс әрекетіне қатнасуға дайын ету).
Мобилизация поверочная —тексеру, сынау мобилизациясы.
Мобилизация прикрытая — жабық мобилизация.
Мобилизация промышленная — өндіріс мобилизациясы.
Мобилизация частичная — ішінара мобилизация.
Мобилизация экономическая — шаруашылық мобилизациясы.
Мобилизова́ть — мобилизациялау.
Мобилизова́ться — мобилизациялану.
Могу́чий — күшті, қуатты, айбынды, құдретті.
Моде́ль — модель (өрнек, нұсқа).
Модерниза́ция — модернілеу жаңарту, жаңалықтармен қамтамасыз ету, (механиканы т. б.).
Модернизация армии — армияны модернілеу.
Мо́жно — мүмкін, болады.
Мозо́ль — күс, мүйіз (қажаудан пайда болған).
Мокре́ц — ақбас (жылқының аяғында болатын ауру).
Молниено́сно — тез, жай оғындай.
Мо́лния — жай (жасыл, нажағай).
Молодёжь — жастар.
Мо́лот — үлкен балға.
Молча́ть — үндемеу, сөйлемеу, дыбыс шығармау, жауап бермеу, жауап қайтармау.
Моме́нт — момент (уақыт, кез).
Момента́льно — өте тез, шапшаң, жылдам, лезде, көз ашып жұмғанша.
Монопла́н — моноплан (бір қабатты қанаты бар аэроплан).
Монта́ж — монтаж (машина, станок секілді заттарды орнату, жалпы бөлшек заттарды құрастырып тұтас етіп шығару).
Мора́ль — мораль (әдет, құлық).
Мо́ре — теңіз.
Морепла́вание — теңіз саяхаты, теңізде жүзу.
Моро́з — аяз, суық.
Морти́ра — мортира (снарядті тік жіберетін қысқа өңешті зеңбірек).

Мортира крепостная — қамал мортирасы.
Мортира легкая — жеңіл мортира.
Мортира пехотная — жаяу әскердің мортирасы.
Мортира полевая — жорық мортирасы.
Мортира траншейная—траншея мортирасы (ұзын, терең окоп мортирасы).
Мортира тяжелая — ауыр мортира.
Моряк — теңізші.
Мост — көпір.
Мост висячий — аспа көпір.
Мост военный — соғыс көпірі.
Мост деревянный — ағаш көпір.
Мост железнодорожный — теміржолдың көпірі.
Мост железный — темір көпір.
Мост железобетонный — темірбетонды көпір.
Мост на козлах—тіректі көпір.
Мост на бочках — бочка үстіндегі көпір.
Мост на плотах — сал көпір.
Мост пешеходный — жаяу көпір.
Мост пловучий — жүзбе көпір.
Мост понтонный — понтон көпір (жүзбе көпір).
Мост поплавковый — қалқыма көпір.
Мост разборный — жыймалы көпір.
Мостик — кішкене көпір.
Мотать — орау.
Мотовоз — мотовоз (рельсте жүк тасыйтын, мотордың күшімен жүретін машина).
Мотор—мотор (іштен жанатын машиналардың: автомобильдің, трамвайдың, аэропланның т. б. қозғаушы бөлімі).
Мотор авиационный — авиация моторы.
Мотор автомобильный — автомобильдің моторы.
Мотор маломощный —аз күшті мотор.
Мотор скоростной — жылдам жүргізетін мотор.
Мотор танковый — танкінің моторы.
Моторизация — моторландыру.
Моторизированный — моторланған.
Моторизировать — моторландыру.
Моторист — моторда істейтін адам.
Мотоцикл — мотоцикл (ішінен жанатын қозғаушысы бар екі дөңгелекті экипаж, көлік).
Мотоцикл с пулеметной установкой — пулеметі бар мотоцикл.
Мотоциклист — мотоциклді жүргізуші.
Мощность автомобиля — автомобильдің күші, әлі.
Мощность мотора — мотордың күші, әлі.
Мощность огня — оқтың күші (оқты көп атқандық).
Мощный — күшті, әлді.
Мощь — күш, қуат, әл.
Мощь военная — әскери күш.
Мужество — батырлық, ерлік, жауынгерлік.
Мул — қашыр.
Мундир — мундир (революциядан бұрынғы әскери адамның киетін формалы киімі).
Мускул — бұлшық ет.
Муфта — муфта (машинаның цилиндр бөлшектерін тұтастыруға қолданылатын металл трубка).

Му́фта — муфта (мылтықты тазалағанда сүмбінің басына кигізетін темір).
Му́шка — қарауыл.
Мы́ло — сабын.
Мыть — жуу.
Мя́со — ет.
Мятѐж — бүліншілік, көтеріліс.
Мятѐжник — бүліншілікке, көтеріліске қатысушы.
На плечах противника — шегініп бара жатқан жаудың соңынан, артынан (қуу), артына, соңына (түсу).
Набе́г — шабуыл, аңдаусызда келіп басып қалу.
Набега́ние — жүгіріс.
Набежа́ть — жүгіру.
Набива́ть — ішіне (патронның) тығып толтыру.
Наблюда́емость — байқаушылық, жітілік.
Наблюда́тель — байқаушы, бақылаушы.
Наблюдатель газовый — газды байқаушы, бақылаушы.
Наблюдатель-дальномерщик — алыстықты байқап өлшеуші.
Наблюдатель за воздухом — әуені байқаушы.
Наблюдатель наземный — жердегі байқаушы.
Наблюде́ние — 1) байқау; 2) байқаудан шыққан қортынды.
Наблюдение артиллерийское — артиллерияның байқауы.
Наблюдение ближнее — жақынды байқау.
Наблюдение боковое — бүйірдегі байқау.
Наблюдение воздушное — әуедегі байқау.
Наблюдение дальнее — алысты байқау.
Наблюдение медицинское — дәрігерлік байқау.
Наблюде́ние основное — негізгі байқау.
Набо́р — жыю, жыйнап алу.
Нава́рка железа — темірдің пісірілуі, темірді пісіру.
Навѐшивать — асып қою, толтырып іліп қою.
Навига́ция — навигация: 1) кеме жолы, су жолы; 2) кеменің жүретін маусымы, мезгілі; 3) кеме жүргізу ғылымы, өнері.
Води́ть — дәлдеу, туралау.
Наво́дка — дәлдеу, туралау.
Наводка вертикальная — тік дәлдеу (жоғары дәлдеу).
Наводка горизонтальная — көлденең дәлдеу.
Наводка прямая — тура дәлдеу.
Наво́дчик — дәлдеуші, туралаушы.
Наводчик орудийный — орудия дәлдеушісі, туралаушысы.
Наводчик пулемета — пулемет дәлдеушісі.
На́волочка — жастық тысы.
Навостри́ть — қайрап өткірлеу.
Навреди́ть — зыян тигізу, көп зыян істеу.
Навстрѐчу — қарсы, қарсы алдынан.
На́вык — дағды, әдет, машық.
Навы́лет — тесіп өте шығу.
Навью́чивать — арту, теңдеу (жүкті).
Нага́йка — қамшы.
Нага́н — наган (тапаншаның бір түрі).
Нагла́з — көз шамасымен, мөлшермен.
Награ́да — награда (ерекше сыйлық).
Награди́ть — сыйлық беру.
Награжда́ть — *наградить* деген сөзді қара.
Нагрева́ние — жылыту, қыздыру.
Нагруби́ть — дөрекі сөз айту.

Нагружённый — тиелген, жүк толтырылған.
Нагрузить — тиеу, жүк салып толтыру.
Нагрузка — тиеу, жүктеу; артылған міндет.
Надводный — су үстіндегі.
Надевать — кию, кигізу.
Надевать лыжи — шаңғы кигізу, шаңғы кию.
Надёжда — үміт, сенім.
Надзор — бақылау, көздеу, қарау.
Надеть противогаз — противогаз кию, противогаз кигізу.
Надолба — аласа бағана, жерге қазып орнатқан қысқа ағаш.
Надульник — надульник (пулеметтің, зеңбіректің ауыз сақыйнасы).
Наёздник — 1) салт жүруші, салт атты; 2) жауға шабуыл жасаушы атты әскер я жеке партизан.
Нажим—1) қысым; 2) шабуыл.
Назад — кері, кейін, артқа қарай.
Назади—артта, артында, кейін.
Название — ат, есім.
Назначать — белгілеу, қызметке тағайындау.
Назначаться — белгілену, тағайындалу.
Назначение — белгілеу, тағайындау, арнау.
Наибольший — ең үлкен, ең көп.
Наивысший — ең жоғары, ең биік.
Наименьший — ең аз, ең кем.
Наказ — наказ: 1) бұйрық; 2) тапсырма; аманат.
Наказание — жаза, сазай.
Наказывать — жазалау, жазаға тарту; аманат тапсыру.
Накануне — қарсаңында.
Накидка — накидка, жамылтқы (шекпен сыяқты жеңсіз киім).
Накладка ствольная — ствол қаптамасы.
Наклонный — еңкіш, ылдый, құлама.
Наконечник — броняні тесетін оқтың ұшіне қойылған сталь.
Наконечник пики — найзаның ұшы.
Наконечник пули — оқтың болат құйған ұшы.
Накопать — қазып шығару, қазу.
Накормить — тамақтандыру, тойғызу, тойғанша жегізу.
Накрытый— жабық, бүркелген.
Налево — солға, сол жаққа, сол жақта.
Налево равняйсь! — налево равняйсь («солға түзіл!» деген команда).
Налёт — 1) шабуыл; 2) ствол каналының бетіне тұрып қалғандық.
Налет авиации — 1) авиация шабуылы; 2) аэропланның ұшқан уақыты я жүрген жері.
Налет внезапный — кенет шабуыл.
Налет ночной — түнгі шабуыл.
Налет огневой — оқты шабуыл (оқ жаудырып жасаған шабуыл).
Наличие — барлығы, бар болғаны.
Налобник — кекілдірік (жүгеннің).
Налог военный — соғыс салығы.
Намерение — ниет; талап, ой.
На место — орнына.
Намётка — күн ілгері белгіленген, долбар.
Намечать — белгілеу, тағайын-

дау; долбарлау, жоспарлау; таңба салу.

Нами́нка — ат денесінің бір жерге соғып алудан я қажаудан ісінген жері.

Нанесе́ние потерь — зыян шектіру.

Нанести́ поражение—жеңіліске ұшырату, жеңілдіру.

Нанести потери — шығынға ұшырату.

Нанести удар — соққы беру, соққыға ұшырату.

Наноси́ть ущерб — зыян келтіру, зыянға ұшырату.

Напада́ть — шабуыл жасау, ат қою.

Напада́ющий — шабуыл жасаушы.

Нападе́ние — шабуыл.

Нападение химическое — химиялық шабуыл.

Напи́ток — ішімдік, сусын.

Напои́ть — суғару, мас қылу.

Наполне́ние — толтыру, толықтыру.

Напра́вить— 1) бағыттау; 2) түзету; 3) жіберу.

Направле́ние — 1) бағыт; 2) бір жаққа жіберу.

Направление атаки — атаканың бағыты.

Направление главного удара — негізгі соққының бағыты.

Направление наступления — шабуылдың бағыты.

Направление общее — жалпы бағыт.

Направление фронта — фронттың бағыты.

Направля́ться — кету.

Направля́ющий — бағыттаушы, жіберуші.

Напра́во — оңға, оң жаққа.

Направо равняйсь! — направо равняйсь («оңға түзіл!» деген команда).

Напра́сно — бекер, текке, орынсыз, керексіз.

Напряже́ние — кернеу, күшін салу, тырысу, қыйналу; күш салу.

Напряжение тока — токтың күші, кернеуі.

Напряженно — барлық күшімен, барлық пәрменімен.

Наре́з винта — винттің бұрандасы.

Нарез ствола — стволдың ойындысы.

Нарезно́й — ойындылы.

Народный комиссариат вооружения СССР — ССРС қаруландыру халық комиссариаты.

Народный комиссариат военно-морского флота СССР — ССРС Соғыс-теңіз флоты халық комиссариаты.

Народный комиссариат обороны СССР — ССРС Отан қорғау халық комиссариаты.

Нарука́вник — жеңше (жұмыс істегенде жеңді бұлғамас үшін киетін жең).

Наруша́ть — бұзу, зыян келтіру.

Наруше́ние границы — шекара тәртібін бұзу, шекара заңын бұзу.

Нарушение дисциплины — тәртіп бұзу.

Нарушение мира —бейбітшілікті, тыныштықты бұзу.

На́ры — сәкі (лер).

Нары́в — жара, іріңдеген жер.

Нарывно́е (ОВ) — жаралағыш (улы зат).

Наря́д — наряд: 1) бір іске арналған бұйрық, приказ; 2) керекті материалды беруге я бір жаққа жіберуге берілген документ, бұйрық; 3) қызмет міндеті

бойынша белгілі бір тапсырманы орындайтын әскерлердің тобы я бөлігі; 4) өзінің қызметі бойынша ерекше міндетті орындау.

Наряд внеочередной — кезексіз наряд.

Наряд внутренний — ішкі наряд.

Наряд дневной — күндізгі наряд.

Наряд караульный — қарауыл наряді.

Наряд ночной — түнгі наряд.

Насильно — зорлап, күшпен, еріксіз.

Насильственный — зорлықпен, күшпен орындалған, еріксіз көндірумен болған (іс).

Наскакать — атпен шоқытып шабу; шауып келіп жанжағын қамау.

Насморк — тымаурату (ауру).

Насос — насос: 1) су тартатын құрал; 2) малдың таңдай ауруы.

Насос для смазки —майлайтын насос.

Насос охлаждающий — суытқыш насос.

Насос пожарный — өрт сөндіретін насос.

Наставление — нұсқау (ереже, нұсқау, устав т. б. жыйнағы, тізбесі).

Наставление для верховой езды — салт жүрудің нұсқауы.

Настил — төсем (бір нәрсенің үстіне төсейтін тақтай, тағы басқа заттар).

Настил моста — көпірдің (үстіндегі) тақтайы.

Настойчивость — батылдық, қажырлылық, айтқанынан қайтпаушылық.

Настроение — көңіл, кейіп.

Настроение бодрое — сергек, көтеріңкі.

Настроение подавленное — жабырқаңқы көңіл.

Настроение войск — әскердің рухы.

Наступательный — шабуылдайтын.

Наступать — шабуыл жасау, шабуылдау.

Наступающий — шабуылдаушы.

Наступление — шабуыл.

Наступление в пешем строю — жаяу шабуыл.

Наступление встречное — қарсы шабуыл.

Наступление демонстративное — бой көрсету шабуылы.

Наступление ложное — жалған шабуыл, өтірік шабуыл.

Наступление методическое — методикалық шабуыл.

Наступление общее — жаппай шабуыл.

Наступление развернутое —кең түрдегі шабуыл.

Наступление фронтальное — тұс-тұсынан шабуылдау.

Наступление частное — жеке шабуыл.

Насыпь — үйген топрақ.

Натереть — уқалау, жағу, сүрту, ысу.

Натирать — сылау, жағу; сүрткілеу, ысқылау.

Натиск — екпінді шабуыл, екпіндеп келіп қалу, қыспаққа алу.

Натура —1) жаратылыс; 2) нәрсе; 3) ақша орнына төленетін зат; 4) тумыстағы мінез.

Наука военная — соғыс ғылымы.

Наутро — ертемен, таңертең.

Нау́шник — құлаққа киіп тыңдайтын радио аспабы.
Нафтали́н — нафталин (қара күйеге қарсы зат).
Наха́л — арсыз, ұятсыз.
Наха́льство — арсыздық, ұятсыздық.
Находи́ться в резерве — резервте жату.
Нахо́дчивость — тапқырлық, тапқыштық.
Нахожде́ние целей — нысана табу.
Наце́лить — көздеу, көздеп бір бағытқа жіберу.
Национализа́ция — национализация (жеке меншікті мемлекет мүлкіне айналдыру; жалпы халық пайдасына айналдыру).
Национализи́ровать — бір затты халық қарамағына алу.
Национали́ст — ұлтшыл.
На́ция — ұлт (халық).
Нацме́н (национальное меньшинство) — аз ұлт.
Нача́ло — 1) басы, алды; 2) басталған орны, шыққан жері.
Нача́льник — начальник (бастығы).
Начсоста́в (начальствующий состав) — бастықтар составы.
Нача́льный — 1) басқы, басындағы; 2) алғашқы, бастапқы.
Нача́льство — 1) ұлық (әкімдер); 2) бастықтар, басқарушылар.
Нача́льствовать — басшы болу, басқарып отыру, меңгеріп отыру.
Наши́вка — тігілген белгі (әскери адамдардың киіміне) жағасына, жеңіне (жабсырып тіккен белгі шүберек).
Небеса́ — аспан, көк, әуе.
Неблагонаде́жный — сенімсіз.
Неблагоприя́тный — қолайсыз, жағдайсыз, ыңғайсыз.
Не́бо — көк, аспан.
Нёбо — таңдай.
Небольшо́й — кішкене.
Небре́жность — ұқыпсыздық, салақтық, жыйнақсыздық.
Невмеша́тельство — қатнаспаушылық, кіріспеушілік.
Невнима́тельность — елемеушілік, көңіл қоймаушылық.
Нево́льно — еріксіз, шарасыз, мүмкіншілігі жоқ.
Невозмо́жный — мүмкін емес, мүмкіншілігі жоқ.
Невооружённый — құралданбаған, жарақсыз, құр қол.
Невоспи́танный — тәртіпсіз, тәрбиесіз, көргенсіз.
Невысо́кий — аласа, биік емес, төмен.
Негати́в — негатив (фотографиядағы сурет түсірілген шыны, пияла).
Него́дность — жарамсыздық, бұзықтық, іске аспастық.
Него́дный — жарамсыз, іске аспайтын.
Негорю́чий — жанбайтын, тұтанбайтын.
Негото́вый — әзір емес, даяр емес.
Недисциплини́рованность — тәртіпсіздік.
Недово́льный — наразы, риза емес.
Недолёт — оқтың көздеген жерге жетпеуі.
Недопусти́мый — тіпті болмайтын, тіпті жарамайтын, қолайсыз.
Недоста́ток — кемшілік, тапшылық, жетімсіз.
Недостаю́щий — жетпейтін, жетіспейтін.
Недоу́здок — нокта.

Незави́симость — өз еркі өзінде болушылық, тәуелсіздік.
Незаме́тно — көзге түспей, байқатпай, елеусіз.
Незаря́женный — оқталмаған.
Незащищённый — қорғаусыз, қорғауға алынбаған жер.
Неизбе́жный — шарасыз, еріксіз, даусыз.
Неизве́стный — мәлімсіз, таныс емес, белгісіз.
Нейтрализа́ция — нейтрализация (битараптық).
Нейтрализова́ть — 1) нейтрализациялау; 2) соғыс кезінде біреуге битараптық жасау.
Нейтралите́т —нейтралитет (битараптық, қатыспаушылық).
Неко́ванный — тағаланбаған (ат).
Немо́й — мылқау, тілсіз, сөйлей алмайтын адам, сақау.
Ненападе́ние — шабуыл жасамау, шабуылдамау.
Ненаселённый — елі жоқ, ел жайламаған.
Ненорма́льный — қолайсыз, қалыптан тыс, келісімді емес, ақылы толық емес.
Необду́манность — ойланбаушылық, жеңіл қараушылық.
Необходи́мо — хажет, зәру, керек.
Неодина́ковый — әртүрлі, бір түсті емес, біркелкі емес.
Неоднокра́тно — әлденеше, бір емес.
Неоднoро́дный—бір текті емес, бір түрлі емес, бірыңғай емес.
Неожи́данно — ойламаған, күтпеген жерден.
Необходи́мый — хажетті, зәру, керекті.
Неорганизо́ванный — ұйымдаспаған, бастары бірікпеген; әлеуметтік ұйымдардан тыс; салақ, қалай болса солай.
Непого́да — күн райының қолайсыздығы, жауын-шашын.
Неподви́жный —қозғалмайтын.
Непоко́рный — көнбейтін, тайынбайтын, батыл, қайсар.
Непо́лный — орта, толық емес.
Непреры́вно — үздіксіз.
Непрерывный—*непрерывно* деген сөзді қара.
Непра́вильный — бұрыс, теріс, қате.
Неправосу́дный — заң жолына жатпайтын, заңды бұзушы.
Неприго́дный — жарамайтын, іске аспайтын, бұзылған.
Непродолжи́тельный — қысқа мерзімді, ұзақ емес.
Непристу́пный — мықты, берік, қасына бара алмайтын (ешкім) ала алмайтын.
Неприя́тель — дұшпан.
Непроходи́мый — жүруге болмайтын, өте алмайтын.
Нера́венство — тең еместік, теңсіздік.
Неравноме́рный — бір қалыпты емес, біркелкі емес.
Нера́вный — тең емес, теңсіз.
Нераспоряди́тельность — басқара алмайтындық.
Неразбо́рчивый — танылмайтын (қол жазу).
Нержаве́ющий — тот баспайтын.
Неро́вный — тегіс емес.
Не́рвный — ашушаң, күйгелек, кейігіш.
Нело́жный — қыйын емес, оңай.
Несокруши́мый — табанды, қажымайтын, бұзылмайтын, қыйрамайтын.
Нести́ — алып жүру, атқару.
Нести караульную службу —

қарауылда тұру, қарауылдық қызметін атқару.
Нестойкий — тұрақсыз, табансыз, әлсіз, қажырсыз.
Нестроевой — стройдан тыс.
Нетрезвый — мас, мастық халдегі.
Неуверенный — сенімі жоқ, сенбейтін.
Неудача — жолсыздық, бір істің ойлаған жерден шықпауы.
Неудобный — қолайсыз, ыңғайсыз, лайықсыз.
Неуклонно — бұлжытпай тапжылдырмай.
Неумение — білмеу.
Неуспех — оңға баспаған, кері кеткен.
Неутомимый — шаршамайтын, шалдықпайтын.
Нефтепровод — нефть, мұнай ағызатын труба.
Нефть — нефть (мұнай).
Нивелир — нивелир (бір жердің бір жерден қанша биік я аласа екендігін белгілейтін құрал).
Нивелировать — нивелирлау (бір жерден бір жердің қанша биік я аласа екендігін өлшеп белгілеу).
Низ — төмен.
Низина — төмен жер, аласа жер.
Ниша — ниша (окоптың, блиндаждың қабырғасындағы мылтық, сайман қоятын қуысы).
Новейший — ең жаңа, ең соңғы.
Новобранец — жаңа алынған (жаңа шақырылған).
Новый — жаңа.
Нога — аяқ.
Нож — пышақ.
Ножницы — қайшы.
Ножны — қынап, қын (пышақтың, қылыштың, қанжардың).
Норма — норма (мөлшер).
Норма боеприпасов — оқ-дәрі нормасы.
Нормальный — қалыпты, кәдімгі, нормаға сәйкес, нормадан тысқары емес.
Нос корабля — кеменің тұмсығы.
Нос танка — танкінің тұмсығы.
Носилки — носилки (ауруды салып алып жүретін құрал, зембіл).
Ночевать — қону, түнеу.
Ночлег — түнейтін, қонатын жер.
Ночь — түн.
Ночь лунная — жарық түн, жарық айлы түн.
Нырять — сүңгу, шомып кету.
Обвал — 1) құлау, опырылу; 2) көшкін.
Обвал горный — таудың құлауы, опырылуы, құлаған жері.
Обернуть — орау, шырмау.
Обвязываться — оралу.
Обед — түстік, түскі тамақ.
Обезболить — ауырсындырмау, ауырмайтын ету.
Обеззараживание — жұқтырмау, жұққыштығын жою.
Обеззараживать — *обеззараживание* деген сөзді қара.
Обезличка — обезличка (иесіздік, басқарусыздық).
Обезлошадеть — атсыз қалу, атсыздану.
Обезопасить — хауыптылығын жою, хауыпсыздандыру.
Обезоруживать — қару-жарақсыз қалдыру.
Обеспечение — *обеспечить* деген сөзді қара.
Обеспечить — қамсыздандыру, қамсыз ету.

Обесси́лить — әлсіздендіру, күшін, қуатын азайту, дәрменсіздендіру.
Обже́чь — күйдіру, жан-жағынан күйдіру.
Обзо́р — шолу.
Оби́льный — мол, жеткілікті.
Обкра́денный— ұрланған, ұрлап алған.
Обла́ва—(ұстау үшін қамалау).
Облага́ть — салық салу.
О́блако — бұлт.
Облако газовое — газдың бұлты, газдан жасалған бұлт.
Облако дымовое—түтін бұлты, түтіннен болған бұлт.
Облегча́ть — жеңілдету.
Облегче́ние — жеңілту, жеңілдету.
Обложи́ть — *облагать* деген сөзді қара.
Обло́мки — сынық.
Обма́н— алдау, жалған, өтірік.
Обману́ть — алдау, өтірік айту, жалған айту.
Обмора́живание — тоңазыту, үсіту, қатыру.
Обморо́зиться — қатты тоңу, үсіну.
Обмо́тка — 1) орау, шымқау, шырмау; 2) балтыр орауыш.
Обмундирова́ние — киім.
Обмундирование зимнее — қысқы киім.
Обмундирование летнее— жазғы киім.
Обмундирова́ть — киіндіру.
Обнаро́довать — жариялау, әйгілеу.
Обнару́жение — *обнаружить* деген сөзді қара.
Обнару́жить —айқындау, тауып алу, көріп қою.
Обнаружить себя — көрініп тұру, өзін көрсетіп қою, айқындалу.
Обновле́ние — жаңарту.
Обо́з — обоз (жүк тиелген көліктер).
Обоз вьючный — жүк артатын көлік.
Обознача́ть — белгілеу, таңбалау.
Обознача́ться — көріну; белгілену, таңбалау.
Обо́зник — обозшы (жүкші).
Обойма — обойма (патрон қыстырғыш).
Обойти́ — айналып өту.
Оболо́чка — қабықша, сырт(ы).
Оболочка пули —оқтың қабықшасы.
Обоня́ние — иіс сезімі.
Оборо́на — қорғау, қорғану.
Оборона береговая — жаға қорғанысы.
Оборона воздушная — әуе қорғанысы.
Оборона комбинированная — біріктірілген қорғаныс.
Оборона минная — мина қорғанысы.
Оборона морская — теңіз қорғанысы.
Оборона пехоты — жаяу әскер қорғанысы.
Оборона подвижная — қозғалмалы қорғаныс.
Оборона противовоздушная — әуе шабуылына қарсы қорғаныс.
Оборона противотанковая — танкіге қарсы қорғаныс.
Оборона реки — өзендегі қорғаныс.
Оборона страны—Отан қорғау.
Оборона стратегическая —стратегиялық қорғаныс.
Оборона тактическая — тактикалық қорғаныс.
Оборона химическая — химиялық қорғаныс.
Оборони́тельный — қорғайтын,

сақтайтын, қорғауға керекті қорғауға арналған.
Обороноспособность — қорғау күші, қорғау қабылеті.
Оборонять — қорғау.
Обороняться — қорғану, сақтану.
Обороняющийся — қорғанған, сақтанған.
Оборудование — жабдықтау, құралдандыру.
Оборудованный — жабдықталған, құралданған.
Оборудовать — жабдықтау, құралдандыру.
Образец — үлгі.
Образованный — білімді, оқыған.
Образовать—құрастыру, ұйымдастыру, жасау.
Образцовый — үлгілі.
Обратно — кері, кейін, кейін қарай.
Обратный — кейін қарай, кері қарай.
Обращаться — айналу.
Обращение — үндеу.
Обрезок — кесінді, қырқынды.
Обриться — шашын, сақалын алдырып тастау.
Обруч — құрсау, шеңбер.
Обрушить — құлату, қыйрату.
Обрыв — 1) үзілу, үзіліп қалу; 2) бір нәрсенің үзілген жері; 3) жар, жыра.
Обрывистый — тік қабақты, құламалы, жарлы (жер).
Обряд — әдет-ғұрып.
Обскакать — шауып озу; айнала шабу.
Обслуживание — қызмет ету, қарамағына алу.
Обстановка — жағдай.
Обстановка военная — соғыс жағдайы.
Обстановка общая — жалпы жағдай.
Обстановка политическая — саяси жағдай; саяси хал.
Обстановка тактическая — тактикалық жағдай.
Обстрел — атыс, атқылау.
Обстреливать — *обстрелять* деген сөзді қара.
Обстрелянный — атылған, оқ жаудырылған; соғыста болып, мылтықтың, зеңбіректің т. б. дауысына үйренген.
Обстрелять — ату, оқ жаудыру; атып сынау.
Обтекать — ағу, ағып кету.
Обтереть — үстін сүртіп құрғату; сүрту, жағу.
Обтирание — денесін сүрту.
Обувать — *обуться* деген сөзді қара.
Обувь — аяқкиім.
Обувь горная — тау аяқкиімі.
Обувь лыжная — шаңғыға киетін аяқкиім.
Обуться — киіну (аяқкиімді).
Обучать — оқыту, үйрету.
Обучаться — оқу, үйрену.
Обучающий — оқушы, үйренуші.
Обучение — оқу, үйрену, үйрету, оқыту.
Обученный — оқыған, үйренген, үйретілген.
Обход — айналып шығу, айнала жүру (соққы беру мақсатымен жаудың тылына яки флангасына маневр жасау).
Обчистить — тазалау, тазарту; алдап ұтып алу.
Общежитие — жатақхана, жатақ үй.
Общеизвестный — жалпыға мәлім, жұртқа белгілі.
Общенародный—жалпы халықтық, жалпы халыққа бірдей.

Общенациона́льный — барлық ұлттық, барлық ұлтқа бірдей.
Обще́ние — қатнас, байланыс.
Общеобразова́тельный — жалпы білім беретін.
О́бщество — қоғам.
Объединя́ть — біріктіру.
Объезжа́ть — жүруге үйрету (ат); көп жерді жүру.
Объе́м — көлем.
Объяви́ть — жариялау, құлақтандыру.
Объявле́ние — құлақтандыру, жарнама.
Объявление войны — соғыс жариялау.
Объявление мобилизации — мобилизация жариялау.
О́быск — тінту, іздеу.
Обы́чный — кәдімгі, әдеттегі.
Обя́занность — міндет.
ОВ (отравляющие вещества) — уз (уландырғыш заттар).
Ова́льный — сопақ.
Овладе́ть — ие болу, билеп алу; өзіне бағындырып алу.
Овра́г — сай.
Огла́дить—сыйпау, сылап-сыйпау (атты).
Огла́ска — жариялау, әшкерелеу.
Оглуши́ть — тыңдыру, құлағын бітіру, үнін өшіру.
Огляде́ть — қарау, көз салу.
Огнемёт — отшашар (жанатын сұйық затты лақтыратын, шашатын аспап).
Огнеопа́сный — өртенгіш, өртке хауыпті, тез жанатын.
Огнеприпа́сы — оқ-дәрі (снаряд, патрон).
Огнесто́йкий — отқа шыдамды, күймейтін.
Огнетуши́тель — өрт сөндіретін құрал.
Оголо́вье — жүген; жүгеннің жақтауы.
Ого́нь—1) от; 2)огонь! — огонь («оқ жаудыр, оқ ат!» деген команда).
Огонь автоматический — автоматты оқ ату (шығару).
Огонь анфиладный — дұшпанның бүтін линиясының өн бойына оқ ату.
Огонь беглый — командысыз атыс.
Огонь ближний — жақынға ату, жақыннан ату.
Огонь групповой — топтап ату.
Огонь дистанционный — дистанциялық атыс.
Огонь заградительный — бөгеме атыс.
Огонь залповый — бірден ату (көп адам).
Огонь косоприцельный — қыйғаш атыс.
Огонь массированный — біржерге ату (көп адам).
Огонь методический — методикалық атыс (үздіксіз әрбір белгілі уақыттан кейін дәл тигізе атқан атыс).
Огонь на подавление — жаудың атысын әлсірету.
Огонь на разрушение — бүлдіре ату.
Огонь на уничтожение — жоя ату.
Огонь наблюдаемый — байқау атысы.
Огонь настильный — төсей атыс.
Огонь нейтрализующий — бейтараптық атыс.
Огонь одиночный — бірен сарандаған атыс.
Огонь перекидной — асыра атыс.
Огонь перекрестный — айқаспалы атыс.
Огонь плановый — планды атыс.

Огонь по закрытым целям — жабық нысананы ату.
Огонь по точке — точкеге ату.
Огонь поддерживающий — қолдама атыс.
Огонь продольный — бойлай атыс.
Огонь пулеметный — пулемет атысы (оғы).
Огонь ружейный — мылтық атысы (оғы).
Огонь сосредоточенный — тоғыстыра ату (жан-жақтан бір нысанаға қарай жаудырылған оқ).
Огонь ураганный — боратып ату.
Огонь фланкирующий — бүйірден ату, жандама атыс.
Ограждать — қоршау, бөгеу.
Ограждение — кедергілеу, кедергі.
Ограничение — шек қою.
Ограничение вооружений — қарулануға шек қою.
Ограниченный—шек қойылған, шамалы.
Одежда — киім.
Одежда газонепроницаемая — газ өтпейтін киім.
Одежда защитная — сақтайтын киім.
Одежда постовая — постада киетін киім.
Одежда противоипритная—иприткe қарсы киім.
Одежда противохимическая — химиялық затқа қарсы киім.
Одержать победу — жеңіп шығу.
Одеяло — көрпе.
Одиночка — жалғыз, жеке, дара.
Одноконный — бір аттық.
Однократный — бір рет.
Одноместный — бір орынды, бір кісілік.
Одномоторный — бір моторлы.
Однообразие — біркелкі, бірқалыпта.
Однообразный — біркелкі, бірқалыпты.
Одноцилиндровый — бір цилиндрлі.
Ожидание — тосу, күту.
Ожог — күйік, күйген жер (денеде).
Ознакомить — таныстыру.
Оказать первую помощь — бірінші жәрдем көрсету.
Оканчивать — бітіру.
Окапывание — қазыну, окоп қазып алу.
Окапываться — *окапывание* деген сөзді қара.
Океан — океан (ұлы мұхит теңіздерінің жалпы аты).
Окислять — тотығу, тотықтандыру.
Окись — окись (тот, тотық).
Оккупант — оккупант (оккупация жасаушы, оккупацияға қатысушы).
Оккупация — оккупация (шет елдің жерін әскер күшімен басып алу).
Оккупировать — оккупация жасау, басып алу.
Околодок — околодок (әскер бөлімінің жанындағы емдеу пункті).
Окоп — окоп (майдандағы әскердің оқтан сақтану үшін қазып алатын оры.
Окоп групповой — группалық окоп.
Окоп для стрельбы лежа — жатып ататын окоп.
Окоп для стрельбы с колена— тізерлеп ататын окоп.
Окоп для стрельбы стоя — түрегеп ататын окоп.
Окоп запасный — запас окоп, қосымша окоп.
Окоп ложный — жалған окоп.

Окоп орудийный — орудия окопы.
Окоп пулеметный — пулемет окопы.
Окоп ячейковый — ұялы окоп.
Окра́ина — шет.
Окра́ска защитная — қорғаныш түс.
Окре́стность — маң, төңірек, айнала.
О́круг военный — соғыс округы.
Округ территориальный — территориялық округ.
Окружа́ть — айнала қоршау.
Окруже́ние — айнала қоршау, қамап алу, орап алу.
Окружённый — қамалған, айнала қоршалған.
Опа́сно — хауыпты, қорқыныш-ты.
Опа́сность — хауып.
Опа́сный — хауыпты.
Опера́ция—операция: 1) сылу, жару, кесу; 2) қойылған мақсатты орындау үшін, істелген әрекет, әскери әрекет.
Операция маневренная — маневрлік операция.
Операция наступательная — шабуыл операциясы.
Операция оборонительная — қорғану операциясы.
Операция основная — негізгі операция.
Операция разведывательная — шолу операциясы.
Операция стратегическая — стратегиялық операция.
Опережа́ть — озу, озып шығу.
Опира́ть — тіреп қою.
Опира́ться — сүйену, таяну.
Описа́ние — суреттеп жазу; тізімге алу.
О́пись — опись (мүлік тізімі)
Оповеще́ние — хабар беру, хабарландыру.
Ополза́ть — өрмелеу, еңбектеу,
Ополче́нец — жасақшы (ополчениеде қызмет істейтін, я ополчениеге жазылған адам).
Ополче́ние — жасақ (әскери қызметінде жоқ, соғысқа жарайтындардан құралған әскери резерв).
Ополчение тыловое — тылдағы жасақ.
Ополчи́ть — соғысқа даярлау, құралдандыру, жасақ құру.
Ополчиться — қарулану, соғысқа дайындалу, жасақтану,
Опо́ра — тірек, тіреу, таяныш.
Оппози́ция — оппозиция (қарсы болу, қарсы шығу).
Оправда́ть — ақтау, дұрыс деп табу.
Оправда́ться — ақталу, ақталып шығу.
Определе́ние — анықтау, белгілеу; ұйғару.
Определя́ть — *определение* деген сөзді қара.
Опроверже́ние — теріске шығару.
Опроки́дывать — кейін тойтарып тастау, кейін қайтару (жауды).
Опро́с — сұрау, сұрастыру; жауап алу.
Опрос пленных — плендерден жауап алу.
Опусти́ть — түсіріп жіберу, тастап кету (сөзді т. б.).
Опусти́ться — төмен түсірілу, төмендеу.
Опуха́ние — ісу, ісік.
Опу́хнуть — ісу, ісіп кету,
О́пухоль — ісік.
Опу́шка — тоғайдың шеті.
О́пыт — тәжрибе.
Опыт войны — соғыс тәжрибесі.
Опьяне́ть — мас болу.

Óрган — орган (мекеме, орын).
Организáция — ұйым; ұйымдастыру.
Организация снабжения — жабдықтау ісін ұйымдастыру.
Организация тыла — тылды ұйымдастыру.
Организóванный — ұйымдасқан.
Организовáть — ұйымдастыру.
Óрганы военного управления — соғыс басқару органы (мекемесі).
Органы охранения — сақтау органы (мекемесі).
Органы разведки — шолу органы.
Óрден — орден (ерекше сіңірген еңбекке берілгетін ең жоғарғы наград, сый).
Орден «Знак почета» — «құрмет белгісі» ордені.
Орден Красной звезды — қызыл жұлдыз ордені.
Орден Красного знамени — қызыл ту ордені.
Орден Ленина — Ленин ордені.
Ординáрец — ординарец: 1) әскер бөлімінің, штабтың шабарманы; 2) әскери бөлім командирінің қосшысы.
Ориентúр — ориентир (жол көрсеткіш аспап).
Ориентúровать — тұспалдау, бағдарлау.
Ориентúроваться — өзінің тұрған маңайын білу; істің жағдайын білу, тұспалдау.
Ориентúроваться по карте — картадан тұрған маңайын тұспалдау.
Оркéстр — оркестр (музыка құралының ансамблі).
Орýдие — құрал, зеңбірек, орудие, қару.
Орудие возимое — сүйреп жүретін орудие.
Орудие вьючное — артып жүретін орудие.
Орудие горное — таулық орудие.
Орудие дальнобойное — алыс атқыш орудие.
Орудие зенитное — зенит орудиясы (аспанға ататын құрал).
Орудие крепостное — қамалдық орудие.
Орудие легкое — жеңіл орудие.
Орудие на конной тяге — атпен алып жүретін орудие.
Орудие нарезное — ойынды орудие.
Орудие осадное — қамау орудиясы.
Орудие основное — негізгі орудие.
Орудие прицепное — тіркегіш орудие.
Орудие противотанковое — танкке қарсы орудие.
Орудие самоходное — өзі жүретін орудие.
Орудие сверхмощное — аса күшті орудие.
Орудие сопровождения — нөкер орудие.
Оружéйник — соғыс құралдарын жасаушы шебер.
Орýжие — қару-жарақ.
Оружие автоматическое — автоматты қару (алғашқы бір атылғаннан кейін, үздіксіз келесі оқтарды атып, атылған патронды шығарып тастап отыратын қару).
Оружие ближнего боя — жақын жерлік қару.
Оружие второстепенное — төмен қолды қару.
Оружие групповое — көп адамдық қару.
Оружие колющее — түйрейтін қару.

Оружие одиночное — бір кісілік қару.
Оружие огнестрельное — отпен атылатын қару.
Оружие ручное — қол қару.
Оружие скорострельное — тез атылғыш қару.
Оружие тяжелое — ауыр қару.
Оружие холодное—отпен атылмайтын қару (қылыш, найза, қанжар т. б.).
Оружие учебное — үйреншік қару.
Оса́да — белгілі бір жерге жыйналған әскерді қамау, қоршау.
Оса́дка — кеменің суға батып тұрған жері.
Осажда́ть — қамап алу, қоршап алу.
Осажда́ющий — қамап алған, қамаушы.
Осаждённый — қамалған, қоршалған.
Осведомле́ние — хабар беру, білдіру, мағлумат беру.
Освеща́ть — жарық қылу, жарық түсіру.
Освободи́ться — босану; құтқарылу, құтылып кету.
Освобожда́ть—босату, құтқару.
Осёдланный — ерттелген.
Оседла́ть — ерттеу.
О́сень — күз.
Осе́чка — оталмау, оталмай қалу.
Оско́лки — сынық (шашырап атылған бомбаның сынығы).
Осла́бить подпругу — айылды босату.
Ослабле́ние — босау, әлсіреу.
Ослепле́ние — соқыр қылу, көзін шығару, соқыр болып қалу.
Ослепля́ть — *ослепление* деген сөзді қара.
Осма́тривать — қарау, тексеру.
Осмо́тр — көру, қарау.
Осмотр медицинский — медициналық қарау.
Осмотр инспекторский — инспектор карауы, тексеруі.
Осмотр оружия—құрал қарау.
Оснаща́ть — *оснащение* деген сөзді қара.
Оснаще́ние — құралдандыру, жабдықтау.
Оснащённый — құралданған, жабдықталған.
Основа́ние бойницы — бойница тесігінің астыңғы жағы.
Осоавиахи́м — Осоавиахим (қорғану ісіне, авиация — химия құрлысына жәрдемші қоғам).
Останови́ть — тоқтату.
Остано́вка — тоқталыс, тоқтайтын жер.
Осторо́жный — сақ.
Остре́е — өткірірек.
Остриё штыка—штықтың үші.
О́стров — арал.
Острогу́бцы — тістеуік.
Острота́ — өткірлік.
Осуши́ть — кептіру, құрғату.
Осыпа́ние — себу, төгу.
Ось боевая — атыс білігі.
Ось продольная — ұзына бойының білігі (самолеттің).
Ось связи — байланыс білігі.
Отбива́ть — шегіндіру, қайтару.
Отбивать атаку — атаканы тойтару.
Отбо́й — тойтарыс.
Отбо́рный — іріктелген, таңдамалы.
Отбро́сить — лақтырып тастау, кейін шегіндіру.
Отва́га — батырлық, қайтпастық.
Отва́жный — ер, батыр, қайтпас, қайратты, ержүрек.
Отвё́ртка — отвертка (винтті енгізуге, шығаруға керекті аспап).

Ответ — жауап.
Ответственность — жауаптылық, жауапкерлік.
Ответственный — жауапты.
Отвлекать — көңілін бөлу, көңілін басқа жаққа аудару.
Отвлечь — *отвлекать* деген сөзді қара.
Отводить назад — кейін қайтару, шегіндіру.
Отвязываться — шешілу, шешіліп кету.
Отгруженный — тиелген, тиеліп жіберілген.
Отдать приказ — приказ беру, жарлық беру.
Отдать честь — честь беру, тағзым ету.
Отдел — бөлім.
Отделение — бөлімше.
Отделенный — бөлімшенің командирі.
Отделы штаба — штаб бөлімдері.
Отдельно — жеке, бөлек.
Отдых — демалыс.
Отдыхать — дем алу.
Отёк — ісік.
Отекать — ісу, ісіну.
Отечество — отан.
Отказ — отказ (орындамау, қабылдамау).
Отказаться — бас тарту, қабыл алмау.
Откат — домалату.
Отклонение — 1) қабылдамау; 2) таю, қыйсық кету.
Откомандировать—кері командировкеге жіберу, басқа қызметке жіберу.
Откопать — қазып алу, қазып шығару.
Открепить — босату, шығарып тастау.
Открыть — ашу.
Отлёт — ұшып кету.
Отличать — айыру, айыра тану.
Отличаться — озат шығу, үздік шығу.
Отличие — белгі.
Отлично — отлично (өте жақсы).
Отломаться — сынып түсу.
Отлучка — кету, орында тұрмау.
Отмель — қайыр (судың таяз жері).
Отмена — өзгерту, қайтып алу, бұзу.
Отменить — бұзу, өзгерту; болдырмау.
Отметка — белгі, таңба.
Отношение — қатнас, байланыс, көзқарас.
Отобрать — 1) тартып алу; 2) таңдап сайлап алу.
Отовсюду — жан-жақтан, әр тұстан.
Отпор — тойтарыс, соққы.
Отправитель — жіберуші, жөнелтуші, аттандырушы.
Отправка — жіберу, жөнелту.
Отправлять — *отправка* деген сөзді қара.
Отпросить — сұрап, өтініп, жалынып, бір нәрседен босатып, құтқарып алу.
Отпуск — отпуск (босату, демалысқа босату).
Отпускать — жіберу, босату.
Отпускник — демалыста жүрген адам, отпускідегі адам.
Отработанный — пайдаланылған; өтелген.
Отравление — уландыру, улату.
Отравленный — улаған, уландырған.
Отражатель — қайтарғыш; тойтарғыш (пластинка).
Отражать — қайтару, тойтару.
Отражающий — қайтаратын, тойтаратын, шағылыстыратын.
Отрог — тау сілемі.

Отрыва́ться — үзілу, жұлыну, айрылу.

Отря́д — отряд (әскердің, соғыс кемелерінің тобы).

Отряд авиационный — авиация отряді.

Отряд дезинфекционный — дезинфекциялық отряд.

Отряд отдельный — жеке отряд.

Отряд передовой — алдыңғы отряд.

Отряд партизанский — партизан отряді.

Отряд сторожевой — күзетші отряді.

Отсе́к — майдандағы әскер бөлімдерінің бірінен бірінің үзілген жері.

Отсе́чка-отражатель — қайтарғыш отсечка (затвормен бірге шегінген патронды қағып қалатын бөлік).

Отсро́чка — мерзімін ұзарту.

Отста́вить — алғашқы берілген команданы қайталау үшін берілген команда.

Отставка — қызметінен босану.

Отста́ивать — қорғау, сақтау.

Отста́лый — кейін қалған, артта қалған.

Отступа́ть — кейін шегіну, кейін қайту.

Отступле́ние — шегініс, кейін қайтыс.

Отступление вынужденное — лажсыз шегініс.

Отступление своевременное — мезгілінде шегіну.

Отступление стратегическое — стратегиялық шегініс.

Отсу́тствие — жоқ болу, болмай қалу.

Отсу́тствующий — болмаған, жоқ болған.

Отсыла́ть — жіберу; кетіру.

Оття́жка — созу, кешіктіру, кешеулету.

Отхо́д — шегіну, кері шегініп кету.

Отчёт — отчет (істеген ісінен, ұстаған қаржысынан есеп беру).

Отчётливость — айқындық, шыйрақтық.

Офице́р — офицер (шет ел армиясында — бастық қызметкерінің атағы).

Официа́льный — ресми.

Охва́т — ішіне алу; қамту.

Охлади́тель — суытатын суытқыш.

Охлажда́ть — суыту.

Охлажде́ние — *охлаждать* деген сөзді қара.

Охо́та — көңіл соғу, тілек; аң аулау.

Охра́на — күзет.

Охрана пограничная — *погранохрана* деген сөзді қара.

Охраня́ть — күзету.

Оцени́ть — бағалау.

Оценить обстановку — жағдайды бағалау.

Оце́нка — баға.

Оцепле́ние — қоршау, орап алу.

Очерёдность — кезектілік.

Очередь — кезек.

Очища́ть — тазалау, тазарту.

Очки́ — көзілдірік.

Па́вшие — өлгендер (соғыста).

Паде́ние — 1) жаудың қолына түсу; 2) құлау (қала, камал), құлау (үкмет); 3) түсу (оқ, снаряд).

Падь — терең жыра, құз.

Паёк — паек (белгілі мөлшермен берілетін тамақ т. б.)

Пакга́уз — пакгауз (товар, жүк сақтайтын склад, үй, көбінесе теміржол станцияларында болады).

Паке́т — пакет (сыртынан қағаз орап яки конверттің

ішіне салып жабыстырылған ресми хат).

Пакет индивидуальный — жеке пакет (жараланған жерді таңу үшін әрбір әскер алып жүретін қағазбен орап тастаған мақта мен бинт).

Пакет взрывной — жарылғыш пакет.

Пакет перевязочный — таңу пакеті.

Пакт — пакт (үлкен саяси маңызы бар халықаралық шарт).

Пакт о ненападении — біріне бірі шабуыл жасамау жөнінде екі яки бірнеше мемлекет арасында жасалған пакт.

Пал — 1) құлады, түсті; 2) өртең.

Пала́та — палата (емдеу орындарында — аурулардың жатқан бөлмесі, аурулар жататын бөлме).

Пала́тка — шатыр.

Палатка караульная — қарауыл шатыры.

Палатка походная — жорық шатыры.

Пала́ч — жендет (қыйнаушы, езуші, қанаушы, азаптаушы).

Пала́ш — палаш (үш жағы екі жүзді, түзу, ұзын, жүзі кең ауыр қылыш).

Палётка — палетка (жер көлемін картадан, планнан есептеуге керекті, квадратқа сызып бөлген мөлдір пластинка).

Пали́ть — өртеп жіберу; зеңбіректен, мылтықтан, пулеметтен оқ жаудыру.

Па́луба — палуба (кеменің үсті).

Палуба броневая — бронялы палуба.

Палуба кормовая — кеменің артқы жағындағы палубасы.

Пальба́ — ату, зеңбіректен, пулеметтен т. б. оқ жаудыру.

Па́ника — үрей.

Паникёр — үрейленуші, үрейлендіруші.

Панора́ма — панорама: 1) артиллерия каруларына орнатылған оптикалық аспап (бұл аспап көздеген, нәрсені үлкейтіп көрсетеді); 2) бір жердің көрінісі (әсіресе биік жерден қарағанда).

Панорама города — қаланың панорамасы, көрінісі.

Пар — пар, бу.

Пара́бола — парабола (ауыр дененің жүріс жолы) мыс. оқ т. б.).

Пара́граф — параграф (тексттің жаңа жолдан басталатын, өз алдына маңызы бар, кейде § белгісімен белгіленетін бөлімі; § белгісі).

Параграф устава — уставтың параграфы.

Пара́д — парад (салтанатты жүріс; салтанатты жүрістегі әскерлерді қарау).

Паради́ровать — парадқа шығу, парадқа қатнасу.

Парализова́ть — күшін жою, әлсірету.

Парализовать противника — жауды әлсірету.

Паралле́ль — параллель: 1) қатар сызық; 2) картада — глобуста экватор сызығы; 3) бүкіл майдан бойындағы ұзынынан созылған, қатар-қатар етіп қазылған окоптар.

Парапет — парапет (оқты тигізбеу үшін жасалған бүркеу).

Парашют — парашют (әуе шарынан, самолеттен секіргенде түсуін бәсеңдету үшін қолданылатын ортасында тесігі бар үлкен шатыр).

Парашютизм — парашютизм (самолеттен және, әуе, шарынан парашютпен секіру спорты).

Парашютировать — өте ақырын ұшу (өте ақырын ұшқан кезде самолет біраз төмендеп кетеді).

Парашютист — парашютист (парашютпен секіруші).

Паритель — 1) планерист, планердің пилоты; 2) планер.

Парк — парк: 1) армияны керекті техникалық материалдармен, қару-жарақтармен, оқтармен, снарядтармен қамтамасыз ететін көшпелі склад; 2) далада әскери жабдықтардың (қару-жарақ, оқ, снаряд, оқдәрі т. б.) тұрған жері (қойған жер); 3) әскери яки транспорт шаруасының қандай да болса бір тарауының жылжымалы составының жыйынтығы; 4) жылжымалы составтың тұратын жері және оларды ремонттайтын жер.

Парк артиллерийский — артиллерияны керекті қару-жарақтармен, снарядтармен т. б. қамтамасыз ететін көшпелі склад.

Парк самолетов — самолеттер паркі (барлық самолеттер).

Парк танковый — танктер паркі (барлық танктер).

Парк автомобильный — автомобиль паркі (барлық автомобильдер).

Паровозоремонтный — паровоз ремонттайтын.

Паровозостроительный — паровоз жасайтын, шығаратын.

Паровой — пардың (будың) күшімен жүретін; су буының жылылығын пайдаланатын.

Пароль — пароль (өздерінің кісілерін білу үшін күзетте тұрған әскердің күзет тұрған жерге жақындап келген кісінің кім екенін сұрағанда қолданатын жасырын сөз, разведкада да, қарауылда, күзетте қолданылады).

Паром — паром (бір жағадан екінші жағаға адамдарды, арбаларды, жүктерді, малдарды тасып өткізетін қайық).

Паром паровой — пармен жүретін паром (судан арбаларды, вагондарды өткізетін кеме).

Паромоторный — бу моторлы (пардың және мотордың күшімен жүретін кеме).

Парообразный — бу тәрізді.

Пароход — пароход (бу двигателінің күшімен жүретін кеме).

Партизан — партизан (партизан соғысына қатнасқан, партизан отрядының мүшесі).

Партизанить — партизан күресін жүргізу, партизан болу.

Партизанский—партизандық, ұсақ отрядтардың жүргізетін соғыс әрекеті (көбінесе жаудың тылында); осындай әрекетті жүргізетін отряд.

Парусник — желкен кемесі.

Парусный — желкенді (қайық).

Пасти́ лошадей — ат бағу.
Пасть — өлу; құлау, жаудың қолына түсу (қамал, қала); құлау (үкмет).
Патрио́т — патриот (өз елін, отанын сүйетін, өз отаны үшін жанын пида қылатын кісі).
Патриоти́зм — патриотизм (өз елін, отанын сүюшілік, өз отаны үшін жанын пида қылушылық).
Патриоти́ческий — патриоттық, ерлік.
Патриоти́ческое чувство советского народа — совет халқының патриоттық сезімі.
Патро́н — патрон.
Патрон боевой — соғыс патроны.
Патрон холостой — құр дәрі патрон.
Патрон учебный — үйреншік патрон.
Патро́нник — патронник (мылтықты оқтағанда оқтың барып тұратын жері, ұясы).
Патронта́ш — патронташ (оқшантай, оқ салатын сумка).
Па́трубок противогаза — противогаз патрубкасы (демалатын, дем шығаратын клапанның жалпы аты).
Патрули́ровать — қандай да болса бір жерде патруль қызметін жүргізу.
Патру́ль — патруль (дозор деген сөзді қара; жерді қарау үшін, тәртіпті сақтау үшін яки жаудың қапылыста шабуыл жасауынан әскердің басты күштерін сақтау мақсатымен қойылған отрядты тексеру үшін жүрген отряд).
Патруль конный — атты патруль.
Патру́льный — патрульде жүрген әскер.
Пая́ть — дәнекерлеу.
ПВО (противовоздушная оборона) — жаудың әуе шабуылынан қорғану.
ПВХО (противовоздушная химическая оборона) — жаудың авиация арқылы тастаған улы заттарынан қорғану.
Педа́ль — педаль, аяқпен басып жіберген кезде, механизмді қыймылға, әрекетке келтіретін нәрсе (машинада болады).
Педаль тормозная — тормоз педалі.
Пе́ленг — пеленг (көрініп я дауысы естіліп тұрған нәрсенің бағыты) ол магнит стрелкасының бағытынан есептелген бұрыш арқылы анықталады).
Пеленга́тор — пеленгатор (бір нәрсенің пеленгісін білу, пеленгісін айыру үшін қолданылатын аспап).
Пеленгова́ние, пеленгова́ть — бір нәрсенің пеленгісін білу, айыру, анықтау.
Пень — кесілген ағаштың түбі, томар.
Перебе́г — *перебежать* деген сөзді қара (1, 2-мағнасында).
Перебежа́ть — 1) қашып өту; 2) қашып, бір жерден екінші жерге барып тұру, жату; 3) жаудың жағына қашып өту, жауға сатылу.
Перебе́жка — жүгіріп өту (соғыс кезінде белгілі орынға тез бару үшін жүгіріп барып жата қалып, ілгерілеу әдісі).
Перебе́жчик—қашып шыққан (жаудың тұрған жеріне

қашып барып өзін жаудың қолына берген әскер).

Перебой — үзіліс, кідіріс.

Перебросить — 1) бір нәрсенің үстінен лақтырып, ары жағына жеткізу, ары жағына лақтырып тастау; 2) жаңа жерге, басқа жерге жіберу, жаңа жерге орналастыру.

Переброска — басқа жерге, жаңа жерге жіберу.

Переброска резервов на фронт — майданға резервтерді жіберу.

Перевал—1) асу; 2) жорықтағы әскерлердің дем алу үшін бір жерде тоқталуы дем алуы.

Перевалить — 1) асу; 2) бір жағадан екінші жағаға бару (кеме жөнінде).

Перевести — бір жерден басқа жерге апарып тастау (көлікпен).

Перевернуться — төңкерілу, аударылу.

Перевес — басымдық.

Перевесить — басым алу, күші басым болу.

Переводчик — тілмаш, аударушы.

Перевоз — 1) тасу (жүк т. б.); 2) судан өткізетін жер, кеме тоқтайтын және судан өткізу үшін керекті нәрселері (кеме, қайық, паром), бар жер.

Перевозиться — бір жерден екінші жерге апарылу, тасылу (көлікпен); арбаға яки кемеге отырып бару.

Перевозка — тасу (жүк т. б.).

Перевозка автомобильная — автомобильмен тасу.

Перевозка войск — әскерлерді тасу.

Перевозка железнодорожная — теміржол арқылы тасу.

Перевозка морская — кемемен тасу.

Перевозка раненых — жараланғандарды тасу.

Перевооружить — жаңа қару-жарақтармен жабдықтандыру, қару-жарақтармен жабдықтандыру системасын жаңарту, қайта жарақтандыру.

Перевооружиться — жаңа қару-жарақтармен жабдықтану, қайта жарақтану.

Переворот — төңкеріс.

Перевоспитание — *перевоспитать* деген сөзді қара.

Перевоспитать — қайтадан тәрбиелеу, жаңаша тәрбиелеу.

Перевязать — таңу (жараланған жерді).

Перевязаться — жараланған жерді өзі таңу, байлау.

Перевязка — *перевязать* деген сөзді қара.

Перевязь — формалы киімдерде — иықтан өткізіп байлайтын қайыс лента, жолақ.

Переговоры — сөйлесу (қандай да болса бір шарттың, келісімнің шарттары жайында пікір алысу).

Переговоры по телефону — телефонмен сөйлесу.

Перегон—бір станция мен екінші станцияның аралығы.

Перегородка снаряда — снарядтың түбіндегі қатпары.

Перегрев мотора — мотордың өте қызып кетуі.

Перегрузить — 1) жүкті өте көп тиеп жіберу; 2) қайта тиеу, жүкті бір көліктен түсіріп, екінші көлікке тиеу (мысалы, арбадан машинаға).

Перегру́зка — жүкті тым көп тиеп жіберу; жүкті бір жерден екінші жерге салу, қою, қайтадан тиеу.

Перегруппирова́ть — қайтадан жіктеу, қайтадан бөлу.

Перегруппирова́ться — қайтадан жіктелу, қайтадан бөліну.

Перегруппиро́вка — қайтадан жіктеу, бөлу, қайтадан жіктелу, бөліну.

Перегруппировка войск — әскерді қайтадан жіктеу, бөлу.

Переда́тчик — 1) сөз тасығыш, жаңалықты таратқыш; 2) радиоаппараттың жоғарғы частоталы ток шығаратын және сол токты электромагнит толқыны тәрізді етіп әуеге таратып жіберетін аспабы.

Передатчик коротковолновый — қысқа толқынды передатчик.

Передатчик радиотелеграфный — радиотелеграф передатчигі.

Переда́ть — беру (біреудің тапсыруымен, өтінішімен); хабар ету, айтып беру (тапсырылған, есіткен, білген нәрсені); жіберу тарату (хабарды, бұйрықты).

Передать приказ войскам — әскерлерге бұйрық жіберу, жеткізу.

Переда́ча — 1) *передать* деген сөзді қара; 2) радио арқылы берілетін (концерт, лекция, хабар); 3) қамаудағы кісіге түрменің кеңсесі арқылы берілетін тамақ, киім; 4) машинаның бір бөлімінен басқа бөліміне қозғалыс беретін механизм.

Передача сигнало́в — сигнал беру.

Передвиже́ние — бір жерден екінші жерге бару, басқа жерге орналасу, жайласу.

Передвижение войск — әскердің бір жерден екінші жерге жүріп кетуі.

Передвижно́й — жылжымалы.

Пере́дний — алдыңғы.

Передний край обороны — қорғаныстың алдыңғы жағы.

Передове́рить — өзіне сеніп тапсырған жұмысты, тапсырманы басқа біреуге сеніп беру, тапсыру.

Передово́й — ең алда жүретін; алдыңғы қатардағы, ең алдындағы, алда, авангардта орналасқан, алда жайласқан.

Передо́к — 1) арбаның алды, алдыңғы жағы; 2) артиллерия қаруын тартатын және артиллерия снарядтарын қоятын екі дөңгелекті арба.

Передохну́ть — дем алу.

Переды́шка — тыныс, дем алу, тыныс алу; үзіліс, тоқтау.

Переє́зд — 1) өтіп кету (көлікпен, кемемен т. б., мысалы, өзеннен); 2) басқа жерге кетіп қалу; көшіп кету.

Переє́хать—*переезд* деген сөзді қара.

Перейти́ — өту.

Перейти горы — таудан асу, өту.

Перейти границу — шекарадан өту.

Перейти реку — өзеннен өту.

Перека́т — 1) өзен арнасының таяз жері; 2) әскердің бірінші, екінші линиядағысын алдыңғы линияның өн бойына алма кезек жыл-

жыта, бірте-бірте қатар шекараны алу әдісі.

Перекатами (о движении) — алма кезек ауыстыра жылжыту.

Перекладина — басқалдақ арықтың, шұңқырдың т. б. нәрсенің үстіне қойылған тақтай, бөрене (өту үшін).

Перекликаться — алыс жерден бір біріне айғайлау, үн қосу.

Перекличка — түгендеу (атын яки фамилиясын атап шақырып, бар-жоғын тексеру).

Перекрёсток — екі жолдың я көшенің торабы.

Перекрещиваться — кесіп өту (жол), айқасу.

Перелезть — бір нәрсенің үстіне шығып, ары жаққа өтіп кету (мысалы, дуал үстіне шығып, дуалдың ары жағына өтіп кету).

Перелесок — шоқ, атжал (тоғай).

Перелёт — 1) *перелететь* деген сөзден қара; 2) белгілеген маршрут бойынша бір жерден екінші жерге (алыс жерге) ұшып бару; 3) оқтың көздеген жерден асып кетуі.

Перелет дальний — алысқа ұшу.

Перелет снаряда — снарядтың көздеген жерден асып, ары түсуі.

Перелететь—ұшып бару, ұшып бара жатып қонатын, түсетін жеріне түспей, арырақ барып түсу, қону (самолет).

Перелом — 1) сынық; 2) үлкен өзгеріс.

Перемена — өзгеріс.

Перемена места — орын өзгерту, ауыстыру.

Перемена направления —бағытты өзгерту.

Перемена погоды — күн (райының) өзгеруі.

Перемена позиции — позицияны өзгерту, ауыстыру.

Переменить лошадей — атты ауыстыру.

Переместить — басқа жерге апару, басқа орынға орналастыру, қою.

Переместиться — басқа жерге бару, кету, жайласу.

Перемещение — *переместить, переместиться* деген сөздерді қара.

Перемирие — татулыққа келу (соғысқан елдердің бір бірімен жасасқан келісімі бойынша соғыс әрекетін белгілі бір уақытқа дейін тоқтату).

Перенос огня — нысананы өзгерту (оқты басқа жерге қарай жаудыру).

Переносить раненых с поля боя в безопасное место — ұрыс майданынан жараланғандарды хауыпсыз жерге апару.

Переносить огонь — нысананы өзгерту (оқты басқа жерге қарай жаудыру).

Переплыть — жүзіп өту.

Переподготовка — бір өнерді, білімді, істі терең білуі үшін, жете білуі үшін, қосымша даярлау, қайтадан даярлау.

Переползти — өрмелеп, еңбектеп өту.

Переправа — өткел.

Переправа на паромах — паромды өткел.

Переправа вброд — кешіп өту.

Переправа вплавь — жүзіп өту.

Переправа десантная — десантты өткізу.

Переправить — өткізу (өзеннен, сазды жерден, шекарадан).

Переправиться — өту, өтіп кету (өзеннен, сазды жерден, шекарадан).

Перепутье — торап (жолдың торабы).

Перервать — үзу, үзіп тастау (арқанды, сымды, байланысты).

Перерезать — кесіп тастау, кесіп жіберу.

Перерезать путь противнику — жаудың жолын кесіп тастау.

Перерубить — шауып, жарып тастау; шауып өлтіру (барлығын яки көбін).

Перерубить провод — сымды шауып, кесіп тастау.

Перерыв — дем алу, демалыс, үзіліс; бір нәрсенің үзілген жері.

Перерыв в ходе боя — ұрыс барысындағы үзіліс, тыныс.

Пересадка — пересадка (бір поездан екінші поезға, бір кемеден екінші кемеге отыру).

Пересечение — 1) *пересечь* деген сөзді қара; 2) кесіп өтетін жер.

Пересечённый — кесіп өткен, қыйып өткен.

Пересечь — 1) кесіп түсіру, қақ жару; 2) көлденендеп өту; 3) кесіп өту (жолды, линияны); 4) көбін кескілеп тастау.

Перескочить — секіріп, қарғып өтіп кету.

Перескочить через забор — дуалдан секіріп өту, қарғып өту.

Перестреливаться — атысу, атысып қалу.

Перестрелка — *перестреливаться* деген сөзді қара.

Перестрелять — 1) барлығын, көбін атып өлтіру яки жаралап тастау; 2) барлығын яки көбін атып бітіру, атып тауысу (мысалы, оқты).

Перестроение — *перестроить, перестроиться* деген сөздерді қара.

Перестроить — 1) қатарды, сафты, стройды қайтадан түзу, басқаша түзу; 2) бір істің системасын, тәртібін өзгерту.

Перестроиться — 1) қайтадан түзілу, басқаша түзілу (әскерлердің сафы, қатары, стройы жөнінде); 2) өз ісінің, жұмысының тәртібін, системасын, бағытын өзгерту.

Переулок — тар көше (екі көшенің арасын қосып тұратын көше).

Переучёт — қайта есеп (мүліктердің яки кісілердің санын білу үшін, тексеру үшін жаңадан есеп, учет жүргізу).

Перехватить — ұстап қалу (бара жатқан кісіні; бір жаққа жіберілген хатты, бір жаққа бара жатқан көлікті т. б. ұстап қалу).

Перехитрить — қулығын асыру (алдау, қулық, айла жағынан озып шығу).

Переход — 1) *перейти* деген сөзді қара; 2) өткел; 3) бір суткелік жер.

Переход дневной — күндіз өту.

Переход ночной — түнде өту.

Переход форсированный — тез өту.

Переходить — *перейти* деген сөзді қара.

Перечислить — 1) атап өту, шығу (заттардың, кісілердің т. б. санын есептегенде яки тізімін жасағанда, жазғанда); 2) басқа орынға, дәрежеге ауыстыру.

Перечислиться — басқа орынға, дәрежеге ауыстырылу.

Перешеек — мойнақ.

Перила моста — көпірдің қанаты.

Период — дәуір, кез.

Период атаки — атака кезі.

Период боя — ұрыс кезі.

Период лагерный — лагерь кезі, лагерьге шығатын кез.

Период сближения — жақындау кезі.

Периодический — дүркін-дүркін.

Перископ — перископ (бүркеніп, жасырынып тұрған жерден, сүңгуір қайықтан бақылау үшін қолданылатын оптикалық құрал дүрбі).

Перископ подводной лодки — сүңгуір қайықтың перископы.

Перископ окопный — окопта қолданылатын перископ.

Перрон — перрон (теміржол станцияларындағы поезд тоқтайтын, пассажирлер поезға отыратын жер, платформа).

Перспектива местности — бір жердің (алыстан бақылап қарағанда көрінісі, панорамасы).

Перчатка — перчатка (қолқап).

Перчатка противоипритная — иприттен қорғану үшін киетін перчатка.

Петарда — петарда 1) хауып туған кезде, жүріп бара жатқан поезды тоқтату үшін сигнал бергенде, қолданылатын жарылғыш снаряд; 2) пиротехникада — ішіне оқ-дәрі салынған қағаздан жасалған снаряд.

Петлица — петлица (формалы киімдердің жағасына тағатын, тігіп қоятын белгі).

Петля — ілмек, тұзақ, бұғалық.

Петля мертвая — өлі тұзақ (самолеттің аспанда ең қыйын құбылыстар жасауы).

Пехота — пехота (жаяу әскер).

Пехота моторизированная—моторлы пехота.

Пехотинец — пехотинец (жаяу әскер, пехотадағы әскер).

Пехотный — пехотаның, пехотада қызмет ететін.

Печать — мөр; баспасөз.

Пешеход — жаяу адам.

Пешеходный — жаяу жүретін.

Пеший — жаяу (кісі).

Пешком — жаяу.

Пещера — үңгір.

Пика — найза.

Пикап — пикап (жүк тасыйтын ықшамды автомобильдің бір түрі).

Пикет — пикет (жер-жерге белгілеп қойған күзет отряды, әскери дозор).

Пикетчик — пикетчик (пикеттегі әскер).

Пикирование — *пикировать* деген сөзді қара.

Пикировать — шүйілу, самолеттің төмен қарай шаншыла ұшуы.

Пикирующий — шүйілетін, шүйіліп ұшатын.

Пила — ара (құрал).

Пила ручная — қол ара.

Пилот — пилот (летчик, ұшқыш).

Пилота́ж — пилотаж (аэропланды т. б. ұшқыш аппараттарын ұшыру, басқару, жүргізу өнері).
Пилотаж высший — жоғарғы пилотаж.
Пилоти́рование — *пилотировать* деген сөзді қара.
Пилоти́ровать — ұшқыш аппаратының (аэроплан, дирижабль т. б.) ұшуын басқару.
Пило́тка — пилотка (пилоттық, летчиктің формалы бас киімі, бөркі).
Пирами́да ружейна́я — мылтық пирамидасы (мылтықты сүйеп қоятын ұя).
Пира́т — пират (теңіз талаушысы, қарақшысы).
Пира́тство — теңізде талаушылық.
Пироксили́н — пироксилин (түтінсіз оқ-дәрі жасағанда және бір нәрсені жару ісінде қолданылатын өте күшті жарылғыш нәрсе).
Пироте́хник — пиротехник (пиротехника маманы).
Пироте́хни́ка — пиротехника жанғыш және жарылғыш составтарды жасау өнері (ракета атқанда, сигнал оттарын атқанда қолданылады).
Пи́сарь — писарь, песір (хатшы).
Писарь младший — кіші писарь.
Писарь старший — аға писарь.
Писарь корабельный — кеме писары.
Писарь ротный — рота писары.
Пистолет — пистолет (қысқа тапаншаның бір түрі).
Пистолет автоматический — автоматты пистолет (алғашқы оқты шығарғаннан кейін қайта оқтауды керек етпейтін, өздігінен оғы таусылғанша, басылған шүріппені (құлағын) босатқанша, атыла беретін тапанша).
Пистолет сигнальный — сигналдық пистолет.
Писто́н — пистон (пестон).
Письмо́ — хат.
Пита́ние — 1) азық; 2) жабдық.
Питание боевое — әскери жабдық.
Питание огнеприпасами — оқ-дәрі жабдығы.
Пита́тель — машинаның суын, жанар майын реттеп тұратын клапан.
Питьё — ішу.
Пи́ща — тамақ.
Пища горячая — ыстық тамақ.
Пла́вание — 1) кемеге отырып саяхат жасау; 2) теңіз, өзен т. б. арқылы бір жерден екінші жерге бару; жүзу.
Пла́вать — жүзу.
План — план (жоспар).
План прорыва фронта противника — жаудың майданын жарып өту планы.
План военных действий — соғыс әрекетінің планы.
План местности — белгілі бір жердің планы.
План наступления — шабуыл жасау планы.
План обороны — қорғау, қорғану планы.
План разведки — разведка планы.
Плане́р — планер (һауа толқынының бойымен қалықтап ұшатын моторсыз ұшқыш аппарат).
Планери́зм — планеризм (планерде ұшу өнері).
Планери́ст — планерист (планер летчигі).

Планеродро́м — планеродром (планердің жоғарыға көтеріліп ұшатын алаңы).

Плани́ровать — 1) бір нәрсенің планын жасау, планын түсіру; 2) ұшқыш аппаратты жайлап бірте-бірте төмендеп жерге түсіру, қондыру.

Пла́нка — планка (ұстату үшін, бекіту үшін бір нәрсенің үстіне қағып қоятын тақтай яки темір).

Планка соединительная — қосқыш планка: 1) теміржол рельсінің екі жағынан қыса салынатын жалпақ темірі; 2) затворды жыйнап ұстап тұратын бөлім.

Планоме́рный — планды (күн бұрын жасалған план бойынша істелетін).

Планоме́рное передвижение войск — әскердің күн бұрын жасалған план бойынша бір жерден басқа жерге, екінші жерге баруы, жайласуы.

Пла́стырь — пластырь (кеменің тесілген, жарылған жеріне жамап қоятын нәрсе).

Планше́т — планшет (карта салып жүретін сумка).

Платфо́рма — платформа: 1) теміржол станцияларындағы тақтай, цемент, кірпіш т. б. төсеп тастаған тегіс жер, алаң (поезд тоқтайтын, пассажирлер поезға отыратын жер); 2) кішкентай теміржол станциясы; 3) ашық вагон.

Плацда́рм — плацдарм: 1) стратегиялық операция жүріп жатқан жер; 2) біреуге қарсы соғыс бастауға, шабуыл жасауға өте ыңғайлы жер.

Плацдарм предмостный — көпір алдындағы плацдарм.

Плен — тұтқын.

Пле́нник — тұтқын.

Пле́нный — тұтқын.

Плете́нь — шетен, шарбақ.

Плечо́ — иық.

Плове́ц — жүзуші.

Плову́чий — жүзіп жүретін, қалқып жүретін.

Пло́ский — жазық, тегіс,

Плоского́рье — қырат, дөңес.

Плоскогу́бцы — жалпақ қысқаш, кемпірауыз.

Плот — сал.

Плоти́на — бөгет (судағы).

Пло́тность огня — оқтың түсу жиілігі.

Плотность фронта — фронттың жиілігі.

Площа́дка взлетная — самолеттің жоғарыға ұшып көтерілетін жері, алаңы.

Площадка посадочная — самолеттің қонатын алаңы.

Пло́щадь — алаң.

Площадь обстрела — оқ жаудыратын жер, оқ астына алынатын жер.

Пневмати́ческий — пневматиккалы (тығыз, қысылған һауаның күшімен атылатын (мылтық).

Побе́да — жеңіс, жеңу, жеңіп шығу.

Победа решительная — мықтап жеңу, бір жолата жеңу.

Победи́тель — жеңуші.

Победи́ть — жеңу, жеңіп алу.

Победоно́сный — жеңімпаз, әрқашан жеңетін, жеңілмейтін (әскер).

Побежде́нный — жеңілген.

Побере́жный — су жағасындағы, су бойындағы, су жиегіндегі.

Побере́жье—су жағасы, жиегі.

Побить — соғу, ұру; барлығын өлтіру.
Поверить — сену; тексеру, анығын білу; біреуге сеніп, жасырын нәрсені айтып қою.
Поверка — 1) тексеру; 2) кісілердің бар-жоғын білу үшін, тексеру үшін, аттарын атап шақыру.
Поверка боя (оружия) — қарудың тиюін тексеру.
Поверка караулов — қарауылдарды тексеру.
Поверка вечерняя — кешкі тексеру.
Поверка утренняя — таңертеңгі тексеру.
Повернуть коня — атты бұру.
Повернуть руль — рульді бұру.
Повести бой — ұрысқа, соғысқа бастау.
Повестка — повестка: 1) шақыру қағазы; 2) күннің батуына 15 минут қалған кезде, кернайшының беретін сигналы; 3) ескерту сигналы.
Повзводно—взводпен, взвод-взводпен.
Повинность — міндет.
Повинность воинская — әскери міндет (әскер қызметін өтеу міндеті).
Повинность подводная — көлік міндеті әскерді көлікпен қамтамасыз ету міндеті (ел тарапынан).
Повиноваться — бағыну.
Повоевать — біраз уақыт соғысу.
Повод — 1) себеп, сылтау; 2) тізгін.
Поводок — тізгін.
Повозка — пәуеске (күймелі арба).
Повозка орудийная — орудия пәуескесі (қару тартатын арба).
Повозка санитарная — санитар пәуескесі.
Повозка с боеприпасами — әскери жабдық пәуескесі.
Повозка с продовольствием — азық-түлік, пәуескесі.
Поворачивать — бұру, бұрылу, бұрылып кету.
Поворот — 1) *поворачивать* деген сөзді қара; 2) бұрылатын жер, бұрылған жер, бұрылыс; 3) үлкен өзгеріс.
Поворот кругом — шыр айналу.
Поворот направо — оңға бұрылу.
Поворот налево — солға бұрылу.
Поворотливость — ептілік, икемділік (кеменің т. б.).
Поворотливый — икемді, епті.
Повредить — бүлдіру, бұзу,
Повреждение — бұзу, бүлдіру, сындыру.
Поврежденный — бұзылған, бүлінген, сындырылған.
Повсеместный — әр жердегі, көп жерлердегі, жер-жердегі.
По всему фронту — барлық майдан бойынша.
Повстанец — көтеріліске, партизандар қозғалысына қатнасушы.
Повторить — қайталау.
Повязка — жараланған жерге таңған, байланған шүберек, бинт т. б; белгілі бір белгі ретінде білекке байлаған шүберек.
Погибший — өлген, апатқа ұшыраған.
Поглотитель — жұтқыш (противогазда).
Погнаться — соңына түсіп қуалау.
Погода — күн һауа райы.

Погода ясная — ашық күн.
Погода пасмурная — бұлтты күн.
Погон — погон (кейбір елдердің армиясында — әскери қызметкерлердің иығына тағатын матадан тігілген белгі).
Погоня — қашқынды ұстап алу үшін соңына түсіп қуу; қашқынды ұстап алу үшін соңына түсіп қуалаған бір топ адам.
Пограничник — шекарашы (шекараны күзетіп, қорғап тұрған әскер).
Пограничный — шекарадағы, шекарада болатын.
Погранотряд (пограничный отряд) — шекарадағы отряд.
Погранохрана (пограничная охрана) — шекара күзеті (шекараны қорғайтын күзет).
Погреб — погреб (мұз салатын, азық сақтайтын қазған жер).
Погреб пороховой — 1) жарылғыш заттарды, дәріні сақтайтын үй; 2) тілеген мезгілде соғыс шығып қалуына ешбір күмән жоқ ел яки соғысқа арандатушы ел.
Погреб бомбовой — бомба (сақтау) погребі.
Погреб патронный — патрон (сақтайтын) погребі.
Погреб снарядный — снаряд (сақтайтын) погребі.
Погружение — *погрузиться* деген сөзді қара.
Погрузить — тиеу.
Погрузиться — бату, батып кету; отыру, міну (поезға т. б.).
Под — қасында, жанында, маңында.
Под городом П. — П. қаласының қасында.
Погрузка — *погрузить* деген сөзді қара.
Подавать в патронник — патронникке (патронды) жіберу.
Подавить — басу, тұншықтыру.
Подавление — *подавить* деген сөзді қара.
Подарок — сыйлық.
Подать — әкелу, әкеп беру.
Податься — шегіну.
Подбить — атып түсіру.
Подбить вражеский танк — жаудың танкін атып қыйрату, қыйратып тастау.
Подбитый — атып қыйратылған, түсірілген, қыйратып тасталған.
Подбор — таңдау, талдау.
Подвалить — 1) бір нәрсенің қасына, жанына тастай салу, үйіп тастау; 2) кеме жөнінде — жүзіп келіп тоқтау.
Подвахтенный — вахташы (вахтада тұрғандарды ауыстыру үшін келуге тиісті (матростар), вахтадағы тұрған вахтердің орнына келген кісі).
Подведение итогов — бір істің, әрекеттің қортындысын шығару.
Подвергать опасности — хауыпқа ұшырату.
Подвергаться опасности — хауыпқа ұшырау.
Подвергнуть противника пулеметному обстрелу — жауға пулемет оғын жаудыру.
Подвергнуться обстрелу — оқ астына алыну.
Подвернуть — бұрай түсу, қаттырақ бұрау (гайканы, винтті).

Подвес — 1) *подвесить* деген сөзді қара; 2) асып іліп қою үшін істелген ілмек.

Подвесить — астына, астыңғы жағына салбыратып іліп қою.

Подвеска — *подвесить* деген сөзді қара.

Подвесной — астына, астыңғы жағына салбыратып іліп қойған.

Подвести дорогу к берегу — жағаға дейін жол салу.

Подвести итоги — қортынды шығару.

Подвести мину под укрепления противника — жаудың қорғанының астына мина салу, мина құру.

Подвести резервы к месту сражения — соғысып жатқан жерге резервті жеткізу.

Подвести подкоп — бір нәрсенің астынан жол қазу.

Подветренный — ық.

Подвешенный — астына, астыңғы жағына салбыратып іліп қойған.

Подвиг — ерлік, батырлық.

Подвижной — 1) жылжымалы; 2) көшпелі, бір жерде тұрмайтын, әскер қайда болса сонда болатын (госпиталь т. б.); 3) ықшамды, еті тірі, шапшаң (адам).

Подвижность — ықшамдылық, ептілік, шапшаңдық.

Подвинтить — 1) қатты бұрау (гайканы, винтті); 2) астынан, астыңғы жағынан винтпен бұрап бекітіп қою.

Подвод конницы к полю боя — атты әскерлерді соғыс майданына енгізу, кіргізу, әкелу, жеткізу.

Подвода — көлік.

Подводка провода к кабелю — сымды кабельге ұштастыру, қосу, жалғастыру.

Подводник — сүңгуірші (сүңгуір қайықта қызмет ететін әскери матрос).

Подводный — су астындағы; су астында жүретін (қайық), су астында болатын (соғыс), су астында жүргізілетін (жұмыс); жүк тасыйтын, көлікпен тасыйтын; көлікпен тарту (міндеті).

Подвоз — 1) *подвозить* деген сөзді қара; 2) азық-түлікті т. б. нәрсені көп етіп тасып әкелу (жеткізу).

Подвозить — көлікпен тасып әкелу, сүйреп әкелу (бір нәрсенің жанына, қасына).

Подвозка — *подвоз* деген сөзді қара.

Подгонять — 1) бір нәрсенің жанына, қасына айдап апару, айдап әкелу; 2) тез жүгірту, тез шапқылату; бір жұмысты тез істеткізу, тез орындату, тездету.

Подгорный — тау етегіндегі.

Подгородный — қаланың маңайындағы, айналасындағы.

Подгорье — тау етегі.

Подготовить — даярлау, дайындау.

Подготовка — даярлық, әзірлік.

Подготовка артиллерийская — артиллерия дайындығы (жаяу әскердің алдыңғы, келесі әрекетін жеңілдету үшін жаудың позициясын артиллерия каруларымен ату).

Подготовка боевая — әскери дайындық (соғыс өнерін үйрету).

Подготовка допризывная — шақырудан бұрынғы дайындық (тұрақты әскер

қызметіне шақырудың алдындағы даярлық).

Подготовка тактическая — тактикалық даярлық.

Подготовленность — даярлығы, дайындығы, әзірлігі.

Подготовленный — дайындалған, даярлығы, дайындығы бар.

Подгрести — ескекпен есіп, бір жерге жақындау, бір нәрсенің жанына келу.

Подданный — бодам (белгілі бір мемлекетке бағынған, бодам болған адам).

Подданство — бодамдық (белгілі бір мемлекет азаматтарының қатарына жатушылық).

Поддать — күшейту, күшін, қуатын арттыру.

Поддаться— берілу (ықпалына, әсеріне берілу, түсу; қолына түсу; жеңілу).

Подделать — 1) астына, астыңғы жағына бекіту; 2) алдау үшін ұқсатып бір нәрсе жасау (істеу).

Подделка — 1) *подделать* деген сөзді қара; 2) алдау үшін бірдеңенің түріне, түсіне келтіріп жасалған, істелген бояма нәрсе.

Подделыватель — бір нәрсені бірдеңенің түріне, түсіне келтіріп, жалған нәрсе жасау үшін әрекет етуші кісі.

Поддельный — жалған, жасанды, бояма.

Поддерживать — қолдау, қуаттау.

Поддерживать связь — байланыс жасау, байланыс жасап тұру.

Поддерживать огнем — оқты жаудыру арқылы көмек көрсету, қолдау.

Поддержка — 1) *поддерживать* деген сөзді қара; 2) жәрдем, көмек.

Поддержка артиллерийская — артиллерияның көмегі (артиллериядан оқ жаудырып, әскердің алға басуына, басым болуына көмек беру, қолдау).

Поддержка танков — танктердің қолдауы, көмектесуі.

Поджечь — өртеп жіберу, астынан от қою; әдейі өртеп жіберу.

Поджигатель—1) бұзық оймен, арам ниетпен от жіберуші, өртеуші, өрт жіберуші; 2) арандатушы, шағыстырушы, бастаушы, тұтандырушы.

Поджигатель войны — соғыс өртін тұтандырушы, соғыс бастаушы агрессор.

Поджидать — күту, күтіп тұру.

Поджог — өртеу, бұзық оймен, арам ниетпен от жіберу, өртеп жіберу.

Подземелье — жер астындағы үй, үңгір.

Подземный — жер астындағы.

Подзорный — бақылайтын, бақылап қарау үшін пайдаланатын (дүрбі т. б.).

Подкараулить — қарауылдау.

Подкладка рельсовая — рельс төсемі.

Подкова — таға.

Подкованный — 1) тағаланған; 2) төселген.

Подковать — тағалау.

Подкоп — 1) *подкопать* деген сөзді қара; 2) жер астынан қазылған жол.

Подкопать — 1) бір нәрсенің астын қазу; 2) жер астынан, бір нәрсенің астынан жол қазу.

Подкопать укрепление противника — жаудың қорғанына

жер астынан жол қазып бару.

Подкопа́ться — 1) қазып кіру; 2) жер астынан жол қазу; бір нәрсенің астынан жол қазу, бір нарсенің жанына жер астынан жол қазып бару.

Подко́с — 1) шөбі шабылған көгал; 2) жантық тіреу.

Подкоси́ть — 1) қырқып түсіру (оқпен, шалғымен т. б.); 2) күшін жою, әлсіздендіру, әлсірету.

Подкра́сить — түсін аздап бояу; басқа түске ену.

Подкра́сться — ұрланып келу, ақырындап, көрінбей, білдірмей келу, жасырынып келу.

Подкрепле́ние — көмек, жәрдем (басқа әскерлерге көмек беретін әскер бөлімі, отряд, кейіннен келген жәрдем беру ретіндегі әскер бөлімі).

Подкрути́ть — қаттырақ бұрау.

Подкры́льный — қанат астындағы.

По́дкуп — төлеу, сатып алу.

Подкупи́ть —параға сатып алу, пара беріп өзіне қаратып алу.

По́дле — қасында, жанында.

Подлежа́щий призыву — шақыруға (әскер қызметіне) жататын.

Поле́зть — бір нәрсенің астына еңбектеп кіру, бір нәрсенің астынан еңбектеп өту.

Подле́сок — жас тоғай (тоғай ішіндегі бұталар және ұсақ ағаштар).

Подле́сье — орман алаңы.

По́длинник — негізгі нұсқа, түп нұсқа; нақты қолжазба.

По́длинный — асыл нұсқа; ақыйқат, шын, дұрыс, анық.

Подло́г — подлог (алдау үшін жасалған жалған документ, қағаз тағы сондайлар).

Подло́дка — *лодка подводная* деген сөзді қара.

Подло́жный — өтірік, бояма.

Подлома́ть —астыңғы жағынан сындыру, бұзу, бүлдіру.

Подмя́ть — езіп тастау, жаншып тастау.

Поднести́ — әкелу, апару (көтеріп, сүйреп).

Поднести́сь — өте жоғары ұшып шығу; ағып жетіп келу, жетіп бару.

Подно́жие — тау етегі; ағаштың, ескерткіштің т. б. түбі.

Подно́жка— саты (автомобильдің, вагонның).

Подно́счик — тасушы, тасып әкелуші.

Подносчик патронов — патрон тасушы, патрон тасыйтын кісі.

Поднырну́ть — астына сүңгіп кіріп кету.

Подня́тие — *поднять* деген сөзді қара.

Подня́ть — көтеру; жердегі нәрсені еңкейіп алу.

Поднять паруса — желкенді көтеру.

Поднять боевой дух — жауынгерлік рухын көтеру.

Подня́ться — көтерілу.

Подняться в воздух — әуеге (көкке) көтерілу, ұшу.

Подо́блачный — өте биіктегі, аспанмен таласқан.

Подобра́ть — жыйнап алу; таңдап алу.

Подобра́ться — білдірмей, көрінбей жақындап келу, білдірмей жанына келу.

Подогна́ть — 1) қуу, қуып әкелу, қуалап әкеп жақындату; 2) қуып кіргізу; 3) жайлау, тегістеу; 4) айдай түсу, тезірек жүргізу; бір мезгілге дәлдеу.
Подозва́ть — қасына шақырып алу.
Подозрева́ть — сезіктену.
Подозре́ние — сезік.
Подозри́тельный — сезікті.
Подойти́ — жақындап келу, жақын келу.
Подорва́ть — астынан қопару, ішінен жару, талқандау, бұзып тастау.
Подоро́жный — жол бойындағы.
Подосла́ть—жіберу (астыртын).
Подоспе́ть — үлгіру, дәл уақытында жету, келу.
Подо́шва горы — тау етегі.
Подпали́ть — *подже́чь* деген сөзді қара.
Подписа́ть — қол қою.
Подпи́ска — қол хат (бір нәрсе жөнінде жазба түрде берілген документ).
Подползти́ — еңбектеп бару; бір нәрсенің астына еңбектеп кіру.
Подпо́лье—1) астыңғы үй, подвал; 2) жасырын жағдай.
Подпо́льный — жасырын, құфия.
Подпо́льщик — подпольщик (подпольеде істеуші яки жасырын істейтін адам).
Подпо́р — судың көтерілуі (бөгет жасалғандықтан, өзен арнасының тарылуынан).
Подпо́ра, подпо́рка — тіреу.
Подпру́га — айыл.
Подпусти́ть — жақындату, жақын жіберу.
Подразделе́ние — бөлік (ірі әскер бөлімінің составына кіретін әскер бөлігі, единицасы).
Подро́бно — толық түрде.
Подро́бность — толықтық.
Подро́бный — толық.
Подровня́ть — тегістеу.
Подро́ст — жас тоғай, жас ағаш.
Подруби́ть — бір ұшын шауып тастау, бір жағын шауып қысқарту; астынан шабу, астынан шауып тастау.
Подрули́ть — 1) самолетпен келу (жер үстінде); 2) бір жерден екінші жерге бару (самолет пен жерде).
Подру́чный — 1) әрдайым керекті, әрдайым қолда болатын (құрал т. б.); 2) оң жақтағы ат.
Подры́в — бүлдіріп тастау, бұзып тастау.
Подрывни́к — бүлдіргіш, түрлі жарылғыш заттармен бұзу, жару ісін жақсы білетін маман, сапер.
Подрывно́й — 1) астынан жарып, бұзып, қопарып тастау үшін керекті (зат); 2) зиянды, күшін жою, әлсірету, бүлдіру мақсатын көздейтін (әрекет, іс).
Подря́д — қатар, қатарынан, қатарымен; тұтас, тұтасымен.
Подры́ться — жер астынан жол қазып кіру.
Подсе́дельник — бауыр, айыл.
Подсе́ка — тоғайы оталған жер, ағаштарын кесіп тастаған жер.
Подскочи́ть — тез жетіп келу.
Подслу́шивание, подслу́шать — жасырын тыңдау.
Подсме́на — күзеттегілерді ауыстырушы (кезекті смена).
Подсмотре́ть — сығалап қарау.

Подставить — 1) астына қою; тіреп қою, жақындатып қою; 2) бір нэрсенің орнына екінші бір нэрсе қою.

Подстанция — подстанция (орталық электростанциясынан келген токтың күшін яки түрін өзгертетін станция).

Подстепной — даланың шетіндегі.

Подстеречь — аңду, аңдып тұру.

Подстилка — төсем.

Подстилка для лошадей — ат астына салатын, төсейтін зат.

Подсторожить — *подстеречь* деген сөзді қара.

Подстрекатель — шағыстырушы, арандатушы.

Подстрекатель войны — соғыс бастауға, соғыс жариялауға арандатушы, соғысқа дем беруші.

Подстрекательство — қылмысқа, бұзық іске, жамандыққа арандатушылық, дем берушілік.

Подстрекать — шағыстыру, ұстастыру, арандату.

Подстрелить — атып түсіру, атып жараландыру.

Подстроить — жанына қатарлап сафқа тізіп қою.

Подстроить роту к левому флангу — ротаны солжақ флангіге тізу.

Подстроиться — жанына қатарласып сафқа тізілу.

Подстроиться к левому флангу роты — ротаның сол флангісіне қатарлап тұру, тізілу.

Подступ — ірге: 1) *подступить* деген сөзді қара; 2) бір нэрсенің жанына жақындауға, таяу келуге ыңғайлы орын, шабуыл жасауға ыңғайлы жол.

Подступ закрытый — жабық ірге.

Подступ открытый — ашық ірге.

Подступить — шабуыл жасап, қалаға, қамалға қорғанға т. б. жақындап келу, таяу келу.

Подсумок — патронша (обоймалы патронды салып белбеуге байлап жүретін кішкентай былғары сумка).

Подтверждать — ығыту.

Подтянуть — 1) белбеуін тарту; 2) аяғын жыйнау; 3) бір жерге жыйнау, жыю; 4) тездетіп жұмысты жақсарттыру, тэртіпті көтерту.

Подтянуть подпругу — айылын тарту.

Подтянуться — 1) жақындау, жақындап келу (кеме жөнінде); 2) жыйналу, жыйылу; 3) жұмысын жақсарту, тэртібін жоғары көтеру.

Подфарник — подфарник (автомобильдің алдыңғы қанатындағы кішкентай қосымша фонарь).

Подхватить — қағып алу, қағып ұстап алу (тастаған, лақтырған нэрсені); қолдау, қуаттау.

Подхвостник — құйысқан.

Подход — 1) *подойти* деген сөзді қара; 2) бір нэрсенің жанына, қасына баратын жол; 3) қандайда болса бір эрекетке кірісудің амалы, эдісі, тэсілі.

Подходящий — лайық, ыңғайлы, қолайлы.

Подчалить — жүзіп келіп су жағасына жақындау, су жағасына келіп тоқтау.

Подчáсок — подчасок (постағы күзетшінің жәрдемшісі).
Подчинéние — бағыну.
Подчинённый — бағынған қол астындағы.
Подчини́ть — бағындыру, өзіне қарату.
Подчини́ться — бағыну.
Подшту́рман — штурман жәрдемшісі.
Подъéзд — подъезд, кіре-беріс: 1) *подъехать* деген сөзді қара; 2) бір нәрсенің жанына баратын кіре-беріс жол; 3) үйдің көше бетіндегі кіре-беріс есігі.
Подъезд к переправе—өткелге кіре-беріс жол.
Подъезд к мосту — көпірге кіре-беріс жол.
Подъём — 1) *поднять* деген сөзді қара; 2) өр жолдың өрге қарай көтерілген жері; 3) аяқтың я етіктің алқымы; 4) бір істің, жұмыстың өркендеуі, дамуы; 5) шығу, көтерілу (биік жерге).
Подъéхать — көлікпен жақындап келу.
Подыто́жить — қортындысын шығару, қортынды жасау.
Поеди́нок — жекпе-жек соғысу, күресу.
Пóезд — поезд.
Поезд пассажирский — пассажир поезы.
Поезд товарный — товар поезы.
Поéздка — бару (көлікпен).
Поéхать — көлікпен кету, бару, жүру.
Пожáр — өрт.
Пожáрище — 1) өрт шыққан жер, өртенген жер, өртенген үйдің, тоғайдың қалдығы; 2) зор өрт.
Пожáрник — өрт сөндіруші.
Пожáрный — өрт сөндіретін; өрт сөндіруші.
Пожéчь — зор өрт жіберу; бірдемені жаға түсу.
Позади́ — артынан, соңынан; арғы жағында, артында.
Позвóлить — рухсат беру.
Пози́ция — позиция (соғыста әскердің алып тұрған жері, орны; соғыс әрекетінің ауданы, болып тұрған жері).
Позиция артиллерийская — артиллерия позициясы.
Позиция выгодная — қолайлы позиция.
Позиция выжидательная — аңдып күтіп тұру позициясы.
Позиция главная — басты, негізгі позиция.
Позиция закрытая — жабық позиция.
Позиция оборонительная — қорғану позициясы.
Позиция передовая — алдағы позиция.
Позиция предмостная — көпір алдындағы позиция.
Позиция прикрытая — бүркеу позициясы.
Позиция укрепленная — нығайтылған позиция.
Позóр — масқарашылық, хорлық.
Позóрный — масқаралайтын, хорлайтын.
Позывнóй, позы́вный — 1) шақыратын (сигнал), шақыру (сигналы); 2) кемеге берілген номер (керек кезінде кеме, өзін білдіру үшін, осы номерді айтып сигнал береді).
Позывны́е — позывнойлар (радиостанцияның қысқар-

тылған шартты атын білдіретін сигналы).

Поимка — ұстау, ұстап алу.

Поинтересова́ться — көңіл қою, бір нәрсені білуге қызығу, білгісі келу.

По́иск — 1) іздеу, іздестіру; 2) жақын жерге разведка жіберу, жақын араны, жерді бақылап аралап шығу.

Поиска́ть — іздеу.

Пои́ть — суару, суғару.

Показа́ние — жауап.

Показание пленного — тұтқынның жауабы.

Показа́ть — көрсету.

Показа́ться — көріну.

Пока́тый — төскей, жанбауыр, түйе тайлы (тіке емес).

Поки́нутый — тасталған, тастап кеткен.

Поки́нуть — тастау, тастап кету.

Покла́жа — жүк.

Поко́нчить — 1) бітіру, аяқтау; 2) жоқ қылу, жойып жіберу.

Покоре́ние — жаулап алу, жеңу, өзіне бағындыру.

Покорённый — жаулап алынған, жеңілген.

Покори́тель — жаулап алушы, жеңуші, өзіне бағындырып алушы.

Покори́ть — жаулап алу, басып алу, жеңіп алу, өзіне бағындырып алу.

По́ле боя — ұрыс майданы.

Поле минное — мина құрып тастаған жер.

Поле наблюдения — бақыланатын жер.

Покры́тие броневое — бронялы жамылтқы.

Покры́ть артиллерийским огнем позицию противника — жаудың позициясына артиллерия оғын жаудыру.

Покрыть расстояние — белгілі бір аралықты (жолды) жүріп өту.

Покры́то тайной — жасырын, құфия, ешкімге білдірмеу.

Полево́й — соғыс майданындағы, соғыс әрекеті жүргізілгенде болатын; соғыс кезіндегі, жорықтағы.

Поле́сье — тоғайлы ойпаң жер.

Поле́т — ұшу; ұшуы.

Полет снаряда — снарядтың ұшуы.

Полет бреющий — жер бауырлап ұшу.

Полет высотный — жоғарылап ұшу.

Полет горизонтальный — көлбей ұшу.

Полет испытательный — сынама ұшу.

Полет разведывательный — шолый ұшу.

Полет слепой — қараңғыда ұшу, шамамен, болжаумен ұшу.

Полет фигурный — фигуралы ұшу (түрлі көрініске түсіп ұшу).

Ползко́м — еңбектеп, жер бауырлап.

Ползти́ — еңбектеу.

Полиго́н — полигон: 1) атыс орны, әскерді белгілі бір әскер өнеріне (ату т. б.) үйрететін жер, орын; 2) көп бұрыш тәрізді етіп салынған қамал қорғандары.

Полигон артиллерийский — артиллерия полигоны.

Полипла́н — полиплан (үштен артық бірінің үстінде бірі тұрған қанатты аэроплан).

Поли́тика — саясат.

Политика агрессивная — агрессиялы саясат.

Политика вне́шняя — сыртқы саясат.

Политика мирная — бейбітшілік саясаты.

Политический — саяси.

Политрук — политрук, саяси жетекші: 1) ССРСтің барлық әскерлерінің әскери — саяси составының бірінші ерекше атағы; 2) әскерлер арасындағы саяси жетекші.

Политсостав (политический состав)—политсостав (Қызыл Армияда және әскери-теңіз флотында-әскери-саяси қызметкерлерінің составы).

Политуправление (политическое управление) — саяси басқарма.

Полить местность ОВ — белгілі бір жерге уландырғыш заттарды төгу.

Полк — полк (дивизия составына кіретін өздігінен әрекет ететін әскери-әкімшілік единица).

Полк артиллерийский — артиллерия полкы.

Полк запасный — запастағы полк.

Полк моторизированный — моторлы полк.

Полк саперный — сапер полкы.

Полк стрелковый — атқыш полк.

Полк танковый — танк полкы.

Полк инженерный — инженер полкы.

Полк пехотный — пехота полкы.

Полковник — полковник: 1) жалпы алғанда — полк командирі; 2) ССРСтің құрғақтағы және әуедегі күштерінің бесінші командир атағы.

Полководец—полководец (қолбасы, әскер бастығы, басшысы).

Полковой — полктық.

Полностью — түгелімен.

Полночный—түн ортасындағы.

Полночь — түн ортасы.

Полный — толық, толған.

Полоборота — жарты бұрылыс, бұрылыңқырау.

Полоборота налево! — полоборота налево («солға жартылай бұрыл!» деген команда).

Полоборота направо!—полоборота направо («оңға жартылай бұрылу!» деген команда).

Положение — жағдай; ереже.

Положение военное — әскери жағдай, соғыстық хал.

Положение военно-осадное — әскери қамаудағы жағдай.

Положение исходное — шығыстық жағдай.

Положение угрожающее — қауыпты жағдай.

Положить — қою.

Положить (коня на землю) — атты жерге жатқызу.

Положить оружие — қарсылық көрсетпеу, берілу, тұтқынға алыну.

Положить конец — мүлде жоқ қылу, жойып жіберу.

Положиться — сену, сүйену.

Полоса — полоса (жолақ, аймақ, алап).

Полоса заграждения — бөгеу полосасы.

Полоса обороны — қорғану полосасы.

Полоса наступления — шабуыл жасау полосасы.

Полоса обстрела — оқ жаудыратын, оқ астына алынатын полоса.

Полоса прифронтовая — майдан маңындағы алап.

Полотно́ — полотно (теміржол үйіндісі).

Полуваго́н — ашық вагон (төбесі ашық, биік борты (кенересі) бар жүк тиейтін вагон).

Полу́денный — тал түстегі.

Полуживо́й — шала жансар.

Полума́ска — жарым маска (беттің жоғарғы жағын ғана жауып тұратын).

Полуме́ртвый — шала өлік.

Полумра́к — іңір.

Полуоборо́т — жарты бұрылыс.

Полуосвещённый — қаракөлеңкелі.

Полуо́стров — түбек, жарты арал.

Полуотво́ренный — *полуоткрытый* деген сөзді қара.

Полуоткры́тый — шала ашылған.

Полуторапла́н — полутораплан (жоғарғы қанаты төменгі қанатынан үлкен, кең аэроплан).

Полутьма́ — күңгірт, алакөлеңке.

Получи́ть — алу.

Получить пробоину от торпеды — торпеда тиіп тесілу.

Полуша́г — жарты адым.

Полушу́бок — қысқа тон.

Полуэкипа́ж — жарты экипаж (экипаждың жартысына тең әскер бөлімі).

Полуэскадро́н — жарты эскадрон.

По́лчище — көп әскер.

Полша́га — жарты адым.

По́лый — бос, қуыс; өзеннің мұз қаптаған жері; тасқын (су).

По́льзоваться — пайдалану.

Поля́на — тоғайдың ішіндегі, ортасындағы яки шетіндегі алаң; ашық жер.

Поме́ха — кедергі.

Помеша́ть противнику — жауға бөгет жасау, кедергі келтіру.

Помеще́ние — үй.

Помещение караульное — қарауыл тұратын үй.

Помо́чь — жәрдемдесу, көмектесу.

Помо́щник — жәрдемші.

Помощник командира — командирдің жәрдемшісі.

По́мощь — жәрдем, көмек.

Помощь медицинская — дәрігерлік жәрдем.

Помощь первая — алғашқы жәрдем.

Пона́добиться — керек болу.

Понапра́сну — босқа.

Понести́ поражение — жеңілу.

Понизо́вый — өзеннің аяғындағы, аяқ жағындағы.

Понизо́вье — өзеннің аяғындағы, аяқ жағындағы жер.

Понима́ть — түсіну.

Понто́н — понтон: 1) көпірдің тіреуі ретінде пайдаланатын жазық түпті қайық; 2) жүзіп жүретін көпір, қалқымалы көпір.

Понтонёр — понтонер: 1) понтон жасау ісінің маманы; 2) понтон жасау, құру бөлімінде қызмет ететін әскери қызметкер.

Поня́тно — түсінікті.

Поня́тно? — түсінікті ме?

По одному — бір-бірден.

Поочерёдно — кезек-кезегімен, кезектесіп.

Попада́ние — 1) *попасть* деген сөзді қара (1-мағанасында); 2) тию.

Попадание прямое — дәл тию.

Попа́сть — 1) тигізу; 2) үстінен шығу, тұтқыйылдан кездесу; 3) келу, жету; 4) түсу, түсіп қалу (мысалы, тұтқынға).

Попасть в засаду — засадаға түсу, түсіп қалу.

Попасть в цель — нысанаға тигізу.

Поплаво́к — 1) фарватерді көрсету үшін судың бетінде қалқып жүретін белгі (якорьға байлап қойған); 2) ішіне жел толтырылған резинкаланған мешок (әскерлерді судан өткізгенде, көпір, паром жасау ісінде қолданылады); 3) құрыдағы самолеттің судан көтеріліп ұшуы үшін дөңгелегінің орнына жасалған қайық тәрізді кішкентай конструкция.

Пополне́ние — 1) *пополнить* деген сөзді қара; 2) әскер бөлімдеріне қосымша шақырылған әскерлер.

Попо́лнить — толтыру.

По порядку номеров рассчитайтесь! — по порядку номеров рассчитайтесь («номер реті бойынша санаңдар!» деген команда).

Попы́тка — ыңғайлану, әрекет ету.

Попытка к бегству — қашуға ыңғайлану.

Пораже́ние — жеңілу, тас-талқаны шығу.

Поражённый — жеңілген, тас-талқаны шыққан.

Порази́ть — жеңу, жеңіп шығу.

Пора́нить — жаралау.

Поро́жний — бос (вагон, жәшік т. б.).

Порожня́к — бос вагондар.

Поро́тно — рота-ротамен.

По́росль — 1) кесілген ағаштың түбіне шыққан балапан ағаш; жас тоғай; 2) ұсақ қалың тоғай.

По́рох — оқ-дәрі.

Порох бездымный — түтінсіз оқ-дәрі.

Порох черный (дымный) — қара (түтінді) оқ-дәрі.

Порох держать сухим — соғыс әрекетіне әрдайым даяр болу; дайын боп тұру.

Порохо́вница — оқ-дәрі қоятын банка яки коробка.

Порохово́й — оқ-дәрінің; оқ-дәрі, жарылғыш заттар сақтайтын яки жасайтын.

Порт — порт: 1) кеме тоқтайтын жер; 2) кеменің бортындағы қарулардың ауызын шығарып қоятын тесік.

Порт военный — әскери порт.

Порт воздушный — аэропландардың, дирижабльдердің қонуы және тұруы үшін ерекше жасалған орын.

По́ртить — бұзу, бүлдіру.

Портупе́я — портупея (қылыш, қанжар т. б. асатын белбеу).

Портя́нка — шұлғау.

Поруче́ние — тапсырма.

Пору́ченный — тапсырылған.

Поручи́ть — тапсыру.

По́рча — бұзу, бүлдіру.

Поря́док — тәртіп.

Порядок боевой — әскери тәртіп.

Поса́дка — отырғызу (мысалы, поезға); қону (самолет).

Посадка вынужденная — амалсыздан бір жерге қону (самолет жөнінде).

Посереди́не — ортасында.

Посла́ть — 1) жіберу; 2) аттандыру.

Послевое́нный — соғыстан кейінгі; 1914 — 1918 ж. жиһангер соғысынан кейінгі.

Посо́бие — жәрдем, көмек (ақшалай).
Поспе́ть — үлгіру.
Поспеши́ть — асығу.
Поспе́шно — асығып, тез.
Поспе́шность — асығыстық.
Поспе́шный — асығыс.
Посреди́ — ортасында.
Посре́дством — арқылы.
Пост — пост (бір нәрсені қорғау үшін, бақылау үшін белгілі бір жерге қойған күзетші (бір яки екі кісі) яки қарулы команда; қорғауға, бақылауға қолайлы орын, жер; екі қолеялы теміржолдардағы кішкентай қосымша, көмекші станция.
Пост береговой — су жағасындағы пост.
Пост звукоулавливающий—самолеттің дыбысын ұстайтын пост.
Пост караульный — қарауыл посты.
Пост наблюдательный — бақылау посты.
Пост связи — қатнас посты.
Пост сигнальный — сигнал посты.
Пост сторожевой—күзет посты.
Поста́вить в известность — білдіру.
Постепе́нно — бірте-бірте.
Постово́й—постың; поста тұрған.
Посторо́нний — шет, бөтен.
Постоя́нный — тұрақты.
Постре́ливать — анда-санда бір атып қою.
Пострели́ть — атыңқырау.
По-строево́му — строй (саф) тәрізде, саф ретінде.
Построе́ние — строй, саф, қатар, сафқа тізу, саф түзеу.
Постро́ить — *строить* деген сөзді қара.
Постро́иться — стройға тұру.
По́ступь — жүріс.
Постуча́ть — бірнеше рет қағу (мысалы, есікті).
Посы́лка — посылка; жіберу.
Посы́льный — 1) тапсырма беріп бір жаққа жіберілетін (мысалы, кеме); 2) қағаз тасыйтын, әртүрлі тапсырмаларды орындайтын жай әскер.
По телефону — телефонмен (сөйлесу).
Потенциа́л войны — соғыстың потенциалы (соғыс жүргізуге керекті нәрсенің бәрі).
Поте́рна — потерна (қамал құрылыстарында галерея тәрізді жабық жол).
Потерпе́ть аварию — апатқа ұшырау.
Потерпеть поражение — жеңілу.
Поте́ря — соғыс кезінде қыйралған қару-жарақтар, өлген әскерлер.
Потеря́ть направление — бағытты жоғалту.
Потихо́ньку — ақырын, ақырын ғана, білдірмей, сездірмей.
Потни́к — терлік.
Пото́к — тасқын, ағын.
Потоло́к — төбе (ұшқыш аппараттарының (самолет, дирижабль т. б.) ең жоғары ұшып бара алатын жері).
Пото́п — топан, тасқын.
Потопи́ть — суға батыру, батырып жіберу,
Потопле́ние — *потопить* деген сөзді қара.
Пото́пленный — суға батырылған.
Потре́панный — әбден әлсіреген, шаршаған, әлсізденген.
Поту́шенный — сөндірілген.
Потуши́ть — сөндіру.
По уставу — устав бойынша.

Похо́д — жорық.
Похо́дный — 1) жорықта қолданылатын, жорыққа арналған; 2) көшпелі, жылжымалы, тұрақты емес (госпиталь т. б.);
По́чта — почта.
Почта голубиная — көгершін почта (үйретілген көгершін арқылы жіберілетін хат т. б.).
Почта полевая — жорық почтасы.
Почтальон — почтальон (хат тасушы).
По́яс — белбеу.
Появле́ние — пайда болу, келу, көріну.
Появление противника — жаудың пайда болуы, келуі.
Появля́ться — *появление* деген сөзді қара.
Пра́вило — ереже.
Пра́вить машиной — машинаны басқару.
Пра́чечная — кір жуатын орын, жер.
Прегра́да — бөгет, кедергі.
Превосходи́ть — асып түсу, басым болу.
Превосхо́дство — басымдылық, басымдық.
Превосходство воздушное — әуе күші жағынан басымдық.
Превосходство морское — теңіз күші жағынан басымдық.
Превосходство численное — сан жағынан басымдық.
Прегради́ть — бөгеу, бөгет жасау.
Прегражде́нный — бөгеттелген, бөгелген.
Пре́данность — берілгендік.
Преданность делу пролетарской революции —пролетариат революциясы ісіне берілгендік.
Пре́данный — берілген.
Преданный делу партии Ленина — Сталина — Ленин — Сталин партиясының ісіне берілген.
Преда́тель — опасыз, сатылған адам.
Преда́тельство — опасыздық дұшпанға, жауға сатылушылық.
Преда́ть — опасыздық істеу, сатылу (дұшпанға, жауға).
Предвари́тельно — алдын-ала, күн ілгері.
Предви́деть — болжау, болашақты, алдағыны болжап білу.
Предводи́тель —бастаушы, жетекші.
Предводи́тельство — жетекші болушылық, бастық болушылық.
Предводи́тельствовать — жетектеу, жетекші болу.
Предвое́нный — соғыс алдындағы, соғыс алдында болған, болатын.
Предго́рье — тау алды.
Преде́л — шек, бір нәрсенің ең жоғарғы сатысы.
Предме́стье — қала шетіндегі, қала маңындағы поселок, қала шетіндегі, маңайындағы жер.
Предме́т — зат, нәрсе.
Предмо́стный —көпір алдындағы.
Предмо́стье — көпір алды.
Предназнача́ть — тағайындау.
Предназна́ченный — тағайындалған.
Преднаме́ренный — әдейі, жорта істейтін яки істелген, қасақана.
Предостере́чь — сақтандыру.
Предосторо́жность — абайлаушылық, сақтық; сақтық шарасы.

Предотвратить — болдырмау, бетін бұру (жамандықтан).

Предотвращение — *предотвратить* деген сөзді қара.

Предохранитель — бір нәрседен сақтаушы, сақтайтын аспап, сақтайтын құрал.

Предписание — жазба бұйрық, жарлық.

Предписать — бұйыру, жазба бұйрық беру.

Предплечье — білек.

Предполагать — болжау; ниеттену, бір әрекетті істеуді, бір іске кірісуді ойлау.

Предположение — болжау.

Предположительно — болжаумен.

Предположительный — болжаулы.

Предпринять — бір іске әрекетке кірісу, бір нәрсені орындауға талаптану, бел байлау.

Предприятие — өндіріс орны.

Предрассветный — таң алдындағы.

Предрешить — 1) алдын-ала, күн бұрын шешіп қою; 2) бір істің, әрекеттің дамуын, өркендеуін, барысын күн бұрын алдын-ала белгілеп қою, анықтап қою.

Предсказание — 1) күн ілгері болашақты, алдыңғыны болжап айту; 2) күн ілгері болашақта, алда не болатындығы жөнінде болжап айтылған сөз.

Предсказать — *предсказание* деген сөзді қара. (1 мағанада).

Представить к награде — наградқа ұсыну.

Предугадать — күн ілгері көзі жету, білу, біліп алу.

Предугадать намерение противника — жаудың ниетін күн ілгері білу.

Предупредительный — сақтандыратын, ескертетін.

Предупредить — ескерту, еске салу.

Предупреждение — *предупредить* деген сөзді қара.

Предусмотреть — күн ілгері қам ету, көзі жету.

Предусмотрительность — күн ілгері алда не болатынды білушілік, соған көзі жетушілік, сақтық.

Предусмотрительный — күн ілгері алда не болатынын білетін, соған көзі жететін, сақ.

Предчувствовать — күн ілгері сезу.

Предъявить—көрсету (мысалы, документін); білдіру (мысалы, наразылығын).

Прежде всего — ең алдымен.

Презирать — жек көру.

Презрение к смерти — өлімді көзге ілмеу, өлімнен тайсалмау.

Презренный — жексұрын.

Преимущественно — әсіресе, көбінесе.

Преимущество — бір нәрсенің басқадан гөрі артықшылығы, өзгешелігі, басымдылығы.

Прекратить — тоқтату.

Прекратить военные действия — соғыс әрекеттерін тоқтату.

Прекратиться — тоқталу.

Прекращение —тоқтату, тоқталу.

Преобладать — басым алу, басымды болу, үстем болу

Преодоление — *преодолеть* деген сөзді қара.

Преодоле́ть — жеңу, жеңіп шығу.
Преодолеть препятствия — бөгетті, кедергіні жеңу.
Преодолеть трудность — қыйыншылықты жеңу.
Преодоли́мый — жеңе аларлық.
Препя́тствие — кедергі, бөгет.
Препятствие бетонированное — бетоннан жасалған бөгет.
Препятствие естественное — тәбиғи бөгет.
Препятствие искусственное — жасанды бөгет.
Препятствие противотанковое — танкіге қарсы бөгет.
Препя́тствовать — кедергілік жасау, бөгет болу.
Прерва́ть бой — ұрысты тоқтату.
Пресе́чь — бір нәрсенің, әрекеттің дамуын, барысын тоқтату; жоқ қылу, жойып жіберу.
Пресле́дование — ізіне түсу, қуалау; қысымшылық көрсету, қыйнау.
Пресле́дователь — ізіне түсуші, қуалаушы; қысымшылық көрсетуші, қыйнаушы.
Пресле́довать — *преследование* деген сөзді қара.
Преступле́ние — қылмыс.
Престу́пник — қылмысты адам.
Престу́пный — қылмысты.
Прибе́гнуть к оружию — қару колдану.
Прибежа́ть — жүгіріп бару, жүгіріп жету, жүгіріп келу.
Приближа́ться — жақындау.
Приближе́ние — *приближаться* деген сөзді қара.
Приблизи́тельно — шамада, шамасында.
Прибли́зить — жақындату.
Прибо́р — аспап.
Прибре́жный — су жағасындағы.
Прибре́жье — су жағасы, су жағасындағы жер.
Прибы́тие — келу (поездың т. б.).
Прибы́ть — 1) келу, жетіп келу; 2) көбею, көтерілу (су).
Прива́л — 1) су жағасына келіп тоқтау (кеме); 2) кідіріс; 3) кідіріп дем алатын жер.
Привал большой — түстік, қоналқа.
Привал малый — кідіріс, демалыс.
Привали́ть — су жағасына келіп тоқтау (кеме).
Приведе́ние в порядок — тәртіпке келтіру.
Привезти́ — алып келу (көлікпен).
Привести́ — жетектеп алып келу; айдап келу (мысалы, тұтқынды).
Привести в боевую готовность — соғысқа дайын халге келтіру.
Привести в негодность — жарамсыз етіп тастау, бүлдіріп тастау.
Приво́д — айдап әкелу.
Привокза́льный — вокзал жанындағы, қасындағы.
Пригна́ть — айдап әкелу.
При́город — үлкен қаланың маңайындағы, төңірегіндегі, қасындағы кішкене қала, поселок (поселке).
При́городный — қаланың маңайындағы, төңірегіндегі.
Приго́рок — кішкентай төбе, дөң; тау етегіндегі төбе.
Пригото́вить — даярлау, дайындау.

Пригранйчный—шекара қасындағы, шекара бойындағы.
Придавйть — жаншып тастау.
Прйданный — қарамағына берілген (қару, құрал).
Придаток — дирижабль конструкциясының корпустан сыртқа шығып тұрған бір бөлімі.
Придвинуться — жылжып жақындау.
Придорожный — жол бойындағы.
Придумать — ойлап табу, ылажын табу.
Приезжий — келген (бір жақтан келген кісі).
Приём — 1) әдіс (бір нәрсені істеу, бір әрекетті орындау жолы, әдісі); 2) алу, қабылдау.
Приемлемый — қолайлы, қолдануға жарайтын.
Приёмник — *радиоприемник* деген сөзді қара.
Приемник станкового пулемета — станокті пулеметтің патрон қабылдаушысы.
Прижать — жаншу, қысу.
Приземление — *приземлиться* деген сөзді қара.
Приземлиться — жерге қону (самолет).
Прйзнак — белгі.
Признак отличительный— айыру белгісі.
Признать — тану (түрінен, белгісінен).
Признаться — мойнына алу.
Призыв — 1) әскерге шақырылғандар, шақырылатындар; 2) шақыру.
Призываться — әскерге шақырылу.
Призывник—әскерге шақырылған.
Призывной—әскер жасындағы; әскерге шақыру (участкасы); әскерге шақырылатын кісі.
Призывный — шақыратын.
Приказ — бұйрық, жарлық.
Приказ боевой — әскери жарлық.
Приказ словесный — ауызша берілген жарлық.
Приказание—1) бұйрық; 2) тек жеке орындаушыларға, атқарушыларға берілген бұйрық, яки командир атынан штабтың начальнигінің беретін бұйрығы.
Приказать — бұйрық беру.
Приклад — винтовканың дүмі.
Прикладка — көздеу.
Прикол — қазық.
Приколоть — түйреп, шаншып өлтіру.
При командире —командир жанында.
Прикомандировать — қызмет атқару үшін біреудің қарамағына уақытша тағайындап жіберу.
Прикончить — өлтіру, өлтіріп тастау.
Прикоснуться — тиіп кету, жанасу.
Прикрутить — бұрап байлап тастау.
Прикрывать — 1) тасалау, бүркеп тұру; 2) әскерлердің әрекетімен қорғау.
Прикрывать дымовой завесой — түтінмен бүркеу.
Прикрытие — 1) тасалау. 2) қорғау; 3) бір нәрсені қорғап тұратын әскер бөлімі, конвой.
Прикрытие артиллерийское — артиллерияден оқ жаудырып тасалау.

Прилега́ть — бір нәрсенің қасында, жанында болу, тұру, іргелес болу.
Приле́зть — еңбектеп кіру, еңбектеп жақындау, еңбектеп келу.
Прилёт — ұшып келуі (самолеттің, дирижабльдің).
Прилете́ть — ұшып келу.
Приле́чь — жату, біраз уақыт бір жерге жатып тұру; жатып жасырыну.
Приложи́ть все силы — барлық күшін салу.
Приложи́ться — көздеу.
Примене́ние — *применить* деген сөзді қара.
Примени́ть — іске асыру, қолдану.
Примени́ться — бейімделу.
Примениться к местности — жерге бейімделу.
Приме́р — үлгі.
Приме́рно — шамасында, шама бойынша.
Приме́та — белгі, таңба.
Приме́тить — белгілеу, байқау, ескеріп қалу.
Приме́тливость — байқағыштық.
Приме́тный — белгілі, таңбалы, ашық көрініп тұрған.
Примкну́ть — жақындап қатарына тұру.
Примкнуть штык — штыкты винтовканың басына кигізу.
Принорови́ться — үйрену, бейімделу, ыңғайлану.
Принужда́ть — зорлау.
Принужде́ние — зорлық.
Принять — 1) қабылдау; 2) алу, әбден түсініп алып қайталау (команданы, сигналды т. б.).
Принять бой — жау бастаған соғыстан бас тартпау, жауға соққы беру.
Принять решение — бір әрекетті ұйғару, тоқтамға келу.
Принять участие в бою — ұрысқа қатынасу.
Приовра́жье — жыра жанындағы жер, жыраға іргелес тұрған жер.
Приозёрный — көл бойындағы, көл маңайындағы.
Приостанови́ть — тоқтату.
Приоткры́ть — азғана ашып қою (мысалы, есікті).
Припа́сы боевые — снарядтар, патрондар.
Припасы съестные — жейтін азық-түлік.
Приползти́ — еңбектеп бару, еңбектеп келу.
Приплы́ть — жүзіп келу.
Присво́ить — атақ беру.
Прислу́га — прислуга (артиллерия қарауылына яки пулеметке қызмет ететін команда).
Прислу́шаться — зейін салып тыңдау.
Присмотре́ть — бақылап қарау.
Присоедине́ние — *присоединить* деген сөзді қара.
Присоединённый — қосылған.
Присоедини́ть — қосу, қосып жіберу.
Присоедини́ться — қосылу.
Приспосо́бить — бейімдеу, ыңғайлау.
Приспосо́биться — бейімделу, ыңғайлану.
Приспособле́ние — 1) *приспособить, приспособиться* деген сөзді қара; 2) бір нәрсені әрекетке, қыймылға келтіру үшін жасалған нәрсе (аспап, механизм, аппарат).
Приспусти́ть — төменге түсіру.

Пристань — пристань (су жағасындағы кеме тоқтайтын орын).
Пристать — су жағасына келіп тоқтау (кеме).
Пристрел — *пристрелять* деген сөзді қара.
Пристрелить — атып өлтіру (табанда).
Пристрелка — сынама атыс (көздеген жердің жақын-алыстығын білу үшін және қарудың қарауылын дұрыстап алу үшін, сынап атып көру).
Пристрельный — сынап атып көру үшін керекті.
Пристрелянный — атып сыналған, сынап атып қараулы дұрысталған (қару).
Пристрелять — бірнеше рет сынап атып, қарудың қарауылын дұрыстау.
Пристреляться — бірнеше рет сынап атқан соң, қарауылы дұрысталу.
Пристроить — қатарға тұрғызу (бір линияға тізіп қою).
Пристроиться — қатарына, стройына қосылу.
Пристроиться к первой роте — бірінші ротаның қатарына, стройына қосылу.
Приструга — шеттік.
Приступ — атака, штурм, шабуыл.
Приступить — кірісу.
Приступиться — жақындау, жақын келу.
Пристяжка — пардағы ат, шетке жегетін ат.
Пристяжной — шетке жегілетін ат.
Присяга — ант.
Присягать — ант беру.
Притаиться — жасырыну, тығылу, бұғу.
Притвориться — мекерсу, сылтаурату.
Притеснение — қысымшылық көрсету; күн көрсетпеу.
Притеснитель — қысымшылық көрсетуші, күн көрсетпеуші.
Притянуть — өзіне қарай тарту.
Приумолкнуть — біраз уақытқа дейін үн шығармау, үндемеу.
Приутихнуть — бәсеңдеу.
Приучиться — үйрену, бейімделу.
Приход — келу, келіп жету, бір нәрсенің келуі.
Приход войск — әскердің келуі.
Прицел — көздеуіш, прицел.
Прицелиться — көздеу.
Прицеп — прицеп (тіркеп қоятын вагон; тракторға, жүк тасыйтын автомобильге т. б. тіркеп қойған арба).
Прицепить — тіркеп қою (мысалы, вагонды).
Прицепной — тіркеп қоятын, өзі жүрмейтін.
Причал — причал: 1) *причалить* деген сөзді қара; 2) су жағасына келіп тоқтаған кемені байлап қоятын яки қонған дирижабльді байлап қоятын арқан; 3) су жағасына келіп тоқтаған кемені байлап қоятын жер, қонған дирижабльді байлап қоятын жер.
Причалить — 1) қонған дирижабльді яки су жағасына келіп тұрған кемені байлап қою; 2) су жағасына келіп тұру (кеме), қону (дирижабль).
Пришвартовать — причалдау (кемені жағаға, дирижабль-

ді жерге мықты (причал) арқанмен байлап қою.

Пришвартова́ться — причалдану (кеменің жағаға, дирижабльдің жерге мықтап байлануы).

Пришпо́рить — тебіну.

Пробивно́й — тесілетін, оқ тесіп өтетін, тесіп өту.

Проби́ть — тесіп тастау, тесіп жіберу (снарядпен, минамен яки басқа құралмен); тесіп өту; жол салу.

Проби́ться — жол салу, қыйын жерлерден, бөгеттерден үлкен қыйыншылықпен өтіп кету.

Про́бка — пробка (вагондардың теміржолда, қайықтардың, кемелердің өзенде, адамдардың тар жолда топтанып қалып, жол бермей, бір қалыпты жүріске кедергі келтіруі).

Проблужда́ть — адасып кету, адасып қалу, адасып жүру.

Про́бный — сынап көру үшін арналған, жасалған, сынап көру үшін жүргізілетін, атылатын, ататын.

Про́бовать — сынап көру, байқап көру.

Про́боина — тесілген жер, тесіп өткен жер.

Проболта́ть, проболта́ться — айтып қою (ауызына ие болмай, құфия, жасырын нәрсені біреуге айтып қою).

Пробра́ться — өтіп кету (үлкен қыйыншылықпен бір жерден жүріп өтіп кету, жасырынып, білдірмей, сездірмей өтіп кету).

Пробрести́ — үлкен қыйыншылықпен сүйреліп жүріп бір жерден өтіп кету, бір жерге жету, келу.

Прова́л — 1) *провалиться* деген сөзді қара. (2-мағнасында); 2) ойылған жер, шұңқыр; 3) түкке аспай қалу, масқара болу.

Провали́ться — 1) құлап түсу, түсіп кету (шұңқырға); 2) сынып, шіріп құлап түсу; 3) түкке аспай қалу, масқара болу.

Прове́рить — тексеру.

Прове́рка — тексеріс, тексеру.

Провести́ — 1) өткізу; жүргізу; 2) іс жүзіне асыру; 3) белгілеу; 4) салу (жол), орнату (электр).

Провести границу — шекараны белгілеу.

Провести межу — межелеу.

Провести новое шоссе — жаңа тас жол төсеу (салу).

Провести отряд через болото — отрядты сазды батпақты жерден өткізу.

Прове́тривать — үйге таза һауа жіберу.

Провиа́нт — азық-түлік.

Про́вод — провод (электрдің, телефонның, телеграфтың, радионың сымы).

Прово́дка — 1) *провести* деген сөзді қара (1, 3, 4-мағнада); 2) *провод* деген сөзді қара.

Проводни́к — жетекші, жол көрсетуші.

Провожа́тый — жол көрсетуші, шығарып салушы.

Провока́тор — провокатор (провокация жүргізуші).

Провокацио́нный — провокациялы, провокациялық, шпионаждық, зиянкестік.

Провока́ция — провокация: 1) шпионаждық, зыянкестік істеу мақсатымен капиталистік елдер тарапынан жіберілген жасырын

агенттердің предательдік әрекеті; 2) қастық ниетпен арандатушылық, итермелеушілік әрекеті.

Прово́лока — 1) сым; 2) сымнан жасалған бөгет.

Проволока колючая — тікенді сым.

Прово́лочный — сымнан жасалған.

Провоци́ровать — провокация жасау, провокация жасауға дем беру, итермелеу.

Прога́лина — тоғай ішінде ағаш шықпаған жер, ашық жер.

Проги́б моста — көпірдің майысқан жері.

Прогна́ть — қуып жіберу.

Прода́жный — сатылғыш (дұшпанға, жауға оңай сатылатын, беріліп кететін, предательдікке тез берілетін).

Прода́ть — сату (жауға, дұшпанға сату, беру, предательдік істеу).

Прода́ться — сатылу (жауға, дұшпанға сатылу, берілу, предательдік істеу).

Продвиже́ние — *продвинуться* деген сөзді қара.

Продви́нуться — алға жүру, алға басу.

Проде́лка — айла, құлық.

Продержа́ться — белгілі бір уақытқа дейін қорғап, сақтап, бермей тұру.

Продово́льствие — азық-түлік.

Продово́льствовать — азық-түлікпен қамтамасыз ету.

Продолжа́ть — бастаған істі, әрекетті созу, жүргізе беру.

Продолжа́ться — тоқталмау, созыла беру.

Продолже́ние — *продолжать, продолжаться* деген сөзді қара.

Продолжи́тельный — ұзақ.

Продо́лжить — созу, ұзату.

Проду́кт — азық, өнім.

Проду́манный — әбден ойланған, ақыл-ойға салынған.

Проду́мать — әбден ойлау, ақыл-ойға салу.

Продыря́вить — тесіп тастау, тесіп жіберу.

Продыря́виться — тесілу, тесіліп қалу.

Прое́зжий — жүргінші, жолаушы.

Прое́хать — 1) тоқтамастан жүріп өтіп кету (көлікпен); 2) тоқтайтын жерге тоқтамай, жүріп кету; 3) белгілі бір жерді (аралықты) жүріп шығу, жүріп өту.

Прожда́ть — күтіп тұру.

Проже́ктор — прожектор (күшті жарық шығаратын, шашатын, беретін аспап).

Прожектор корабельный — кеме прожекторы.

Прожектор сигнальный — сигнал беретін прожектор.

Прожектори́ст — прожекторист (прожектор маманы).

Про́игранный — ұтылған.

Проигра́ть — ұтылу.

Произвести́ перегруппировку — қайтадан топтау.

Произвести разведку — шолу ісін жүргізу.

Произво́дство — өндіріс орны.

Произво́л — білгенін істеушілік, мейрімсіздік, қаталдық, ойына келгенді істеушілік, өз бетімен кетушілік.

Про́иски — жаман, бұзық, арам ниетті, ойды, әрекетті көздеген жасырын, залымдық әрекет.

Происше́ствие — уақиға.

Пройде́нный — өткен.

Про́йма — пройма (артиллерия снарядтарының калибрін анықтайтын аспап).

Пройти — өту, жүріп өтіп кету, жүру; тоқтау (жаңбыр т. б.).

Пройти военную службу — әскери қызметті өтеп шығу.

Прокладка — салу (жол); орнату, аралық.

Прокладка кабеля — кабельді орнату.

Проколо́ть — шаншып, түйреп жаралап тастау.

Прокопа́ть — қазу (ор, шұңқыр т. б.).

Пролёзть — кіру.

Пролёт — пролет: 1) *пролететь* деген сөзді қара; 2) бос жер, ашық жер; 3) темір-жолдың бір станциямен екінші станцияның арасындағы жері, бір станциямен екінші станцияның аралығы; 4) көпірдің буын-буын бөлшегі, діңгек аралары.

Пролете́ть — ұшу, ұшып өту.

Проли́в — қылы, бұғаз.

Проли́ть кровь — қан төгу.

Проложи́ть — салу (жол).

Проложить дорогу через болото — батпақты жердің үстінен жол салу.

Проложить курс — жүретін жолды картада сызып белгілеп қою (аэроплан, кеме жөнінде).

Промарширова́ть — белгілі бір уақыт ішінде маршировка жасап жүру; адымдап (маршпен) жүріп, белгілі бір жерді жүріп өту.

Про́мах — тигізе алмау (атқанда); қате.

Промахну́ться — тигізбеу, тимей кету (атқанда, лақтырғанда, тастағанда).

Промедле́ние — *промедлить* деген сөзді қара.

Проме́длить — кешіктіру.

Промежу́ток — ара, аралық.

Промежу́точный — арадағы, аралығындағы.

Промости́ть — көпір салу.

Промыва́ть — жуу.

Про́мысел — кәсіп орны.

Промы́шленность военная — соғыс өнеркәсібі.

Пронести́сь — өте шығу, тез өтіп кету (бір нәрсенің жанынан).

Пронзи́ть — тесіп өту,

Прони́кнуть — кіріп кету, еніп кету.

Пронырну́ть — сүңгіп кету.

Пропага́нда — пропаганда (насихат).

Пропали́ть — ату.

Про́пасть — терең қыя, жыра, құз.

Пропа́сть — жоғалу, жоғалып кету.

Пропе́ллер — пропеллер (аэропланның, дирижабльдің ұшуына керекті айналғыш құрал).

Проплы́ть — бір нәрсенің жанынан жүзіп өтіп кету; жүзіп өту, жүзіп шығу.

Проползти́ — еңбектеу, еңбектеп бару (келу), еңбектеп бір нәрсенің жанынан өтіп кету; белгілі бір аралықты еңбектеп өту; еңбектеп кіру.

Про́пуск — пропуск: 1) *пропустить* деген сөзді қара; 2) бір жерге кіруге, баруға рұхсат ететін документ; 3) *пароль* деген сөзді қара.

Пропусти́ть — өткізу; жол беру, жіберу.

Прорва́ть — 1) жұлып кету (бөгетті); 2) қарсылығын жойып, қақ жарып өту (жаудың майданын, қамалын т. б.).

Прорвать неприятельский фронт—жаудың майданын қақ жарып өту, үзіп тастау.

Прорваться — бір нәрсенің күшінен, екпінінен сыну, жарылу, тесілу, жұлынып кету (мысалы, бөгет), жарып, бұзып өту (майдан).

Прорезь прицела — көздеуіштің тілігі.

Прорубить просеку — ағаштарды шауып тастап, тоғайдың ішіне жол салу.

Прорыв — 1) *прорвать, прорваться* деген сөзді қара; 2) олқылық (жұмыста); 3) жырып тастаған, жарып шыққан жер; 4) жарып өткен жер; үзілген жер (майдан).

Прорыть — қазу, қазып шығару (мысалы, ор, тоннель).

Просверлить — бұрғылап тесу, бірдеңемен тесіп тесік жасау.

Просвет — 1) нысанадағы точкадан төменірек көздегеннен қалған кішкене жолақ; 2) қараңғы жерге түсіп тұрған жарық; 3) жарық түсетін саңлау; 4) дәреже белгілеріндегі (петлицада т. б.) жолақ.

Просека — жол салу үшін, яки бір нәрсенің шекарасын белгілеу үшін, межелеу үшін тоғайдың арасындағы ағаштары кесіп тасталған ашық жер.

Проселок — ауыл арасындағы тас төселмеген жол.

Просить разрешение — рұхсат сұрау.

Проскакать — шауып жету, шоқытып бару (атпен); бір нәрсенің жанынан, қасынан шауып өтіп кету.

Проскользнуть — білгізбей өтіп кету; сәл көріну, жылт ету.

Проскочить — 1) тез жүріп, тез жүгіріп өтіп кету; 2) тар жерден яки кедергіден, бөгеттен өтіп кету.

Проследить — ізіне түсу.

Проспект — проспект (қаланың кең, үлкен көшесі).

Простеречь — күзету.

Простираться — созылу (жер көлемі).

Простоять — 1) орнынан қозғалмай тұрып қалу; 2) бір жерге жайласып тұрып қалу, мекендеп қалу.

Пространство — кеңістік.

Пространство воздушное — әуедегі кеңістік.

Простреленный — оқ тесіп өткен.

Простреливать—1) *прострелять* деген сөзді қара (1-мағнада); 2) барлық жеріне оқ жаудыру.

Простреливать участки противника — жаудың участкаларына (алып тұрған барлық жеріне) оқ жаудыру.

Прострелить — тесе ату, бір жағынан атып арғы жағынан шығару.

Пространный — сынап атылған (жаңа мылтық).

Прострелять — 1) атып сынау (жаңа мылтықты); 2) белгілі бір уақытты атумен өткізу.

Просчитаться — қателесу, жаңылысу.

Протаранить — 1) тесіп жіберу (таранмен); 2) кеменің, самолеттің өткір тұмсық жақ астымен соғып жарып жіберу.

Протест — қарсылық, наразылық.

Протестова́ть — қарсылығын, наразылығын білдіру.
Про́тив — қарсы.
Проти́вник — жау.
Противоаэропланный — аэропланға қарсы (аэропланды ататын).
Противовозду́шный — әуе шабуылына қарсы.
Противога́з — противогаз (улы газдан, түтіннен сақтану үшін бетке киетін нәрсе).
Противо́газ боевой — соғыста киетін противогаз.
Противогаз конский — атқа кидіретін противогаз.
Противогаз учебный — үйреншік противогаз.
Противога́зовый — улы газбен және улы түтінмен күресуге арналған.
Противоде́йствие — қарсылық, әрекет.
Противоде́йствовать — қарсылық көрсету.
Противопожа́рный — өртке қарсы.
Противополо́жный — қарсы алдында, қарама-қарсы.
Противота́нковый — танкімен күресетін, танкіні қыйрататын.
Противохими́ческий — химиялы улы газдармен, улы заттармен күресетін.
Протира́ть стекло противогаза — противогаздың әйнегін сүрту.
Проти́рка — протирка (винтовканың ішін тазалайтын аспап).
Протяже́ние — ара, аралық (жердің, уақыттың ұзындығы, бойы).
Протяну́ть телефонную линию несколько километров — телефон сымын бірнеше километр жерге шейін апару (тарту).
Про́филь — профиль: 1) бір нәрсенің көрінісі (қырынан қарағанда); 2) жолдың т. б. қырынан кесе қарағандағы көрінісі.
Прохо́д — өту; өтетін жер, өтуге болатын жер.
Проход горный — асу, таудан асатын жер.
Проходи́мость дороги — жолдың өтуге жарамдылығы, болатындығы.
Проходимость местности — жердің өтуге жарамдылығы.
Проходи́мый — өтуге жарайтын, өтуге болатын жер.
Проходи́ть — өту; белгілі бір мақсатпен қыдырып жүру.
Прохожде́ние — *пройти* деген сөзді қара.
Прохо́жий — бір жаққа жаяу бара жатқан кісі.
Прочёсывание местности — жерді тазарту, арылту.
Про́чность — беріктік.
Про́чный — берік, мықты.
Прояви́ть — көрсету (ерлік, батылдық т. б.).
Проясни́ться — ашылу (күн).
Пруд — бөгеу (сулы үлкен апан).
Пружи́на — пружина, серппе.
Пружина боевая — соққыш серппе (затвордың ішіндегі пружина).
Пружина взвода — *пружина боевая* деген сөзді қара.
Пружина прицела — көздеуіштің серппесі.
Пружина предохранителя — тежеу серппесі.
Пружина спусковая — шаппаның серппесі.
Пря́мо — тура.
Пры́гать — секіру, карғу.

Прыжо́к — секіру, қарғу.
Пря́таться — жасырыну, тығылу.
Пузырёк уровня — тегісті қуысы (артиллерияның орнатылған дөңгелектерінің туралығын көрсететін зат).
Пулемёт — пулемет.
Пулемет зенитный — зениттік пулемет.
Пулемет крупнокалиберный — ірі калиберлі пулемет.
Пулемет легкий — жеңіл пулемет.
Пулемет станковый — станокті пулемет.
Пулемет ручной — қол пулемет.
Пулемётный — пулеметтің; пулеметтермен қаруланған; пулемет үшін жасалған.
Пулемётовоз — пулемет тасығыш (автоматтық қару тартатын ерекше арба).
Пулемётчик — пулеметчик (пулемет атқыш).
Пуленепробива́емый — оқ өтпейтін.
Пу́ля — оқ.
Пуля бронебойная — броняны тесіп өтетін оқ.
Пуля зажигательная — өртейтін оқ.
Пуля остроконечная — сүйір ұшты оқ.
Пуля разрывная — жарылатын оқ.
Пуля шальная — адасқан оқ.
Пуля шрапнельная — шрапнель оғы.
Пункт — пункт (бір мақсатпен белгілеп алған жер, орын, өте үлкен маңызы бар жер, орын; ерекше бір жұмыстарды жүргізетін жер, үй).
Пункт исходный—әуелгі шыққан пункт.
Пункт медицинской помощи — дәрігерлік жәрдем беру пункті.
Пункт наблюдательный — бақылау пункты (орны).
Пункт наблюдательный ближний — жақын жердегі бақылау пункті.
Пункт наблюдательный основной — негізгі бақылау пункті.
Пункт населенный—елді пункт (қала, ауыл т. б.).
Пункт патронный — патрон пункті.
Пункт ПВО — ПВО пункті (жаудың авиациясынан қорғану пункті, жаудың авиациясының шабуылына қарсы әрекет істейтін пункт).
Пункт первой помощи — алғашқы жәрдем пункті.
Пункт перевязочный — таңу пункті.
Пункт подслушивания телефонов — телефонмен сөйлеген сөзді жасырынып тыңдау пункті.
Пункт призывной — әскерге шақыру пункті.
Пункт сборный — жыйналу пункті (әскерге шақырылғандардың жыйналатын пункті (жері).
Пункт связи — байланыс жасау, қатнас жасау пункті.
Пункт укрепленный — бекінген, бекіністі пункт.
Пункт устава — уставтың тармағы.
Пуска́ть — жіберу.
Пускать газ — газ жіберу.
Путь — жол.
Путь подъездной — үлкен жолға, магистральға апаратын қосымша жол.
Пучи́на — мый (батпақ).
Пу́шка — зеңбірек.

Пушка авиационная — самолетті ататын зеңбірек.
Пушка автоматическая — автоматты зеңбірек.
Пушка береговая — жаға зеңбірегі.
Пушка горная — тау зеңбірегі.
Пушка дальнобойная—алыстан ататын зеңбірек.
Пушка зенитная — зенит зеңбірегі.
Пушка малокалиберная — кіші калиберлі зеңбірек.
Пушка пехотная — пехота зеңбірегі.
Пушка полевая — жорық зеңбірегі (алыстан ататын зеңбірек).
Пушка противотанковая — танкке қарсы оқ ататын зеңбірек.
Пушка сверхмощная — өте күшті зеңбірек.
Пушка скорострельная — тез ататын зеңбірек.
Пыль — тозаң.
Пядь — сүйем.
Рабо́та — жұмыс.
Работа дорожная (ремонтная)—жол түзеу жұмысы.
Работа дорожная (строительная) — жол салу жұмысы.
Рабо́тать — жұмыс, істеу.
Работы минные — мина құру жұмысы, миналау жұмысы.
Рабо́чий — жұмысшы.
Ра́венство — теңдік.
Равне́ние — теңелу.
Равнение налево — солға теңелу.
Равнение направо — оңға теңелу.
Равнение рядов — қатарларды бірдей ұстау.
Равни́на—жазық жер, тегістік.
Равнове́сие — тепе-теңдік.
Ра́вный — бірдей, тепе-тең.
Равня́ться — теңелу.
Радиа́тор — радиатор (мотордағы суды суытатын аспап).
Ра́дио — радио (сымсыз қабар алатын құрал).
Радиоаппара́т — радиоаппарат (радио толқынын қабылдайтын және тарататын аппарат).
Радиовеща́ние — радио хабарлауы (радио арқылы сөйлеу, хабар беру).
Радиоволна́ — радио толқыны.
Радиовы́шка — радио мұнарасы (радио толқынын қабылдайтын яки тарататын антенна, мачта).
Радиогра́мма — радиограмма (радиомен берілген қабар).
Радиома́як — радиомаяк (айрықша сигнал жіберетін радиостанция, бұл сигнал кемелерге, аэропландарға өзінің ұшып бара жатқан жерін айыруға көмек береді).
Радиопеленга́ция — радиопеленгация (радио арқылы нәрсенің түсін, дыбысын айырып білу).
Радиопереда́тчик — *передатчик* деген сөзді қара.
Радиопереда́ча — радиопередача: 1) радио арқылы беру; 2) радио арқылы берілген.
Радиоприе́мник — радиоприемник (радио арқылы берілген сигналды, қабарды т. б. қабылдайтын аппарат).
Радиопроже́ктор — радиопрожектор.
Радиоразве́дка — радио арқылы шолу.
Радиосвя́зь — радио байланыс (радио арқылы болатын байланыс, қатнас, радио арқылы байланыс, қатнас жасау).
Радиосигна́л — радиосигнал

(радио арқылы берілген сигнал).

Радиоста́нция — радиостанция (радио арқылы қабар; сигнал т. б. беретін яки тарататын станция).

Радиостанция наземная — жердегі радиостанция.

Радиостанция окопная — окоптағы радиостанция.

Радиостанция передающая — қабар, сигнал т. б. беретін радиостанция.

Радиостанция судовая — кемедегі радиостанция.

Радиотелегра́ф — радиотелеграф (радио арқылы телеграф сигналдарын беретін мекеме, станция).

Радиотелефо́н — радиотелефон (радио толқыны арқылы әрекет ететін сымсыз телефон).

Радиоу́зел — радиоузел (бір ауданның, қаланың яки ұйымның радио арқылы қатнас, байланыс жасау ісін басқаратын мекеме, орын).

Радиоустано́вка — қандай да болса бір жерге орнатылған радиоаппарат.

Радиофици́ровать — радиоландыру.

Ради́ровать — радио арқылы қабар беру, радио арқылы білдіру.

Ради́ст — радист (радиоаппаратта істейтін, радио арқылы қабар беретін кісі).

Ра́диус — радиус (жер аумағы).

Ра́диус военных действий — соғыс әрекеті болып жатқан, не соғыс жүріп жатқан жер аумағы.

Радиус обстрела — атқан, ататын жер аумағы.

Радиус полета — ұшқан я ұшатын жер аумағы.

Разбе́г — екпін, қарқын (жүгіру, қарғу, секіру екпіні).

Разбинтова́ть — бинтті шешіп тастау (жараны таңған бинтті шешіп тастау).

Разбинтова́ться — бинттің шешілуі (жара таңылған бинттің шешілуі).

Разби́тый — қыйратылған, бүлдірілген, жеңілген, талқандалған.

Разби́ть — талқандау, қыйрату.

Разбо́йник — қарақшы, тонаушы.

Разбо́лтанный (о рельсах) — винті, болты босап кеткен (рельс).

Разболта́ть рельсы — рельстің винтін, болтын босатып тастау.

Разбомби́ть — бомбалау, бомбы жаудыру, бомбалап тастау.

Разбо́р — талдау, айыру, бөлшектеу.

Разбор учения — үйрену ісінің, оқуының нәтижесін талдау.

Разбо́рка оружия — мылтықты бөлшектеп, бөлек-бөлек етіп бұзып тастау.

Разбры́згивать — себу, бүрку.

Разва́лина — құлаған, бұзылған үйдің, сарайдың т. б. қалдығы.

Развали́ть — бұзу, қыйрату, құлату.

Развали́ться — бұзылу, қыйратылу, құлау.

Разве́дать — шолып келу, шолып жүру, шолып білу.

Разве́дка — шолу, жаудың орнын, жайын, күшін білу.

Разведка авиационная — авиация шолуы.

Разведка артиллерийская — артиллериялық шолу.

Разведка ближняя — жақын шолу.

Разведка боевая — жауынгерлік шолу.

Разведка воздушная — самолетпен шолу, әуе шолуы.

Разведка газовая — газды шолу.

Разведка дальняя—ұзақ шолу.

Разведка конная — атты әскерлер шолуы.

Разведка местности — жер шолу.

Разведка ночная — түнгі шолу.

Разведка позиции — позицияны шолу.

Разведка противника — жау разведкасы.

Разведка пути — жолды шолу.

Развѐдка топографическая — топографиялық шолу (жаудың тұрған жерінің планын жасап алу).

Разведка фотографическая — фотографиялық шолу (жаудың тұрған жерін суретке түсіріп алу).

Развѐдочный — шолғыншы.

Развѐдчик — 1) шолғыншы, шолғынға бөлінген әскер; 2) шолу жүргізетін ерекше самолет.

Разведчик конный—атты шолғыншы.

Разведчик пеший — жаяу шолғыншы.

Развѐдывательный — *разведочный* деген сөзді қара.

Развернѝсь!—развернись («жазылыңдар, қанат жайыңдар!» деген команда).

Развёрнутый — 1) кең түрдегі, кең майдан бойымен көлденең жайылған, созылған; 2) алшақтатылған (аяқ).

Развернýть — 1) алшақтау (аяқты); 2) жаю, созу; 3) көбейту; 4) соғыс әрекетін кең түрде жүргізу.

Развернýться — 1) кең түрде жүргізуге, жазуға, жайылуға мүмкіндік алу (соғыс әрекеті); 2) көбею, көбейіп қайта құрылу, кеңею; 3) бұрылу; 4) ұру үшін керілу.

Разветвлѐние — 1) тармақтану, бұтақтану, тарам-тарам болу; 2) тарам, тармақ, бір нәрсенің тарам-тарам болып тармаққа бөлінген жері.

Разветвление дороги — жолдың тармағы, жолдың тармақтанған жері.

Развѐять — жою, күл-талқанын шығару, күлін көкке ұшыру.

Развѝлина дороги — жолдың екі жаққа тармақталып бөлінуі.

Развинтѝть — винтін алып тастау, винтпен бекітілген нәрсенің винттерін алып тастау, бөлшектеп бұзып тастау.

Развинтѝться — босап кету (винттелген нәрсе).

Развѝнченный — винттері алынып, бөлшектеп, айырып тасталған.

Развѝтие — даму.

Развѝть — дамыту, өркендету.

Развить скорость — жүрісін жеделдету, тездету, күшейту.

Развод — 1) *разводить* деген сөзді қара; 2) бір әскер бөлімінің қарауылдарының орнына басқа бір әскер бөлімінің қарауылдарын жіберу (ауыстыру).

Разводѝть — 1) пост-постқа бөліп белгілеп қою; 2) бөлшектеп тастау, бөлшектеп

бөліп тастау, бөлек-бөлек етіп бұзып тастау, ажыратып тастау.

Разводить мост — көпірді бөлшектеп тастау, бөлек- бөлек етіп бұзып тастау, екі айыру.

Разводящий — қарауылды орналастырушы (постағы қарауылдарды ауыстырып тұратын әскер).

Разворот — 1) *развернуть, развернуться* деген сөздерді қара; 2) бұрылыс, бұлтарыс.

Развьючить — теңдеген жүкті түсіру.

Развязать — 1) шешу, шешіп тастау; 2) кедергіні жойып, дамуға жол беру.

Развязаться — шешілу, шешіліп кету.

Разгадать — жұмбақты шешу, біреудің ішкі ойын білу, ішкі ниетін сезіп білу.

Разгадать намерение противника — жаудың ниетін білу, сезу.

Разгар — қызу, бір әрекеттің, істің қызып тұрған мезгілі.

Разгласить, разглашение — жариялау, көпке жаю, жасырын, құпия нәрсені жария қылу.

Разглядеть — шырамыту, абайлап қарау.

Разглядеть в бинокль — дүрбімен абайлап қарау.

Разглядывать — сығалап қарау, үңіліп қарау.

Разгон — ара қашықтығы, біртекті заттың арасы, аралығы (мысалы, екі телеграф бағанасының арасы).

Разграничение — шек қою.

Разгром — талқандау, тас-талқан ету, күл-талқанын шығару, быт-шытын шығару.

Разгромить — талқандау, тас-талқан ету, тас-талқанын шығару.

Разгромленный — талқандалған, тас-талқаны шыққан, тас-талқан болған.

Разгруженный — жүктен босатылған, жүгі түсірілген.

Разгрузить — жүктен босату, жүкті түсіру, жүгін түсіру.

Разгрузиться — жүктен босану, жүгі түсірілу.

Раздавить — басып тастау, жаншып тастау, таптап кету.

Раздавленный—басылған, жаншылған.

Раздаться — шығу (қатты дауыс).

Раздвоиться — екіге айырылу, бөліну, екі жаққа бөлініп кету (мысалы, өзен).

Раздел — айрық, бөлік.

Разделение — бөлу.

Разделить — бөлу, бөліп жіберу.

Разделиться — бөліну.

Раздражение — түршігу.

Раздробить силы противника— жаудың күшін ыдырату.

Раздробленный — ұсақталған.

Разить — 1) соққыға жығу, құралмен жарақаттау, 2) таңдандыру, күшті әсер ету, әлек қылу, жайрату.

Разладить — бұзу, бүлдіру, ойран салу, әлекке ұшырату, арандату.

Разладиться — бұзылу, бүліну.

Различие — айырма, айырмашылық.

Различить — айырып тану, айырып білу, ажыратып тану.

Разложение — іріткі салу, бүлік салу, бүліну.

Разложение армии врага —

дүшпан армиясының бүлінуі, бүлікке ұшырауы, ірің-шіріп кетуі.
Разложи́ть — 1) бөлшектеу, ажырату; 2) бүлдіру, ыдырату.
Разложи́ться — 1) бөлшектену, ажырау; 2) іру, бүліну.
Разло́м — сынық (заттың).
Разло́манный — сынған, сындырылған.
Разлома́ть — сындыру.
Разлома́ться — сыну.
Разма́х — 1) *размахивать, размахнуться* деген сөзді қара; 2) құлаш; 3) екпін, серпін.
Разма́хивать — бұлғау, сілтеу.
Размахну́ть — қолды қатты сілтеу, серпу, бұлғау (бір нәрсені шапқанда, лақтырғанда).
Размахну́ться — қолды кең сілтеп қалу.
Разма́шистый — кең, алшақ (адым, құлаш).
Разме́тить — белгілеу, таңбалау, белгі қою, таңба салу.
Разме́тка — таңба, белгі.
Размеща́ть — орналастыру, жайластыру, сыйыстыру.
Размеща́ться — орналасу, жайласу, сыйысу.
Ра́зница — айырма.
Разнокали́берный — түрлі калибрлі.
Разня́ть — бөлшектеп тастау, бөлшектеп бұзып тастау.
Разоблачи́ть — әшкерелеу, бет пердесін ашу.
Разо́бранный — бөлшектелінген, бөлшек-бөлшек етіп бұзып тасталған.
Разобра́ть — бір нәрсені бөлшектету, бөлшек-бөлшек етіп бұзып тастау.
Разобщённый — байланыссыз қалған, қатнасы тоқталған.
Разобщить — бөліп тастау, қатнассыз, байланыссыз қалдыру.
Разобщиться — айрылу, қатнассыз, байланысыз қалу.
Разогна́ть — 1) қуып жіберу; 2) таратып, жойып жіберу; 3) барынша айдау, барынша тез жүргізу (ат, машина).
Разогре́тый — қызған.
Разогре́ться — қызу, қызып кету.
Разойтись — тарау, бытырау, жан-жаққа бытырап, таралып кету.
Разойтись! — разойтись («таралыңдар, таралып кетіңдер!» деген команда).
Разомкну́ть — арасын алшақтату.
Разомкну́ться — арасы алшақтану, алшақтау.
Разорва́ть — жарып жіберу.
Разорва́ться — жарылу, жарылып кету.
Разоруже́ние — құралсыздану, құралсыздандыру, қарусыздандыру.
Разоружённый — құралсыздандырылған, қарусыздандырылған.
Разоружи́ть — құралсыздандыру, қаруын тастау.
Разоружи́ться — құралсыздану, қаруын тастау.
Разосла́ть — тарату, әр жерге жіберу.
Разре́з — кесу; кесік, кесілген жер.
Разре́зать — кесу, күшпен бөліп тастау, кесіп өту.
Разреше́ние — рұхсат; шешу.
Разреши́ть — рұхсат ету, шешу.
Разровня́ть — тегістеу.
Разро́зненность — бытыраңқылық.

Разро́зненный — бытыраңқы, шашыраңқы.

Разруби́ть — бөлшек-бөлшек етіп, шауып тастау, қылыштау, кескілеп тастау.

Разруше́ние — қыйрату, бүлдіру.

Разруше́ние доро́г — жолды бүлдіріп тастау, бұзып тастау.

Разрушение мостов — көпірді қыйратып, бұзып тастау.

Разруши́тельный — қыйратқыш, қыйратып тастағыш.

Разру́шить — қыйрату, қыйратып тастау.

Разру́шиться — қыйрау, бүліну.

Разры́в — 1) *разорваться* деген сөзді қара; 2) жарылған жер; 3) үзілу, үзілген жер.

Разрыв линии фронта — майдан линиясының үзілуі.

Разрыв снаряда — снарядтың жарылуы.

Разрывно́й — жарылғыш, жарылатын.

Разря́д — 1) *разрядить, разрядиться* деген сөздерді қара; 2) дәреже, топ.

Разряди́ть — оғын алып тастау.

Разряди́ться — оғы алыну, жасауы алыну.

Разря́дка — разрядка (оғын алып тастау, жасауын алып тастау).

Разряжённый — оғы алынған, жасауы алынған.

Разузна́ть — сұрастырып білу, анығына жету.

Разу́ть — аяқ киімін шешу (біреудің).

Разу́ться — аяқ киімін шешу (өзінің).

Разъе́зд — разъезд: 1) разведкаға, шолуға жіберілетін яки қорғау үшін жіберілетін атты әскерлер (бір эскадрон шамасында); 2) бір колеялы теміржолдың екіге айрылуы (екі жақтан кездесетін поезға жол беру үшін); осындай екіге айрылған жолдың поезд тоқтайтын жері.

Разыска́ть — іздеу, іздеп табу, зерттеп барып табу.

Райо́н — аудан.

Район артиллерийских позиций — артиллерия позициясының ауданы.

Район боя — ұрыс ауданы, соғыс жүріп жатқан жер.

Район военных действий — соғыс әрекеті болып жатқан аудан.

Район оборонительный — қорғау ауданы.

Район обстрела — оқ астына алатын аудан.

Район операции — соғыс әрекеті жүргізілетін аудан.

Район пограничный — шекара ауданы.

Район прикрытия — оқпен тасалау ауданы, оқпен бүркеу ауданы.

Район прорыва — үзіп өткен, үзіп өтетін аудан.

Район разведки — шолу ауданы.

Район расположения — орналасу ауданы, тұрған, орналасқан жер.

Район сторожевой — күзет ауданы, бекініс ауданы.

Район укреплённый — бекінген аудан, бекіністі аудан.

Ракета — ракета (ішіне жанғыш дәрі салынған, соғыста сигнал беру үшін аспанға атылатын снаряд).

Ракета зажигательная — жанғыш ракета.

Ракета осветительная — жарықтаушы ракета; жарқылды ракета.

Ракета сигнальная — сигнал беретін ракета.
Рáмка прицельная — көздеуіш рамкасы, дәлдеу рамкасы.
Рáна — жара, жараланған жер, жарахат.
Ранг — ранг (әскери атақ дәрежесі).
Ранéние — жарақаттану, жаралану, жараландыру, жаралау, жарақаттау.
Рáненый — жараланған, жаралы болған.
Рáнец — дорба.
Рáнить — жараландыру, жаралау, жарақаттау.
Рáно утром — таңертең.
Рáньше — ертерек, бұрын, бұрынырақ.
Рáпорт — рапорт (жоғарғы инстанцияға, бастықтарға ауызша я жазба түрде берілген арыз, ресми баяндама).
Рапортовáть — рапорт беру.
Расквартировáть—қонуға жайғасу, жайғастыру, әскерлерді пәтерлерге орналастыру.
Раскúдистый—бұтақтары жан-жаққа кең жайылған (ағаш).
Раскопáть — қазбалау, қазу, қазып тауып алу.
Распечáтать — печатін алып тастап ашу (пакетті, хатты).
Расписáние — расписание (бір нәрсенің қай уақытта келетінін, кететінін, болатынын көрсете жазылған кесте).
Распознáть — белгілі бір белгісінен танып алу, білу, белгілерін қарап айырып тану, біреудің ойын, ниетін білу, соған көзі жету, сезу.
Расположéние — әскердің тұрған жері, орналасқан жері.
Располóженный — белгілі бір жерде тұрған, белгілі бір жерге орналасқан (әскер).
Расположúть—белгілі бір жерге орналастыру.
Расположúться — белгілі бір жерге орналастыру, тұру.
Распорядок — тәртіп, ереже.
Распоряжéние — бұйрық.
Распределéние—бөлу, үлестіру.
Распýтье — торау (екі жолдың яки бірнеше жолдың түйіскен, қосылысқан жері, айрығы).
Распылúтель — шашыратқыш, сұйық затты шашырататын аспап.
Рассвéт—таң сәрісі, елең-алаң, құланиек.
Расседлáть — ерін алу (аттың).
Рассéивание огня пулемета — пулемет оғының бытырап түсуі.
Рассéивание снарядов — снарядтардың жан-жаққа шашырап кетуі, бытырап түсуі.
Рассéять противника — жауды бытырату.
Рассмотрéть — анықтап қарап, байқап көру.
Рассмотреть окрестности в подзорную трубу — айналаны дүрбімен қарап шығу.
Рассредотóчение — *рассредоточить* деген сөзді қара.
Рассредотóчить — топтап әр жерге бөліп қою.
Рассредотóчиться — тобы жазылу, топ-топқа бөлініп әр жерге қойылу.
Расстáвить — орын орнына бөліп қою.
Расстояние — ара, аралық.
Расстрéл — атып тастау, ату.
Расстрелять — атып тастау.
Расстрóить — сафын бұзу, берекесін кетіру, ойран салу.

Расстро́иться — сафы бұзылу, берекесі кету, ойрандалу.
Расстро́йство— бұзылу, бүліну әрекетіне ұшырау, әлегі шығу.
Рассчита́ть — 1) санау, есебін білу; 2) бір істің іске асырылуының мүмкіншілігін білу, анықтау; 3) бір нәрсенің жағдайын есіне алып, бір пікірге, ойға, қортындыға келу; 4) қайтадан стройға тізу үшін стройға тұрған әскерлерді номер-номерге бөлу.
Рассчита́ться — санау, стройды қайтадан құру үшін, тізу үшін, стройда тұрған әскерлерді номерлерін айттырып санау.
Рассчи́тывать — сену, дәмелену, сүйену, үміттену.
Рассы́пать — шашу, жаю, әскерлерді жайып жіберу, бытыратып жіберу.
Рассы́паться — жайылып жату, бірінен бірі алшақтап, шашырап, бытырап жату.
Раство́р — ертінді.
Растяже́ние фронта — соғыс майданының созылысы.
Растя́нутость фронта—майданның созаланқылығы, созылысы.
Растя́нутый — созылған, созаланқы.
Расформирова́ть — қайта түзу, қайта құру.
Расхо́д огнеприпасов — патрондардың, снарядтардың шығындалуы, шығындалған патрондар, снарядтар.
Расчёт — расчет: 1) қаруда, пулеметта қызмет ететін кісілер; 2) ниет, белгілі бір мағлуметке негізделген болжау; 3) уақ бөлімдерге бөлу (мысалы, эскадронды звеноға бөлу).
Расчет марша — марш есебі.
Расчет на взрыв — жару расчеті, есебі.
Расчет орудийный — орудиеде (қаруда) істейтін кісілер.
Расчет пулеметный — пулеметта істейтін кісілер.
Расчлени́ть — бөлу, талдау, жіктеу.
Расчленённо — бөлектеніп, бөлініп, жіктеліп, бөлінген, жіктелген күйде.
Расчленя́ться — бөлшектену, бөлім-бөлімге жіктелу.
Расши́рить—кеңейту, күшейту, ұлғайту.
Расши́риться — кеңею, күшею, ұлғаю.
Расшифрова́ть — шифрмен жазылғанды оқып айту, айырып оқу.
Расще́лина — таудың арасындағы тар құз, ағаштың терең жары, қуысы.
Ра́ция — *радиостанция* деген сөзді қара.
Рвану́ть—орнынан атылу, ырғу.
Рвать — жырту, үзіп алу, жұлып алу.
Рва́ться — 1) жыртылу, 2) жарылу, айрылу, 3) ұмтылу, қатты ұмтылу.
Рева́нш — реванш, кек алу (жеңілгендіктің есесін, қаруын қайтару).
Ревко́м (революционный комитет) — ревком: 1) октябрьдегі қозғалысқа дайындықты басқарған және октябрьдегі қозғалыстың өзін басқарған әскери-революциялық комитет; 2) азамат соғысы дәуірінде совет өкіметінің төтенше органы, революциялық яки

эскери-революциялық комитеті.
Револьвер — тапанша.
Регулирование — реттеу, ретке салу.
Регулярный — тұрақты (армия).
Редеть — сиректеу, сиректену, саны азаю, андыздау.
Редкий — сирек, сирек кездесетін.
Редут — редут (төрт я көп бұрышты сырты орланған қамал).
Редюит — редюит (бекінген пункт, гарнизонның ең соңғы, ақырғы таянышы болып пайдаланылатын қорған, қамал).
Реже шаг! — реже шаг («сирек адымда!» деген команда).
Резать — кесу, қырқу.
Резерв — резерв: 1) начальниктің қарамағына қалдырылған әскер бөлімі; 2) қор; 3) әскер қызметін өтеген және керек болған кезде армияға шақырылатын кісілер.
Резервист — резервтегілер.
Резервный — резервтегі.
Резкий (о движениях) — шұғыл.
Результат — нәтиже.
Рейд — рейд: 1) атты әскерлердің, самолеттердің жаудың тылына, я флангасына жасаған шабуылы; 2) гаваньның аузындағы, кіре берістегі жел мен толқыннан қортылған кеме тоқтайтын жер.
Рейдировать — рейд жасау (жаудың тылына шабуыл жасау).
Рейс — рейс (кеменің, болмаса машинаның т. б. сапар шегіп қайтқан жолы).
Река — өзен.
Реквизировать — реквизиция жасау, мүлікті біреуден еріксіз тартып алу.
Реквизиция — реквизиция (үкмет орындарының жеке кісілердің я қоғам ұйымдарының меншікті малмүлкін зорлап алып өзіне қарату).
Рекогносцировать — рекогносцировка жасау (жердің соғыс әрекетіне жарамдылығын ашу, анықтау; жердің жарамдылығын бағалау).
Рекогносцировка — рекогносцировка (жердің соғыс мақсатына жарамдылығын анықтау, тексеру).
Реле — реле (сигнал беретін аппараттың әрекетін басқаратын электромагнитті аспап).
Рельеф — жер бетінің құрылысы, келбеті.
Рельеф местности — жердің рельефі (жер бетінің келбеті)
Рельс — рельс (теміржол табаны).
Ремень — 1) қайыс бау, 2) қайыс белбеу, белдік.
Ремилитаризация — ремилитаризация (халықаралық шарт бойынша әскерден босатылған жерге қайтадан әскер апару, енгізу).
Ремилитаризировать — ремилитаризация жасау.
Ремонт — ремонт: 1) бұзылған нәрсені түзеу, жамау, жаңалау; 2) әскер бөлімдерінің кеміген аттарының орнына ат алу, аттардың санын толтыру.
Ремонтёр — ремонтер (әскерге ат алушы, әскери аттардың санын толтырып тұратын кісі).

Ремонти́ровать — ремонт жасау, түзету, жамау (бұзылған нәрсені); әскерге ат салу, әскери аттардың санын толтыру.
Реоргани́за́ция — қайта құру, қайта ұйымдастыру.
Реорганизова́ть — қайта құру.
Репре́ссия — тыйым, қысым, маза.
Репресси́ровать — жазалау, жазаға тарту, тыйым салу, жаза қолдану.
Репроду́ктор — репродуктор (радио хабарын жарыялайтын құрал).
Респира́тор—респиратор (ауызды, дем алу мүшелерін улы газдардан, тозаңнан қорғайтын аспап).
Ресу́рс — ресурс (мүмкіншілік, керек уақытта іске жарататын запас, байлық).
Ретира́да — ретирада: 1) шегіну, шегініс; 2) қамал құрлыстарында шегінген кезде пайдаланатын бекініс орын.
Ретрашеме́нт — ретрашемент (қамал ішіндегі қорғану үшін жасалған бөгеу).
Рефо́рма — реформа (қайта құрылыс).
Реформи́ровать — қайта құрастыру, қайта құру.
Реша́ющий — шешуші, негізгі, маңызды, ең басты.
Реше́ние — шешу.
Решение боевое — әскери шешім (соғыс кезінде не істеу керектігі жөнінде алғаш шешім).
Реши́тельность — бел байлағыштық, батылдық, тайынбаушылық, өттілік; үзілдікесілділік, тұжырымдылық.
Реши́тельный—1) батыл, өжет, шешуші; 2) тұжырымды, үзілді-кесілді, ада-жүде; 3) ең маңызды, ең күшті.
Реши́ть — шешу.
Ржа́веть — тоттану.
Ржа́вить — тоттандыру, тот бастыру.
Ржа́вление — тоттану.
Ржа́вчина — тот.
Ржа́вый — тот басқан, тоттанған.
Ржать — кісінеу.
Рикоше́т — рикошет (оқтың лағып, қаңғып барып түсуі, қаңғып барып тию).
Ри́нуться — кенет лап беру, лап қою, бас салу, өте түсу.
Риск — тәуеккел, хауып-хатер.
Риско́ванный — хауып-хатерлі, тәуекелдікпен істелген.
Рискова́ть — тәуекелдік ету.
Риф — риф (кеме жүруге кедергі болатын қыя тас).
Ро́бость — қорқақтық, жалтақтық, жүрексіздік, жасқаншақтық.
Ров — ор.
Ров замаскированный — жасырын ор, құпияланған ор.
Ров крепостной — қамал оры.
Ро́вик — окоптың түзге отыратын бөлімі.
Ро́вно — тегіс, жазық, дәл.
Ровно в шесть часов — сағат дәл алтыда.
Ро́вный — тегіс, теп-тегіс, жазық.
Ровня́ть — тегістеу.
Ровнять строй — стройды, сафты түзеу.
Ровня́ться — тегістелу, тегістеліп, қатарды түзету.
Рога́тка — рогатка (керме, кедергі, айқастырып істелген кедергі бөгеу).
Род — түр.
Род войск — әскер түрі.

Рожо́к — рожок (ауызбен тартатын сырнай).
Рожок сигнальный — сигнал рожогі.
Ро́зыск — іздеу, іздестіру.
Ро́кот — дүңкіл, дүрсіл.
Рокота́ть — дүңкілдеу-дүрсілдеу.
Роль—роль (бір іске, әрекетке, уақыйғаға қатнасудың дәрежесі, маңызы, алатын орны).
Ромб — ромб (қыйғаш төрт бұрышты әскери дәрежені білдіретін белгі).
Рост — бой.
Ро́та — рота көбінесе жаяу әскердегі батальонның бір бөлімі (бірнеше взводтан құралады).
Рота авиационная — авиация ротасы.
Рота автомобильная — автомобиль ротасы.
Рота головная — алдағы рота.
Рота запасная—запастағы рота.
Рота понтонная — понтон ротасы.
Рота противотанковая —танкыға қарсы рота.
Рота пулеметная—пулемет ротасы.
Рота разведывательная — шолғыншы рота, шолушы рота.
Рота саперная — сапер ротасы.
Рота связи — байланыс ротасы.
Рота стрелковая — атқыштар ротасы.
Рота танковая — танк ротасы.
Рота химическая — химия ротасы.
Ро́тный — 1) рота командирі; 2) ротаның.
Ро́ща — кішкентай тоғай.
Рубе́ж—1) шек, шекара, 2) жер.
Рубеж исходный — шыққан жері.

Рубеж оборонительный — қорғанатын жер.
Руби́ть—шабу (қылышпен т. б.).
Ру́бка — 1) шабу, шауып тастау, 2) кеме палубасының үстіне салынған кішкентай үй; 3) дирижабльдің басқару аспаптары тұратын және командирі тұратын бөлме.
Рубка командирская — командир рубкасы.
Рубка саблей — қылышпен шабу.
Рубка штурманская — штурман рубкасы (штурман үйі).
Ружьё — мылтық.
Ружье автоматическое — автоматты мылтық (өзі атылғыш мылтық).
Рука́ — қол.
Ру́ки вверх! — руки вверх! («қолыңды жоғары көтер, беріл!» деген бұйрық).
Рука́в реки — өзеннің айрығы.
Руководи́тель — жетекші, басшы, жолбасшы, басқарушы.
Руководи́ть — басқару, жетектеу.
Руково́дство — басқарушылық, жолбасшылық.
Рукопа́шный (бой) — қолдасып (ұрысу).
Рукоя́тка — тұтқа.
Рукоятка затвора — затвордың тұтқасы.
Рулево́й — рульші, руль ұстаушы.
Руле́тка — рулетка (ұзындық өлейштін аспап).
Рули́ть — 1) рульді бұру; 2) самолетті жермен жүргізу; 3) жермен жүру.
Руль — руль (машинаны, қайықты басқаратын тұтқа, күрек),

Ру́пор — рупор (дауыс күшейткіш труба).
Ру́сло реки — өзеннің арнасы.
Ручѐй — жылға.
Ру́чка — сап, тұтқа.
Рысь — желіс.
Рысь крупная — қатты желіс.
Рысь мелкая — бүлкіл жай желіс.
Рысью! — рысью («желіп жүріңдер!» деген команда).
Рыть — қазу.
Рюкза́к — рюкзак (арқа қоржыны).
Ряд — қатар, рет,
Рядово́й — жай, қарапайым.
С колена (положение для стрельбы) — бір тізерлеп (ату).
С фланга — флангадан (әскердің бір жақ қанатынан, шетінен).
Са́бля — қылыш.
Сабота́ж — саботаж (қасақана, ісін өндірмеу, жөндеп істемеу).
Сагайда́к — қорамсақ.
Садись! — садись («мін!» деген команда).
Сади́ться — 1) отыру, 2) міну, аттану (атқа).
Саква — жем дорба, атдорба.
Са́ло — май (сары майдан басқасы).
Сало говяжье — сиыр майы.
Сальник пулемета — пулемет сальнигі (коробкаға су жібермес үшін орап байлаған жіп).
Салю́т — салют (құрмет, сәлем ретінде зеңбірек я винтовканы бірден ату).
Салют орудийный — орудия салюті.
Салют ружейный — мылтық салюті.
Салю́товать — салют жасау.
Самолѐт — самолет (аэроплан).
Самолет артиллерийский — артиллерия самолеті.
Самолет боевой — ұрыс самолеті.
Самолет бомбардировочный — бомбалау самолеті.
Самолет гоночный — жарыс самолеті.
Самолет двухместный — екі кісілік самолет, екі орынды самолет.
Самолет истребительный — жойғыш самолет.
Самолет многоместный — көп орынды самолет.
Самолет одноместный — бір орынды, бір кісілік самолет.
Самолет пассажирский — пассажирский самолет (кісі тасийтын самолет).
Самолет почтовый — почта самолет.
Самолет разведывательный — шолғыншы самолет.
Самолет с высоко расположенным крылом — жоғары қанатты самолет.
Самолет с двойным управлением — қос басқарғышты самолет.
Самолет с низко расположенным крылом — төмен қанатты самолет.
Самолет санитарный — санитариялық самолет.
Самолет сопровождения — нөкерлік самолет.
Самолет сопровождения пехоты — жаяу әскер нөкерлігіндегі самолет.
Самолет транспортный — транспорт самолеті.
Самолет тренировочный — жаттығу самолеті.
Самолет управляемый без пи-

лота — пилотсыз басқарылатын самолет.

Самолет учебный — үйрену самолеті.

Самолет цистерна — цистерна самолет (сұйық заттарды құйып алуға тасуға қолайланған самолет.)

Самолет штурмовой — штурмдау самолеті.

Самооборо́на — қорғау (өзін).

Самоока́пывание — қазыну, окоп қазып алу.

Самоотве́рженность — жанын аямаушылық, жан қиярлық.

Самопоже́ртвование — құрбан болушылық; өзін құрбан қылушылық.

Самостоя́тельно — өздігінен.

Самостре́л — өзі атылатын.

Са́мый — нағыз, ең, аса, тым.

Самый быстроходный — ең тез жүргіш.

Самый необходимый — ең керекті, нағыз керекті, ен хажетті.

Санато́рий военный — әскери санаторий (әскери емхана)

Са́ни — шана.

Санитар — санитар: жаралыларды күтуге тағайындалған әскер қатарындағы адам.

Санитар ротный — роталық санитар.

Санита́рный — санитарды (н).

Са́нкция — санкция (ризалық).

Сантиме́тр — сантиметр (метрдің 100 ден бірі).

Са́па — сапа (жаудың бекінісіне жақындау үшін, қазылған жол).

Сапа блиндированная — блиндажданған сапа (артиллерия бомбасынан сақтану үшін, окопте жасалған ирек бекіністер).

Сапе́ры — саперлар (әскери инженерлік бөлім).

Сбереже́ние материальной части — материалдық бөлімді сақтау.

Сбить — түсіру, атып түсіру.

Сбить с направления — бағытынан адастыру, бұру.

Сби́ться с курса — бағытынан шатасу, адасу.

Сближа́ться (с противником) — таяну, жақындау (жаумен).

Сближение (с противником) — таялу, жақындау (жаумен).

Сбор (коня) — жыйнау, топтау.

Сбор лагерный — лагерлық жыйын.

Сбор учебный — үйрену жыйыны.

Сборка (оружия) — жыйнау (мылтық бөлшектерін қайтадан орнына салу).

Сборы (поверочные) — жыйын (түгендеу).

Сбруя — ат-тұрман.

Сва́ливать — *свалить* деген сөзді қара.

Свали́ть — құлату, жығу.

Свали́ться — 1) бір нәрседен құлау, жығылу; 2) бір нәрсенің үстіне ауу, құлау. 3) (кеме) соқтығысу.

Сва́ривать — *сварить* деген сөзді қара.

Свари́ть — пісіру: 1) (ас) пісіру; 2) (темірді) пісіру, қосып пісіру.

Свари́ться — пісірілу: 1) астың пісірілуі; 2) темірдің пісірілуі (пісіру арқылы бірбіріне қосылуы).

Сва́рка — пісіру, пісірілу (пісіру арқылы темірдің екі қосылуы).

Сва́рщик — пісірілгіш (темір пісіргіш ұста).

Сва́я — балка, бөрене (құрылысқа тас кірпішпен ара-

лас қолданылатын ұзын темір, ағаш).
Сведение — мәлімет, хабар.
Сведение о противнике — дұшпан жөніндегі мәлімет, хабар.
Свезти — бастап бару, алып бару, жетекшілік ету.
Сверить — салыстырып анықтау (алынған мәліметті салыстырып қарау, тексеру, дұрыстығын ашу).
Сверкание — жалтырау, жалтылдау.
Сверкать — жалтырау, жалтылдау, жылтылдау.
Сверление — бұтылау, бұрғылап тесу.
Сверлить—сверление деген сөзді қара.
Сверлиться — бұрғылану, тесілу.
Сверло — бұрғы.
Сверхсрочнослужащий — міндетті қызмет срогінен артық істеуші қызметкер.
Сверху вниз — жоғарыдан төмен (ге).
Сверхштатный — штаттан тыс.
Свет — жарық.
Светосигнальщик — жарықпен сигнал беруші.
Свеча — шам.
Свеча сальная — майшам.
Свеча дымовая — түтінді шам.
Свеча ядовитая — улы шам.
Свидетельство воинское — әскери куәлік.
Свидетельство о поведении — мінез-құлқы туралы куәлік.
Свидетельство об окончании учебного заведения — мектепті бітіргендік туралы куәлігі.
Свинец — қорғасын.
Свистать — ысқыру.
Свисток — свисток.
Свита — нөкер.
Свобода — ерік, бостандық, еркіндік.
Свобода маневра — маневр еркіндігі.
Свобода оперативная — операция еркіндігі.
Свод — жыйнақ.
Свод стратегических данных— стратегиялық деректер жыйнағы.
Сводка — мәлімет, хабар.
Сводка метеорологическая — метеорологиялық мәлімет.
Сводка оперативная — операциялық мәлімет.
Сводка политическая — саяси мәлімет.
Сводка разведывательная — шолу мәліметі.
Сводный — жыйнақ, қортынды.
Своевременно — деркезінде, тұсында.
Свойство — қасиет.
Свойства баллистические — баллистикалық қасиет (оқтың ұшына байланысты қасиет).
Связист — хабаршы, қатнасшы.
Связка ручных гранат — гранатты байлау (бірге лақтыру үшін).
Связной — начальниктің, командирдің басқамен байланысына керекті әскер.
Связывать — 1) байламақ, 2) қатнас байланысын жөндеу.
Связь — байланыс, қатнас.
Связь воздушная — әуе қатнасы.
Связь дуплексная — дуплекс байланысы (бір сым арқылы екі жаққа бірдей байланыс жасау).
Связь емкостная — қуыс зат арқылы байланыс.
Связь живая — жанды қатнас.

Связь индуктивная — индуктивті қатнас.

Связь конная — атты қатнас, байланыс.

Связь лафета лобовая — артиллерия орудиясының мандайлық байланысы.

Связь между контурами — контур арасындағы байланыс.

Связь обратная — кері қатнас.

Связь огневая — от қатнасы, атыс қатнасы.

Связь передовая — алдағы қатнас.

Связь переменная — ауыспалы байланыс.

Связь по радио — радио қатнасы, байланысы.

Связь постоянная — тұрақты қатнас.

Связь проволочная — сымды қатнас.

Связь прямая — төте байланыс.

Связь телеграфная — телеграмма байланысы.

Связь тесная — тығыз байланыс.

Связь техническая — техникалық байланыс.

Связь фельдъегерная — фельдъегерлік қатнас.

Связь шифрованная — шифрлы байланыс.

Сгиб — бүкіс, имек.

Сгибатель — бүгуші, июші.

Сгибать — бүгу, ию.

Сгребать — күреу, күреп жыйнастыру, тақырлау.

Сгружать — *сгрузить* деген сөзді қара.

Сгрузить — жүк түсіру, босату.

Сгрести — күреп бір жерге жыю, тастау.

Сгустить — қоюлату, қоюландыру.

Сгущать — қойылту, қоюландыру.

Сгущение — қойылу, қоюлану.

Сдавать — беру, өткізу, тапсыру.

Сдавать позиции — позициядан таю; шегіну.

Сдаваться — берілу, жеңіліп қолға түсу.

Сдаваться в плен — тұтқынға берілу.

Сдать — тапсыру, тиісті орынға апарып беру.

Сдача — беру, қайырып беру, есесін қайыру.

Сдваивание — екі еселеу.

Сдваивать — қосарлау; қабаттау, екі еселеу.

Сделать перелет — асыра ату (снарядті оқты).

Сделать полный оборот — толық оборот жасау.

Сделать прививку — егу.

Сдержанность — ұстамдылық, сабырлылық, шыдамдылық.

Сдержать — ұстау; шыдау; тоқтату; кідірту.

Сдержаться — өзін өзі басу, тоқтату, сабырлылық қылу.

Сдерживаться — *сдержаться* деген сөзді қара.

Сдирание — сыдыру, тонау.

Сдирать — сыпыру, сыдыру.

Сдирать кожу — терісін сыпыру.

Север — терістік солтүстік.

Северный — терістік.

Северо-восток — терістік шығыс.

Северо-запад — терістік батыс.

Седёлка — шыршақ, ершік.

Седло — 1) ер; 2) айыр жер.

Седловина — кезет, таудың шоқысының ой жері.

Седок — 1) жалдама экипажда келе жатқан кісі; 2) салт атты (адам).

Секира — айбалта.

Секрет — секрет (дұшпанды бақылау үшін заставтан жіберілген әскер).
Секретно — құфия, жасырын.
Секретный — *секретно* деген сөзді қара.
Сектор — сектор (радиалды сызықтармен қоршалған участок).
Сектор наблюдения — бақылау, байқау секторы.
Сектор обстрела — атыс секторы.
Секунда — секунд.
Секундомер — секундомер (секундтап өлшейтін аспап).
Селение — селен, ауыл.
Селитра — селитра (калый, натрый, аммоний т. б. азотқышқылы тұзы).
Семафор—семафор (поезд жолының ашық-жабығын көрсететін аспап).
Сено — шөп.
Сенсация — сенсация: 1) атышулы істен, уақыйғадан болған әсер; 2) адамға зор әсер беретін хабар, уақыйға.
Сера — күкірт.
Серёжка — сережка (автомашина рессорларының екі шеткі шығыршығы).
Сержант — сержант: 1) шет елдерде — унтер-офицер; 2) НКВД әскерінде—жеке әскери атақ; 3) әскерде кіші бастық состав.
Серпантин (дороги) — серпантин (жылан сықты ирең деген жіңішке жол).
Серый — сұр; боз.
Сестра медицинская — медицина сестрасы (дәрігерге жәрдемші, орта дәрежелі білімді медицина қызмет кері (әйел).
Сесть — 1) отыру; 2) міну (атқа, поезға, машинаға т. б.).
Сесть на самолет — самолетке міну.
Сесть на мель — қайырлау (кеменің қайырлауы).
Сети заграждения — қоршау торы.
Сети противоторпедные — торпедаға қарсы тор (суға жіберілген торпеданы бөгеуге, ұстауға арналған тор).
Сети тральные — траль торы (су астындағы минаны алуға арналған қапшық сияқты тор).
Сетка — тор.
Сетка маскировочная — бүркеу торы.
Сетка экранирующая — экран шілдерді (электр аспаптарын сыртқы әсерден қорғайтын тор).
Сетка электронной лампы — электрон лампасының торы.
Сеть — 1) тор, ау; 2) орын; 3) тармақтары.
Сеть агентурная — агентура сеті (орны).
Сеть воздушного наблюдения— аспанды бақылау орындары.
Сеть дорог — жол тармақтары.
Сеть маскировочная — бүркену, жасырыну орны.
Сеть постов инструментальной разведки — инструментті шолушылар постарының орны.
Сеть проволочная — сым тор.
Сеть проволочных заграждений — сымды кедергілер торы.
Сеть связи — байланыс сеті (тармақ).

Сеть телеграфная — телеграф сеті (тармағы).
Сеть телефонная — телефон сеті.
Сечѐние — кесу, кесіп тастау.
Сѐчка — 1) кесу, кесіп тастау; 2) шапқыласу, кескілесу.
Сжа́тие — қысу, сығу.
Сжа́тый — қысылған, сығылған.
Сжать — 1) қысу, сығу; 2) басу, жаншу.
Сжига́ние — жағу, өртеу.
Сжига́ть — жағып, өртеп жіберу.
Сжига́ться — жағылып, өртеніп кету.
Сжима́ние — қысылу, сығылу.
Сжима́ть — қысу, сығу.
Сжи́тый — бір жерден қуылған, сүрілген.
Сжить — қуу, сүргіндеу.
Сза́ди — арттан, артжақтан, кейінгі жақтан.
Сигна́л — сигнал (ишарат, ишаратты белгі).
Сигнал автомобильный — автомобиль сигналы.
Сигнал бедствия — апат сигналы.
Сигнал боевой — ұрыс сигналы.
Сигнал воздушной тревоги — әуе табылы сигналы.
Сигнал дымовой — түтін сигнал.
Сигнал звуковой — дыбыстық сигнал.
Сигнал о помощи — жәрдем туралы сигнал.
Сигнал огневой — от сигналы.
Сигнал опознавательный — таныту сигналы.
Сигнал «отбой» — «қайтарма» сигнал.
Сигнал «подъем», — «тұру» сигналы.
Сигнал позывной — шақыру сигналы.
Сигнал рукой — қол сигналы.
Сигнал сбора — жыйналу сигналы.
Сигнал световой — жарық сигналы.
Сигнал «тревога» — «дабыл» сигналы.
Сигнал химической тревоги — химиялық дабыл сигналы.
Сигнализа́ция — сигнализация, сигналдау, сигнал беру.
Сигнализация ночная — түнгі сигнализация.
Сигнализация оптическая — оптикалық сигнал (жарық арқылы берілетін ишарат).
Сигнализация полотнищами — полотналы сигнализация (үлкен шүберек кенеп арқылы берілетін ишарат).
Сигнализация ракетами — ракетамен сигнализациялау (ұшін жанғыш зат арқылы ишарат).
Сигнали́ст — сигналист (сигналшы).
Сигна́льщик на флажках — флагпен (кішкене жалаушамен сигнал беруші).
Сидѐнье — отыру; отыратын орын.
Сиденье наводчика — наводчиктің отыратын орны.
Сидѐть — 1) отыру; бір жерде болу; 2) ағызып алу, ертіп алу.
Си́ла — қуат, күш.
Сила ветра — желдің күші.
Сила давления — қысу, басу күші (атмосфераның күші).
Сила движущая — қозғайтын күш.
Сила живая — жанды күш.
Сила инерции — екпін күші, инерция күші.
Сила лошадиная — ат күші.

Сила лошадиная тормозная — ат күшіне шағылған тормоз күші.
Сила материальная— материалдық күш.
Сила моральная — моральдық күш.
Сила нагрузки — жүктеменің күші.
Сила огня — оттың, оқтың күші.
Сила оружия — мылтық күші.
Сила подсасывания — сору күші.
Сила притяжная — тарту күші.
Сила пробивания — тесу күші.
Сила разрушительная — бұзу, қыйрату күші.
Сила тока — токтың күші.
Сила тяги винта —винттің тарту күші.
Сила тяговая — көлік күші (жүк тартатын күштер).
Сила тяжести самолета — самолеттің салмақ күші.
Сила удара — соққы күші.
Силàч — күшті, әлді, балуан.
Сńлиться — күшену, тырысу.
Силкóм — күшпен, зорлықпен.
Силуэт — силуэт (бір нәрсенің қаракөлеңкесі, сәулесі; тек қарамен түсірген суреті, кескіні).
Силы воздушные — әуе күштері.
Силы главные флота — флоттың басты күштері.
Силы действующие — әрекеттегі күштер.
Силы десантные — десанттық күш.
Силы значительные — едәуір күштер.
Силы карательные — жазалаушы күштер.
Силы морские —теңіз күштері.
Силы наземные — жер бетіндегі күштер.
Силы подвижные — жылжымалы күштер.
Силы превосходные — басым күштер.
Силы центробежные — айналмалы күштер, ортаға тырысқақ күштер.
Сńльный — күшті, әлді.
Симпàтия — 1) көңіл ауу, жарату; 2) жаратқан, сүйген нәрсе.
Симулянт — симулянт (сылтаушыл, нәуетек).
Симуляция — симуляция (сылтаулату, нәуетектену, өтірік айтып алдау).
Синевá — көгерген жер, көгілдір (ұрғаннан, соққаннан еттің көгерген жері).
Синèть — көгеру, көгеріп көріну.
Синхронńзм — синхронизм (уақыйғалардың бір мезгілде, қатар болуы).
Синхронист —синхронист (синхроникамен шұғылданушы).
Сирèна—сирена (катты дауысты сигнал беретін аппарат).
Систèма — система (жүйе, тәртіп).
Система зажигания — жандыру, от алдыру системасы.
Система наблюдения — байқау, бақылау системасы.
Система набора — жыйнау, алу системасы (кеме жасалатын орында кеменің бөлшектерін құрастырып жыйнап бүтіндеу системасы).
Система обороны — қорғану системасы.
Система оповещения — хабарлау системасы.
Система освещения — жарықтандыру системасы.

Система охранения — қорғану системасы.
Система подрессоренная — рессорланған система (артиллерия арбасы).
Система связи — байланыс, қатынас системасы.
Систематизировать — системалау, системаға келтіру.
Систематический — системалы, үздіксіз.
Ситуация — ситуация: 1) жай-жағдай; 2) картаға түсірілген жердің рельефі (тау-төбе, жол, көл-өзендер, орман, т. б.).
Сифон — сифон (паровоздың отын қыздыратын аспабы).
Скакать — секіру, шабу (ат).
Скала — қыя, тас, тік тас.
Скалистый — таулы-тасты.
Скалить — шықырлату; қайрау.
Скалить зубы — тіс қайрау; кіжіну; тістену.
Скапливать — бір-бірлеп, аз-аздап жыйнай беру, жыйнастыра беру.
Скат — құлама, тайқы, еңку.
Скат обратный — кері құлама.
Скат передний — ілгері құлама.
Скафандр — скафандр (су астына түсуге, дем алуға, жұмыс істеуге бейімделген бітеу, су кірмейтін киім).
Скачки — 1) бәйгі; 2) пәрменімен шабу.
Скачки с препятствием — кедергілер арқылы шабу (ат)
Скверно — жаман.
Скидать — бір жерге лақтырып тастау, лақтырып бір жерге үю.
Скидать камни в кучу — тастарды үйіп тастау.
Скирд — скирд, мая.
Склад — склад (қойма).
Склад авиационный — авиация склады.
Склад артиллерийский — артиллерия склады.
Склад вещевой — нәрсе склады.
Склад взрывчатых веществ — жарылатын заттар склады.
Склад военно-инженерного имущества — әскери-инженерлік мүлік склады.
Склад военно-химический — әскери химиялық склад.
Склад военный — әскери склад.
Склад дивизионный — дивизиондық склад.
Склад корпусной — корпустік склад.
Склад оружия — қару-құрал склады.
Склад полевой продовольственный — жорық азық-түлігінің склады.
Склад полковой — полктік склад.
Склад продовольственный — азық-түлік склады.
Склад санитарный — санитар склады.
Склад местности — жер қатпары.
Складно — 1) бүктемелі; 2) жатық.
Складный — жарамды, мінсіз, жатық.
Складывать — жыйнау, үю (тәртіптеп).
Склеивание — желімдеу, жапсыру.
Склеивать — *склеить* деген сөзді қара.
Склеить — желімдеу, жапсыру, желімдеп қосу.
Склепка — көмкеру, тойтару, қаңылтыр, сыяқты заттарды қосып шегелеп тойтару.

Склон — ылдый, еңкіш.
Склонйть — ию, еңкейту.
Склонность — бейімділік.
Скоба — скоба, тұтқа (винтовканың қайырмасын айнала сақтап тұратын тұтқа сыяқты темір).
Сковать — 1) қыспаққа алу (әскерді жыйнап жауды матау, жайылуына мүмкіндік бермей қыспаққа алу); 2) соғып шығару; соғып біріктіру.
Сколачивать — *сколотить* деген сөзді қара.
Сколотить — жыйнау, ұйымдастыру, басын қосу.
Скольжение — *скользить* деген сөзді қара.
Скользить — 1) сырғанау сырғу; 2) таю; 3) жылжу, тез жүру.
Скользить на крыло — жанына қыйсаю (самолет туралы).
Скользкий — 1) тайғақ; 2) ұстамсыз; 3) тұрақсыз, табансыз.
Скомбинировать — құрастыру, құрау, құрап жасау.
Скомкать — бүктеу, жұмарлау.
Сконцентрировать — бір жерге жыйнау, топтау.
Скончаться — өлу, біту.
Скопление — топтану; жыйналу.
Скорее —тезірек, шапшаңырақ.
Скоро — тез.
Скорострельность — шапшаң, тез атылғыштығы.
Скорострельность теоретическая—теориялық тез атылғыштығы.
Скорострельный — шапшаң атылғыш.
Скорость — жылдамдық, шапшаңдық, тездік.
Скорость большая — қатты жүріс.
Скорость в узлах — узельдік шапшаңдық.
Скорость ветра — желдің қаттылығы.
Скорость вращения — айналу шапшаңдығы.
Скорость горения — жану жылдамдығы.
Скорость горизонтальная — горизонтальды шапшаңдық (көлденең шапшаңдық).
Скорость движения — қозғалыс шапшаңдығы.
Скорость крейсерская — крейсер шапшаңдығы.
Скорость максимальная — ең жылдам (жүріс).
Скорость малая — ақырын жүріс.
Скорость наибольшая — ең қатты жүріс.
Скорость начальная — алғашқы шапшаңдық.
Скорость нормальная — бір қалыпты жүріс.
Скорость относительная — относительді шапшаңдық.
Скорость падения — құлау шапшаңдығы.
Скорость передняя — ілгері шапшаңдық.
Скорость пикирования — шүйілу шапшаңдығы.
Скорость подводная — су астындағы шапшаңдығы.
Скорость подъема — көтерілу шапшаңдығы.
Скорость полета — ұшу шапшаңдығы.
Скорость посадочная — қону шапшаңдығы.
Скорость постоянная — тұрақты жүріс.

Скорость предельная — ең барып тұрған шапшаңдық.
Скорость проектная — мөлшерлі жүріс
Скорость самолета — самолеттің ұшу шапшаңдығы.
Скорость средняя — орта жүріс.
Скорость стрельбы — ату шапшаңдығы.
Скорость течения — ағыс жылдамдығы.
Скорость хода — жүріс шапшаңдығы.
Ско́рый — тез, шапшаң, жылдам.
Скот — қара мал, мал.
Скот порционный — соғым малы.
Скребни́ца — 1) ат тарағы; 2) тырнауыш.
Скребнуть — қырып алу; тырнап алу; атты тарау.
Скребо́к — қырғыш.
Скре́па (скоба) — қырғыш, ұстатқыш.
Скрепи́ть — бекіту, нығайту, қысып тістетіп қою.
Скре́щивать — айқыш-ұйқыш салу, ерсілі-қарсылы салу.
Скриви́ть — қыйсайту, қыйсайтып жіберу.
Скриви́ться — қыйсайып кету.
Скрип — сықыр.
Скрипеть — сықырлау.
Скругли́ть — 1) дөңгелектендіру, дөңгелек түрге келтіру; 2) бас-аяғын жыйнап тастау.
Скрыва́ть — жасыру, бүркеу.
Скрыва́ться — көрінбей кету, жасырыну, көзге түспеу.
Скры́тность — тұйықтық.
Скры́тый — жасырылған, тығылу.
Скры́ть—жасыру, бүркеу, тығу.
Скры́ться — жасырыну, бүркену көрінбеу.
Сла́бо — 1) бос; 2) нашар, әлсіз.
Сла́бнуть — 1) әлсіздену, нашарлану; 2) босау.
Сла́бость — әлсіздік, күшсіздік, жұмсақтық.
Слабоу́мие — кемақылдылық, жарыместік.
Слабоу́мный — кемақыл, жарымес.
Сла́бый — бос; нашар.
Сла́ва — даңқ, атақ, дәріп.
Сла́виться — даңқы шығу, атағы шығу.
Сла́вный — атақты, даңқты, қадірлі.
Сле́ва — солдан.
Слега́ -- жуан бөрене.
Слегка́ — аздап, ақырындап, жеңілдеп.
След — 1) із; 2) белгі, нышан.
Следи́ть — 1) ізіне түсу, артынан байқау, бағу; 2) байқау, абайлау.
Сле́довать — 1) артынан еру, ізімен жүру; 2) қарау, бағып жүру.
Следовать взятым курсом — алған бетпен жүру.
Сле́дом — ізінше, іле шала, ізімен, ізбе-із.
Следопыт — ізші, ізшіл,
Слеза́ — жас (көздің жасы).
Слеза́й! — слезай («түс!» деген команда).
Слеза́ть — түсу; аттан түсу; биіктен түсу.
Слези́ться — көзден жас ағу, соралану.
Слезоточи́вый — жас ағатын, жас ағызатын.
Слезоточи́ть —жас агу, жасаурау.
Слепе́ц — соқыр, көрмес.

Слепота — соқырлық.
Слесарь — слесарь, ұста.
Слететь — ұшып кету, ұшып түсу.
Сливать — 1) төгу, құю, қосу; 2) біріктіру.
Сливаться — қосылу, тұтасып кету.
Слишком — аса, өте, тым, өте-мөте.
Слияние — 1) қосылу, бірігу; 2) қосылыс.
Сложить — 1) үю, қосу, жыйналу; 2) салу.
Сложить оружие—құралын беру, құрал тастау.
Сложность — күрделілік, қыйыншылық.
Сложный (об обстановке) — қыйын, шиеленіскен (жағдай).
Слом — 1) сынық, сынған жері; 2) сындыру.
Сломать — 1) қыйрату, сындыру; 2) бұзу, мертілдіру.
Сломаться — 1) қыйратылу, сындырылу; 2) мертілу, бұзылу.
Сломить — сындыру, қыйрату, бұзу.
Сломить сопротивление — қарсылығын жою, бетін қайтару.
Служащий — қызметкер.
Служба — қызмет, жұмыс, қызмет орны.
Служба авиации — авиация қызметі.
Служба автомобильная — автомобиль қызметі.
Служба агентурная — агенттік қызмет.
Служба артиллерийская — артиллерия қызметі.
Служба аэронавигации — аэронавигация қызметі.
Служба вахтенная — вахта қызметі.
Служба внутренняя—ішкі қызмет.
Служба военная —әскери қызмет.
Служба гарнизонная — гарнизон қызметі.
Служба генерального штаба — бас штаб қызметі.
Служба движения — жол қызметі.
Служба действительная — әскери қызмет.
Служба дозорная — болжау қызметі.
Служба жандармская — жандармдық қызмет (шет елде).
Служба заграждения — бөгет қызметі.
Служба информации — информация қызметі.
Служба караульная — қарауыл қызметі.
Служба лагерная — лагерлік қызмет.
Служба метеорологическая — метеорологиялық қызмет, (һауа райын байқау қызметі).
Служба минная — мина қызметі.
Служба минно-тральная — минді-траль қызметі.
Служба морской авиации — теңіздегі авиация қызметі.
Служба наблюдения — бақылау қызметі.
Служба нестроевая — стройдан тыс қызмет.
Служба оповещения — хабарлау қызметі.
Служба охранения — күзет қызметі.
Служба пограничная — шекара қызметі.
Служба подводных лодок — сүңгуір қайық қызметі.

Служба подслушивания — тыңдау қызметі.
Служба разведывательная — шолу қызметі.
Служба санитарная — санитарлық қызмет.
Служба саперная — саперлік қызмет.
Служба сверхурочная — мезгілінен тыс қызмет.
Служба связи — қатнас қызметі.
Служба сторожевая — күзет қызметі.
Служба техническая — техникалық қызмет.
Служба тыла — тыл қызметі.
Служба штабная — штаб қызметі.
Служба этапная — этап қызметі.
Служе́бный — қызметтін, қызметтегі, қызмет бабындағы.
Служи́ть — қызмет ету; жұмыс қылу.
Слух — хабар, лақап, аңыз.
Слу́чай — уақыйға.
Случа́йно — кездейсоқ, әлде қалай.
Случа́йность — кездейсоқтық.
Слу́шать — 1) тыңдау, құлақ қою есіту; 2) тіл алу.
Слы́шать — есіту, есітіп білу.
Слы́шаться — есітілу.
Слы́шимость — естілетіндік, естілуі.
Слы́шимость хорошая — естілуі жақсы.
Смазать — майлау, жағу, сүрту.
Смазно́й — майланатын.
Сма́зочный — майлайтын.
Сма́зчик — майлаушы.
Сма́зывать — майлау, жағу, сылау.
Сме́жный — шектес, шендес, аралас.
Сма́чивать — сулау, жібіту.
Смека́лка — зеректік, түсінгіштік, тапқырлық.
Смека́ть — түсіну.
Смеле́ть — батылдану, батыл болу.
Сме́ло — батыл.
Сме́лый — батыл, жүректі.
Сме́лость — жүректілік, батылдық.
Смельчак — батыл, жүректі, жаужүрек.
Сме́на — алмасу, ауысу.
Смени́ть — ауыстырылу, алмастыру.
Смени́ться — ауыстырылу, алмастырылу.
Сменя́емость — алмасушылық ауыспалылық.
Сменя́ть — ауыстыру, алмастыру, айырбастау.
Сме́рить — өлшеу, өлшеуін алу.
Смерка́ться — қаранғылану, ымырт жабылу.
Смерте́льный — өлтіретін, ажалды, қыйрайтын; тіпті күшті.
Сме́ртность — өлім-жітім.
Сме́ртный — ажалды, өлімді.
Смертоно́сный — қаза тапқызатын, өлтіретін.
Смерть — өлім, ажал.
Смерть врагам — жауға өлім.
Смерч — смерч (қатты құйын).
Смести́ — сыпырып тастау; жоқ қылу; құрту.
Смести с лица земли фашистов — фашистерді жер бетінен құрту, жою.
Смесь — қоспа, аралас, араластырылған.
Смесь № 1 — қоспа № 1 (арнаулы жандырғыш арқылы тұтанатын, жану шапшаңдығы 40—50 секундтан аспайтын, қызуы 700—800°, қара түтінді, жандырғыш бутылкаға құятын қоспа сұйықтық).

Смесь № 3—қоспа № 3, *смесь № 1* деген сөзді қара.
Смётка—тапқырлық, зеректік.
Сметливость — тапқырлық, ұққыштық, зеректік.
Смешанный — аралас, ортақ.
Смешать — араластыру, араластырып жіберу.
Смешаться — араласу, араласып кету; ұйқы-тұйқы болу; шатасу.
Смешивать — араластыру, араластырып жіберу.
Смещать — орнынан ауыстыру; орнынан алып тастау.
Смещение — ауыстыру, орнын алмастыру; орнынан алып тастау.
Смирение — 1) жуасу, бой ұсыну; 2) жуасыту, басу.
Смирить — жуасыту, басу.
Смирно! — смирно (стройда тұрған әскерлер денесін түзеп, жөнделіп тұру үшін берілетін команда).
Смирно — тыныш, тыныштал.
Смирный — жуас, тыныш.
Смотр — қарау, қарап шығу.
Смотреть — қарау, көз салу, көзбен шолу.
Смотритель — қараушы.
Смотря по обстоятельствам — жағдайға қарай.
Смочить — сулау, дымдау, жібіту, суға салу.
Смута — бүліншілік, тәртіпсіздік.
Смутный — бүліншіліктің, бүліншілікке байланысты.
Смывать — жуу, жаю; ағызу.
Смыкать — қабыстыру, қосу.
Смыкаться — қабысу, қосылу, бірігу.
Смягчать — жұмсату, босату; кеміту.
Смягчающий — жұмсататын, жеңілдететін.
Смягчение — жеңілдету, жұмсарту.
Смятение — әбігер болу; сасып қалу.
Смятость — 1) әбігерлік, сасып қалушылық. 2) жұмарланып қалғандық, бүктеліп қалғандық.
Снабдить — жабдықтау, жетістіру, жеткізу.
Снабжать — *снабдить* деген сөзді қара.
Снабжение — жабдықтау, жетістіру.
Снабжение авиационное — авиация жабдығы.
Снабжение артиллерийское — артиллерия жабдығы.
Снабжение боеприпасами — оқдәрімен жабдықтау.
Снабжение военно-хозяйственное — әскери-шаруашылық жабдығы.
Снабжение путевое—жол жабдығы.
Снабжение химическое — химиялық жабдық.
Снабженец — жабдықтаушы, жетістіруші.
Снадобье — дәрі-дәрмек.
Снайпер — снайпер (асқан мерген).
Снайпинг — көздегіштік.
Снаружи — сыртынан, тыстан.
Снаряд — снаряд (жарылып атылатын бомба).
Снаряд агитационный — агитация снаряды.
Снаряд бронебойный — броня тескіш снаряд (асыл темірмен қапталған құралды, машиналарды қыйрататын, тесіп өтетін бомба).
Снаряд газометный — газ ататын снаряд.
Снаряд дымовой — түтін шашар снаряд.

Снаряд зажигательный — өртейтін снаряд.

Снаряд картечный — картечті снаряд (жақын жерден ататын, оқ толтырылған артиллерия бомбасы).

Снаряд неразорвавшийся — жарылмаған снаряд.

Снаряд обтекаемый — жылмағай снаряд.

Снаряд овальный — сопақ снаряд.

Снаряд осветительный — жарқылдақ снаряд.

Снаряд остроконечный — өткір ұшты снаряд.

Снаряд отравляющий — уландыратын снаряд.

Снаряд ракетный — ракета снаряді (сигналға қолданылатын, от болып түрлі түсте көрінетін снаряд).

Снаряд с уменьшенным зарядом — дәрісі азайтылған снаряд.

Снаряд светящийся — жарқылдайтын снаряд.

Снаряд связи — байланыс снаряді.

Снаряд сигнальный — сигнал снаряді.

Снаряд специальный — арнаулы снаряд.

Снаряд трассирующий — із қалдыра ұшатын снаряд.

Снаряд ударного действия — екпінді әрекет снаряді.

Снаряд удушающий — тұншықтырғыш снаряд.

Снаряд универсальный — универсальді снаряд (түрлі жағдайға қолайланған снаряд).

Снаряд фугасный — фугасті снаряд.

Снаряд химический — химиялық снаряд.

Снаряд бризантный — жарылғыш снаряд.

Снаряжáть (оснащать) — жабдықтау.

Снаряжение — жабдық; керекжарақты даярлау.

Снаряжение альпинистское — альпинистік жабдық.

Снаряжение боевое — әскери жабдық.

Снаряжение возимое — тасылатын жабдық.

Снаряжение горное — тау жабдығы.

Снаряжение конское — ат тұрман.

Снаряжение лыжное — шаңғы жабдығы.

Снаряжение людское — адам жабдығы.

Снаряжение носимое — алып жүретін жабдық.

Снаряжение офицерское — офицерлік жабдық (шет елдер).

Снаряжение пехоты — жаяу әскер жабдығы.

Снаряжение походное — жорық жабдығы.

Снаряжение седельное — ертоқым жабдығы.

Снаряжённый — жабдықтанған.

Снáсти военные — әскери саймандар.

Снастúть — жабдықтау; керекжарақты жеткізіп беру.

Снасть — құрал, сайман.

Снáшивать — 1) тасып үю; 2) киіп тоздыру.

Снег — қар.

Снеговóй — қардан істелген.

Снéжный — қарлы.

Снестú — 1) апару; 2) төмен тасу; 3) жұлып әкету.

Снестись — қатнасу, хабар алысу.
Снижать — төмендеу, аласару.
Снижаться — төмендеу, аласару.
Снижение — төмендеу, аласару; төмендету, аласарту.
Снизить — төмен түсіру, аласарту.
Снизиться — төмендеу, аласару, төмен түсу.
Снизу — төменнен, төменгі жақтан, астан.
Снимать — алу, алып тастау (орнынан); түсіру (суретке).
Снимать противника с поста — дұшпанды постынан алу.
Сниматься — 1) алыну, алынып тасталу; 2) түсу, түсірілу (суретке).
Сноп (пучок) — бау (астықтың); шоқ (күн сәулесі); топ.
Сноп лучей прожектора — прожектор сәулесінің шоғырмағы.
Сноп пуль снарядов — топ болып шашыраған снаряд оғы.
Сноп разлета осколков — топ болып шашыраған бомба сынықтары.
Сноп траекторий — троектория тобы (ұшқан бомбаның жолы).
Сноровка — ептілік, оңтайлылық.
Сносливость — шыдамдылық, көнбістік, төзімділік.
Сносный — ұнарлық, сыйымды.
Сношение — қатнас, қатнасу.
Снятие — алу, жыйнап алу; жою.
Снять — 1) алу, жыйнап алу, үстінен алу; 2) шешіндіріп алу.
Снять противогазы — противогазды шешу.
Снять часового — қарауылды алу, құрту.
Сняться — 1) бөліну, айрылу, бөлшектену; 2) суретке түсу.
Сняться с якоря — якоры алыну.
Собака — ит.
Собака военная — әскери ит.
Собака дозорная — дозор ит.
Собака посыльная — шабарман ит.
Собака санитарная — санитар иті.
Собака связная — қатнас иті.
Собака служебная — қызмет иті.
Собака сторожевая — күзетші ит.
Собака упряжная — жегілетін ит.
Собирать сведения — мәлімет жыю, жыйнау.
Собираться — жыйналу.
Соблазн — 1) алдағыш, қызықтыратын; 2) еліктіретін.
Соблазнить — 1) қызықтыру; 2) ерту, азғыру.
Соблюдать — орындау, сақтау.
Соблюдать порядок — тәртіп сақтау.
Соблюдаться — орындалу, сақталу.
Собор — собор (үлкен шеркеу).
Собрат — жұмысы бір, кәсібі бір; істес.
Собрать — 1) жыю, жыйнау; 2) жыйып алу; 3) жыйнап қою; 4) құрастыру.
Собраться — 1) жыйналу; үйілу; 2) жыйналып қалу; 3) киіну, буынып-түйіну.
Собственность — меншік.
Собственность государственная — мемлекет меншігі.
Событие — уақыйға.

Событие историческое — тарихи уақыйға.
Совершать — істеу, жасау.
Совершаться — істелу, жасалу, болу.
Совершить—істеу, жасау, болғызу.
Совесть — ұят, ар, ұждан, инсаф.
Совет — 1) совет; 2) кеңес, ақыл.
Советизировать — советтендіру.
Советизироваться — советтену.
Советник — советник: 1) кеңесші; 2) шет ел үкметінде — ірі чин.
Советовать — кеңес беру, ақыл айту.
Советоваться — кеңесу, ақылдасу.
Совещание — мәжіліс.
Совещание тайное — құфия мәжіліс.
Совещаться — мәжіліс құру; ойласу, ақылдасу.
Совместно — бірге, бірлесіп.
Совместный — бірге, бірлескен.
Совокупить — қосылу, бірігу.
Совокупиться— 1) қосылу, бірлесу; бірігіп кету; 2) толып кету.
Совокупление — қатыстыру; жыйнау, қосылу.
Совокуплять — қосылдыру, қосылыстыру.
Совокупность — жыйнақ, барлығы; бәрін жыйнағандағысы.
Совокупный — қосылған, біріккен.
Совпадать — 1) дәл келу, тура келу, үйлесу; 2) кездесу.
Совпадение— 1) тура келу, үйлесу; 2) кездесу.
Современник — тұстас, замандас, замандастық.
Современность — осы замандық.
Современный — осы замандағы, осы күнгі.
Согласие — ризалық, келісім, жарасу; татулық.
Согласиться — 1) ризаласу, ризалық білдіру, риза болу, келісу; 2) қосылу, көну.
Согласно приказу — приказ, бұйрық бойынша.
Согласование — ризаласу, келісу, үйлесу.
Согласованность — келісушілік, үйлесушілік, жарасушылық.
Согласованный — келісілген, жарастырылған, үйлестірілген.
Согласовать — үйлестіру, келістіру, сөйлесіп алу, ризалығын алу.
Согласоваться — үйлесу, келісу, ризаласу.
Соглашатель — ымрашыл, келісімшіл.
Соглашение — келісім.
Соглашение мирное — татулық, бейбітшілік келісім.
Соглашение о невмешательстве — кіріспеу туралы келісім.
Соглашение о ненападении — шабуыл жасаспау, туралы келісім.
Соглядатай — шпион, тыңшы, жансыз.
Согнать — 1) қуып жіберу; 2) құрту, бітіру.
Согревание — қызу, қыздыру, жылыну.
Согреть — жылыту, қыздыру.
Содействие — жәрдем, көмек.
Содействовать — көмек көрсету, жәрдем беру.

Содержа́ть — 1) ұстау; 2) асырау; 3) ішінде сақтау.
Соедине́ние — құрама, қоспа.
Соединение авиационное — авиация құрамасы.
Соединение войсковое — әскери құрама.
Соединение дорог — жолдың торабы.
Соединение кадровое — тұрақты әскер құрамасы.
Соединение крупное — кесек құрама.
Соединение мелкое — ұсақ құрама.
Соединение моторизированное— моторланған құрама.
Соединение оперативное —оперативтік құрама.
Соединение стратегическое — стратегиялық құрама.
Соединение тактическое — тактикалық құрама.
Соедине́нный — құралған, қосылған, біріктірілген, тұтасқан.
Соедини́тель — тұтастырушы, тұтастырғыш, жалғастырушы, дәнекер, қосқыш.
Соедини́ть — 1) қосу, біріктіру; 2) жалғау, жалғап біріктіру; 3) байланыстыру, жалғастыру (хабарластыру).
Соедини́ться — 1) қосылу; 2) жалғану, бірігу; 3) байланысу, жалғасу.
Соединя́ть — 1) бірлестіру; 2) қосу, араластыру; 3) жалғау, байланыстыру.
Сожже́ние — өртеу, өртеп жіберу, жағып жіберу.
Сожже́нный — өртелген, өртеп жіберілген.
Создава́ть — жасау, құрау; жаңадан шығару.
Созда́ние — жасау, құру, ойлап шығару.
Созда́тель — жасаушы, құраушы, тудырушы.
Созда́ть — жарату, жасау, құру; жаңадан шығару, тудыру.
Созна́ние — сана.
Созна́тельно — саналы.
Созна́тельность — саналылық, түсінушілік, аңғарғыштық.
Созна́тельный — саналы, санасезімі бар.
Созрева́ние — пісу, жетілу, толу.
Созрева́ть — пісу, жетілу; пісіп, толып жетілу.
Созы́в — шақырылыс, жыйналыс.
Созыва́ть — шақыру, жыйнау.
Сократи́ть — қысқарту, ықшамдау.
Сокраще́ние — қысқару, қысқартылу; ықшамдану.
Сокращённо — қысқаша, қысқартып.
Сокращённый —қысқартылған, қысқарған; азайтылған.
Сокруша́ть — қыйрату, бұзу.
Солда́т — солдат.
Солёный — 1) тұзды, ащы; 2) тұздалған.
Солеро́д — тұз тегі.
Солида́рность — тілектестік, пікірлестік.
Соли́дный — маңызды, ірі, берік, айта қаларлықтай.
Соли́ть — тұздау, тұз дәмін келтіру.
Со́лнечный — күнжақ, күнге тиісті.
Со́лнце — күн.
Солнцепёк — күн шуақ.
Соло́ма — сабан.
Солонча́к — 1) сор, сортаң, ащылы жер; 2) татыр.
Соль — тұз.
Соль двууглекислая — екікөмір қышқылды тұз.
Соль простая — жай тұз.

Соль столовая — ас тұзы.
Сомкнись! — сомкнись («араларыңды тығызда!» деген команда).
Сомкнуть ряды — сафты тығыздау.
Сомнение — шүба, шек, күдік.
Сомнительно — шүбәлі, күдікті, дүдәмал.
Сомнительный — шүбәлі, күдікті, дүдәмал.
Сон — ұйқы.
Соображать — байқау, ұғу, түсіну.
Соображение — байқау, ұғынысу, пікір.
Сообразительность — аңғарғыштық, зеректік, түсінгіштік.
Сообразительный — аңғарғыш, зерек.
Сообщение — қатнас, байланыс; мәлімет, хабар.
Сообщить — хабар беру, хабар ету; білдіру.
Сообщить метеорологические данные — метеорологиялық мәлімет беру.
Сообщить о появлении дыма— түтін көрінісін хабарлау.
Соорудить — салу, орнату.
Сооружение (оборонительное) — құрлыс (бекініске керекті).
Сооружение ложное — жалған құрлыс.
Соотношение сил — күш қарым-қатнасы.
Соперник — күндес, бақталас.
Сопка — төбе (көтеріңкі жер).
Соподчинение — қоса бағыну.
Сопоставить — салыстыру, салыстырып қарау.
Сопоставление — салыстыру, салыстырып қарау.
Соприкасаться — тию, жанасу, тиіп жүру.
Соприкосновение — жанасу, тию, тиіп тұру.
Соприкосновение (с противником) — тиісу, түйісу (жаумен).
Сопровождать — шығарып салу, еріп жүру.
Сопровождение — шығарып салу, еріп жүру.
Сопротивление — қарсылық көрсету, қарсы тұру (соғысу).
Сопротивление воздуха — һаваның карысуы.
Сопротивление лобовое — маңдай тірескен карсылық.
Сопротивление переменного тока — ауыспалы токтың қарысуы.
Сопротивление волны — толқынның кедергісі.
Сопротивляться — қарсыласу, қарсы тұру.
Соревнование — жарыс.
Соревнование лыжное — шаңғы жарысы.
Соревнование на первенство — бас бәйге таласы.
Соревнование воздушное — әуе жарыстары (самолет жарыстары).
Соревнование индивидуальное — жеке жарыс.
Соревноваться — жарысқа түсу, жарысу.
Сосать — 1) ему; 2) сору, сорып тастау.
Сосед — көрші.
Соседний — көршілес.
Соскакивать — атып тұру, секіріп түсу.
Соскальзывать — тайып құлау. тайғанақтау.
Соскоблить — қыру, қырып тастау, қырып тазарту.
Соскочить — қарғып түсу, секіріп түсу; ұшып кету.

Сосредоточенность — топталғандық, жыйналғандық.
Сосредоточенный — топталған, жыйнақталған.
Сосредотачивать — топтану, бір жерге жыйнақтау.
Сосредотачиваться — бір жерге топталу, жыйналу.
Сосредоточить — жыйнау, топтау.
Сосредоточить войска — әскерді жыйнақтау, топтастыру.
Состав — состав (коллективтың, ұйымның кісілері; бір паровозға тіркелген вагондар).
Состав военного времени — соғыс кезіндегі состав.
Состав высший командный — жоғарғы команда составы.
Состав летный — ұшқыштар составы.
Состав личный — қызметкер составы.
Состав начальствующий — *начсостав* деген сөзді қара.
Состав переменный — ауыспалы состав.
Состав подвижной — жылжымалы состав (паровоз, вагон т. б.).
Состав политический — саяси состав.
Состав рядовой — жай әскер составы.
Составить — 1) жасау, құру, шығару; 2) біріне бірін қосып біріктіру.
Составить программу — программа жасау.
Состояние — 1) жағдай; 2) күй, жай; 3) дәулет, байлық.
Состояние здоровья — денсаулық жайы.
Состояние моральное — моральдық күй.
Состояние политико-моральное — саяси моральдық күй,
Состоящий — тұратын.
Состоящий на действительной службе — тұрақты қызметтегі.
Сотрясение — 1) қағу, сілку; 2) тітірету, қалтырату.
Сохранение — сақтау.
Сохранить — сақтау.
Сохраниться — сақталу.
Сохранность — бүтіндігі, амандығы.
Сохранный — сақтаулы, бүтін.
Сохранять — сақтау.
Сошка — сошка: 1) мылтық сыйрағы; 2) мылтық сүйеп қоятын ағаш.
Сошник — сошник (артиллерия құралында болатын жалпақ темір).
Союзник — союзник (одақтас).
Спайка — татулық, ауызбірлік.
Спалить — 1) өртеу, күйдіру; 2) қатты бомбалау.
Спасать — құтқару, құтылдыру, сақтап қалу.
Спасаться — құтылу.
Спасение — 1) құтылу; 2) құтқару.
Спасти — құтқару.
Спаянность — бірауыздылық, татулық.
Спастись — құтылу.
Спасть — 1) түсу; 2) қайту.
Спать — ұйықтау.
Спектр — спектр (күн сәулесінің призмадан өтіп, шынымен түрлі түсті болып көрінуі).
Специалист — специалист (маман).
Специалист военный — әскері маман.
Специалист морской — теңіз маманы.
Спешенный — аттан түсірілген.

Спе́шить — аттан түсіру, құлату (аттан).
Спеши́ть — асығу, асығып-үсігу, асықтыру.
Спе́шка — асығыс.
Спе́шно — асығыс, тығыз.
Спе́шность — асығыстық.
Спидо́метр — спидометр (механизммен жүретін машиналардың жүру тездігін көрсететін аспап).
Спира́ль — спираль (алғашқы шыққан орыннан оралыс арқылы алыстай беретін пружина сыяқты бұранда).
Спира́льный — спиральді, бұрамалы, оралған.
Спирт — спирт.
Спирто́ванный — спирттелген.
Спиртова́ть — спирттеу.
Спиртова́ться — спирттелу.
Спирто́вка — спирт шам.
Спирто́вый — спиртті.
Спиртомер — спиртомер (сұйық затқа араласқан спирттің қанша екенін айырып білетін аспап).
Спи́сок — тізім, список.
Список арматурный — арматур тізімі (зат бергендік туралы әрбір әскери қызметкерлер тізімі; кеме жабдығы).
Список именной — аты-жөні жазылған тізім.
Список общий — жалпы тізім.
Список призывной — шақыру тізімі.
Спи́ца — спица (мотоциклдің, велосипедтің дөңгелек шабағы).
Спи́чка спициальная — арнаулы спичка (шырпы сыяқты өн бойы күкірттелген, тисе-ақ жанатын, жандырғыш бутылканың екі жағына қыстырылып, тұтандырылатын, лақтырылған бутылканы тұтататын, барып түскенше сөнбейтін шырпы).
Сплав — 1) ағызу, сал ағызу; 2) бірнеше еритін заттардан ағызып жасалған заттың қосындысы.
Спла́вить—1) сал ағызу; 2) еріліп ағызу (металды).
Сплани́ровать — жоспарлау.
Сплоти́ться — ұйымдасу, бірлесу.
Сплочённость — ұйымдасушылық, ауызбірлік.
Сплошно́й — жаппай.
Сплошь — жаппай, тегіс, тұтас.
Сплошь и рядом — әрдайім, үнемі.
Сплыва́ться — бір жерге ағылып қосылу, сарқылып қосылу.
Сплы́ться — бір жерге ағып жыйналып қосылу.
Сподо́бить — лайықтау, сәйкестеу.
Сподру́чный — 1) қолайлы, оңай, қолдан келерлік; 2) жәрдемші, қолқабысшы.
Споко́йно — тыныш.
Споко́йный — 1) тыныш; 2) сабырлы, хауып-қатерсіз.
Споко́йствие — тыныштық, сабырлылық.
Сполза́ть — жорғалап, өрмелеп түсу, жылжып түсу.
Сползти́ — жорғалап жылжу, жылжып түсу.
Спорт — спорт (дене шынықтыру ойыны).
Спорт водный — су спорты.
Спорт горный — тау спорты.
Спорт зимний — қысқы спорт.
Спорт стрелковый — атыс спорты.
Спорт лыжный — шаңғы спорты.

Спортсмен — спортсмен (спортшы).
Способ — әдіс, тәсіл, жол.
Способ выполнения — орындау жолы.
Способ движения — жүріс әдісі.
Способ действий — әрекет тәсілі.
Способ использования — пайдалану жолы.
Способ отдачи приказа — приказ беру жолы.
Способ применения — қолдану жолы.
Способ противодействия — қарсы әрекет жолы (әдісі).
Способ рассылки приказов — приказ жіберу жолы.
Способность — қабілеттілік, зеректік, алғырлық.
Способный — қаблетті, алғыр.
Способствовать — себепші болу; болысу; көмектесу.
Споткнуться — 1) сүріну; 2) қыйыншылыққа кездесу, істемей тоқтап қалу.
Спотыкаться — 1) сүріну; 2) қыйыншылыққа кездесу, істемей тоқтап қалу.
Споткнуться о камень — тасқа сүріну.
Справа — оңнан, оң жақтан.
Справа налево — оңнан солға.
Справа по одному — оңнан бірбірден.
Справедливость — әділдік, дұрыстық, туралық.
Справедливый — әділ, тура.
Справить — 1) түзеу, түзету; 2) орындау.
Справиться — 1) сұрап білу, хабар алу; 2) меңгеріп алу; 3) шама келу.
Справлять — 1) түзеу, түзету; 2) істеу, әзірлену.
Справляться — *справиться* деген сөзді қара.
Справочник — анықтама (жол сілтегіш).
Спрашивать — сұрау.
Спрашиваться — сұрану.
Спрессовать — престеу, басқышпен сығу, сығып біріктіру.
Спринт — спринт (жақын дистанцияға жүгіру).
Спринтер — спринтер (спринтші, жақын дистанцияға жүгіруші).
Спринцевать — шаю, шайып жуу, насоспен шаю.
Спровадить — қуып шығару, қуып жіберу; шығарып жіберу.
Спровоцировать — арандату, азғыру, құтырту; өсек тарату.
Спросить — сұрап алу.
Спроситься — сұрану, рұхсат алу.
Спрыгивать — секіріп түсу, қарғу.
Спрыгнуть — секіріп түсу, қарғып түсу.
Спрыскивать — себу, бүрку.
Спрятать — жасыру, жасырып қою, тығып қою, бүркеп қою.
Спрятаться — жасырыну, тығылу, бүркену.
Спуск — 1) түсіру, босату, жіберу, салу; 2) түсетін жер; 3) мылтықтың құлағы.
Спуск судна в море — кемені теңізге түсіру, суға салу.
Спускаться — түсу, төмендеу.
Спускной — түсірмелі, қайырмалы.
Спустить — түсіру, босату.
Спустить курок — курокты босату.
Спуститься — түсу, босау.
Спутанный — шырмалған, матаулы, байлаулы, ұстаулы.

Спу́тать — 1) шырмау, матау; 2) шатастыру; 3) түсау.

Сравне́ние — 1) салыстыру; 2) теңеу.

Сравни́тельно — салыстырғанда, салыстыра келгенде.

Сравни́ть — 1) салыстыру; 2) теңдестіру, теңеу.

Сража́ть—қатты жарақаттау, өлімші ету, қарумен ұрып жығу, өлтіру.

Сража́ться — соғысу (қолына құрал алып, аянбай соғыс салу).

Сраже́ние — соғыс, ұрыс.

Сражение генеральное — ұлы майдан.

Сражение морское — теңіз соғысы.

Сражение пограничное — шекара соғысы.

Сражение решительное — шешуші соғыс.

Срази́ть — өлтіру; өлтіре соққы беру.

Срази́ться — соғысу, қырқысу.

Сра́зу — бірден, біржолата.

Срами́ть — масқаралау, қорлау.

Среди́на — орта, ара.

Среднекали́берный — орта калибрлі (мылтық).

Сре́дний — орта, орташа.

Средото́чие — бір жерге жыйналу, топталу.

Сре́дства — 1) шара; 2) құрал; 3) қаржы.

Средства боевого восстановления — әскери қалпына келтіру шаралары.

Средства боевого заграждения — әскери бөгет құрылыстары (жабдықтары).

Средства боевые — соғыс құралдары.

Средства броневые — бронялы құралдар.

Средства вспомогательные — жәрдемші құралдар.

Средства дымовые — түтіндендіру құралдары.

Средства защитные — қорғану құралдары.

Средства звуковые — дыбыстау құралдары.

Средства индивидуальные — жеке қолданатын құралдар.

Средства колесные — дөңгелекті құралдар.

Средства коллективной защиты — коллектив болып қорғану құралдары.

Средства крепления — бекіту құралдары.

Средства маскировки механические — механикалы бүркеніс құралдары.

Средства маскировочные — бүркеніс құралдары.

Средства моторизированные — моторланған құралдар.

Средства наблюдения — бақылау құралдары.

Средства наступления — шабуыл жасау құралдары.

Средства обороны — қорғану құралдары.

Средства огневые — атыс құралдары.

Средства передвижения — көлік.

Средства переправочные — өткел жабдықтары.

Средства подслушивания — тыңдау құралдары.

Средства питания — азық-түлік.

Средства пловучие — жүзгіш құралдар.

Средства приданные — меншігіндегі құралдар.

Средства радио — радио құралдары.

Средства рассылки — тарату құралдары.
Средства связи — байланыс құралдары.
Средства технические — техникалық құралдар.
Средства транспортные — транспорт жабдығы.
Средства удара — соққы құралы.
Средства управления — басқару құралдары.
Средства химические — химиялық құралдар.
Средства химической защиты — химиядан қорғану құралдары.
Срез дульный — оқ жолы ойындысы (стволдың ішіндегі оқ айналып шығу үшін жасаған жол).
Срез казенный (ствола) — қазналық ойынды (стволдың арт жағындағы ойық).
Срезать — кесіп алып тастау, кесіп тастау; ойып тастау.
Срезок — ойынды.
Срок — срок, мерзім.
Срок военной службы — әскери қызмет срогі.
Срок мобилизации — мобилизация срогі.
Срок носки (обмундирования) — әскери киімдермен пайдалану мерзімі.
Срок службы — қызмет срогі.
Срок явки к призыву — прызывка (шақыру) келу срогі.
Срочно — тығыз.
Срочность — тығыздық.
Срыв (операции) — болдырмау, кедергі.
Срывать — 1) бір нәрсені болдырмау; 2) жұлу, үзіп алу; 3) бүлдіріп, талқандап жою.
Ссылать — айдап жіберу, жер аудару.
Ссыпать — құю, төгу; құмды, астықты және басқаларды бір жерге беру.
Стабилизатор — стабилизатор: 1) аэропланның, дирижабльдің құйрығы; 2) кемені шайқалтпайтын аппарат.
Ставить (часовых) — қою, тұрғызу.
Ставить на лыжи — лыжаға қондыру.
Ставить ружья в козлы — мылтықты ұяға қою.
Ставить столбы — бағана отырғызу.
Ставка последняя германского фашизма — герман фашизмінің ақтық сенетіні.
Стадион — стадион (спорт ойынына арналған кең алаң).
Стадия — стадия (басқыш, саты).
Стаж — стаж (қызмет еткен уақыты).
Стакан снаряда — снарядтың кеудесі.
Стакан шрапнельный — шрапнел стаканы.
Стаканчик — стаканша. кішкене стакан.
Сталкиваться — соқтығысу, қағысу, түйісу.
Сталь — құрыш (асыл темірдің бір түрі, болат).
Сталь инструментальная — сайман құрышы.
Сталь литая — құйған құрыш.
Сталь нержавеющая — тоттанбайтын құрыш.
Сталь нетемнеющая — қараймайтын құрыш.
Сталь никелевая — никельді құрыш.
Сталь орудийная — орудия құрышы.
Стальной — құрыштан істелген.

Стандáрт — стандарт (белгілі бір өлшеуге керек қалып, сол қалыппен істелген заттар).
Становúться на якорь — якор салып тоқтату.
Станóк прицельный — көздеу станогі.
Станок пулемета—пулемет станогі.
Станок сверлильный — бұрғылау станогі.
Станок строгательный — сүргілеу станогі.
Стáпель — стапель: 1) кеме жасайтын жердегі суға қарай салынған, кеме түсіруге қолайлы көпір; 2) самолет бөлектерін жыйнап жүргізіп жіберу үшін салынған жол.
Старáние — тырысу, иждағат.
Старáтельный — тырысқақ, иждағатты.
Старáться — тырысу.
Старт — старт: 1) жарысу, тартысу кезі; 2) самолет ұшып шығатын кез; 3) жарыс, бәйге басталатын отын.
Стáрший — аға; үлкен.
Старшинá — старшина (ротадағы шаруашылықты басқаратын адам).
Ствол — ствол (мылтықтың оқ шығатын өре темірі).
Ствол орудия — орудия мойыны.
Ствол подвижной — жылжымалы ствол.
Стéбель затвора — затвордың сабағы.
Стебель дистанционной трубки — дистанциялық трубканың сабағы (мөлшерлі жерге барғанда жарылуы үшін қойылған трубканың бойы).
Стеклó ветрозащитное — желден қорғайтын шыны.
Стекло небьющееся — сынбайтын шыны.
Стенá — стен (дуал).
Стéпень — дәреже.
Степень видимости — көріну дәрежесі.
Степень готовности — дайындық дәрежесі.
Степень инженерного оборудования (позиции) — инженерлік жабдықталу дәрежесі.
Степень облачности — бұлттылық дәрежесі.
Степень сжатия (горючего) — сығылу дәрежесі (жанар майдың).
Стерéть — 1) сүртіп тазартып жоқ қылу; 2) ысқылап, ұнтаққа айналдыру; 3) ысқылап бүлдіру.
Стéржень (ось) — кіндік, өзек.
Стирáть — 1) сабынмен жуу; 2) сүртіп тастау, кетіру.
Стирáться — 1) жуылу; 2) көшіріліп қалу.
Стóимость — құн.
Стоимость проектная — проектілік құн.
Стой! — стой («тоқта!» деген команда.)
Стóйка (подпорка) — 1) тірек, діңгек; 2) тік тұрыс.
Стойка дополнительная — қосымша тірек.
Стойка палатки—шатыр тірегі.
Стойка прицела — көздеуіш тірегі.
Стóйкий (о газе) — тұрақты (газ туралы).
Стóйкость — тұрақтылық.
Столб телеграфный — телеграф діңгегі.
Столбня́к — қатып қалған, сіресіп қалған, сіреспе (ауру).

Столкнове́ние — соқтығысу, түйісу; соғысу.
Столкновение вооруженное — құралды соқтығыс.
Столкну́ться — соқтығысу, түйісу.
Столпи́ться — үймелеу, топтану, жыйылу.
Сто́пор (орудия)—стопор (тоқтатқыш).
Сто́порить — стопорлау (жүріп тұрған механизмді тоқтатып қою).
Сто́рож — күзетші.
Сторожи́ть — күзету.
Сторона́—1) жақ; орын; 2) бүйір, шет; 3) беталыс; 4) көзқарас; 5) кісі, я бір топ кісі (басқа біреулерге қарсы қойылған).
Сторо́нник — жақтас, жақтаушы.
Сто́я (положение для стрельбы) — түрегеліп (ату).
Стоя́нка — 1) тоқталыс; 2) тоқтайтын орын, жер; 3) қонып, түсіп жүрген жері.
Стоя́ть на посту — поста тұру.
Стоя́ть на якоре—якорь тастап тұру.
Страда́ние — азап шегу, жафа көру; қыйналу.
Страда́ть — азап шегу, азаптану; қыйналу.
Страдать морской болезнью — теңіз ауруымен ауру.
Стра́жа — күзет.
Страна́ — 1) жақ; 2) ел.
Страте́г — стратег (соғыс әдісін жақсы білетін адам).
Страте́гия — стратегия: 1) соғыс жүргізу өнері; 2) соғыс жүргізу ғылымы.
Стратегия морская — теңіз стратегиясы.
Стратоста́т — стратостат (стратосферада ұшатын һауа шары).
Стратосфе́ра—стратосфера (атмосфераның жоғары қабаты).
Страх — қорқыныш.
Страши́лище — құбжық, қорқыныш.
Страши́ть — қорқыту, үркіту, құтын ұшыру.
Страши́ться — қорқу, зәресі ұшу, үрку.
Стра́шно — қорқынышты.
Стра́шный — қорқынышты, құт ұшыратын.
Страща́ть — қорқыту, зәресін алу.
Стрела́ (лучная) — масақ (садақтың оғы).
Стре́лка — стрелка: 1) сағаттың тілі; 2) жүрекше (тұяқтың); жолды я бір затты көрсеткіш.
Стрелка компасная — компас стрелкасы.
Стрелка магнитная — магнитті стрелка.
Стрело́к — атқыш.
Стре́лочник — стрелочник (темір жолда поезды жолға салып жіберіп тұратын кісі).
Стрельба́ — атыс.
Стрельба боевая — ұрыс атысы.
Стрельба в промежутки — аралық атыс.
Стрельба в цель — нысанаға ату.
Стрельба групповая — топтап ату.
Стрельба заграждения — бөгей атыс.
Стрельба залпами — қауырт атыс.
Стрельба зачетная — імтихандық, сынақ атыс.

Стрельба из лука — садақтан ату.
Стрельба меткая — дәл атыс.
Стрельба на индивидуальное первенство — дара озып шығу атысы.
Стрельба навесная — тік атыс.
Стрельба одиночная — бірен-сарандаған атыс.
Стрельба орудийная — орудия атысы.
Стрельба очередями — кезек-кезек атыс (автоматпен).
Стрельба по заранее подготовленным данным — күн бұрын белгілі орынға ату.
Стрельба практическая — практикалық атыс.
Стрельба призовая — бәйгелі атыс.
Стрельба рикошетная — рикошетті атыс (тиген жерінен екінші жерге аттатып түсіру атысы).
Стрельба с закрытых позиций — жабық позициядан ату.
Стрельба синхронизированная — бір мезгілде басқалармен бірге ату.
Стрельба учебная — үйреншік атыс.
Стрельба учебно-боевая — жауынгерлік үйреншік атыс.
Стрельба химическая — химиялық атыс.
Стрельба через головы войск — әскердің басынан асыра ату.
Стре́льбище — атыс орны (пулемет, мылтық ататын орын).
Стреля́ть — ату.
Стрелять в цель — нысанаға ату, көздеп ату.
Стреми́тельность — қарқындылық, екпінділік.
Стреми́ться — тырысу, талаптану.
Стре́мя — үзеңгі.
Стереотруба — стереотруба (өзі көрінбей жатып алысты байқайтын аспап).
Стри́жка волос — шаш алдыру.
Стробоско́п — стробоскоп: 1) қозғалыстағы нәрселердің суретін салып алатын аспап; 2) қозғалатын механизмдердің және оның бөлімдерінің ісін бақылайтын аспап.
Стро́гий — қатал, қатаң, қатты.
Стро́гость — қаталдық, қатаңдық, қаттылық.
Строеви́к — 1) стройға жарамды әскер; 2) строй ісіне жетік адам.
Строе́ние — құрылыс.
Стро́ить — құру, жасау.
Стро́иться — 1) құрылу, жасалу; 2) стройға тұру.
Строй — строй (әскердің жүріске, әрекетке кірісерде бірлестігін қамту үшін, уставтағыдай сафқа тұруы).
Строй двухшереножный — екі шеренгелі строй (екі қатарлы саф).
Строй для атаки — атака (жасау) стройы.
Строй для похода — жорық стройы.
Строй кильватерный (судов) — кильватер стройы (бірінің артынан бірі жүрген кеме стройы).
Строй конный — аттылар стройы.
Строй летный — ұшқыштар стройы.
Строй маневренный — маневр стройы.
Строй пеших — жаяулар стройы.

Строй походный — жорық стройы.
Строй развернутый — жазылыңқы строй.
Строй развернутый (судов) — таралыңқы строй.
Строй разомкнутый — сиреңкі строй (стройда тұрған екі әскердің арасы кеміне бір қадам алыс болуы).
Строй рассыпной — шашыраңқы строй.
Строй расчлененный — бөлшектенген строй.
Строй сомкнутый — тығыз строй (қатар тұрған әскерлердің шынтақтары арасының алыстығы бір алақан шамасындай болып тұруы).
Строй уступа — жалтару строй (кельбатер линиясынан кеменің тая жүруі).
Стру́сить — қорқу, батылы бармау.
Сту́жа — қатты суық; аяз.
Сту́пѐнь — басқыш, саты, баспалдақ.
Ступѐнька стрелковая — атыс дәрежесі.
Ступи́ца колеса — дөңгелек шабағы.
Стык — түйіскен жер.
Стык двух дивизий — екі дивизияның түйіскен жері.
Стык рельсов—рельстердің түйіскен жері.
Сты́чка — соқтығысу.
Стычка разведывательная — шолғыншылар соқтығысы.
Стяг — ұзын таяқ, қада, сырғауыл.
Суд военный — әскери суд (сот).
Суд военно-полевой — әскери жорық суды.
Суд военный высший — әскери жоғарғы суд.
Суд дисциплинарный — тәртіп суды.
Суд полковой — полк суды.
Суди́ть — судтау (соттау).
Су́дно боевое — әскери кеме.
Судно винтовое — винтті кеме.
Судно вооруженное — құралды кеме.
Судно вспомогательное — көмекші кеме.
Судно госпитальное — госпиталь кеме.
Судно гребное — еспелі кеме.
Судно грузовое — жүк кемесі.
Судно дозорное — байқаушы кеме.
Судно измерительное — өлшегіш кеме.
Судно каботажное — каботаж (жаға) кемесі.
Судно моторное — моторлы кеме.
Судно наливное — құйып алғыш кеме (цистерналы кеме).
Судно нефтеналивное — мұнай құятын кеме.
Судно патрульное — патруль кеме (қорғаушы кеме).
Судно пиратское —пират кемесі (талаушылар кемесі).
Судно посыльное — шабарман кеме.
Судно разведывательное — шолғыншы кеме.
Судно стационарное — стационар кемесі (жаға қызметін атқаруға я полициялық қызметке арналған кеме).
Судно тихоходное — ақырын жүрісті кеме.
Судовладѐлец — кеме хожасы, кеме иесі.
Судостроѐние — кеме құралысы, кеме жасау.
Судохо̀дный — кеме жүрерлік.

Судья́ военный — әскери судья.
Сума́ переметная — қоржын.
Су́мка — сумка (боқша).
Сумка гранатная — гранат сумкасы.
Сумка для подков — таға сумкасы.
Сумка для противогаза — противогаз сумкасы.
Сумка инструментальная — сайман сумкасы.
Сумка ремонтная—ремонт сумкасы.
Сумка санитарная — санитар сумкасы.
Суста́в — буын.
Сухожилие — сіңір.
Су́ша — құры, құрғақ жер.
Схвати́ться (врукопашную) — ұстасу, жағаласу.
Схва́тка — ұстасу, жағаласу.
Схватка рукопашная — қолма-қол ұрыс салысу.
Схватка смертельная — жаналқымға келісу.
Схе́ма — схема (кестелі жоба).
Схема боевых действий — жауынгерлік әрекет схемасы.
Схема заградительного огня — бөгеу оғының, атудың схемасы.
Схема мишенной обстановки (при боевой стрельбе) — нысана жағдайының схемасы.
Сцепле́ние — тіркеу.
Счита́ть — санау, есептеу.
Съё́мка — съемка (жердің картасын түсіріп алу).
Съемка глазомерная — көзбен шамалап съемка жасау.
Съемка инструментальная — сайман арқылы съемкалау.
Съемка перспективная — перспективті съемка.
Сыро́й (о погоде) —сылбыр, дымқыл.
Табли́ца — таблица (кесте).
Таблица боя — соғыс таблицасы.
Таблица влияния атмосферных условий — атмосфера жағдайының әсерін көрсететін таблица.
Таблица плановая — планды таблица.
Таблица плановая боя артиллерии — артиллерия тигіштігінің планды таблицасы.
Таблица плановая марша — планды жүріс таблицасы.
Таблица стрельбы графическая —атыстың графикалы таблицасы.
Таблица траектории графическая—траекторияның графикалы таблицасы (ұшқан оқ жолының графикалы кестесі).
Таблица тригонометрическая — тригонометрия таблицасы.
Таблица целей — **көздеу** (нысана) таблицасы.
Та́инственность — құпиялық, жасырындылық.
Та́инственный — жасырын, құпия.
Таи́ть — жасыру, іште сақтау.
Таить злобу — дұшпандығын жасыру, жаулығын жасыру, кек сақтау.
Таи́ться — 1) жасырыну, білінбеу; 2) тығылып тұру.
Таймý́н — таймун (ағаштан ойылып жасалған кішкене қайық).
Тайко́м — жасырынып; ұрланып, жасырып.
Та́йна — құпия сыр, жасырын сыр, сыр.
Тайна военная — әскери құфия
Тайни́к — құпия орын (адам

білмейтін, жасырын жер, сарай т. б.).

Такела̀ж —такелаж, кеме жабдығы (темір арқан сияқтылар).

Такела̀жить — такелаждау, такелажбен жабдықтау.

Та̀ктик — тактик (соғыс тактикасын, соғыс әдісін жақсы білуші).

Та̀ктика — тактика (соғыс өнерін, әдісін жақсы білдіретін ғылым).

Тактика авиации — авиация тактикасы.

Тактика артиллерии — артиллерия тактикасы.

Тактика бронесил — броннялы әскер күші тактикасы.

Тактика глубокая — терең тактика.

Тактика групповая — группалық тактика.

Тактика конницы — атты әскер тактикасы.

Тактика линейная — линиялық тактика (атыс линиясындағы әскерлерді орналастыру тактикасы).

Тактика мелких подразделений — кіші әскер бөліктері тактикасы.

Тактика морская — теңіз тактикасы.

Тактика общая — жалпы тактика.

Тактика огневая — атыс тактикасы.

Тактика пехоты — жаяу әскерлер тактикасы.

Тактика родов войск — әскер түрлерінің тактикасы.

Тактика танков — танктер тактикасы.

Тактика эшелонированная — эшелондау тактикасы.

Такти̇̀ческий — тактикалы, тактика жолымен.

Та̀львег — тальвег (ойпаң).

Танк — танк.

Танк амфибия — амфибия танк (таяз суда да, құрыда да жүре беретін танк).

Танк боевой — ұрыс танкісі.

Танк быстроходный — тез жүретін танк.

Танк десантный — десанттық танк (жаудың тылына әскер апарып түсіруге қолайланған танк).

Танк легкий — жеңіл танк.

Танк колесно-гусеничный — жыланбауыр дөңгелекті танк.

Танк малый — кіші танк.

Танк мостовой — көпірлік танк.

Танк орудийный — орудиялы танк.

Танк плавающий — жүзгіш танк

Танк прорыва — саф бұзғыш танк.

Танк пулеметный — пулеметті танк.

Танк пушечный — *танк орудийный* деген сөзді қара.

Танк разведывательный — шолғыншы танк.

Танк средний — орта танк.

Танк тихоходный — шабан танк.

Танк тяжелый — ауыр танк.

Та̀нкер — танкер (ыдыссыз сұйық зат тасыйтын кеме).

Танке̇̀тка — танкетка (пулеметті, кішірек жүйрік танк).

Танки̇̀ст — танкист (танкті жүргізуші).

Танкофо̀н — танкофон (танк дауыстарын айыратын аппарат).

Та̀ра — ыдыс.

Тара̀н — таран: 1) қорғанды дуалды бұзатын, басына темір орнатқан бөрене;

2) бір нәрсені көлденең тесу үшін, жасалған бөрене; 3) жау кемесін бұзу үшін жасалған, кеменің үшкір тұмсық жақ астыңғы қыры.

Таран минный — мина тараны.

Таранить — 1) кеменің тұмсығымен езу; 2) бір нәрсені (дуалды, қабырғаны, қарды т. б.) тесіп шығу; 3) жүк көтеретін машинаның бір түрі.

Тарелка клапана — клапан тарелкасы.

Таскать — тасу; сүйреу, алып жүру.

Тахеометр — тахеометр (жер өлшеуге, план түсіруге керекті аспап).

Тачанка пулеметная — пулемет арбасы.

Тащить — сүйреу, тасу, тарту.

Твердеть — қатаю, шынығу.

Твердить — нығайту.

Твёрдость — 1) тұрақтылық, табандылық; 2) қаттылық.

Твёрдый — 1) тұрақты, табанды; 2) қозғалмайтын.

Театр военных действий — соғыс әрекетінің майданы.

Тебеньки седла — ердің тебінгісі.

Текучесть — 1) ағушылық; 2) тұрақсыздық, жайы өзгеріп тұратындық.

Телевидение — дене көрініс (электр арқылы алыс жерден суретін көру).

Телега — арба.

Телеграмма — телеграмма (телеграф арқылы берілген хабар, сол хабар жазылған қағаз).

Телеграф — телеграф (сым арқылы электр қуатына сүйеніп сигнал беретін орын, құрылыс).

Телеграф беспроволочный — сымсыз телеграф.

Телеграф шестовой — бағаналы телеграф.

Телеграфировать — телеграмма беру.

Телеграфист — телеграфист (телеграмма алу, беру маманы).

Тележка катапультовая—аэроплан арбасы (кеме үстіндегі).

Телескоп — телескоп (өте алыстағы затты жақындатып, үлкейтіп көрсететін аспап).

Телефон — телефон (электр жәрдемімен сымға жалғасқан сөйлесу аппараты).

Телефон беспроволочный — сымсыз телефон.

Телефон индукторный — индукторлы телефон (ауыспалы токты телефон).

Телефон полевой — жорық телефоны.

Телефон форпостный — форпостық телефон (алдыңғы позициядағы телефон).

Телефонист — телефонист (телефоншы).

Телефотография — телефотография (алыстан үлкейтіп суретке түсіріп алатын аспап).

Телосложение — дене құрылысы.

Темляк пики — найзаның бүлдіргесі.

Темп — темп (қарқын).

Темп движения — жүріс қарқыны.

Температура — температура: 1) ыстықтық дәрежесі; 2) атыс дәрежесі.

Температура воспламенения —

жалындау, тұтану температурасы.

Температура вспышки — өртену, ұшқындау температурасы.

Температура застывания — қату, мұздау температурасы.

Тент (для спуска самолетов на воду) — тент: 1) желкен сияқты жамылтқы; 2) палубадағы сондай жамылтқы астындағы орын.

Тень — көлеңке.

Теодолит — теодолит (жер өлшеу жұмысында — бұрыштарды өлшейтін аспап).

Теплеть — жылый түсу.

Теплить — 1) өртеу, жағу; 2) еріту.

Теплиться — жану.

Тепло — жылы.

Теплота — жылылық.

Тереть — 1) ысу; 2) қажау; 3) сүрту, қыру.

Тереться — 1) ысылу; 2) қажалу; 3) сүртілу, қырылу.

Терзание — 1) дал-дұлын шығару, талдау; 2) жәбірлеу, азаптау.

Терзать — *терзание* деген сөзді қара.

Термит — термит (өте күшті қызу беретін, металл мен ұнтақ алюминий қосындыдысы).

Термометр — температураны өлшейтін аспап.

Термос — термос (ішіндегі ыстық затты суытпайтын аспап).

Территория — территория аймақ.

Террор — террор (саяси жікке қарсы, тек жеке кісіні өлтіру).

Терроризировать — террорлау (жеке адамдарды жасырын өлтіре беру).

Тесак — қанжар, кездік.

Теснина — соқпақ, жалғыз аяқ жол.

Теснить — 1) тарылту, қысу; 2) ығыстыру, сығу.

Теснить противника — жауды ығыстыру, қысу.

Тесниться — 1) тарылу, қысылу; 2) ығыстырылу.

Тетива — садақ бауы, жақтың бауы.

Техника — техника (тетік).

Техника военная — соғыс техникасы.

Течение — 1) ағыс, ағын; 2) ағым (заман ағымы).

Тир — тир (атыс орны).

Тиран — тиран: 1) ескі Грецияда — мемлекет билігін күшпен алушы адам; 2) ойына келгенін істейтін хияли бастық; 3) өлшеусіз, шексіз жауыз адам (мысалы Гитлер).

Тиранить — шексіз жауыздық істеу.

Тирания — шексіз жауыздық.

Тиски — қысқаш.

Тиф — сүзек.

Тиф сыпной — бөртпе сүзек.

Тиф брюшной — қарын сүзек.

Тиф возвратный — қайталама сүзек.

Тихий — жай, ақырын, жуас, тыныш.

Тихоход — жай жүріс, ақырын жүріс.

Тише — тыныш, жай.

Тишина — тыныштық.

Токсин — токсин (түрлі микробтар арқылы жіберілетін улы зат).

Толкать — итеру, түрту.

Толщина — қалыңдық.

Толщина брони — броняның қалыңдығы.

Тоннаж — тоннаж (кеменің

салмағы я көлемі; кеменің судан алған орны).
Тону́ть — бату, суға кету.
Топи́ть — суға батыру, ғарқ қылу.
Топи́ться — батып кету, ғарқ болу.
То́пка — жағу.
То́пливо — отын.
Топливо жидкое — сұйық отын.
Топогра́фия — топография (жердің келбетін планға я картаға түсіріп алу әдісі).
Топография военная — әскері топография.
Топо́р — балта.
Топор возимый — ұзын балта.
Топор носимый — қол балта.
Топори́ще — балта сабы.
Топор-кирка — шот-балта.
Топта́ть — таптау.
То́рба — торба.
Торжество́ — салтанат, сәулет.
Торжествова́ть — масайрау.
Торможе́ние — тормоздау, кедергілеу.
То́рмоз — тормоз (кедергі).
Тормоз автоматический — автоматты тормоз.
Тормоз гидравлический — гидравликалық тормоз (сумен тормоздайтын кедергі).
Тормоз дульный — желді тормоз.
Тормоз колесный — дөңгелектегі тормоз.
Тормоз колодковый — қалып тормозы.
Тормоз ножной — аяқ тормозы.
Тормози́ть — тормоздау (машина жүрісін кедергілеу, тоқтату).
Торопи́ть — асықтыру.
Торопи́ться — асығу.

Торопли́вость — асығыстық.
Торпе́да — торпеда (суда жүзіп кетіп, кемені қыйрататын снаряд).
Торпеда воздушная — әуе торпедасы.
Торпеда химическая — химиялық торпеда.
Торпеди́ст — торпедист, торпедашы.
Торпедоно́сец — торпедалы кеме (торпеда артып жүретін кеме).
Точи́ть — қайрау.
Точить саблю — қылышты қайрату.
То́чка — точка (атыс орны, жеке орын).
Точка взрыва — жарылу точкасы.
Точка вспомогательная — көмекші точка.
Точка командная — командалау точкасы.
Точка мертвая — өлі точка.
Точка наивысшей траектории — траекториялық ең жоғарғы точкасы (ұшқан оқтың ең жоғарылаған жері).
Точка нахождения — тұрған точкасы (жері).
Точка огневая — атыс точкасы.
Точка опорная — салмақ түскен точка.
Точка основного направления — негізгі беталыс точкасы.
Точка попадания — тию точкасы, тиетін жер.
Точка триангуляционная — триангуляционная точка (үшкілді есептеу жолы арқылы табылатын точкалардың ара мөлшері).
То́чность — дәлдік.
Точность попадания — тию дәлдігі.

Точность стрельбы — атыс дәлдігі.
Тра́верс — траверс: 1) флангалық оқтан сақтануға керекті окоптың екі жанына үйілген балшық; 2) кеменің беталысындағы перпендикулярлы бағыт; 3) аттың қырын шабысы.
Трави́ть — 1) қыру, жою; 2) улатып өлтіру.
Тра́вма — травма (сыртқы әсерлер арқылы тәнге түскен жара).
Тради́ция — традиция (ескіден келе жатқан салт, әдет).
Траекто́рия — траектория (ұшқан оқтың әуедегі жолы, ізі).
Траектория навесная — тік траектория.
Траектория наивысшая — ең жоғарғы траектория.
Траектория наинизшая — ең аласа траектория.
Траектория настильная — жербауырлаған траектория.
Траектория средняя — орташа траектория.
Трак — трак (жыланбауыр трактордың стальді звеносы).
Тракт — даңғыл жол.
Тра́ктор — трактор.
Трактор армейский тяжелый — армиялық ауыр трактор.
Трактор артиллерийский — артиллериялық трактор.
Трактор гусеничный — жыланбауыр трактор.
Трактор колесно-гусеничный — дөңгелекті жылан-бауыр трактор.
Трактор колесный — дөңгелекті трактор.
Трал — трал (теңіз астының тегістігін тексеретін аспап).
Тра́льщик — тральщик (су астындағы минаны ұстайтын кеме).
Трампли́н — трамплин (тығырық, тірек орнына жұмсалатын зат).
Тра́нспорт — транспорт (көлік).
Транспорт автомобильный — автомобиль транспорты.
Транспорт армейский — армия транспорты.
Транспорт вьючный — жүк арту транспорты.
Транспорт гужевой — арбалы (керуен) транспорты.
Транспорт десантный — десанттық транспорт.
Транспорт железнодорожный — теміржол транспорты.
Транспорт колесный — дөңгелекті (арбалы) транспорт.
Транспорт легкий инженерный — инженерлік жеңіл транспорт.
Транспорт моторизированный — моторланған транспорт.
Транспортёр — транспортер: 1) жүктің үздіксіз жүріп тұруына керекті құрлыс, конвейер; 2) автомобильді гаражға орналастыратын бұрылмалы арба; 3) транспортпен жабдықтайтын мекеме, адам.
Транспорти́р — транспортир (градусы көрсетілген бұрыш өлшегіш доға сияқты сызу аспабы).
Транспорти́ровать — тасу, тасып жеткізу.
Транспорти́роваться — тасыну, тасынып жету.
Тра́нспортник — транспортник (транспорт қызметкері).
Трансформа́тор — трансформатор: 1) қайта құрушы, қайта істеуші; 2) ауыспа-

лы токты азайтып, көбейтіп тұратын құрал.
Траншейный — траншеялық.
Траншея — траншея: 1) әсіресе, позициялық соғыста ұзын, терең окоп; 2) бір жерге қатысу үшін жасалған ор.
Трап — трап: 1) кемедегі арқаннан жасалған басқыш; 2) идендегі су ағызатын кішкене тесік; 3) дирижабльдің иденіне төселген төсем.
Трасса — трасса (жолдың, каналдың бет алысы).
Трассировать — трассалау (снарядтың, оқтың ұшқан жолына ақ із қалдыруы).
Трата — шығын.
Тратить — шығару, шығындау.
Тратить время — уақыт өткізу, жолдан қалу.
Тратиться — шығындалу.
Требование — талап ету, талап сұрау.
Требовательный — іске қатал, талап қойғыш.
Требовать — талап ету, керек қылу.
Тревога — дабыл.
Тревога боевая — соғыс дабылы.
Тревога воздушная — әуе дабылы.
Тревога газовая — газ дабылы.
Тревога ложная — жалған дабыл.
Тревога ночная — түнгі дабыл (түнде берілетін дабыл).
Тревога учебная — үйреншік дабыл.
Тревога химическая — химиялық дабыл.
Тревожить — 1) дабыл қағу; 2) мазалау; 3) қорқыту.
Тревожиться — 1) мазасыздану; 2) қорқу; 3) сасу; тынышсыздану.
Тревожный — 1) мазасыз, дабылды; 2) қорқытатын, састыратын.
Тренер — тренер (бір іске жаттықтандырушы, машықтандырушы).
Тренер служебных собак — қызмет иттерін үйретуші.
Трензель — ауыздық.
Трение — 1) қажалу, ысылу, үйкелу; 2) ерегес, керіс.
Тренироваться — жаттығу, дағдылану, әзірлену.
Тренировка — әзірлену, жаттығу.
Тренировочный — жаттықтыратын, жаттығыс.
Тренога — шідер.
Тренчик — қанжыға.
Трехпалубный — үшпалубалы.
Трепать — 1) жұлмалау, жұлқылау; 2) жалба-жұлба қылу.
Треск — 1) жарылу, шатнау; 2) шартылдау.
Трескаться — 1) жарылу, шатнау; 2) шартылдау, сартылдау.
Трескотня — сатыр-сұтыр, шатыр-шұтыр.
Трещать — 1) жарылу; 2) шартылдау.
Трещина — жарық.
Трибунал — трибунал (әскери жоғарғы суд).
Триплекс — триплекс (снаряд тигенде ұшып кетпес үшін арасы пластмасса арқылы беттестірілген қос шыны).
Триумф — триумф: 1) табысты, жеңіс, көрнекті, күрделі табысқа байланысты салтанатты қарсы алу; 2) көрнекті табысқа байланысты зор іс.
Тронуть — 1) қозғау; 2) бұзу.

Тронуться — қозғалу; 2) әсерлену; бұзыла бастау.
Тропа — соқпақ, сүрлеу.
Тропа горная — тау соқпағы.
Тропинка — жалғыз аяқ жол,
Трос — трос (құрыштан ескен темір аркан).
Трос буксирный — буксир тіркейтін трос.
Трос к ножному спуску (у танкового орудия) — төмен түсіретін трос (арқан).
Трос минный — мина тросы (мина арқаны).
Тростить — бұрау, есу (арқанды).
Тросы управления — басқару тросы.
Трофей — трофей (жаудан түскен олжа).
Труба — труба.
Труба аэродинамическая — аэродинамикалық труба.
Труба вентиляционная — вентиляция трубасы (үй һауасын жаңартқыш труба).
Труба выхлопная — жарамсыз газды шығаратын труба.
Труба дымовая — түтін трубасы.
Труба оптического прицела — оптикалы прицел трубасы.
Труба переговорная — сөйлесу трубасы.
Труба подзорная — дүрбі.
Трубач — трубач (кернейші).
Трубить — трубамен шақыру, айқайлау; қатты сөйлеу.
Трубка — трубка.
Трубка визирная — дәлдеу трубкасы.
Трубка дистанционная — дистанциялық трубка (аралық трубка).
Трубка зажигательная — тұтандыратын, оталдыратын трубка.
Трубка телефонная — телефон трубкасы.
Трубка ударная — соғатын, қағатын трубка.
Трубка ударно-детонаторная — соқпалы-детонатор трубка.
Трубопровод — труба өткергіш.
Труд — еңбек.
Трудиться — еңбектену, еңбек ету.
Трудно — қыйын, ауыр.
Трудность — қыйыншылық.
Труп — өлік.
Трус — қорқақ.
Трюм — трюм (кеме түбімен палуба арасындағы жүк қоюға арналған бөлек үй).
Трюм минный — мина трюмі.
Трясина — мибатпақ.
Туго — тар, тығыз, қатты, қыйын.
Туман — туман (қалың шаңыт).
Туман искусственный — жасанды туман.
Туманный — тұманды көмескі.
Туннель — туннель (өту, жүру үшін тесілген тау, жер).
Тупик — тұйық.
Тупой — өтпес, тұқыл, доғал.
Турбина — турбина (бу, су арқылы айналып тұратын двигательді машина).
Турель — турель (самолетке пулеметті, орудияны орнатуға қойылған бұранда).
Тыл — тыл.
Тыл глубокий — алыс тыл.
Тщательно — әбден.
Тягач — сүйреме (өзіне тіркелген құралды, арбаны сүйреуге арналған автомобиль, трактор).
Тяжёлый — 1) ауыр, салмақты; 2) қыйын.
Тяжесть — 1) төмен тартушы-

лық; 2) салмақ; 3) ауыр зат.
Тя́жкий — ауыр, қыйын.
Убавля́ть — кеміту, азайту.
Убавля́ться — кемітілу, азайтылу.
Убега́ть — қашып кету, қашып құтылып кету.
Убеди́ть — сендіру, нандыру, көзін жеткізу; көндіру.
Убежда́ть — *убедить* деген сөзді қара.
Убежде́ние — сенім, наным, ұғым, нану, ұғындыру.
Убе́жище — баспана, пана.
Убежище бетонное — бетонды пана.
Убежище минное — мина панасы (минадан сақтанатын орын).
Убежище санитарное — санитарлық пана.
Убива́ть — өлтіру; жоқ қылу; құрту.
Убива́ться — өлтірілу; жоқ болу; құртылу.
Убийство — өлтіру, кісіні өлтіру.
Убийца — қанішер, қанішкіш, кісі өлтіргіш.
Убира́ть — 1) жыйнау, жыйнап алу; 2) жыйып қою, жыйнастыру.
Убира́ться — 1) кету, шығып кету, тез кету; 2) сыйысу, сыйыстырылу.
Уби́тый — өлтірілген, жойылған, жоқ қылынған.
Уби́ть — *убивать* деген сөзді қара.
Убо́р головной — бас кийім.
Убра́ть — *убирать* деген сөзді қара.
Убыва́ть — 1) азаю, кету; 2) тартылу.
Убыло́й — кеміген, тартылған.
Убыль — кему, азаю, тартылу.
Убыстри́ть — тездету, жылдамдату.
Убы́ток — зиян, шығын.
Уважа́емый — хүрметті, сүйікті, қадірлі, қадірлеуге, сыйлауға тұрарлық.
Уважа́ть — сыйлау, қадірлеу, хұрметтеу.
Уваже́ние — қадір, хұрмет.
Ува́л — увал: 1) қыр, дөңес, дөң; 2) соқпа, оқап (жолдың).
Ува́ливать —1) жантайту, қыйсайту; 2) топтанып кетіп қалу; 3) басу, сүйрету (киізді); 4) аунатып былғау.
Ува́ливаться — жантаю, қыйсаю.
Увезти́ — 1) көлікпен алып кету; 2) ұрлап кету; 3) алып қашу.
Увеличе́ние — үлкею, арту, көбею; үлкейту; арттыру, көбейту.
Увели́ченный — үлкейген, артқан.
Увели́чивать — арттыру, үлкейту, көбейту.
Увели́чиваться — үлкею, арту, көбею.
Увели́чить — үлкейту, арттыру, көбейту.
Увеличить скорость — жүрісті тездету, жылдамдату.
Увере́ние — сенім, наным; сендіру, нандыру.
Уве́ренность — 1) сенімділік, көзі жетушілік; 2) батылдық.
Уверенность в себе — өзіне сенушілік.
Уве́чье — жарымжан болу, зағиптану.
Увида́ть — 1) көру; 2) алыстан көру.
Уви́деть — көру.
Увлека́ть — 1) алып кету;

2) қызықтыру, біріктіру, тарту.
Увольнение в запас — запасқа шығару.
Увольнение в резерв — резервке шығару.
Увольнять — босату, шығару (қызметтен).
Увольняться — босау, босап шығу (қызметтен).
Угадать — 1) шамалап табу. ойлап табу; 2) дер кезінде, уақытында істеу.
Угар — угар (иіс, моншада, үйде тиетін иіс).
Углекислота — көмір қышқылы (газ).
Углерод — көміртегі.
Угломер — бұрыш өлшеуіш.
Углубить—1) терендету; 2) сұғындыру.
Углубиться — 1) терендеу; 2) сұғыну, сүңгу, бату, ішіне ену.
Угол — бұрыш.
Угол атаки — атака бұрышы (самолеттің барып қайтатын жері).
Угол вертикальный — тік бұрыш.
Угол возвышения — биіктеу бұрышы (артиллерия бомбасының ең жоғары көтерілген жолы).
Угол вылета — ұшқан оқтың жоғары көтеріліп барып, төмен құлаған жері.
Угол горизонтальный — жазық (көлденең) бұрыш.
Угол крутизны — шұғылдық, бұрыш (оқтың түскен жеріндегі еңкіштігімен ату линиясы арасының қашықтығы, бұрышы).
Угол наблюдения — бақылау бұрышы.
Угол наклона—еңкіс бұрышы.
Угол обстрела — атыс бұрышы.
Угол обхвата — қамау бұрышы.
Угол острый — үшкір бұрыш.
Угол отклонения — тайсалыс, ауытқу бұрышы.
Угол падения — түсу бұрышы (оқ, бомба).
Угол пикирования — шүйілу бұрышы.
Угол преломления — бүктеліс бұрышы.
Угол прицеливания — көздеу бұрышы.
Угол прямой — тура бұрыш.
Угол тупой — доғал бұрыш.
Угол укрытия — бүркеу бұрышы.
Уголь — көмір.
Уголь активированный — тазартылған көмір, өнделген көмір, улы газды жұтқыш көмір (противогазда т. б. болады).
Уголь брикетный — брикетті көмір.
Уголь бурый — сұр тас көмір.
Уголь древесный — ағаш көмірі.
Уголь коксовый — коксті тас-көмір.
Угорать — иіс тию, угарлау.
Угробить — 1) өлтіру; 2) жок қылу, жою; 3) қыйрату.
Угрожать — қорқыту, хауыптөндіру.
Удаление — 1) жою (кемшілікті); 2) алыстату, алып тастау.
Удалять — алыстату, шеттету; алып тастау.
Удар — 1) удар, соққы; 2) кенет бас салу; 3) ауыр халге түсіру.
Удар в тыл—тылға соққы беру.

Удар во фланг — флангасынан ұру, соғу.
Удар главный — басты соққы.
Удар солнечный — күн өту.
Удар фронтальный — тұс-тұсынан болатын соққы.
Удар штыковой — найза соққысы.
Ударник — шаппа, шүріппе.
Ударить — *ударять* деген сөзді қара.
Ударный — екпінді.
Ударять — соғу, ұру.
Удариться — соғылу, ұрылу.
Удача — жолы болу, сәті түсу.
Удержать — 1) тоқтату, тыю; 2) ұстап қалу, жібермей қою.
Удерживать — *удержать* деген сөзді қара.
Удерживаться — 1) тоқталу, тыйылу; 2) ұсталу, жіберілмей қою.
Удила — ауыздық.
Удирать — 1) жұлу, сыдырып алу; 2) тез қашу ,тез кету, табанын жалтырату.
Удлинить — ұзарту, созу.
Удлинить фронт — майданды ұзарту.
Удобный — қолайлы, оңтайлы, жайлы.
Удобство — қолайлылық, оңтайлылық, жайлылық.
Удушать — тұншықтыру, буындыру.
Удушать газом — газбен тұншықтыру.
Удушающий — тұншықтырғыш.
Удушение — буындыру, тұншықтырғыш.
Удушливый — тұншықтырғыш.
Узел — 1) ілмек, түйін; 2) тарау, тармақ; 3) бір сағатта алатын теңіз линиясына тең теңіздегі жүріс тездігі.
Узкий — тар.
Узкость — тарлық, қысаңдық.
Узнавать — тану, білу.
Узнать — тану, білу.
Узость — *узкость* деген сөзді қара.
Уйти — 1) кету; 2) қашып кету, құтылу.
Указание — көрсету, сілтеу, нұсқау.
Указатель — көрсеткіш, жетекші.
Указатель вертикальной скорости — тік ұшу шапшаңдығын көрсеткіш аспап.
Указатель дороги — жол көрсеткіш.
Указатель поворота и крена — бұрылуды, аударылуды көрсететін аспап.
Указатель скорости — жылдамдықты көрсеткіш.
Указывание — көрсету.
Указывать — көрсету, сілтеу.
Укладка (корабля)—салу, үю.
Укладка наружная — сыртқы салма.
Укладывать — қою, үю, жыйнау, жатқызу.
Уклон (наклон) — еңкіс, ылдый; ауық.
Уклонение — ауа жайылу, қыйсаю; бас тарту.
Уклоняться — қыйсаю, ауа жайылу, бас тарту.
Укомплектовать — толықтырып алу, жыйнау.
Укорачивать — қысқарту.
Укороченный — қысқартылған.
Укрепление — бекініс, қамал.
Укрепление временное — уақытша бекініс.
Укрепление железобетонное — темірбетонды бекініс.
Укрепление ложное — жалған бекініс.
Укрепление предмостное — көпір жанындағы бекініс.

Укрепление полевое — жорық бекінісі.

Укрепление постоянное — тұрақты бекініс.

Укреплённый — бекітілген.

Укреплять позицию — позицияны бекіту, нығайту, күшейту.

Укреплять тело — денені бекіту, мықтау.

Укрепляться — бекіну.

Укрывать — 1) тығыну, қымталу; 2) тығу, жасыру, көрсетпеу.

Укрываться — тығылу, жасырыну.

Укрываться за щитом — қалқан жамылу.

Укрытие — 1) жасыру, тығу, қымтау; 2) таса, тығылатын орын.

Укрытие броневое — бронялы тасалайтын орын.

Укрытие естественное — тәбиғи таса.

Укрытие стрелковое естественное—тәбиғи атысу тасасы.

Укутывать — орау, құндақтау.

Укутаться — орану, құндақталу.

Улавливать — 1) ұстап алу; 2) аулап алу; 3) қазып алу.

Улан — улан (ерте кездегі найзамен қаруланған атты әскер).

Улетать — ұшып кету.

Улететь — *улетать* деген сөзді қара.

Улетучивание (горючего) — ұшып кету, буға айналу (жанар майдың ұшып азаюы).

Улетучивать — буға айналу, ұшып кету.

Улетучиваться — буға айналу, ұшып кету, кеуіп қалу.

Улица — көше.

Уличать — айғақ болу, айыбын ашу.

Уложить (кабель) — төсеу (кабель төсеу, өткізу).

Улучшать — жақсарту, түзеу.

Улучшенный (о дороге) — түзелген, жақсартылған, тегістелген (жол).

Ультиматум — ультиматум: 1) үзілді-кесілді талап; 2) жалпы бір нәрсе жөнінде қорқыту арқылы қойылатын талап.

Ультрабризантный — ультрабризантты (уататын, талқан қылатын, қыйрататын).

Уменьшать — азайту, үстінен алып жеңілдету.

Уменьшать ход — жүрісті баяулату.

Уменьшение (веса) — жеңілдету.

Уменьшение хода — жүрісті баяулату, ақырындап жүру.

Умеренный — 1) орташа, бір қалыпты, шамалы; 2) ыстығы мен суығы бірдей (климат жөнінде).

Уменьшить — *уменьшать* деген сөзді қара.

Умереть — өлу, құру.

Умерить — *умерять* деген сөзді қара.

Умерять — орташа қалыпқа түсіру, шамалы мөлшерге келтіру, бәсеңдету.

Уместить — сыйыстыру, сыйғызу, орналастыру.

Уместиться — сыйысу, сыйысып орналасу.

Уметь — білу, істей білу, қолынан келу.

Уметь организовать — ұйымдастыра білу.

Уметь стрелять — ата білу.

Умирать — өлу, құру.

Умирить — үйрету (атты), жуасыту.

Умолча́ть — сыр сақтау, бір халді біле тұра айтпау, үндемей қалу.
Умости́ть — тас төсеу, көшені, жолды таспен төсеп тастау.
Умча́ться — зулатып кету, қатты шауып кету, зымрап кету.
Умыва́ться — жуыну, беті-қолын жуу.
Умы́шленно — жорта, қасақана; әдейі істелген.
Унести́ — алып кету, ала кету.
Унести́сь — 1) қатты шауып кетіп қалу; жылдам жүгіріп кету; 2) болып кету (байлық денсаулық).
Унима́ть — тоқтату, тыю, тыныштандыру, жұбату.
Унимать боли — ауруын тоқтату.
Унимать кровь — қанды тыю.
Уничтожа́ть — жоқ қылу, жоғалтып жіберу, жойып жіберу, құрту.
Уничтожа́ться — қырылу, құру, жойылу, біту.
Уничтожа́ющий — жоятын, жоқ қылатын, құртатын; қайтып бас көтере алмастай ететін.
Уничтоже́ние — жойып жіберу, жоқ қылу, қыру, құрту.
Уно́с — алысқа түсетін бомба.
У́нтер-офицер — унтер-офицер (шет ел армиясындағы ең төменгі чин).
Уня́ть — 1) тоқтату; 2) тыю; 3) басу, тыныштандыру.
Упа́сть — құлап түсу, жығылу, жоғарыдан құлау.
Упо́р — тыянақ.
Упор крышки ударника—ударник қақпағының тыянағы.
Упо́рно— қатты, қарысып, қайраттанып.
Упо́рство — қайсарлық, қайраттылық, қарсылық, беттен қайтпайтындық.
Управле́ние — басқару, басқарма.
Управление боем — ұрысты басқару.
Управление огнем в бою — ұрыста атысты басқару.
Упражне́ние — жаттығып үйрену, жаттығу.
Упражнение дыхательное — дем алуға жаттығу.
Упраздне́ние — жою, бітіру.
Упреди́ть (про́тивника) — алдын алу (жауды) кес-кестеу.
Упру́гость — серпінділік, серіппелік.
У́пряжь — ат сайманы (қамыт-доға).
Уравнове́сить — теңдестіру.
У́ровень — 1) деңгей, дәреже; 2) теңіз бетінің тегістігі.
Уровень моря — теңіз бетінің тегістігі.
Уравня́ть — 1) тегістеу, бірдей қалыпқа келтіру; 2) теңестіру.
Уро́н — шығын, қаза, апат, зиян.
Уро́чище — 1) тәбиғи шекара, межа (мысалы: өзен, жылға, тау, орман т. б.); 2) манайындағы ерекше белгілер арқылы көзге түсетін участок, жер (мысалы: ең даладағы шоқ ағаш).
Усиле́ние — күшейту, күш қосу.
Уси́ленный — күшейтілген, күшті.
Уси́ливаться — күшейе беру, нығая беру; арта беру.
Усили́тель — күшейткіш, нығайтқыш.
Уси́лие — күш, жігер.

Ускорить — тездету, шапшаңдату, асықтыру.
Ускорить движение — қозғалысты жылдамдату, тездету, тығыздату, асықтыру.
Условиться — уәделесу, шарттасу, келісу.
Условленный — уәделескен, шарттасқан, келісілген, сөз байласқан.
Условие — 1) шарт; 2) жағдай.
Условно — шартты, шартпен.
Усложнение—қыйындату, асқыну.
Успех — табыс, жетістік.
Успех общий — жалпыға бірдей табыс, жалпы табыс.
Успех стратегический — стратегиялық табыс.
Успех тактический — тактикалық табыс.
Успех частный — жеке табыс.
Успешность — табыстылық, жетістілік, тездік, алғырлық, жолдылық.
Успешный — табысты, жолды, алғыр, олжалы, оңды.
Успокаивать — 1) тыныштау, тыныштандыру, жұбату; 2) бәсеңдету, жұмсату; 3) бағындыру, жуасыту, үйрету.
Успокаиваться — 1) тыныштық табу, тыныштану, жұбану; 2) бәсеңдеу, жұмсару; 3) бағыну, жуасу, үйрену.
Успокаивающее (средство) — жайландыратын, ауырғанын басатын шара (дәрі),
Устав — устав (ұстаған жол).
Устав авиационный — авиациялық устав.
Устав артиллерийский — артиллерия уставы.
Устав боевой — жауынгерлік устав.
Устав внутренний — ішкі устав (тек қана әскер арасындағы жұмысты қамтыйтын устав).
Устав гарнизонной службы — гарнизондық қызмет уставы.
Устав горный — тау уставы.
Устав дисциплинарный — тәртіп уставы.
Устав инженерный — инженерлік устав.
Устав кавалерийский — кавалериялық устав.
Устав мостовой — көпір уставы.
Устав пехотный — жаяу әскер уставы.
Устав по вождению войск — әскерге жетекшілік ісінің уставы.
Устав полевой — жорық уставы.
Устав связи — байланыс, қатынас уставы.
Устав стрелковый — атыс ісінің уставы.
Устав танковый — танк уставы.
Устав танковых войск — танк әскерінің уставы.
Уставать—шаршау, қалжырау, болдыру.
Усталость — шаршағандық, халі бітушілік.
Установить— 1) анықтау; 2) орнату; 3) белгілеу, тағайындау.
Установка — 1) қою; 2) орнату; 3) нұсқау жол; 4) отырғқыш, қойғыш.
Установка двухорудийная — қосорудиялы отыртқыш, қойғыш.
Установка зенитная — зенит отыртқыш (қойғышы).
Установка минная — мина қойғыш.

Установлѐние фланга — фланганы анықтау.
Устарѐвший — 1) қартайған 2) ескірген, тозған.
Устарѐть — 1) қартаю; 2) тозу, ескіру, тозығы жету.
У̀стно — ауызша, сөзбен.
Усто̀й — мықты тірек, тастан салған тіреу (көмір т. б.).
Устой береговой — жаға тірегі.
Усто̀йчивость — табандылық, беріктік, мықтылық; қыймылдамайтындық; орнықтылық.
Усто̀йчивый — тұрақты, табанды, орнықты, берік.
Усто̀ять — 1) беріспеу, төтеп беру; 2) (соғыста) өз қалпын сақтау, беріспей қою.
Устоять против — қарсы тұра алу.
Устоять на ногах — тік тұру.
Устоять в борьбе — күресте төтеп беру.
Устра̀ивать — 1) тәртіпке келтіру, стройға тұрғызу; 2) орналастыру, белгілеу.
Устранѐние — 1) алып тастау; 2) қуып шығу; 3) жою, құрту (кемшілікті).
Устранѝть — алып тастау; шеттеу.
Устранѝться — алып тастау; шеттетілу; бассауғалау; шеттеу.
Устраша̀ть — қорқыту, шошыту.
Устрашѝться — қорқу, зәресі кету, шошу.
Устремѝть — 1) көзеу, назар салу; 2) ұмтылу.
Устремить на врага пулемет — пулеметті жауға кезеу.
Устремѝться — кезеу, ұмтылу.
Устро̀ить переправу — өткел жасау.
Устро̀йство — құрылыс.
Устройство отопительное — жағу құрлысы.
Устройство стопорное автоматическое — автоматты тоқтатқыш құрлыс.
Усту̀п — батық, ойық, батып тұрған жер.
Усы̀пать — себу, сеуіп толтыру; шашып тастау.
Утѐчка — бірте-бірте кетіп таусылу.
Утечка горючего — жанармайдың ағып таусылуы.
Утолща̀ть — қалыңдату, толықтыру, жуандату.
Утолщѐние противоминное — минаға қарсы (орудияның аузын) қалыңдату.
Утомля̀ть — шаршату, болдырту, жалықтыру.
Утомля̀ться — шаршау, болдыру, жалығу.
Утону̀ть—суға кету, батып кету.
Утопа̀ть — бату, шому, сүңгу.
Утопѝть — 1) батырып жіберу, сүңгітіп жіберу, суға кетіру; 2) тойтару (шығып тұрған жерді).
У̀тро — таңертең.
Уха̀б — ухаб, оқап , шұңғыма.
Ухо̀д — 1) күту, бағу, қарау; 2) кетіп қалу, тастап кету; қашып кету, құтылып кету.
Уходѝть — кету, шығу; кетіп қалу, қашу.
Ухудша̀ть — төмендету, нашарлату.
Уцепѝться — 1) мықты жабысу, іліну; 2) ұстай алу.
Уцепля̀ться — 1) мықтап ұсталу; 2) жабыстырылу.
Участѝть — жиілету, тездету.
Уча̀сток — участок: 1) белгілі бір бөлек жер; 2) тарау жұмыстың т. б.); 3) майданның бір бөлімі.

Участок батальона — батальон учаскесі.
Участок боевой — ұрыс учаскесі.
Участок взводный — взвод учаскесі.
Участок заражения — уланған учаске.
Участок минированный — миналанған учаске.
Участок огневой — атыс учаскесі.
Участок полковой — полк учаскесі.
Участок призывной — шақыру учаскесі.
Участок прорыва — бұзу (үзу) учаскесі.
Участок пути — жол учаскесі.
Участок ротный — рота учаскесі.
Участок сторожевой — күзет учаскесі.
Участок фронта—майдан учаскесі.
Уче́ние — оқу, үйрену.
Учение артиллерийское — артиллериялық оқу, үйрену.
Учение батальонное — батальондық оқу, үйрену.
Учение взводное — взводтық оқу, үйрену.
Учение дивизионное — дивизиондық оқу, үйрену.
Учение полевое — даладағы оқу, үйрену.
Учение тактическое — тактикалық оқу, үйрену.
Учение шереножное — шеренгілік үйреніс.
Учи́лище — мектеп, оқу орны.
Училище авиационное — авиация училищесі.
Училище артиллерийское — артиллерия училищесі.
Училище военно-ветеринарное — әскери мал дәрігерлік училищесі.
Училище военное — соғыс училищесі.
Училище военно-медицинское — әскери—дәрігерлік училищесі.
Училище военно-политическое —әскерлік саяси училище.
Училище военно-промышленное — әскерлік-өндіріс училище.
Училище военно-техническое— әскерлік техникалық училище.
Училище воздушного флота — әуе флоты училищесі.
Училище инженерное — инженерлік училище.
Училище кавалерийское — кавалериялық училище.
Училище морское — теңіз училищесі.
Училище пехотное — жаяу әскер училищесі.
Училище стрелковое — атқыштар училищесі.
Училище танковое — танк училищесі.
Учи́ть — үйрету, оқыту.
Уши́б — қатты соғылған, қағылған жер.
Ушиба́ть — соғып алу, ауыртып алу, ауырту.
Учи́ться — оқу, үйрену.
Ушко́ — 1) аяқ киімінің құлағы (етікті, ботинканы тартып кию үшін қоса тігілген ілмек); 2) иненің жасуы.
Уще́рб — зиян, кемшілік.
Уязви́мость — 1) оңай жараланатындық, жеңіл кемшілік көрерлік; 2) әлсіздік, үлбіректік.
Уязви́мый — 1) оңай жаралanатын, оңай жәбірленетін; 2) әлсіз, нашар, кемшілігі оңай табылатын.

Уязвить — 1) жаралау; 2) жеңіп алу; 3) жәбірлеу, ауырту, жамандық келтіру.

Уяснение — анықтау, түсіну, түсінікті ету.

Уяснить — түсіндіру, анықтау, түсінікті ету.

Уясняться — анықталу, анығы ашылу.

Фаза — фаза (дәуір).

Факел — факел (шырақ).

Факт — факт: 1) болған іс, уақыйға; 2) дәлел.

Фактический — нақты, фактының, фактіге байланысты.

Фактор — фактор (бір уақыйғаны тудырушы күш, себеп).

Фаланга — фаланга (бірнеше рет болып сафқа тізілген қалың жаяу әскери топ).

Фанера — фанера: 1) ағаштың жұқа қабаты; 2) желімделген тым жұқа тақтай; 3) сондай материалдардың қабаттары, бөлек табақтары.

Фанфара — фанфара (трубамен берілетін әскери қысқа сигнал).

Фара — фара (автомобильдердің, паровоздардың алдында болатын жарық фонарь).

Фарватер — фарватер (теңіздің, өзеннің кеме жүре алатын терең жері).

Фармацевт — фармацевт (аптекада дәрі-дәрмек жасаушы қызметкер).

Фас — фас: 1) алдыңғы жақ, бет алды; 2) қорғанның жау жақ беті.

Фаска — фаска (пышақ, балта, қылыш т. б. жүзінің майрылған жағы).

Фашина — фашина, шом, қарабура (ми жерге, сазды жерге салып өткел үшін қолданылатын зат).

Фашинный — 1) фашинаға жарайтын; 2) шом салынған, қарабураланған.

Фейерверк — фейерверк (түрлі түсті от жарқылдатып ататын аспап).

Фейерверкер — фейерверкер (шет елдерде армия ішіндегі артиллерияның бір кішірек чині, унтер-офицер).

Фельдмаршал — фельдмаршал (шет ел армияларындағы ең жоғарғы әскери чин).

Фельдфебель — фельдфебель (шет ел армияларында — орта командирінің орынбасары).

Фельдшер — фельдшер (дәргердің жәрдемшісі).

Фельдъегерь — фельдъегерь (әскери хаттарды, қағаздарды тасушы).

Ферромарган, ферромарганец — ферромарган (құрыштың сапасын арттыратын темір мен марганец қосындысы).

Фетр — фетр (шляпа, пима істейтін сапалы жұқа киіз).

Фехтовальщик — фехтовальщик, сайыскер (найзамен, қылышпен ұрысқыш жылпос адам).

Фехтование — сайысу.

Фехтовать — сайысқа жаттығу, жекпе-жек сайысып ұрысу.

Физкультура — физкультура (дене шынықтыру).

Физкультурник — физкультурник.

Фильтр — фильтр, сүзгі (сүзгі боларлық зат; кейбір сәулені жібермейтін аспап).

Фильтр бензиновый — бензин фильтрі (бензин сүзгіш).

Фильтр воздушный — һауа сүзгіш.

Финиш — көмбе (жарысқан аттың, адамның т. б. келіп тоқтайтын жері).

Фирн — фирн (мұзды таулар тасында жентектеліп қатқан мұзды қар).

Фискал — фискал (ерте кездегі тыңшы).

Фитиль — білте.

Флаг — жалау.

Флаг белый — ақ жалау (берілу сигналы, жеңілгендік белгісі).

Флаг кормовой — кеменің кормасындағы жалау.

Флаг нейтральный — битараптық жалау.

Флаг сигнальный — ишарат жалауы, сигнал жалауы.

Флагман — флагман: 1) немістерде — ірі құрамалы соғыс кораблінің бірінде ғана жалау көтеріп, команда беріп отыратын начальник; 2) ССРС соғыс теңіз флотында жоғарғы чин атағына қосылып айтылатын сөз.

Флагшток — флагшток (жалау ағашы).

Флажок белый — ақ жалауша.

Флажок сигнальный — ишарат, сигнал жалаушасы.

Фланг — фланг, жан, қанат (қатарда тұрған әскердің екі жақ шеті, қанаты).

Фланг внешний — сыртқы фланг.

Фланг закрытый — жабық фланг.

Фланг левый — солжақ фланг.

Фланг открытый — ашық фланг.

Фланг правый — оң жақ фланг.

Фланкировать — 1) бүйірінен туралап кесе ату; 2) флангіден бүркеу.

Флот — флот (бір мемлекеттің барлық соғыс, сауда кемелері).

Флот береговой обороны —жағаны қорғау флоты.

Флот воздушный — әуе флоты (самолеттер, ұшқыш аппараттар).

Флот главный — басты, негізгі флот.

Флот действующий — әрекеттегі флот.

Флот линейный—линиялық кеме (ең ірі соғыс кемесі).

Флот морской — теңіз флоты.

Флот подводный — сүңгуір флот.

Флотилия — флотилия (бірнеше кемелерден құралған отряд).

Флотилия бомбардировочная — бомбалау флотилиясы.

Флотилия броненосных крейсеров — бронялы крейсерлер флотилиясы.

Флотилия воздушная — әуе флотилиясы (бірнеше самолеттің қосылған құрамасы).

Флотилия истребителей — истребительдер флотилиясы.

Флотилия минная — миналау флотилиясы.

Флотилия разведывательная — шолғыншы флотилия.

Флюгер — флюгер (жел баққыш; таудың басына қойылатын флаг).

Фляга — фляга: 1) жол сауыты; 2) сұйық зат тасыйтын темір торсық, құты.

Фляга кожаная — торсық.

Фляжка — құты (сұйық зат құйып алатын темір, шыны, тері, резинка құты).

Фок-мачта — фок-мачта (кемедегі алдыңғы мачта).
Фонарь — фонарь.
Фонарь карманный — қалта фонары, қол фонары.
Фонарь сигнальный — сигнал фонары.
Фонарь электрический — электр фонары.
Форвард — форвард (спорт ойынында — шабуыл жасаушы жақтағы ойыншы).
Форма — форма (пішін, тұлға).
Форма одежды — киім формасы.
Форма одежды караульная — қарауыл киімінің формасы.
Форма одежды официальная — киімнің ресми түрі.
Форма одежды походная — жорық киімінің формасы.
Форма спортивная — спорт формасы.
Формирование — құру, жасау.
Формула — формула: 1) айрықша бір жағдайды аңғаратын қысқа белгі; 2) заттың химиялық составын әріппен көрсететін шартты белгі; 3) сандар арасындағы қатынасты әріппен, белгімен қысқа аңғарту түрі.
Форпост — форпост: 1) әскердің бекінген алдағы позициясы; 1) бір нәрсенің бастамасы.
Форсирование — тездету, жылдамдату, жеделдету, екпіндету.
Форсирование преграды — бөгеттерден тездетіп өту.
Форсирование реки — өзеннен өтуді жеделдету.
Форсировать — 1) тездету, жылдамдату, жеделдету, екпіндету; 2) күшпен өту.
Форт — қамал, кішірек қорған.
Форт береговой — жағадағы форт.
Форт броневой — бронялы форт.
Форт крепостной — қамалды форт.
Фортификация — фортификация (соғыста бекініс туралы жергілікті жердің жағдайын тексеретін инженерлік ғылымның тарауы).
Фортификация полевая — далада қамал салу.
Форшлаг — форшлаг (кеменің алдындағы желкенді керіп қоятын арқан).
Фосген — фосген (көміртекті тотықпен хлор араласқан көзге қатты әсер ететін, борсыған пішен иісті, түссіз, тұрақсыз улы газ).
Фосфор — фосфор (тез атылғыш химиялық зат).
Фосфор красный — қызыл фосфор.
Фосфор желтый — сары фосфор.
Фотограмметрия — фотограмметрия (фотографиялық өлшеу арқылы бір заттың нақты көлемін анықтау жолы).
Фотограф — фотограф (фотоаппаратпен іс істеуші, суретке түсіруші).
Фотограф авиационный — авиация фотографы (әуеде жүріп суретке салып алушы).
Фотометр — фотометр: 1) жарық күшін өлшейтін аспап; 2) жұлдыздың күшін (жарықтылығын) өлшейтін аспап.
Фотоснимок — фотоснимок (фото аппарат арқылы салынған сурет).

Фрахт — фрахт (кемемен тасылатын жүкке алынатын ақы).
Фрегат — фрегат (үш мачталы соғыс кемесі).
Френч — френч (қалтасын сыртынан шығарып тіккен әскери пиджак (пенжак).
Фронт — фронт, майдан: 1) соғыс болып жатқан жерлер; 2) стройда тұрған әскердің бет алды.
Фронт боевой — ұрыс майданы.
Фронт единый—тұтас бір майдан.
Фронт народный — халық майданы.
Фронт обороны — қорғану майданы.
Фронт противника — дұшпан майданы.
Фронт растянутый — созылған майдан.
Фронт сплошной — жаппай — тұтас майдан.
Фронт узкий — тар майдан.
Фронт широкий — кең майдан.
Фугас — фугас (жерге көміп я суға батырып қоятын күшті жарылғыш заттары бар бомба, мина).
Фугас полевой — дала фугасы (мина).
Фугас противотанковый — танкке қарсы фугас.
Фугас шрапнельный — шрапнель фугасы (бомба).
Фуникулер — фуникулер (таулы жерде болат арқанмен жүретін вагон).
Фураж — фураж (ат жемі).
Фургон — фургон (үсті жабық жүк арбасы).
Фургон военный — әскери фургон (жаралы әскерлерді тасыйтын жабық арба).
Фут — фут (30,5 см. тең ұзындық өлшеуі).
Футляр — футляр, қап (бір нәрсенің қабы, сыртқы қорғаны).
Футшток — футшток (су тереңдігін байқайтын ұзын таяқ).
Футшточник — футштокші (су тереңдігін байқап тұрушы).
Фуфайка — фуфайка (жылы тоқыма көйлек).
Фырканье — осқыру, пысқыру.
Фыркать — осқыру, пысқыру (ат).
Фыркун — осқырғыш, пысқырғыш.
Фюзеляж — фюзеляж (аэропланның кісі отыратын бөлімі).
Хавбек — хавбек (футбол, хоккей ойындарында жартылай қорғауда — қақпа алдына жақын жүрген әрбір үш ойыншының аты).
Хавтайм — хавтайм: 1) жарыс ойындарының жарымы; 2) ойынның екі жартысы арасындағы үзіліс.
Хаки — қоңыр көкшіл түсті әскери киім.
Халат — шапан.
Халатность — ұқыпсыздық, қызметке салқын караушылық.
Ханжа — жүзіқара, жанын беріп өтірік айтып алдағыш, суайт; екіжүзді.
Ханжество — жүзіқаралық, екіжүзділік.
Характер — 1) мінез, хұлық; 2) ерік; 3) қасиет, маңыз, өзгешелік.
Характер местности — бір жердің, орынның көрінісі, кейпі.

Характеризовать — сипаттау.
Характеристика — мінездеме.
Характерность — ерекшелік, өзгешелік.
Хватать — ұстай алу, бас салу.
Хватить — 1) ұстай алу; 2) жету, мол болу; 3) шамасы келу, әлі жету.
Хворост — 1) ағаштың кесілген бұтағы; 2) бұта, балапан ағаш.
Хвост — құйрық, арт жақ, соңғы жақ.
Хвост аэроплана — аэроплан құйрығы.
Хвост колонны — колоннаның соңы.
Хвост мины — минаның құйрығы.
Хвост танка — танканың құйрығы.
Химизация — химияландыру.
Химик — химик (химия ғылымын жақсы білуші маман).
Химический — химия, химиялық.
Химия — химия (заттың составын, ішкі құрылысын және өзгеруін зерттейтін ғылым).
Химия военная — әскери химия.
Хирург — хирург.
Хирургия — хирургия.
Хирургия военная—әскери хирургия.
Хитрость — айлакерлік, тәсілқойлық.
Хитрость военная — әскери айла.
Хитрый — қу, айлакер.
Хищник — жыртқыш.
Хлестать — қамшылау; осып-осып жіберу, шықпыртып жіберу.
Хлопать — 1) шапалақ соғу; 2) қол шапалақтау.
Хлор — хлор (химия элементі, мұның атомдық ауырлығы: 35, 46, бұдан улы газ жасалады).
Хлорарсин — хлорарсин (хлор мен арсин қосындысы).
Хлорацетофенон — хлорацетофенон (көзден жас ағызатын уландыратын газ, химиялық символы C_6H_5 COCl).
Хлористый — хлорлы.
Хлорпикрин — хлорпикрин (түршіктіргіш, көзді жасауратқыш газ, символы C C_3 $ЛO_2$).
Хлыст — көк шыбық, солқылдақ шыбық.
Хобот лафета — зеңбірек стволы.
Ход боя — ұрыстың барысы.
Ход винта — винттың айналуы (жолы).
Ход гусеничный — жыланбауыр жүріс.
Ход полный вперед! — ход полный вперед («барынша алға тез жүр!» деген команда).
Ход полный назад! — ход полный назад («барынша кейін тез жүр!» деген команда).
Ход сообщения — қатнас жолы; хабардың барысы.
Ходьба — жүріс.
Хозяйство — шаруашылық.
Хозяйство войсковое — әскери шаруашылық.
Хозяйство корабельное — кеме шаруашылығы.
Холера — оба (ауру).
Холка лошади — аттың шоқтығы.
Холм — төбе, оба.
Холмик — төбешік.
Холмистый — төбелі, адырлы (жер).
Холод — суық.

Холоди́льник — тоңазытқыш орын.
Холодильник (турбинной установки) — тоңазытқыш, мұздатқыш.
Хому́т — қамыт.
Хому́тик прицела — прицельдің жылжымалы сақыйнасы.
Хорони́ть — 1) көму, жерлеу; 2) көміп тастау, жоқ қылу.
Хорони́ться — көмілу, жерлену.
Храбре́ть — ерлену, батырлану.
Храбре́ц — ер, батыр.
Храбри́ться — храбреть деген сөзді қара.
Хра́брость — ерлік, батырлық.
Хране́ние — сақтау, сақтап беру.
Храни́тель — сақтаушы.
Храни́лище — нәрсе сақтайтын орын, жер.
Храни́ть — 1) сақтау; 2) қорғау, хауыпсыз ету.
Хранить тайну — сыр сақтау.
Храни́ться — сақталу; сақтану.
Хребе́т — 1) жота, қырқа; 2) қыр, арқа, омыртқа.
Хроно́метр — хронометр: 1) секунтті өлшейтін аспап; 2) астрономия сағаты.
Хру́пкий — 1) үгілмелі, үгілгіш; 2) сыңғақ, нәзік.
Худе́ть — арықтау, жүдеу.
Ху́тор — хутор (ауыл).
Ца́пать — жабысу, ұстап алу.
Ца́пнуть — *цапать* деген сөзді қара.
Цапора — цапора (валдың подшипникке тиіп тұрған жері).
Цвет — түс, реңк.
Цветно́й — түсті.
Цевье́ — цевье (винтовка қундағының ствол жататын жері).
Цейхга́уз — цейхгауз (әскердің керек-жарағы, азықтүлігі тұратын үй).
Целесообра́зный — лайықты, керекті мақсатқа тура; орынды.
Це́ли внезапно появляющиеся—күтпеген жерден пайда болған нысана.
Цели военные — әскери мақсаттар.
Цели мелкие — ұсақ мақсаттар.
Целико́м — бүтіндей, түгелімен.
Це́лить — 1) көздеу, мылтықпен нысананы көздеу; 2) бір жағдайды білуге тырысу.
Це́литься — көздеу; білуге тырысу.
Це́лый — 1) бүтін, тұтас, түгел; 2) үлкен, маңызды,
Цель — 1) нысана; 2) мақсат.
Цель быстро двигающаяся — тез қозғалып келе жатқан нысана.
Цель видимая — көрнеу нысана.
Цель воздушная — әуе нысанасы.
Цель вспомогательная — қосымша нысана.
Цель дальняя — алыстағы нысана.
Цель живая — адам нысана.
Цель наземная — құрыдағы нысана.
Цель невидимая — көрінбейтін (белгісіз) нысана.
Цель неподвижная — қозғалмайтын нысана.
Цель основная — 1) негізгі мақсат; 2) негізгі нысана.
Цель случайная — кездейсоқ нысана.
Цель укрытия — бүркеудің мақсаты.

Цельный — тұтас, бүтін.
Цемент — цемент (бір түсті тас сыяқты массаны берік ұстастыратын, суға араластыратын порошок сыяқты минералды зат).
Цементировать — цементтеу, цементтеп қатыру.
Цена — баға.
Цензура — цензура (басылатын шығармаларды бақылап отыратын, басылуына рұхсат ететін орын).
Цензура военная — әскери цензура.
Ценить — 1) бағалау, баға беру; 2) өте жоғары санау.
Ценность — құндылық, бағалылық.
Ценный — қымбат, бағалы, құнды.
Цениться — бағалану, баға алу.
Центр — орталық.
Центр армии — армия орталығы.
Центр давления — қысу орталығы.
Центр донесений — хабар алу орталығы.
Центр защиты — қорғау орталығы.
Центр мобилизационный — мобилизация орталығы.
Центр связи — байланыс орталығы.
Центр сопротивления — қарсылық орталығы.
Центр сосредоточения танков— танкілерді топтау орталығы.
Центр тяжести — ауырлық түсу орталығы.
Централизация — централизация (бір ортаға бағындыру, топтау).
Централизация артиллерии — артиллерияны топтау, бір ортаға бағындыру.
Централизованный — бір ортаға топталған, жыйналған; бір ортаға бағынған.
Централизовать — бір ортаға топтау, жыйнау; бір ортаға бағындыру.
Цепи вездеходные — қайда болса сонда жүретін тізбектер.
Цепкость — жабысқақтық.
Цепочка — шынжырша.
Цепь — шынжыр; тізбек.
Цепь гусеничная—жыланбауыр шынжыр.
Цепь дозорная — байқау тізбегі.
Цепь живой связи — жанды қатнас тізбегі.
Цепь измерительная — өлшеу шынжыры.
Цепь охранения — қорғау, сақтау тізбегі.
Цепь сторожевая — күзет тізбегі.
Цепь стрелковая — атқыштар тізбегі (қатары).
Цепь якорная — якорь шынжыр.
Циан — циан (көмір тегімен азоттан жасалатын түссіз ащы иісті улы газ).
Циан бромистый — бромды циан (бром аралас циан).
Циклон —циклон: 1) қозғалыстың орталығында қатты қысу болумен байланысты зор бұлт, қатты жауын аралас болатын атмосфераның құйынды қозғалысы; 2) һауаны я газды құрғақтай тазартатын аппарат.
Цилиндр — цилиндр: 1) түбі дөңгелек өз білігінде айналған түзу бұрыш арқылы пайда болатын геоме-

триялық дене; 2) машиналарда иінді валды қозғайтын поршень тұратын темір коробка.

Цилиндрический — цилиндр.

Цинк — цинк (көкшіл ақ металл).

Цинковать — цинклеу.

Цинковый — цинктен жасалған.

Циркуль — циркуль (шеңбер сызатын екі ашалы сызғыш қарындаш).

Цистерна — цистерна: 1) астын, айналасын ішіне су өтпейтін етіп істеген су сақтайтын ыдыс; 2) цилиндр бейнелі темірден жасалған, мұнай, керосин, май құятын ыдыс; 3) сұйық зат тасыйтын ыдысты вагон.

Цистерна балластная — балласты цистерна (пароход жүрісін түзеуге керекті жүкті цистерна).

Цистерна железнодорожная — теміржол цистернасы.

Цистерна подвижная — жылжымалы цистерна.

Цистерна с жидким топливом — сұйық отынды цистерна.

Цитадель — цитадель (қала ішіндегі қорған).

Циферблат — циферблат (сағаттың цифр тұрған беті).

Цифра — цифра (санның белгісі, таңбасы).

Цифровать — цифрлау, цифр салу.

Цугом — 1) екі я үш атты көсем жегу; 2) жалғас-жалғас, қатар-қатар.

Чайник — чайник.

Чалый — бурыл.

Чан — чан (аузы ашық күбі).

Чепрак — терлік (тоқым).

Чаруса — балшық, батпақты су.

Часовой — часовой (сағаттап күзетте, поста тұрған әскер).

Часовой внутренний — іштегі часовой.

Часовой наружный — сырттағы часовой.

Части боевые — әскер бөлімдері.

Части вспомагательные — көмекші бөлімдер.

Части жизненные (корабля) — корабльдің ірі бөлімдері.

Части инженерные — инженерлік бөлімдер.

Части моторизированные — моторланған бөлімдер.

Части пограничные — шекаралық бөлімдер.

Части подвижные — 1) жылжымалы бөлімдер; 2) жылжымалы бөлшектер (пулеметтің ж. б.).

Части понтонные — көпірші бөлімдер.

Части укрепленного района — бекіністі аудан бөлімдері.

Частичный — бөлектелген, аздаған, бірен-сарандаған.

Частно — жеке, жекелеп.

Частность — айрықшалық, жекелік.

Частокол — қада.

Частота — жиілік.

Частота высокая — күшті жиілік (электр тогының).

Частота звуковая — дыбыс жиілігі (электр тогының дыбыс жиілігі).

Частота колебания — һауа толқынының жиілігі.

Частота тока — ток жиілігі.

Часть — бөлім.

Часть запасная (пулемета) — пулеметтің запас бөліктері.

Часть казенная ствола — винтовка стволының қундақ жағы.

Часть кормовая — көрм бөлімі (кеменің артқы жағы,отын-азықтары тұратын бөлімі).
Часть материальная — материалдық бөлегі.
Часть механизированная — механизацияланған бөлім.
Часть носовая — тұмсық жақ (кеменің тұмсық жағы).
Часы — сағат.
Часы песочные — құмсағат.
Часы солнечные — күнсағат.
Часы электрические — электр сағат.
Чека́ — мұрындық (арбаның).
Чека оси — білік мұрындығы.
Чёлн — кішкене қайық.
Чёлюсть — жақсүйек.
Челюсть верхняя — үстіңгі жақсүйек.
Челюсть нижняя — астыңғы жақсүйек.
Черда́к — шардақ (шатыр қуысы).
Черне́ть — қараю, қарайып қарайып кету.
Черне́ться — қараю, қарайып кету, қара көріну.
Чёрствый (о хлебе) — қатқан, кеуіп қалған (нан).
Черта́ — сызық, кейіп, түр, шеңбер.
Черта города — қала шеңбері.
Черта пограничная — шекара сызығы.
Чертёж — чертеж, сызық, план.
Чертёжник — чертежник, сызушы.
Черти́ть — сызу, сызық жасау.
Черты́ лица — бет кейпі, бет ажары.
Чеса́ть — тарау, түту, қасу.
Чеса́ться — қасыну, қышыну.
Чесно́к — сарымсақ.
Че́стность — адалдық, шындық.
Че́стный — адал.
Чёт — жұп (сан).
Четвёрка — 1) төрттік цифр; 2) төрт ат жегілген (арба); 3) қос еспелі қайық.
Чёткий — 1) анық; 2) ашық, анық, дәл.
Чёткость — анықтық.
Четырехдне́вный—төрт күндік.
Четырехкла́ссный — төрт кластық.
Четырехколёсный — төрт дөңгелекті.
Чехол — чехол, қап (чемоданның, төсектің қабы).
Чехол противогаза — противогаз чехолы.
Чехол ствола — ствол чехолы (қабы).
Чин — чин (қызмет дәрежесі).
Чин военный — әскери чин.
Чино́вник — чиновник (төре).
Чи́сленность — саны, мөлшері.
Чи́слить — санға қосу, есепке алу.
Чи́слиться — саналу, санға қосылу, есептелу.
Число́ — сан.
Чи́стить — тазарту, тазалау, сүрту.
Чистить коня — атты тазарту, атты жуу.
Чи́стка оружия — құралды тазалау, сүрту.
Чистокро́вный (о животных) — таза қанды.
Чита́ть — оқу.
Член — мүше.
Чолка — кекіл.
Чувственность — сезімділік, көңілшектік.
Чувстви́тельность — сезімділік, сезгіштік.
Чугу́н — шойын.
Чудеса́ — керемет, ғажап.
Чуде́сный — ғажап, кереметті, таңқаларлық.
Чу́до — керемет.

Чу́до-богаты́рь — керемет батыр.
Чума́ — чума.
Чурба́н — доңбек.
Чу́ткий — 1) елгезек, сезгіш; 2) сақ.
Чу́ткость — 1) елгезектік, сезгіштік 2) сақтық.
Чу́чело — қарақшы.
Ша́бер — шабер, жоңғы (металды жұқалап жонатын аспап).
Шабло́н — 1) үлгі, өрнек; 2) даяр қалып.
Шаг — адым, қадам.
Шаг винта — 1) пропеллердің қалақ темірі; 2) кеме ескегінің қалақ темірі.
Шаг вперед! — шаг вперед («бір қадам алға!» деген команда).
Шаг горный — тау адымы.
Шаг за шагом — аттаған сайын.
Шаг назад! — шаг назад («бір қадам артқа!» деген команда).
Шаг парадный — парад жүрісі.
Шаг переменный — айналмалы қалақтың қозғалуы (кеменің астыңғы еспесінде).
Шаг походный — жорық жүрісі (адымы).
Шаг ускоренный — шапшаңдатылған адым.
Шаг учебный — үйреншік жүріс.
Шага́ть — 1) адымдау, аяңдау; 2) жүру; 3) ілгері басу.
Шагну́ть — аттау.
Ша́гом — адымдап, аттап, аяңдап.
Шагом марш! — шагом марш («алға адымдай бас!» деген команда).
Шагоме́р — адым өлшеуіш.
Шажо́к — қысқа адым.
Шажко́м — қысқа адыммен.
Ша́йба — шайба (винттің астына салып тығыздаған, ортасы тесік сына).
Шайба кожаная — тері (көн) шайба.
Шала́нда — шаланда (жүк тасыйтын қайық).
Шала́ш — шалаш (балаған).
Шале́ть — сасу, ақылдан адасу.
Ша́лость — тентектік, сотқарлық, асаулық.
Ша́нец — шанец (майдандағы уақытша бекініс, окоп).
Ша́нс — шанс (сенім, үміт, көз жету).
Ша́пка — бөрік, бас киім.
Шар — шар (домалақ).
Шар воздушный — әуе шары.
Шараба́н — шарабан (үстіне орындық қойған ашық арба).
Ша́рик—шарик, кішкене шар: 1) машина бөліктері бірінбірі қажамас үшін қолданылатын, шар сияқты домалақ темір шарик; 2) қанның бүршіктері.
Шарни́р — шарнир, топса (машинаның екі бөлегінің қосылатын жеріндегі топса).
Шасси́ — шасси (автомобильдердің кузовы тұратын я самолеттің корпусы тұратын рама).
Шасси убирающиеся (самолета) — жыймалы шасси.
Шата́ние — бұлғақтау, теңселу, толқу.
Шату́н — шатун (машинаның поршені мен валын қосып тұратын деталь).
Шатун паровоза — паровоз шатуны.
Шашка — қылыш.
Шашка газовая — газ шашкасы (аздап сүйірлеп жасалған шашка сияқты жарылып газ ататын бомбаның бір түрі).

Шашка дымовая — түтінді шашка.

Шашка пироксилиновая — пироксилинді шашка (күкірт шышқылы мен азот қосындысынан жасалған жарылғыш зат шашкасы, тобы).

Шашка подрывная буровая — бұрғы мен қопару үшін қолданылатын шашка.

Шашка ядовитая — улы шашка.

Шашки в ножны! — шашки в ножны — («қылышты қынапқа сал!» деген команда).

Шевели́ть — қозғалту, ырғалту, қыймылдату.

Шевели́ться — қозғалу, ырғалу, қыймылдау.

Шёлк — жібек.

Шёнкель — тақым.

Шере́нга — шеренга (тұрған әскерлердің ұзынша қатары).

Шеренга первая — оң қатар (оңнан солға санағанда, бірінші қатар).

Шест — сырық, сырғауыл, бақан.

Шестерня́ — шестерня (бір механизмді қозғап тұратын, тісті дөңгелек).

Шестерня ведущая — жетекші шестерня.

Шестерня коническая — сүйір шестерня.

Шесте́рня полуоси — жарты біліктің шестернясы.

Шине́ль — шинель.

Ширина́ — ені, жалпақтығы, кеңдігі.

Ширина строя — стройдың ені.

Ширина фронта — майданның ені.

Ширина хода — жүрістің ені.

Ши́рить — кеңейту, енін кеңейту.

Ши́риться — кеңею; көбею; қосылу, үдеу.

Шифр — шифр (шартты, жасырын әліппе).

Шифрова́льщик — шифрды таныйтын, жазатын адам.

Шифрова́ть — шифрлеу, шифрмен жазу.

Шиха́н—үшкір төбе, үшкір тау төбесі.

Шкала́ — шкала (ұзындық өлшеуіштігіне керекті көп цифрлы сызғыш).

Шкала дальномерная — алысты өлшейтін шкала.

Шкала угломерная — бұрыш өлшегіш шкала.

Шквал—шквал (теңіздің кенет ескен қатты дауылы).

Шкво́рень — кіндік (арбаның).

Шкив — шкив (машинаның қайысты айналдыратын дөңгелегі).

Шко́ла — мектеп.

Школа авиационная — авиация мектебі.

Шлагба́ум — шлагбаум (арба өтетін, адам өтетін жолдарда, ашылып, жабылып көлденең тұратын керте ағаш).

Шланг — шланг (сұйық зат тартатын трубаның резина өңеші).

Шлейф —шлейф (жолсыз жерде үстіне жүк салып сүйрейтін екі ағаш).

Шлем — шлем, дулыға (әскери бас киімнің бір түрі).

Шлем противогаза — противогаз шлемі (противогаздың басқа киілетін жері).

Шле́я — шлея (шылыя).

Шлюз — шлюз: 1) өзенде я каналда кеме өткізетін құрлыс; 2) су жіберетін орын; 3) алтын жуатын құрлыс (жолоб).

Шлюзовать — шлюз жасау.
Шлюпбалка — шлюпбалка (шлюпканы көтеріп түсіріп тұратын аспап).
Шлюпка — шлюпка (жүйрік жеңіл қайық).
Шлюпка моторная — моторлы шлюпка.
Шлюпка парусная — желкенді шлюпка.
Шлюпка спасательная — құтқару шлюпкасы.
Шляпа зюйдвестка — зюйдвестка шляпасы (үске киілетін дождевиктің, сулықтың баска киетін жері).
Шляпка — шляпка, қалпақ (винттің шегенің қалпағы).
Шнур — бау.
Шнур запальный — от алдыру білтесі (от арқылы жарылатын заттарға тағып шетіне от тигізіп жіберсе, түбіне дейін жанып барып, дәріге тиетін білте).
Шнур курка — курок бауы (зеңбіректің курогына байлап, зеңбірекке бомбаны салып, шегіне беріп, тартып қалатын білте).
Шнур наплечный — иық бау.
Шнур пироксилиновый — пироксилинге от беретін білте.
Шов — тегіс.
Шов (сваренный) — қоспа құйма.
Шомпол — сүмбі.
Шопот — сыбыр.
Шоссе — шоссе (тас төселген жол).
Шофёр — шофер.
Шпагат — шпагат (жүк, нәрсе таңуға керекті жіңішке жіп).
Шпалера — шпалера (хұрмет көрсету үшін жолдың екі жағына қатар тізілген әскер).
Шпалы — шпал (теміржолдың астына төселетін көлденең ағаш).
Шпангоут — шпангоут (кеменің яки дирижабльдің астына салынған ағаш, негіз).
Шпенёк — шпенек (екі басы да істік шеге).
Шпиль — шпиль (жүк көтеретін аспап).
Шпилька — шпилька (екі нәрсені біріктіріп тұратын бұрамалы кіндік).
Шпилька предохранительная — қорғауыш кіндік.
Шпинь — қыю, қыйма (ағаштың қыйған жері).
Шпион — шпион (жансыз, жаудың тыңшысы).
Шпионаж — шпионаж (шпиондық).
Шпионить — шпиондық жасау.
Шпонка — шпонка (машина дөңгелегін валға бекітетін, екі басы сүйір істік темір).
Шпора — шпора (атты әскердің аяғындағы тебінетін темірі).
Шпорить — тебіну (атты).
Шпунт — шпунт (жүйе ойынды қобыз; тақтайды біріне бірін қыйып, ұластыруға керекті қашалған жері).
Шпунтовать — тақтайды қобыздап қыюластыру.
Шпынять — түйрау, қадау, сұғу.
Шрапнель — шрапнель (түскен жерінде өзі жарылатын снарядтің бір түрі).
Штаб — штаб (әскердің белгілі тобын басқаратын командалық орын).
Штаб-офицер — штаб-офицер (қазіргі полковник, подполковник, майор чиніндегі ескі атақ).
Штабс-капитан — штабс-капи-

тан (ескі армияда болған поручик пен капитан арасындағы чин).

Шта́нга — штанга (металдан істелген шыбық, темір шыбық).

Ште́псель — штепсель (электр тогін қосатын ашалы аспап).

Штиль — штиль (теңіздегі желсіз тымықтық).

Што́пор — бұрғы.

Штопор нормальный — самолеттің төмен ағуы, ұшуы.

Шторм — шторм (теңіз дауылы).

Штурва́л — штурвал (кеменің, самолеттің, автомобильдің жүруін басқаратын тетік, руль дөңгелегі).

Штурм — штурм (жаудың қамалын бұзуға жұмылған аттаныс).

Шту́рман — штурман: 1) үлкен кемеде, соғыс кемесінде кеменің жүрісін басқарып отыратын маман; 2) кіші кемеде — капитанның жәрдемшісі; 3) авиацияда — ұшу бағытын басқаратын маман.

Штурмова́ть — штурмдау, штурммен алу.

Штык — найза (мылтық найзасы).

Штык граненый—қырлы найза.

Штык тесак — қанжар найза.

Шум — дауыс, шу, шуыл.

Шхуна — желкенді, екі мачталы қайық.

Щадить — аяу, аяушылық ету, рахым қылу, рахым көрсету.

Щаже́ние — аяу, рахым қылу.

Щебёнка (щебень)—ұсақталған тас, ұсақ кірпіш.

Щека́ — 1) жақ; 2) винтовка магазинының екі жақ темірі.

Щелчо́к — шерту, тырс ете түсу.

Щель — 1) саңлау; 2) щель, ор (әуе шабуылынан қорғану үшін жасалатын, биіктігі 2 метр, кеңдігі 60 см., ұзын, иректеліп жасалған үсті жабылатын ор.

Щель наблюдательная — бақылау, байқау саңлауы.

Щель прицельная — көздеу саңлауы.

Щель противотанковая — танкке қарсы ор.

Щель смотровая — қарау саңлауы.

Щель танка — танк саңлауы.

Щерби́на — жарық, шұңқыр.

Щётка — щетка (тазартқыш).

Щетка генератора — генератор щеткасы (динамоның қозғалыс бөлімінен қыймылсыз бөліміне ток жіберу тетігі).

Щетка проволочная — сым щетка.

Щетка стартера — стартер щеткасы (аттандырушының, сигнал берушінің аспабы).

Щетка щетинная — қыл щетка.

Щит — 1) қалқан; 2) реттегіш.

Щит боковой — жан қалқан.

Щит броневой — броналы қалқан.

Щит верхний — үстіңгі қалқан.

Щит маскировочный — бүркеу қалқан.

Щит орудийный — құрал қалқаны.

Щит пулемета — пулемет қалқаны.

Щит распределительный — реттегіш қалқан (суды).

Щит стрелковый — атыс қалқаны.

Эвакуация — эвакуация (соғыс маңындағы елдерді тылға көшіру; соғысқа керекті заттарды майдан маңайынан қашықтату).

Эвакуация больных и раненых — жаралыларды және ауруларды эвакуациялау.

Эвакуировать — эвакуация жасау, соғыс майданына жақын елдерді хауыпсыз жерге көшіру.

Эволюция — эволюция (жай, бірте-бірте өсу).

Экватор — экватор (жердің шарын солтүстікпен оңтүстікке дәл ортасынан бөлетін белдеу сызық).

Экипаж — экипаж: 1) жеңіл арбаның жалпы аты; 2) кеменің, самолеттің танктың біріндегі барлық қызметкері, адамы.

Экипаж корабля — корабль экипажы (корабльдегі адамдар).

Экипаж самолета — самолет экипажы.

Экипаж танка — танк экипажы.

Экономика — экономика: 1) қоғамның шаруашылық негізі; 2) бір істің шаруашылық жағы.

Экономист — экономист: шаруашылық маманы;

Экономить — үнемдеу.

Экспедиция—экспедиция (белгілі бір мақсатпен бір жерге топ әскер жіберу).

Экспертиза — экспертиза (сарап мамандардың даулы нәрсені жыйналып шешуші).

Экспозе —экспозе: 1) күнделік саясат жөнінде үкмет бастықтарының бір іс туралы шығып сөйлеуі; 2) документтің қысқа түсінігі, одан үзінді.

Экспроприация — экспроприация: 1) біреудің мүлкін зорлап алу; 2) мемлекет мүлкін зорлықпен алу.

Экстренно — тығыз, асығыс.

Электростанция — электр станциясы.

Элемент — элемент: 1) бір тұтастың бөлшегі; 2) жау, жат, зыянкес адам; 3) электр тогін алатын зат.

Эллинг — эллинг: 1) кеме корпусын салуға лайықты құрылыс; 2) аэростат, дирижабль тұратын орын.

Эмансипировать — босату, азат ету.

Эмбарго — эмбарго: 1) шет елге зат шығаруға, зат алуға тыйым салу; 2) шет ел мүлкін (әсіресе кемелерін) ұстап алу.

Эмигрант — эмигрант (шет елге кетуші, кеткен адам).

Эпидемия — эпидемия: 1) жұғып жайылатын аурудың таралуы; 2) кең өріс алу, жайылу.

Эпизод — эпизод: 1) жеке уақыйға; 2) кездейсоқ, уақыйға.

Эскадра — эскадра (бір флагман командасындағы кемелер тобы).

Эскадра авиационная — авиация эскадрасы.

Эскадра корабельная —*эскадра* деген сөзді қара.

Эскадрилья — эскадрилья (соғыс самолеттерінің бірнеше отрядтан құралған тобы).

Эскадрон — эскадрон (атты әскерден болатын бөлімі).

Эско́рт — эскорт (сақшы, атты қарауыл).

Эскорти́ровать — сақшымен ұзату, атты қарауылмен ұзату, айдап салу.

Эта́п — этап: 1) өтіп бара жатқан әскерлер, жорықтағы әскерлер, әскери қызметшілер азық алатын, қонатын, түстенетін, дәргерлік жәрдем алатын, теміржол бойында болатын жер; 2) тоқтайтын екі жердің арасы.

Эшело́н — эшелон: 1) сафқа тізілген әскер бөлімі; 2) жорықта колоннадан бөлек жүретін; 3) әскер тасыйтын поезд.

Юг — түстік оңтүстік.

Ю́го-восто́к — түстік-шығыс.

Ю́го-восто́чный — оңтүстік-шығыстық.

Ю́го-запад — түстік-батыс.

Ю́го-за́падный — түстік-батыстық.

Ю́жный — оңтүстік.

Юз — телеграф аппаратының бір түрі.

Ю́нкер — юнкер: 1) Пруссияда — жарым феодалдық, крепостнойлық типтес помещик; 2) патша түсында — әскери мектеп оқушысы; 3) дворяндардың төменгі чині.

Ю́нкерс — Юнкерс (Г. юнкерстің системасы бойынша жасалған самолет типі).

Юпи́тер — юпитер: 1) күн системасында — ең үлкен планета; 2) бірлестірілген жорық, немесе үлкен прожектор сыяқты лампа.

Ю́ркнуть — жылт ете түсу, жылмаң ету.

Яви́ться — көріну, келу, әрі болу.

Я́вка — келу, келіп көріну.

Явле́ние — құбылыс, көрініс.

Я́вно — анық, ашықтан-ашық, айқын.

Я́вный — анық, ашықтан-ашық, айқын.

Я́вочный — келіп көрінетін, білдірілетін.

Я́вственный — ашық, анық, айқын, көзге көрініп тұрған.

Яд — у, зәһар.

Ядови́тый — улы, зәрлі.

Ядрёный — 1) сапалы, ірі, ірі түйірлі; 2) нық, тығыз.

Ядро́ — ядро (клетканың түйіршігі, өзек, іш).

Я́зва — 1) шығу; 2) күйдіргі, түйнемеч топалаң, жамандат.

Язви́ть — жаралау, улау.

«Язы́к» — «тіл» (дұшпан жақтан хабар, мәлімет беретін адам, сол үшін ұсталған адам).

Я́корь — якорь: 1) кемені тоқтатып ұстап тұратын қармақ, ырғақ темір; 2) механизмін бір қалыпта қозғап тұратын тетік.

Ял — ял (соғыс кемесінде болатын 4 ескекті қайық).

Я́лик — кішкене қайық.

Ям — почтасы бар поселка.

Ямщи́к — ямщик, арбакеш.

Яр — жар, тік жар.

Я́ростный — ызалы, ашулы.

Я́рый — 1) барып тұрған, ең аргы; 2) анық, ашық.

Ясне́ть — ашылу, жарқырау, жалтырау.

Я́сность — ашықтық, анықтық.

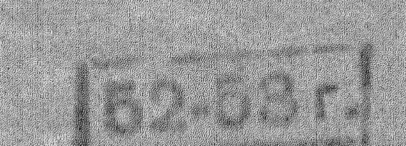
Я́сный — анық, ашық.

Ястреб — 1) қаршыға; 2) ұшқыр самолет.
Ятаган — семсер, қылжан.
Яхта — яхта (жел қайықтың жеңіл түрі, кеме).
Ячейка — ячейка (кішкене ұйым).
Ящик зарядный — снаряд тасыйтын артиллерия арбасы.

Издание Казахского Объединенного Государственного Издательства, 1942 год
Редактор *Оспанов.*

Подписано к печати 23/III-1942 г. Издательский № 415. УГ—2240. Объем 12,75 п. л. Уч.-авт. л. 14,46. Знаков в 1 п. л. 46370. Тираж 6000.
Цена 6 руб.

Гостипография № 2, г. Алма-Ата, ул. К. Маркса, № 53. Зак. № 228.

52-53 г.

Цена 6 руб.